ઘરેલૂ ઝગડોંસે નજાત

گھریلو جھگڑوں سے نجات

પ્રકાશક
નુરાની કુતુબખાના
રેલ્વે સ્ટેશનની સામે, મેઈન બજાર,
મુ. પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦
ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ

ઘરેલૂ ઝગડોંસે નજાત

گھریلو جھگڑوں سے نجات

❖ અઝ ઈફાદાત ❖

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ સાહબ
નક્શબંદી દામત બરકાતુહુમ

❋ સલાહકાર ❋

ઈદારા ફૈઝુલ કુરઆન વેરાવળ
ફોન નં. ૯૨૨૮૧૨૮૭૨૩

❋ લિપ્યાંતર ❋

(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

રેલ્વે સ્ટેશનની સામે, મેઈન બજાર,
મુ. પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦
ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

અમારી બીજી કોઈ પણ જગ્યાએ શાખા નથી

ઘરેલૂ ઝગડોંસે નજાત

ફેહરિસ્ત

મઝમૂન | સફા

મઝમૂન	સફા

બડોંકે ઝગડે

મઝમૂન	સફા

ઘરેલૂ ઝગડે

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફા

સુસરાલકે ઝગડે

મઝમૂન	સફા

મિયાં બીવીકે ઝગડે (બીવીકી ઝિમ્મેદારિયાં)

મઝમૂન	સફા

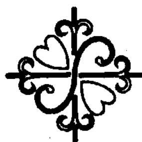
મિયાં બીવીકે ઝગડે (શૌહરકી ઝિમ્મેદારિયાં)

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફા

પડોસિયોંકે ઝગડે

મઝમૂન	સફા

પેશ લફ્ઝ

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ વ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી
નસ્તફા અમ્મા બાદ!

ઈસ્લામ અમન ઔર સલામતીકા દીન હૈ. યે અપને માનનેવાલોંકો અચ્છે અખ્લાક ઔર અચ્છે મુઆશરતકી ઐસી તાલીમાત દેતા હૈ કે અગર ઉન પર પૂરા પૂરા અમલ કિયા જાએ તો મુઆશરા મુહબ્બત, ઔર અમન વ સુકૂનકા ગેહવારા બન જાએ. અગર કહીં મઆમલા ઈસકા ઉલ્ટા નઝર આએ, આપસમેં રંજીશ ઔર કદૂરતેં (મૈલ) હોં, દિલ બુગ્ઝ ઔર કીનાસે ભરે હોં, ઘરોંમેં લડાઈ ઝગડે ઔર શહેરોંમેં દંગા ફસાદકા માહોલ હો તો ઉસકા સાફ મતલબ યે હૈ કે દીનસે નાઆશનાઈ હૈ, યા દીની તાલીમાતસે રૂગરદાની હૈ. આજ હમ અપને ઘરોંકો યા ઈર્દગિર્દકે માહોલકો દેખેં તો આમ તૌર પર ઝગડોં યા તનાવકી ફિઝા કિસી ન કિસી સૂરતમેં મૌજૂદ નઝર આતી હૈ. યે ચીઝ હમેં યે સોચને પર મજબૂર કર દેતી હૈ કે..... ક્યા હમ ઈસી દીનકે પૈરોકાર હૈં જો **ઈન્નમલ્ મુઅમિનૂન ઈખ્વહ**કી તાલીમ દેતા હૈ?..... ક્યા હમ ઉસી દીનકે દાઈ હૈં જો કેહતા હૈ કે તમામ મુસલમાન એક જિસ્મકી તરહ હૈં અગર એકકો તકલીફ હોતી હૈ તો દૂસરા ભી તકલીફ મહેસૂસ કરતા હૈ?

ફકીર ચૂંકે અપને બડોંકે હુકમ પર લોગોંકો અલ્લાહ અલ્લાહ સિખાતા હૈ, લિહાઝા ઈસ્લાહે અહવાલકે તૌર પર બહોતસે મુતઅલ્લિકીનકે ઘરેલૂ ઝગડોંસે ભી વાસ્તા પડતા રેહતા હૈ. લોગ અપને અંદરકે રોગ આકર તબીબકો બતાતે હૈં યા પીરકો બતાતે હૈં. ચુનાંચે બહોતસે દોસ્ત અપને બિગડે મઆમલાત ઔર ઝગડોંકે સુલ્ઝાવકે લિયે મશ્વરેકે તાલિબ હોતે હૈં ફકીર સૂરતે હાલકી નોઈયતકો દેખતે હુએ કુછ નસીહત ઔર રેહનુમાઈ કર દેતા હૈ. અકસર દેખા યેહી ગયા હૈ કે બાત ઈતની બડી નહીં હોતી જિતની બન જાતી હૈ. અસલમેં તો દીની તાલીમાતકો નઝરઅંદાઝ કરનેકી બેબરકતી હોતી હૈ જો મઆમલેકો ઉલ્ઝા દેતી

હૈ. ફકીર અપને મુતઅલ્લિકીનકી ઈસ્લાહકે લિયે, વકતન ફ વક્તન અપની મજાલિસમેં ઈસી ઉનવાન પર કુછ ન કુછ અર્ઝ કરતા રેહતા હૈ. ફિર ભી ગુઝિશ્તા સાલ ઝામ્બિયામેં એ'તિકાફકે દૌરાન ઔરતોંકી મજાલિસમેં "ઘરેલૂ ઝગડે" કે ઉનવાનસે મુસ્તકિલ બયાનાતકા એક સિલસિલા ચલા જિસે બહોત પસંદ કિયા ગયા. બહોતસે લોગોંને બાદમેં આકર અપને ખયાલાતકા ઈઝહાર કિયા કે વાકઈ આજકે ઝમાનેમેં ઈન ઉનવાનાત પર બાત હોની ચાહિયે, તાકે ઘરોંસે રંજીશેં ઔર રકાબતેં (જલન) દૂર હો સકેં.

ઈન બયાનાતકે ફાઈદોંકો મહેસૂસ કરતે હુએ મઅહદુલ ફકીરૂલ ઈસ્લામી ઝંગકે કુછ અહબાબને ઉનહેં કિતાબી સૂરતમેં તરતીબ દિયા ઔર મક્તબતુલ ફકીરને ઉનહેં શાએઅ કરનેકા એહતિમામ કિયા, અલ્લાહ તઆલા ઈન હઝરાતકો અજરે જઝીલ અતા ફરમાએ ઔર દુનિયા વ આખિરતમેં ઉનકે ઘરોંકો આબાદ ઔર દિલોંકો શાદ ફરમાએ. આમીન સુમ્મ આમીન.

દુઆ ગો વ દુઆ જો

ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી મુજદિદી

અર્ઝે મુરત્તિબ

વાલિદૈનકો લડતે ઝગડતે બચ્ચે કભી અચ્છે નહીં લગતે, અગર વો લડ પડેં તો વાલિદૈન સુલહ ઔર ઈસ્લાહકી કોશિશ કરતે હૈં. ઈસી તરહ જબ ખુદાકે બંદોંમેં કોઈ ઝગડા યા ફસાદ હો તો મશાઈખકો ભી વો અચ્છા નહીં લગતા ઔર ઉનકી મુરબ્બિયાના તબીઅત ઉનકી ઈસ્લાહકે લિયે ફિક્રમંદ હોતી હૈ.

ફઅસ્લિહૂ બય્ન અખવય્કુમ. (અલ હુજુરાત : ૧૦)

ઔર (મોમિન) ભાઈયોંમેં સુલહ કરા દિયા કરો.

કે મિસ્દાક ઉનકી હમેશા યે કોશિશ હોતી હૈ કે અલ્લાહકે બંદે આપસમેં પ્યાર મુહબ્બતસે રહેં, સુકૂન ચૈનકી ઝિંદગી ગુઝારેં. હમારે હઝરત મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નક્શબંદી દામત બરકાતુહુમ ભી ઈસ્લાહે મઆમલાત ઔર હુસ્ને મુઆશરત પર બહોત ઝોર દેતે હૈં. આપ અપને મુરીદીનકી રેહનુમાઈકે લિયે વક્તન ફ વક્તન ઐસે (Key Points) બુન્યાદી ઉસૂલ બયાન કરતે રેહતે હૈં જિન પર અમલ કરનેસે આદમી ઝગડોંસે પાક ખૂશિયોં ભરી ઝિંદગી ગુઝાર સકતા હૈ.

હઝરત દામત બરકાતુહુમ હર સાલ લોસાકા (આફ્રિકા) મેં એ'તિકાફ ફરમાતે હૈં, જહાં દિનમેં એક મજલિસ ઔરતોંકે લિયે ખાસ હોતી હૈ. ઉસમેં ઉમૂમન ઈસ્લાહી મૌઝૂઆત પર હી બાત હોતી હૈ. ગુઝિશ્તા સાલ રમઝાન સન હિજરી ૧૪૨૮ (સન ઈસ્વી ૨૦૦૭) મેં હઝરત દામત બરકાતુહુમને ઘરકે ઝગડોંકો અપના મૌઝૂઅ બનાયા ઔર રોઝાના દોપહરકો ઉસ પર એક બયાન ફરમાયા. હઝરતકી બારીક બીં નઝરને બહોતસે ઐસે પેહલૂઓંકી નિશાનદહી ફરમાઈ જો ઘરકી ઝિંદગીમેં ઝગડા ઔર ફસાદકા સબબ બનતે હૈં, ફિર બડે હકીમાના અંદાઝમેં મુસ્બત તર્ઝે અમલકી રેહનુમાઈ ભી ફરમાઈ. હર સુનનેવાલેકો યૂં લગતા થા જૈસે હમારે હી ઘરકી બાત ચલ રહી હૈ. ઈસ લિહાઝસે યે બયાનાત એક આઈના ભી હૈં ઔર એક ઈલાજ ભી. મૈંને બયાનાતકે ફાઈદોંકો દેખતે હુએ ઉનકો કિતાબકી સૂરતમેં મુરત્તબ કિયા ઔર હઝરત દામત બરકાતુહુમકી ખિદમતમેં પેશ કિયા, આપને પસંદીદગીકા ઈઝહાર ફરમાયા ઔર ઉનકા ઉનવાન "ઘરેલૂ ઝગડોંસે નજાત" તજવીઝ ફરમાયા. અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ કિતાબકો આમ લોગોંકે લિયે નાફેઅ ઔર હમારે લિયે સદકએ જારિયા બનાએ.... આમીન સુમ્મ આમીન.

દુઆઓંકા તાલિબ, ડાક્ટર શાહિદ મહમૂદ નક્શબંદી.

ખાદિમ મઅહદુલ ફકીરૂલ ઈસ્લામી, બાઈપાસ ટોબા રોડ જંગ સદર

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

બચ્ચોંકે ઝગડે

અઝ ઈફાદાત
પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી
મુજદિદી મદ ઝિલ્લુહૂ

બચ્ચોંકે ઝગડે

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શયતા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

હમારી મુઆશરતી ઝિંદગી

ઈન્સાન ફિતરી તૌર પર મિલજુલકર રેહનેકા આદી હૈ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઉસે સોચનેકે લિયે દિમાગ દિયા, મહેસૂસ કરનેકે લિયે દિલ અતા કિયા, તો યે જઝબાત, એહસાસાત રખનેવાલા ઈન્સાન અકેલા ઝિંદગી નહીં ગુઝાર સકતા. યે કૈસે મુમકિન હૈ કે માં ખૂદ તો ખા લે જબકે ઉસકા બચ્ચા ઉસકી આંખોંકે સામને ભૂખસે તડપતા રહે! યે કૈસે હો સકતા હૈ કે બેટી બીમાર હો ઔર બાપ ઉસકે ઈલાજ દવાકે લિયે તવજ્જોહ હી ન દે. ઈસ લિયે ઈન્સાન એક મુઆશરેમેં રેહના પસંદ કરતા હૈ, ઈસકો ઘરેલૂ ઝિંદગી કેહતે હૈં. એક ઈન્સાનકે બીવી, બચ્ચે, યે સબ મિલકર એક ઘરાના બનતે હૈં, ફિર કઈ ઘરાને મિલકર એક ખાનદાન બનતા હૈ. કઈ ખાનદાન મિલકર એક મુઆશરહ બનતા હૈ. શહેર આબાદ હોતે હૈં, મુલ્ક આબાદ હોતે હૈં. ઈસી તરહ આજ દુનિયા આબાદ હૈ તો ઈસ તરહ મિલજુલકર રેહનેકો મુઆશરતી ઝિંદગી કેહતે હૈં.

ફસાદ અલ્લાહ તઆલાકો નાપસંદ હૈ

લેકિન ઈસમેં એક ચીઝ દેખી ગઈ હૈ કે જિસ તરહ બરતન ઈખટ્ઠે રહેં તો ખિટકતે હૈં, ઈન્સાન જબ મિલજુલકર રેહતે હૈં તો ઉનકો બસા ઔકાત એક દૂસરેકે સાથ રંજિશેં હો જાતીં હૈં. કભી ઈન્સાન Over Expect (ઓવર એક્સ્પેક્ટ) (ઝિયાદા ઉમ્મીદ) કર લેતા હૈ, દૂસરા બંદા ઉસકો પૂરા નહીં કર સકતા તો ઉસ પર રંજિશ હો જાતી હૈ. કભી દૂસરેકે કિસી Behaviour (બિહેવિયર) (રવય્યા) કી વજહસે ઈન્સાનકા દિલ ટૂટતા હૈ. તો કિસી ન કિસી તરહ આપસમેં ઉલ્ઝાવ રૈહતા હૈ. શયતાન ઈસ સૂરતેહાલસે ફાઈદા ઉઠાતા હૈ ઔર ફિર દિલોંકે અંદર એક દૂસરેકે ખિલાફ નફરતેં ઔર કદૂરતેં (જલન) પૈદા હોતી હૈં. કભી તો આપસમેં સર્દ જંગ શુરૂ હો જાતી હૈ ઔર કભી ગરમ જંગ શુરૂ હો જાતી હૈ, ઈસકા નામ ફસાદ હૈ. ઔર કુરઆન મજીદમેં આયા હૈ કે,

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

(કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ફસાદકો પસંદ નહીં કરતે)

આજ ફસાદ આમ હૈ

આજ કૌનસા ઘર હૈ જહાં આપસમેં એક દૂસરેકે સાથ રંજિશેં ન હોં. કહીં બહેન ભાઈમેં રંજિશેં, કહીં ઔલાદ ઔર માં-બાપકે દરમિયાન રંજિશેં, કહીં આપસમેં મિયાંબીવીકે દરમિયાન લડાઈયાં, કહીં સાસ બહૂકે ઝગડે ઔર કહીં પર પડોસી ઔર પડોસીકે ઝગડે. ઔર દફતરોંકી હાલત તો બતાનેકે કાબિલ હી નહીં, જહાં ચંદ બંદે મિલકર રેહતે હૈં કામ કરતે હૈં, એક દૂસરેકે સાથ હસદકી ઈન્તિહા હોતી હૈ. Professional Jalousy (પ્રોફેશ્નલ જલોસી) (પેશાવરાના હસદ) ઈસ કદર હોતા હૈ કે જિસકો અલ્લાહ ઈઝ્ઝત દેતા હૈ, બળ્હાતા હૈ, દૂસરે મિલકર ઉસકી ટાંગેં ખીંચતે હૈં.. દફતરોંકા ઝિયાદા વક્ત એક દૂસરેકે ખિલાફ પ્લાનિંગ કરનેમેં, એક દૂસરેકો નીચા દિખાનેમેં, ઔર એક દૂસરેકો

રૂસ્વા (ઝલીલ) કરનેમેં યા ગીબત કરનેમેં ગુઝર જાતા હૈ. એક મુસલમાન મુઆશરેમેં યે ચીઝેં ઈન્તિહાઈ નાપસંદીદા હૈં.

બયાનાતસે ફાઈદા હાસિલ કરનેકા તરીકા

શુરૂમેં મેરા ઈરાદા થા કે ઈસ દફા રમઝાનકી મહેફિલોંમેં લુકમાન (અલૈ.) કી જો નસીહતેં હૈં ઉનમેંસે કુછ નસીહતેં બયાન કર દી જાએં મગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી શાન દેખિયે કે સફર કરકે જબ યહાં પહોંચા, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને દિલમેં યે બાત ડાલી કે મકસૂદ તો બયાનાતસે ઈસ્લાહ હૈ તો ઈસ દફા યે બાત બયાનમેં રખ્ખી જાએ કે આપસકે ઝગડે હમ કૈસે ખતમ કર સકતે હૈં? ચુનાંચે ઈસ રમઝાનમેં જિતને ભી મસ્તૂરાતકે (ઔરતોંકે) બયાન હોંગે બુન્યાદી તૌર પર ઉનકા મેહવર યેહી હોગા કે ઝગડા ઔર ફસાદ કૈસે ખતમ હો સકતા હૈ? ઉસકે મુખ્તલિફ હિસ્સે બને હુએ હૈં, જૈસે આજકે બયાનમેં બચ્ચોંકે ઝગડે, ઈસી તરહ બડોંકે ઝગડે, ફિર ઘરકે ઝગડે, ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકે ઝગડે, સાસ બહૂકે ઝગડે, પડોસીકે ઝગડે. તો યે ઉનવાનાત બદલતે ચલે જાએંગે ઔર મઝમૂન ખૂદ બખૂદ ફૈલતા ચલા જાએગા, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતસે દુઆ કરતે હૈં કે વો મૌકા મહલકે મુતાબિક સહીહ બાતેં દિલમેં ડાલે. ક્યૂંકે ઈસ ઉનવાન પર આમ તૌર પર મવાદ ભી બહોત કમ મિલતા હૈ.

અઝીઝ બચ્ચિયોંસે ગુઝારિશ હૈ કે વો ઈન બાતોંકે નોટિસ બનાએં, ઉનહેં યાદ રખ્ખેં ઔર યે નિય્યત લેકર બૈઠેં કે હમેં ઐસી ઝિંદગી હાસિલ કરની હૈ જિસમેં ઝગડા ફસાદ નામકી કોઈ ચીઝ નહીં હોગી. જબ ઉનકા અપના ઝહન બનેગા તો યે કલ બચ્ચોંકી તરબિયત ભી ઈસી તરહસે કર સકેંગી, તો ઈસ લિહાઝસે યે ઉનવાનાત બહોત અહમ હૈં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉનકા હક અદા કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ.

બચ્ચોંકી નફસિયાત

બચ્ચેકી નફસિયાતકો સમઝના બહોત ઝરૂરી હૈ જિસસે યે બાત સમઝનેમેં

આસાની હોગી કે બચ્ચોંકે ઝગડોંકી નૌઈયત ક્યા હોતી હૈ. સાઈન્સકી એક કિતાબ હૈ જિસકા નામ હૈ. Birth Order "બર્થ ઓર્ડર" ઉસમેં માહિરે નફસિયાત સાઈન્સદાનોંને યે લિખ્ખા હૈ કે બચ્ચે ઘરમેં જિસ પોઝીશન પર પૈદા હોતે હૈં, ફિતરી તૌર પર ઉનમેં કુછ આદતેં ઉસકે મુતાબિક હોતી હૈં.

તીન કિસમકે બચ્ચે

ઘરકે સારે બચ્ચે તીન હિસ્સોંમેં તકસીમ કિયે જા સકતે હૈં.

બડા બચ્ચા (Elder)

એક હોતા હૈ સબસે બડા બચ્ચા (જિસકો એલ્ડર Elder કેહતે હૈં). આમ તૌર પર ઉસકી આદતોંમેં આપકો નઝમ ઔર ઝબ્ત ઝિયાદા નઝર આએગા, ઉસકી તબીઅતકે અંદર ઝિમ્મેદારીકા એહસાસ ઝિયાદા હોતા હૈ. બાઝ ઔકાત યે બચ્ચે Dictator (આમિર) ભી બન જાતે હૈં. લેકિન આમ તૌર પર યે લોગ કાનૂનકે મુતાબિક રેહના ઔર રખના પસંદ કરતે હૈં. ફિતરી તૌર પર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તબીઅત હી ઐસે બનાઈ હોતી હૈ, લિહાઝા જો બચ્ચા ભી ઘરમેં સબસે બડા હોગા, આપ ઉસસે Expect (ઉમ્મીદ) કરેં કે યે બચ્ચા ગૈર ઝિમ્મેદાર નહીં હો સકતા, હમેશા ઝિમ્મેદાર હોગા. મગર ઝિમ્મેદારીકે સાથ સાથ ઉસકે અંદર પોઝીશન (મકામ) હાસિલ કરનેકી ભી તબીઅત હોગી, વો દૂસરોં પર રોલ ભી કરના ચાહતા હોગા, યે ચાહેગા કે હર મઆમલેમેં મેરી બાત માની જાએ, મુઝે Follow (પૈરવી) કિયા જાએ, મુઝે બડા બનાકે રખ્ખા જાએ. યે ચીઝ ફિતરી તૌર પર ઉસ બચ્ચેકે અંદર હોતી હૈ.

મિન્ઝલા બચ્ચા (Middle Baby)

એક હોતા હૈ દરમિયાનવાલા બચ્ચા, મિડલ બેબી. યે બચ્ચા (જિસસે

કોઈ બડા હૈ ઔર કોઈ છોટા) યે ફિતરી તૌર પર જંગજૂ (Fighter) બચ્ચા હોતા હૈ. ચૂંકે ઉસકો અપને તહફ્ફુઝ (Servival) કે લિયે બડેસે ભી લડના પડતા હૈ છોટેસે ભી. વરના બડેકો ઝિયાદા અહમિયત મિલતી હૈ યા છોટેકો મિલ જાતી હૈ ઔર દરમિયાનવાલે આમ તૌર પર નઝર અંદાઝ (Ignore) હો જાતે હૈં. ચૂંકે યે બચ્ચે નઝર અંદાઝ હોતે હૈં, ઈસ લિયે તબ્અન યે બચ્ચે ફાઈટર કિસમકે બચ્ચે હોતે હૈં, મગર યે મુશ્કિલાતકો હલ કરનેવાલે (Solver Problem) ભી હોતે હૈં. ચૂંકે ઉનકી બકાકા મસ્અલા હોતા હૈ, ઉનકે સામને મસ્અલે આતે હૈં ઔર યે ઉનકો હલ (Deal) કરનેકી કોશિશ કરતે હૈં, (win) જીતનેકી કોશિશ કરતે હૈં, તો ઉનમેં મુકાબલા કરનેકી સલાહિયત (Sence of Competition), દૂસરોંકી નિસ્બત ઝિયાદા હોતી હૈ.

સબસે છોટા બચ્ચા

ઔર એક હોતા હૈ ઘરકા સબસે છોટા બચ્ચા. જિસકો (Baby of the Family) ભી કેહતે હૈં. આમ તૌર પર મુહબ્બતેં ભી ઉસીકો ઝિયાદા મિલતી હૈં, તવજ્જોહાત ભી ઉસીકો ઝિયાદા મિલતી હૈં, યે બચ્ચા આમ તૌર પર શોબવાએ બચ્ચા હોતા હૈ લેકિન યે સલીકા (Manipulation) કા માસ્ટર હોતા હૈ, યે અપની હરકતોંસે દૂસરોંકી મુહબ્બતોંકો ઝિયાદાસે ઝિયાદા સમેટનેકી કોશિશ કરતા હૈ.

તો ગોયા કિસીકે અગર પાંચ બચ્ચે હૈં તો જો બડા બચ્ચા હૈ વો હૈ Elder one (એલ્ડર વન) ઉસકી નફસિયાતકો ઈસ તરહસે સમઝેં કે ઉસકે અંદર નઝમ વ ઝબ્ત હોગા, સીરિયસ બચ્ચા હોગા, ઉસમેં એહસાસે ઝિમ્મેદારી ઝિયાદા હોગા. ઔર દરમિયાનકે જો તીન બચ્ચે હૈં, યે બચ્ચે મિડલ બેબીઝ Midle Babies કેહલાએંગે, તીનોંકી નફસિયાત એક હી જૈસી હોગી, ઉનકો અપને હકકે હાસિલ કરનેકે લિયે લડના પડેગા, મસાઈલકો હલ કરના પડેગા. ઉનકો જીનેકે લિયે મહેનત (Struggle) કરની પડતી હૈ ઈસ લિયે ઉન બચ્ચોંમેં આમ તૌર પર મહેનતકી હિસ (Sense of struggle) ઝિયાદા હોતી હૈ.

એક હોતા હૈ સબસે છોટા બચ્ચા, ઉસકો આપ યૂંહી સમઝ લેં કે વો ચૂંકે ઘરકા મહેબૂબ હોતા હૈ, છોટી બેટી હો યા છોટા બેટા હો, મુહબ્બતેં ઉનહેં ઝિયાદા મિલતી હૈં, ઔર આમ તૌર પર હમારે ઘરોંકા દસ્તૂર હૈ કે માં-બાપ ભી ઉસીકે સાથ રેહતે હૈં, વો ફિર અપની પોઝીશનકા હમેશા ફાઈદા ઉઠાતા હૈ. અબ યે ઝરૂરી નહીં કે જો બાતેં કહી ગઈ હર બચ્ચા ઐસા હી હો, લેકિન જબ આપ એક હઝાર બંદોંકો દેખેંગે તો આપ મહેસૂસ કરેંગે કે આમ તૌર પર બચ્ચોંકા રવય્યા (બરતાવ) ઈસકે મુતાબિક હી હોતા હૈ. સાઈન્સદાનોંને લાખોં બચ્ચોંકો ઈસ બાત પર પરખા ઔર ઉનહોંને નફસિયાતકે યે ઉસૂલ નિકાલે, ઈસ લિયે બચ્ચોંકી યે તીન બાતેં હમેશા ઝહનમેં રખ્ખા કરેં કે બચ્ચેકા પૈદાઈશકા નંબર (Birht Order) ક્યા હૈ, ઈસી લિહાઝસે ઉનસે કુછ બાતોંકી તવક્કોઅ (ઉમ્મીદ) રખની ચાહિયે ઔર ફિર ઉસકે મુતાબિક ઉસકો ડીલ કરના ચાહિયે. યે એક જનરલ બાત આપકો ઈસ લિયે કેહ દી કે આપકે ઝહનમેં રહે કે બચ્ચોંકો ડીલ કરતે હુએ આપકો પતા હો કે આપ કિસ બચ્ચેસે ડીલ કર રહી હૈં? ઉસકે મસાઈલ (Problems) કિસ તરહકે હો સકતે હૈં ઔર આપકો ઉસકે મસ્અલેકો કિસ તરહ હલ કરના હૈ.

બચ્ચે કચ્ચે હોતે હૈં

એક બુન્યાદી બાત યે હૈ કે બચ્ચે કચ્ચે હોતે હૈં, ઉનકે દિમાગ અભી પુખ્તા (પક્કે) નહીં હોતે, ઉનકા કોઈ તજુર્બા નહીં હોતા હૈ, છોટી ઉમર હોતી હૈ તો અપને કચ્ચે ઝહનકી વજહસે વો બચ્ચોંવાલી બાતેં કરતે હૈં, તો બચ્ચેસે બચ્ચોંવાલી બાતોંકી હી ઉમ્મીદ રખની ચાહિયે. લિહાઝા માંઓં ઔર બહેનોંકો ચાહિયે કે બચ્ચેસે બડોંવાલી બાતોંકી ઉમ્મીદ મત કરેં. બચ્ચા જબ બચપનકી ઉમ્રમેં હૈ, ઝહન કચ્ચા હૈ, તજુર્બા નહીં હૈ, તો વો બચગાના બાતેં ઔર હરકતેં તો કરેગા. લિહાઝા Expactation (ઉમ્મીદોંકા) કા લેવલ ભી ઈસી તરહ રખના ચાહિયે.

બચપન તો બચપન હી હોતા હૈ, બડે બડે ઔલિયાકા બચપન ભી ઈસી

તરહ ગુઝરા કે ઉનહોંને બચપનમેં ઐસે હી બચગાના ફિતરતવાલે કચ્ચે કામ કિયે જો આમ તૌર પર બચ્ચે કરતે હૈં.

નબી (અલૈ.) કે બચપનકા એક વાકિઆ

નબી (અલૈ.) કે બચપનકે વાકિઆત મુઅર્રિખીનને બહોત થોડે લિખ્ખે હૈં. સીરતકી કિતાબોંમેં આપકી જવાનીકે વાકિઆત દેખેં તો વો અગર નિન્નાનવે ફીસદ હૈં તો બચપનકે વાકિઆત એક ફીસદ ભી નહીં મિલતે. વજહ યે થી કે કોઈ જાનતા ભી નહીં થા કે યે બચ્ચા આજ ગોદોંમેં પલ રહા હૈ, ઉસકો બડે હોકર પૂરી દુનિયાકા મુઅલ્લિમ બનના હૈ ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકા મહેબૂબ હોના હૈ. ઈસ લિયે બચપનકે વાકિઆત કિતાબોંમેં ઈતને ઝિયાદા નહીં લિખ્ખે ગયે. ચંદ એક વાકિઆત હૈં જિનમેંસે કુછ વાકિઆત તો નબી (અલૈ.) ને ખૂદ હી બતલા દિયે.

આમ તૌર પર બચ્ચેકી આદત હોતી હૈ કે ઉસકે જબ દાંત નિકલ રહે હોં તો કોઈ ચીઝ ભી ઉસકે મુંહમેં ડાલો તો વો ઉસકો કાટતા હૈ. હર બચ્ચેકી ઉમ્રમેં એક ખાસ હિસ્સા ઐસા આતા હૈ કે ઉસે ચીઝકો ચબાનેકી આદત હો જાતી હૈ. આપ ઉન્ગલી દેં તો ઉન્ગલીકો કાટેગા, અપની હથેલી દેં તો હથેલીકો કાટેગા, યે બચ્ચેકી ફિતરત હૈ.

ગાલિબન ઐસી હી ઉમ્ર હોગી કે જિસમેં ઈન્સાનકે દાંત નિકલતે હૈં ઔર ઉસકો કાટનેમેં મઝા ભી આતા હૈ. એક મરતબા આપકી રઝાઈ બહેન "શીમા" ને આપકો ઉઠાયા ઔર આપકો કંધેસે લગાયા તો નબી (અલૈ.) ને કંધે પર દન્દાને મુબારકસે કાટા. યે ઈતના ઝિયાદા થા કે ઉસકે નિશાન પડ ગયે. અલ્લાહકી શાન દેખેં કે યે નિશાન ઉનકે રહા. એક મરતબા કિસી ગઝવામેં ઉનકે કબીલાકે લોગોંકો ગિરિફતાર કરકે લાયા ગયા, શીમા ઉસ વક્ત બુઢ્ઢી હો ચુકી થીં, વો નબી (અલૈ.) કી ખિદમતમેં આઈ ઔર ઉનહોંને આકર બતાયા કે મૈં આપકી બહેન હૂં. નબી (અલૈ.) ને ફરમાયા કે મૈં તો અપને બાપકા એક હી બેટા હૂં, આપ મેરી બહેન કૈસે? ઉસને બતાયા કે મૈં હલીમાકી બેટી, આપકી રઝાઈ બહેન હૂં, નિશાનીકે તૌર

પર ઉસને કહા કે એક મરતબા મૈંને આપકો ઉઠાયા હુવા થા તો આપને મુઝે કાટા થા ઔર મેરે જિસ્મ પર વો નિશાન આજ ભી મૌજૂદ હૈ. નબી (અલૈ.) ને ઉસ નિશાનકો દેખા તો આપકો ભી યાદ આ ગયા કે હાં બચપનમેં ઐસા મઆમલા પેશ આયા થા. ઉસકે બાદ નબી (અલૈ.) ને અપની ચાદર બિછાઈ ઔર અપની બહેનકો ઉસ ચાદર પર બિઠાયા. દેખેં કે આપ (સ.અ.વ.) મુસ્તકબિલકે મુઅલ્લિમે ઈન્સાનિયત થે લેકિન આપ (સ.અ.વ.) સે ભી બચપનમેં બચગાના ફિતરતકા ઈઝહાર હો રહા હૈ.

ઈસ લિયે વાલિદૈનકો ચાહિયે કે બચ્ચોંવાલી બાતોંકી હી તવક્કોઅ (ઉમ્મીદ) રખ્ખેં કે બચપનકી ઉમ્ર હૈ, ઝહન કચ્ચા હૈ, તજુર્બા નહીં હૈ, તો વો ઈસ કિસમકી બાતેં ઔર હરકતેં કરેગા. ન કરે તો ઉસે બચ્ચા કૌન કહે.

બચ્ચા યા બુળહા

હઝરત મિરઝા મઝહર જાને જાનાં (રહ.) ને એક મરતબા હઝરત શાહ ગુલામ અલી દહેલ્વી (રહ.) સે ફરમાયા "ગુલામ અલી કિસી બચ્ચેકો હમારે પાસ લે આના". હઝરત શાહ સાહબ અપને ઘર ગયે ઔર બચ્ચેકો હઝરતકી ખિદમતમેં લાનેકે લિયે તૈયાર કિયા. કાફી દેર ઉસે સમઝાતે રહે કે હઝરત (રહ.) કી ખિદમતમેં ઐસે બૈઠના ઔર ઐસે કરના. ઐસે ન કરના." બચ્ચા જબ અચ્છી તરહ મઆમલા સમઝ ગયા તો અગલે દિન હઝરત શાહ સાહબ ઉસે હઝરત (રહ.) કી ખિદમતમેં લાએ. બચ્ચેને સલામ કિયા ઔર બા અદબ એક તરફ બૈઠ ગયા. કુછ દેર ગુઝરી તો હઝરત (રહ.) ને ફરમાયા "ગુલામ અલી હમને તો કહા થા કે કિસી બચ્ચેકો હમારે પાસ લે આના". હઝરત શાહ સાહબને અર્ઝ કિયા: "હઝરત બચ્ચેકો તો લે આયા હૂં". હઝરત (રહ.) ને ફરમાયા "યે કોઈ બચ્ચા હૈ યે તો બુળહા મા'લૂમ હોતા હૈ." યાની બચ્ચા તો ઉસ વક્ત અચ્છા લગતા હૈ જબ બચ્ચોંવાલી બાતેં કરે, ઉછલ કૂદ કરે, આપને બચ્ચેકો બુળહા બનાકર બિઠા દિયા, વો લગતા હી નહીં કે બચ્ચા હૈ.

શેખ સઅદી (રહ.) કે બચપનકે કુછ વાકિઆત

●..... દેખિયે! હઝરત શેખ સઅદી (રહ.) અપની બાત ખૂદ બતલાતે હૈં. ફરમાતે હૈં કે મુઝે મેરી વાલિદાને સોનેકી અંગૂઠી પેહના દી, મૈં વો અંગૂઠી પહેનકર બાહિર ગલીમેં નિકલા તો એક ઠગ મિલ ગયા, ઉસ ઠગકે પાસ ગુડ (ગોળ) કી ડલી થી, ઉસને મુઝે ઉઠાકર પ્યાર કિયા ઔર મુઝે કેહને લગા કે તુમ અપની અંગૂઠીકો ચખ્ખો! મૈંને અંગૂઠીકો ઝબાનસે લગાયા તો બે-ઝાઈકા થી. ફિર ઉસકે બાદ ઉસને ગુડકી ડલી દી કે ઈસકો ચખ્ખો! જબ મૈંને ગુડકો ચખ્ખા તો બડા મઝેદાર થા, કેહને લગા કે મઝેદાર ચીઝ લે લો ઔર બેમઝા ચીઝ દે દો. કેહને લગે કે મુઝે ગુડકા ઈતના મઝા આયા કે મૈંને ઉસે અંગૂઠી ઉતારને દી ઔર ગુડકી ડલી લેકર ઘર વાપસ આ ગયા. અબ બચ્ચે થે, કચ્ચે થે, ગુડકી ડલીકે બદલે સોનેકી અંગૂઠી દેકર આ ગયે. તો ઈસ ઉમ્રમેં ઈન્સાન ગલતિયાં ભી કરતા હૈ ઔર સીખતા ભી હૈ.

●..... ફરમાતે હૈં: કે મૈં એક મરતબા અપને વાલિદકે સાથ મેલા દેખને ગયા, વાલિદને કહા કે બેટા! મઝબૂતીસે મેરા હાથ પકડના, ભીડ ઝિયાદા હૈ; છોડના નહીં. મૈંને કહા, બહોત અચ્છા. અબ મૈં ચલ ભી રહા થા, ઈધર ઉધર ભી દેખ રહા થા, ઈધર ઉધરકી ચીઝેં દેખનેમેં ઐસા મહ્વ (મશ્ગૂલ) હુવા કે હાથ છૂટ ગયા. ઉસકે બાદ બહોત દેર વાલિદ મુઝે ઢૂંઢતે રહે, મૈં વાલિદ સાહબકો ઢૂંઢતા રહા, કાફી દેરકે બાદ ઔર પરેશાની ઉઠાનેકે બાદ વાલિદ સાહબને મુઝે ઢૂંઢ લિયા. જબ ઉનહોંને મુઝે ઢૂંઢા તો મુઝે કહા કે તુમહેં મૈંને કહા થા કે હાથ પકડે રખના, તુમને ક્યૂં છોડા? તો મૈંને ફિર ઉનકો કહા કે મૈં કિસી ચીઝકો દેખનેમેં મશ્ગૂલ હો ગયા, તવજ્જોહ ન રહી, તો વાલિદ સાહબને મેરે કાન ખીંચે ઔર કાન ખીંચકર કહા કે દેખો બચ્ચે! જિસ તરહ તુમને અપને બડેકા હાથ મઝબૂતીસે ન પકડા તો દુનિયાકે મેલેમેં ગુમ હો ગયે, ઈસી તરહ તુમ બડે હોકર અગર અપને બડોંકા હાથ મઝબૂતીસે નહીં પકડોગે તો ફિર દુનિયાકે મેલેમેં ગુમ હો જાઓગે. કેહને લગે કે

બચપનકી વાલિદ સાહબકી બતાઈ હુઈ યે બાત મુઝે આજ ભી યાદ આતી હૈ કે વાકઈ જો અપને બડોંકા સાથ છોડ બૈઠતા હૈ વો ફિર દુનિયાકી ઝિલમિલાહટકે અંદર ગુમ હી હો જાયા કરતા હૈ.

●..... ફરમાતે હૈં : મૈં છોટાસા થા, અપને વાલિદકે સાથ તહજ્જુદમેં ઉઠ જાયા કરતા થા. એક રાત મૈંને તહજ્જુદ પઢી તો ઘરકે કુછ લોગ સોએ હુએ થે, મૈંને અબ્બૂસે કહા : અબ્બૂ! દેખો યે લોગ સોએ પડે હૈં, ઉઠકર તહજ્જુદ નહીં પઢતે, તો વાલિદ સાહબને કહા કે બેટા : તુમ અગર સોએ રેહતે તો ઝિયાદા બેહતર થા, ઈસ લિયે કે અબ જો તુમને યે બાત કી, યે ગીબતમેં દાખિલ હૈ, ઉનકો સોને પર ઈતના ગુનાહ નહીં હોગા, જિતના તુમહેં ગીબતકે કરને પર ગુનાહ હુવા. તો દેખિયે! કિસ તરહ બચ્ચા બાતેં કર રહા હૈ ઔર અકલમંદ બાપ ઉસ બચ્ચેકો સાથ સાથ તાલીમ ભી દે રહા હૈ, ઉસકી તરબિયત ભી કર રહા હૈ.

●..... યે શેખ સઅદી (રહ.) એક બડે ઉસ્તાદકે શાગિર્દ બને (જિનકા નામ થા "ઈબ્ને જૌઝી (રહ.)" જિનહોંને તલ્બીસે ઈબ્લીસ લિખ્ખી) તો ફરમાતે હૈં કે મૈં શાફઈ મઝહબ પર થા ઔર ઉસ્તાદ મુઝે ઉસકે મુતાબિક તાલીમ દે રહે થે. એક દિન ઉસ્તાદને મુઝે પઢાયા કે રોઝેમેં મિસ્વાક નહીં કરની ચાહિયે, ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા (રહ.) કે નઝદીક રોઝેમેં મિસ્વાકકા કરના જાઈઝ હૈ, મગર ઈમામ શાફઈ (રહ.) ઉસમેં બહોત એહતિયાત બરતતે હૈં, વો ફરમાતે હૈં કે નહીં જબ અલ્લાહકો રોઝેદારકે મુંહકી મહક હી અચ્છી લગતી હૈ તો મિસ્વાક ક્યા કરની? બહરહાલ ઉનકા અપના નુકતએ નઝર હૈ. કેહને લગે કે મૈંને જબ યે પઢા તો મૈંને ઘર આકર અપને વાલિદસે કહા : અબ્બૂ! રોઝેમેં મિસ્વાક નહીં કરની ચાહિયે. જબ મૈંને યે બતાયા તો મેરે વાલિદને કહા કે બેટે! તુમ રોઝેમેં મિસ્વાક ન કરનેકી તો ઈતની એહતિયાત કર રહે હો ઔર અભી થોડી દેર પેહલે જો તુમને બાત કી થી, વો ગીબત થી ઔર તુમને ગોયા અપને મુરદા ભાઈકા ગોશ્ત ખા લિયા, તો ક્યા રોઝેમેં યે ગોશ્ત ખાના તુમહારે લિયે જાઈઝ થા? કેહને લગે : તબ મુઝે સમઝમેં આઈ કે વાકઈ રોઝેકી હાલતમેં ગીબતસે બહોત બચના ચાહિયે.

ઈસ્લાહ હોની ચાહિયે

તો યે મૈં મિસાલ ઈસ લિયે અર્ઝ કર રહા હૂં કે આપકો યે પતા રહે કે જો અહલે ઈલ્મ હોતે હૈં, મર્દ હોં યા ઔરતેં હોં, વો ભી અપને ઘરકે બચ્ચોંસે બાતેં કરતે હૈં. મગર વો બાત બાત પર ઉનકો સમઝાતે ભી રેહતે હૈં. ઔર ઈસી તરહ બચ્ચે (માશા અલ્લાહ) પલતે રેહતે હૈં ઔર સાથ સંવરતે ભી રેહતે હૈં. ઔર જિન વાલિદૈનકો ઈલ્મ નહીં હોતા, યા તો વો ગલતિયોં પર ભી દરગુઝર કર દેંગે, પ્યાર કર લેંગે ઔર યા ફિર ઈન્સાનકો છોટી છોટી બાત પર, જાઈઝ સવાલ પર ભી ડાંટકર ચુપ કરવા લેંગી. યે દોનોં ચીઝેં ગલત હોતી હૈં. બચ્ચે કચ્ચે હોતે હૈં, ઐસે કામ કરતે હૈં, ઐસી હરકતેં કરતે હૈં કે જો નાપસંદીદા હોતી હૈં, મગર ઉનકો તરીકેસે સમઝાના ચાહિયે ઔર ઉનસે એક્સેપ્ટ કરના ચાહિયે કે યે શરારતેં ભી કરેંગે, ઔર કુછ ઔર ઈસ કિસમકે કામ ભી કરેંગે.

ચુનાંચે શેખુલ હદીસ હઝરત મૌલાના ઝકરિયા (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મેરી વાલિદા મુઝસે બહોત મુહબ્બત કરતી થીં, એક દફા ઉનહોંને મુઝે બડા ખૂબસૂરત તકિયા બનાકર દિયા. મુઝે વો તકિયા બડા અચ્છા લગતા, મૈં ઉસે સરકે નીચે રખનેકે બજાએ સીને પર રખ લેતા, એક દિન મેરે વાલિદ સાહબને તકિયા માંગા તો મૈંને પૂછા કે કૌનસા તકિયા લાઉં? અપને વાલા યા દૂસરા. વાલિદ સાહબને મુઝે બુલાયા ઔર ઝોરદાર થપ્પડ રસીદ કિયા, ફરમાયા "તૂને કમાઈ કી હૈ જો અપના તકિયા કેહતે હો" હઝરત શેખુલ હદીસ (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે ઉસકે બાદ દુનિયાકી કોઈ ચીઝ મુઝે અચ્છી નહીં લગતી થી.

સાહબઝાદગી

બાઝ ઔકાત જો બડે ઉલમા યા મશાઈખકે બચ્ચે હોતે હૈં, જો સાહબઝાદે હોતે હૈં, ઉનમેં થોડી અના પૈદા હો જાતી હૈ. ક્યૂંકે મૌલાના સાહબકા હર મોઅતકિદ આકર ઉસસે લાડ કરતા હૈ. કોઈ ઉસે ઉઠા રહા હૈ, કોઈ ચીઝેં લાકર દે રહા હૈ, કોઈ ઘૂમાને ફિરાને લે જા રહા હૈ, તો ઈસ નાઝબરદારીકી વજહ

બચ્ચેમેં કુછ જાહ તલબી ઔર ખૂદ ગર્ઝી, કામ ચોરી યા ઈસ તરહકી ચીઝેં આ જાતી હૈં જિસસે મિઝાજ બિગડ જાતા હૈ. ઝાહિર હૈ જબ મિઝાજ બિગડ જાએ તો ફિર બાત બાત પર ઝગડા હોતા હૈ, કભી દૂસરે બચ્ચોંકે સાથ ફડ્ડા કભી અપને બડોંકે સાથ ઝિદ. લિહાઝા ઉલમા ઔર મુકતદા હઝરાતકો અપને બચ્ચોં પર ઈસ હવાલેસે ખાસ તૌર પર નઝર રખનેકી ઝરૂરત હોતી હૈ. યેહી વજહ હૈ શેખુલ હદીસ હઝરત મૌલાના ઝકરિયા (રહ.) કે વાલિદ ઉનકો બચપનમેં બાઝ ઔકાત મારતે થે ઔર ફરમાતે થે કે યે સાહબઝાદગીકી શરારત બડી મુશ્કિલસે નિકલતી હૈ. તો હમારે અકાબિર અપને બચ્ચોંકો બચપનસે હી સબક સિખાયા કરતે થે.

બચ્ચે ઘરકે માહોલકે મુતાબિક ખેલતે હૈં

બચ્ચે જો કુછ ખેલતે હૈં તો વો ભી અપને ઘરકે માહોલકે મુતાબિક હી ખેલતે હૈં. વો અપને બડોંકો જો કરતે દેખતે હૈં ફિર વોહી ઉનકા ખેલ બન જાતા હૈ. ઈસી લિયે હર ઘરકા બચ્ચા, અપને ઘરવાલોંકે માહોલ ઔર મિઝાજકે મુતાબિક ઢલતા હૈ.

મૌલાના તલહા (રહ.) ખૂદ એક મરતબા ફરમાને લગે કે મૈં છોટાસા થા, ગલીમેં બૈઠા હુવા થા ઔર એક બચ્ચેકો બૈઅત કર રહા થા, ઈસ લિયે કે મૈંને અપને વાલિદકો બૈઅત કરતે દેખા થા. અબ મૈં છોટાસા! ઔર એક બચ્ચેકો બૈઅતકે કલિમાત પઢ્હા રહા થા, ઉસકે હાથ અપને હાથમેં લિયે હુએ થે. અલ્લાહકી શાન કે ઈધરસે હઝરત મદની (રહ.) તશરીફ લે આએ, ઉનહોંને મુઝે આકર દેખા તો ચૂંકે શફકત બહોત થી, શેખુલ હદીસ (રહ.) કે સાથ બહોત ઝિયાદા ગેહરા તઅલ્લુક થા. મુઝે દેખા તો વો કેહને લગે કે સાહબઝાદે સાહબ! હમેં ભી બૈઅત કર લો. કેહને લગે મૈંને કહા : આએં બૈઠ જાએં! મુઝે ક્યા પતા થા કે યે બડે મિયાં કૌન હૈં? તો મૈંને હઝરત મદની (રહ.) કે હાથ અપને હાથમેં પકડે ઔર મૈંને કુછ કલિમાત પઢ્હકર કહા કે અચ્છા! મૈંને આપકો ભી બૈઅત કર લિયા. તો દેખો! બચ્ચા હૈ, લેકિન વો હઝરત મદની (રહ.) કો બૈઅત કર રહા હૈ. બચ્ચે ઈસી તરહકે કામ કરતે હૈં.

હઝરત મૌલાના આઝાદ (રહ.) કે બચપનકે વાકિઆત

●..... મૌલાના આઝાદ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં છોટાસા થા તો ઘરમેં વાલિદ સાહબકા અમામા (પઘડી) પડા હોતા થા, મૈં ક્યા કરતા! અપની બહેનોંકો ઈખટ્ઠા કર લેતા ઔર અપને સર પર અપને વાલિદકા અમામા રખતા ઔર બડી શાનસે અકડકર ચલતા ઔર મૈં બહેનોંકો કેહતા : "હટો! રાસ્તા દો, દેહલીકે મૌલાના આ રહે હૈં" ઈસ લિયે કે બચપનમેં મૈંને સુના હુવા થા કે દેહલીમેં કોઈ બડે મૌલાના રેહતે હૈં. ઔર ફિર મૈં અપની બહેનોંકો કેહતા કે તુમ લોગ મેરા ઈસ્તિકબાલ કરો ઔર ઈસ્તિકબાલમેં તુમ નારે લગાઓ! અબ બેહનેં કેહતીં કે હમ ક્યૂં નારે લગાએં? ઈસ લિયે કે મૌલાના જો આ રહે હૈં, તો વો કેહતીં કે નહીં મૌલાનાકે ઈસ્તિકબાલકે લિયે તો હઝારોં લોગ હોતે હૈં, હમ તો દો હૈં, તો વો કેહતે કે નહીં તુમ યૂંહી સમઝ લો કે તુમ હઝારોં હો ઔર મેરા ઈસ્તિકબાલ કર રહે હો, લિહાઝા તુમ નારે લાઓ! અબ છોટાસા બચ્ચા! દેખો! અપની બહેનોંકે સાથ કિસ તરહ ઈસ બાત પર ખેલ રહા હૈ.

●..... ઉનકી એક બડી બહેન થી, એક મરતબા ઉસને બચપનમેં ઉનકો કોઈ કામ કહા, ઉનહોંને ન કિયા, ઝિદ કર ગયે. તો બડી બહેન ખફા હુઈ ઔર ઉસને અપને વાલિદકો કહા કે અબ્બૂ! યે હમારે બચ્ચે તો બિલકુલ સડે હુએ અંડોંકી તરહ હૈં, જબ બહેનને કહા કે યે તો સડે હુએ અંડોંકી તરહ હૈં તો ઉનહોંને ઉસી વક્ત અપને મુંહસે "ચૂં ચૂં" કી આવાઝ નિકાલની શુરૂ કર દી ઔર કહા કે અગર અંડે સડે હુએ હોતે તો ઉસમેંસે યે મુરઘીકે બચ્ચે કૈસે નિકલતે? અબ છોટા બચ્ચા હૈ, દેખો! વો અપની બહેનકી બાત પર ક્યા રદ્દે અમલ દિખા રહા હૈ?

ખિલાફે ઉમ્મીદ રદ્દે અમલ

હાં કઈ મરતબા વો ઐસે React (રદ્દે અમલ ઝાહિર) કરતે હૈં કે બંદેકો સમઝ હી નહીં અતી કે મસ્અલા ક્યા હૈ? ઈસ લિયે કભી વો સહમ જાતે હૈં, કભી વો

ખૌફઝદા હો જાતે હૈં, કભી વો હિંમત ગિરા બૈઠતે હૈં, તો ઈસ સૂરતમેં બડોંકો થોડી હિકમત ઔર દાનિશમંદીસે ઉનકો ડીલ કરનેકી ઝરૂરત હોતી હૈ.

ચુનાંચે મૌલાના અબ્દુલ માજિદ દરિયાબાદી (રહ.) અપને બારેમેં બતાયા કરતે થે કે જબ મૈં થોડાસા બડા હુવા તો મેરે ઘરમેં કુરઆન મજીદ શુરૂ કરનેકી તકરીબ હુઈ, ઉસ ઝમાનેમેં ઉસકો "રસ્મે બિસ્મિલ્લાહ" કહા જાતા થા. ઔર યે દો રસ્મેં બડે એહતિમામસે મનાઈ જાતી થીં : એક "રસ્મે બિસ્મિલ્લાહ" કુરઆન મજીદ શુરૂ કરવાનેસે પેહલે, ઔર એક "રસ્મે આમીન." જબ કુરઆન મજીદ ખતમ હુવા કરતા થા, ઉસ ઝમાનેકી યે તકરીબાત હુવા કરતી થીં. કેહને લગે કે અમ્મીને મુઝે નેહલાયા, બહેનને મુઝે અચ્છે કપડે પહેનાએ, ખૂશ્બૂ લગાઈ, ખૂબ સજા દિયા ગયા, ઘરકે અંદર રિશ્તેદારોંકો બુલાયા ગયા, સબને અચ્છે કપડે પેહને હુએ હૈં, મિઠાઈકા ઈન્તિઝામ કિયા હુવા હૈ, હત્તાકે એક કારી સાહબકો ભી બુલા લિયા ગયા, જિનહોંને આકર મુઝે બિસ્મિલ્લાહ પળ્હાની થી. અબ જબ સારે લોગ ખૂશિયોંકે સાથ ઈખટ્ઠે મેરી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ, હત્તા કે ઘરકી ઔરતેં વો ભી પરદેકે પીછે લગ ગઈ ઔર ખૂશ હો રહી હૈં કે બચ્ચા આજ અલ્લાહકા કુરઆન શુરૂ કરેગા. ચુનાંચે કારી સાહબને મુઝે કહા કે બચ્ચે! પળ્હો બિસ્મિલ્લાહ, કેહને લગે : મુઝે ઐસી ચુપ લગ ગઈ કે મૈંને કુછ ભી ન પળ્હા. બારબાર કારી સાહબ કેહ રહે હૈં. હત્તાકે મુઝે વાલિદ સાહબને કહા, દૂસરોંને કહા, મગર માહોલ કુછ ઐસા થા કે મુઝે ચુપ હી લગ ગઈ ઔર મૈં બોલને પર તૈયાર હી ન હુવા. બહોત સમઝાયા ગયા હત્તાકે દસ પંદરહ મિનિટ ખૂબ મન્નતેંકી ગઈ લેકિન મૈં ન બોલા, ચુપ લગી હુઈ થી હત્તાકે લોગ ઉઠ ગયે કે ચલો જી અગર નહીં પળ્હતે તો કોઈ બાત નહીં. ઔરતોંકે દિલોંકે અંદર ભી ઉદાસી આ ગઈ કે બચ્ચેને ઈસ મૌકા પર નહીં પળ્હા, વાલિદકો ગુસ્સા આયા તો વાલિદને મુઝે ફિર એક થપ્પડ ભી લગા દિયા, જબ સબ મુઝે કેહ રહે હૈં કે પળ્હો તો પળ્હ ક્યૂં નહીં રહે? કેહને લગે, મૈંને થપ્પડ ભી ખા લિયા ઔર આંસૂ ભી બહા લિયે, પળ્હા ફિર ભી નહીં.

ખૈર ક્યા હુવા કે મેરે એક કરીબી રિશ્તેદાર થે જો બડે હી સમઝદાર થે, ઉનહોંને મુઝે ઉઠા લિયા ઔર કહા કે ક્યૂં રોતે હો? કોઈ બાત નહીં, રો નહીં. વો મુઝે ઉઠાનેકે બાદ થોડા ઈધર ઉધર લે ગયે, મુઝસે બાતેં કરતે રહે, બાતેં કરનેકે બાદ મુઝે કેહને લગે : અરે મિયાં! તુમહારે અંદર ઈતની હિંમત હી નહીં કે તુમ દો લફ્ઝ પળ્હ

દો, ક્યા તુમહેં લોગ બેવકૂફ કહેં તો યે તુમહેં અચ્છા લગેગા? મૈંને કહા : નહીં, મૈં તો બેવકૂફ નહીં હૂં. ઉનહોંને કહા કે અગર તુમહેં લોગ ગંદા બચ્ચા કહેં તો અચ્છા લગેગા? મૈંને કહા : નહીં, મૈં ગંદા બચ્ચા તો નહીં હૂં. ઉનહોંને કહા કે ગંદે બચ્ચે નહીં હો તો ફિર ઉનકો પળ્હકર સુના દો! કે તુમ બિસ્મિલ્લાહ પળ્હના જાનતે હો. કેહને લગે : જબ ઉનહોંને મુઝે ઈસ તરહ Properly (સહીહ અંદાઝમેં) ડીલ કિયા, તો મૈંને ઈતને ઝોરસે બિસ્મિલ્લાહ પળ્હી કે કારી સાહબ તો ક્યા, ઘરમેં બૈઠનેવાલી ઔરતોંને ભી બિસ્મિલ્લાહકી આવાઝ સુની.

તો અબ દેખિયે! કે હૈ તો બચ્ચા, લેકિન અગર ઉસકો થપ્પડ મારા તો ચુપ લગી હુઈ થી, ઔર પ્યારકે સાથ ઉસકો ડીલ કિયા તો ઉસને ઈતના ઉંચા પળ્હા કે દીવારકે પાર ભી ઉસકી આવાઝેં જાને લગ ગઈ. તો યે બચ્ચે આમ તૌર પર ઐસે હી કરતે હૈં. અગર આપને બચ્ચેકો કોઈ બાત કહી, ઉસને ન કર દી, માનને પર તૈયાર હી નહીં, ગુસ્સા મત કરેં, આપ ઉસકા થોડાસા માહોલ બદલ દેં, બાત બદલ દેં. ઔર બાત બદલનેકે થોડી દેર બાદ આપ જબ ફિર વોહી બાત કહેંગી તો વો ફૌરન કર લેગા. બચ્ચેકી અલ્લાહને મેમોરી બહોત શોર્ટ બનાઈ હોતી હૈ. ઈસ શોર્ટ મેમોરીકા ફાઈદા ઉઠાના ચાહિયે. ઔર ઉસસે ડીલ કરના બંદેકો આના ચાહિયે.

છોટે બચ્ચોંકી સમઝ છોટી હોતી હૈ

કેહને લગે કે મૈં છોટા થા તો એક દિન અમ્મી અબ્બૂ આપસમેં બૈઠે બાત કર રહે થે તો કિસીને કહા કે કિયામતકા દિન હોગા, બહોત ગરમી હોગી ઔર સૂરજ તો સવા નેઝે પર હોગા ઔર પસીના હોગા ઔર બહોત મુશ્કિલ હોગી. તો સારી બાતેં સુનકર મૈં હંસ પડા, તો અમ્મીને કહા કે બેટે! હંસ ક્યૂં રહે હો? તો મૈંને કહા : અમ્મી! જબ ઈતની ઝિયાદા ગરમી હોગી તો મૈં ગરમીસે બચનેકે લિયે કમરેમેં ચલા જાઉંગા. તો કેહને લગે : સારે ઘરવાલે હંસને લગે, કે હશ્રકી ગરમીકા તઝકિરા ઔર બચ્ચેકા હાલ દેખો, કે કેહ રહા હૈ : અમ્મી! ઉસ ગરમીસે બચનેકે લિયે મૈં ઉસ દિન કમરેમેં ચલા જાઉંગા. તો બચ્ચેકી ઈતની હી સોચ હોતી હૈ ઔર ઈતના હી ઉસકા મઆમલા હોતા હૈ.

ચુનાંચે હઝરત મૌલાના ખલીલ અહમદ સહારનપુરી (રહ.) ઉનકે ઘરમેં એક ખાદિમા કામ કરતી થી ઔર ઉસ ખાદિમાકા નામ રહમતી થા. વો ઘરકે કામ સમેટતી થી, કરીબ હી રેહતી થી. ઉસને એક બકરી ભી પાલી હુઈ થી. ચુનાંચે ઉસ બકરીને એક બચ્ચા દિયા, છોટાસા મૈમહ. મૌલાના યૂસુફ (રહ.) (જો હઝરત મૌલાના ઈલયાસ (રહ.) કે સાહબઝાદે થે ઔર જાનશીન થે) બચપનકી ઉમ્રમેં થે ઔર વો હઝરત મૌલાના ખલીલ અહમદ સહારનપુરી (રહ.) કે યહાં આયા જાયા કરતે થે. ફરમાતે હૈં કે મૈં જબ વહાં જાતા થા તો મુઝે વો બકરીકા છોટાસા બચ્ચા બહોત અચ્છા લગતા થા. તો મૈં અકસર ઉસ બકરીકે સાથ, ઉસ બકરીકે બચ્ચેકે સાથ ખેલતા થા, તો એક દફા ક્યા હુવા કે લોગ આપસમેં હજકી બાતેં કર રહે થે કે હમકો હજ પે જાના હૈ. મૈં ઉનકી બાતેં સુનતા રહા, સુનતા રહા. તો આખીરમેં ફિર મૈંને કહા કે હાં મૈં ભી હજ પર જાઉંગા. તો કિસીને પૂછ લિયા કે કૈસે હજ પર જાઓગે? મૈંને કહા : કે રહમતીકી બકરીકા જો છોટા બચ્ચા હૈ મૈં ઉસકી પીઠ પર સવાર હોકર હજકે લિયે જાઉંગા. અબ દેખો! છોટાસા બચ્ચા બચપનકી ઉમ્રમેં યે જવાબ દે રહા હૈ કે મૈં બકરીકે બચ્ચેકી પીઠ પર બૈઠકર હજ કરૂંગા. કેહને લગે : યે બાત ઐસી મશ્હૂર હુઈ કે મૌલાના ખલીલુર્રહમાન સહારનપુરી (રહ.) જબ ભી કભી મુઝે મિલતે તો બચપનમેં મુઝે દેખકર કેહતે : હાં સુનાઓ બચ્ચે! તુમ હજ પર કૈસે જાઓગે? ઔર મૈં આગેસે કેહ દેતા કે બકરીકે બચ્ચેકી પીઠ પર બૈઠકર હજ કરૂંગા તો હઝરત મુસ્કુરાયા કરતે થે.

છોટે બચ્ચોંકી તમન્નાએં ભી છોટી હોતી હૈં

યે ઉમ્ર ઐસી હી હોતી હૈ, ઈન્સાનકી યેહી છોટીસી દુનિયા હોતી હૈ. છોટે બચ્ચોંકી તમન્નાએં ભી છોટી હોતી હૈં.

●..... હઝરત અબ્દુલ માજિદ દરિયાબાદી (રહ.) કેહતે હૈં : ઈસ બચપનકી ઉમ્રમેં બસ સારા દિન મુઝે એક હી ફિક્ર હોતી થી કે શામકો એક ખ્વાન્ચેવાલા આતા થા વો કભી ગંડેરિયાં (ગન્ના-શેરડી) બેચતા થા ઔર કભી સમોસે બેચતા થા ઔર ઈસ તરહકી ચટપટી ચીઝેં બેચતા થા. સારા દિન બસ મુઝે ઉસકી ફિક્ર હોતી થી કે કબ અસરકા વક્ત આએ? ઔર વો ખ્વાન્ચેવાલા સદા લગાએ ઔર મૈં અમ્મીસે પૈસા લૂં

ઔર ઉસસે જાકર ચટપટી ચીઝ લાકર ખાઉં, ગોયા ઉસ વક્ત બચ્ચેકી ઝિંદગીકા સબસે બડા મકસદ યેહી બના હુવા થા.

●..... હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મેરી પૈદાઈશ દેવબંદમેં હુઈ, વાલિદૈન વહીં રેહતે થે ઔર વહીં પર મેરે લડકપનકી ઉમ્ર ગુઝરી, પળ્હનેકી ઈબ્તિદા ભી વહીંસે હુઈ. ફરમાતે હૈં : કે મૈં અપને કઝન (દોસ્ત) આકિલકે સાથ ખેલ રહા થા ઔર હમ આપસમેં સરકુંડે ખેલ રહે થે યાની ચંદ સરકુંડેકે છોટેસે ટુકડે થે એક દૂસરેકે સાથ ખેલ રહે થે : યૂં રખ્ખો, યૂં ફેંકો, તુમ જીત જાઓગે, યે હાર જાએગા. કેહને લગે : સરકુંડોંકા ખેલ ખેલ રહા થા કે ઉસને સારે હી સરકુંડે મુઝસે જીત લિયે. ફરમાતે હૈં : મૈં ઈતના ડીપ્રેસ હુવા કે ઈતના મેરા નુકસાન હો ગયા. અબ સોચો કે બચ્ચેકી દુનિયા ક્યા હૈ કે અગર ઉસસે કિસીને સરકુંડે જીત લિયે તો ગોયા ઉસ પર પહાડ ટૂટ પડા. વો સમઝતા હૈ કે દુનિયાકા ઈતના બડા ખઝાના ઉસકે હાથસે કિસીને લૂટ લિયા. બાદમેં ફરમાયા કરતે થે કે અબ મૈં સોચતા હૂં કે પૂરી દુનિયાકી મેરે સામને ક્યા હકીકત હૈ? મગર બચપનમેં મેરા ક્યા હાલ થા! કે સરકુંડોંકે ચલે જાને પર મૈં ઈસ કદર પરેશાન હો ગયા થા. તો બચપનમેં ઈન્સાનકી ઐસી હી ઉમંગેં હોતી હૈં ઔર તમન્નાએં હોતી હૈં.

અજીબો ગરીબ તોહફા

બલ્કે અકબર ઈલાહાબાદી બડે ઝરીફ (મઝાક) શાઈર ગુઝરે હૈં, મગર બહોત તાલીમ યાફતા થે ઔર અપને વક્તકે જજ થે. ચુનાંચે ઉનકા બેટા જબ જવાન હુવા તો ઉનહોંને ઉસકી શાદી કી. અબ વલીમાકી તકરીબ થી, ઉસ વલીમાકી તકરીબ (ખૂશી) મેં ઉનહોંને બડે અચ્છે તબકેકે લોગોંકો બુલાયા હુવા થા : અમીર લોગ, પળ્હે લિખ્ખે લોગ, મુઆશરેકે ઝિમ્મેદાર લોગ, બડે બડે ઈસ તરહકે જો લોગ થે, વો આએ હુએ થે. ઔર બેટા ભી (માશા અલ્લાહ) જવાનુલ ઉમ્ર થા ઔર ઉસ વક્ત ઉસકી ખૂશીકી તકરીબ થી, તો ઉસ ખૂશીકી તકરીબમેં ઉનહોંને એલાન કિયા કે આજ મૈં અપને બેટેકો એક તોહફા દૂંગા. અબ ઉનહોંને તોહફા એક કાગઝકે અંદર લપેટા હુવા થા યાની ગિફટ પેક કરાવાયા હુવા થા. કેહને લગે કે સારા મજમા મુતવજ્જેહ

હો ગયા. બેટેકી શાદી હૈ, વલીમાકી તકરીબ હૈ, બાપ ઈતના મુઅઝ્ઝઝ આદમી હૈ ઔર અપને બેટેકો વલીમાકે ઉપર એક તોહફા પેશ કર રહા હૈ. તો લોગ સમઝતે થે પતા નહીં કે સોનેકા બના હોગા? કોઈ ડાયમંડ હોગા યા કોઈ કીમતી ઘડી હોગી, ક્યા ચીઝ હોગી? કેહને લગે કે સબ લોગોંને દિલચસ્પી લી કે આખિર ઈસ ગિફ્ટ પેકકે અંદર છુપા હુવા ક્યા હૈ? કેહને લગે કે જબ વાલિદ સાહબને મુઝે કહા : બેટે! ઈસ ગિફ્ટ પેકકો ખોલો! મૈંને ઉસે ખોલના શુરૂ કિયા તો એક તેહ થી, ફિર ઉસકે અંદર દૂસરી તેહ, ફિર ઉસકે અંદર તીસરી તેહ, અબ મૈં ખોલતા જા રહા હૂં ઔર લોગોંકા તજસ્સુસ બઢ્હતા જા રહા હૈ, ખૂદ મેરા તજસ્સુસ ભી બઢ્હ ગયા કે અબ્બૂ મુઝે ઈસ મૌકા પર ક્યા ચીઝ દે રહે હૈં? કેહને લગે : કે જબ મૈંને આખિરમેં આખરી તેહ ઉતારી તો અંદર એક બચ્ચોંકે ખેલનેકા છોટાસા ખિલોના થા, જબ વો ખિલોના નિકલા તો સારા મજમા હસને લગા. મૈં થોડાસા શરમિંદા ભી હુવા કે મેરી વલીમાકી તકરીબ થી ઔર વાલિદ સાહબને મુઝે યે ખિલોના દેના થા ઔર લોગોંકે સામને મેરી જગ હંસાઈ હોની થી, મૈં ઝરા ખામોશ હો ગયા. ખૈર લોગ તો હંસે, મુસ્કુરાએ, ઔર ચલે ગયે.

ચંદ દિનકે બાદ અબ્બૂસે મેરી બાત હો રહી થી. મૈંને કહા : અબ્બૂ! આપને મેરે સાથ ઠીક નહીં કિયા..... ક્યૂં બેટે? ઈસ લિયે કે આપને મુઝે ઈતને બડે મજમાકે સામને મઝાક બના દિયા. સારે મુઝ પર હંસને લગે કે મુઝે આપને ઈસ તકરીબકી ખૂશીમેં યે છોટાસા ખિલોના દિયા. તો ઉસ વક્ત વાલિદને બાત સમઝાઈ કે દેખો બેટા! મૈં તુમહેં એક મેસેજ દેના ચાહતા થા, એક પૈગામ સમઝાના ચાહતા થા. બચપનમેં એક મરતબા મેરે પાસ પૈસે નહીં થે ઔર તુમને ઈસી ખિલોનેકા મુઝસે મુતાલબા કિયા થા, જો મૈં ખરીદ ન સકા. તો આપ ઈતના રોએ, ઈતના ખફા હુએ કે એક હફતા મુઝસે બોલે ભી નહીં કે મુઝે ખિલોના ક્યૂં નહીં લેકર દિયા? ઈસ ખિલોનેકી આપકો ઈતની ચાહત થી કે આપને વાલિદસે એક હફતા કલામ (બાત) તક ન કિયા. મૈંને યે સોચા કે આજ ઈસ શાદીકી ખૂશીકી તકરીબમેં, મૈં યે ખિલોના આપકો લેકર દૂં ઔર આપકો યે સમઝાઉં કે દેખો બેટે! બચપનમેં ઈસ ખિલોનેકો લેના યે આપકી આરઝૂ થી, આપકી તમન્ના થી, લેકિન જબ આપ જવાનીમેં પહોંચે ઔર ભરે મજમામેં લોગોંકે સામને આપકી તમન્નાકો પેશ કિયા, તો આપકો ખૂદ ભી શરમિંદગી હુઈ કે ક્યા ઈસ ચીઝકે પીછે મૈંને અપને વાલિદસે મુંહ મોડ લિયા થા! મૈં યે પૈગામ દેના ચાહતા થા કે

બેટે! બચપનકી તમન્નાએં અગર બંદેકે સામને જવાનીમેં ખોલી જાએં, તો ફિર મજમામેં બંદેકો શરમિંદગી હોતી હૈ. તુમ જવાનીમેં અપની કોઈ ઐસી આરઝૂ ઔર તમન્ના મત બનાના કે કલ કિયામતકે મજમામેં અગર ઉસે ખોલ દિયા જાએ તો તુમ્હેં વહાં જાકર શરમિંદગી હો. તો દેખિયે! જો અચ્છે માં બાપ હોતે હૈં વો બચ્ચોંકો ઈન છોટી છોટી બાતોંમેં હી અચ્છી તાલીમ દેતે હૈં. ઔર બિલઆખિર ઉન બચ્ચોંકો અચ્છા ઈન્સાન બના દેતે હૈં.

ઝિમ્મેદારાના તર્ઝે અમલ

અબ દેખિયે! કે કુછ બચ્ચે ઐસે હોતે હૈં કે જિનમેં શુરૂસે હી એહસાસે ઝિમ્મેદારી હોતા હૈ ઔર લડકપનમેં હી વો બડે ઝિમ્મેદાર બનકર રેહતે હૈં. જૈસે હઝરત મુફતી કિફાયતુલ્લાહ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે બચપનમેં મેરે ઘરકે હાલાત ગરીબીકે થે, મગર મૈંને કિસીસે ટોપિયાં બનાના સીખ લિયા થા, જૈસે ઔરતેં કુરેશીયોંકે સાથ બૈઠકર મુખ્તલિફ ચીઝેં બનાતી રેહતી હૈં. કેહને લગે કે બસ મૈં ભી ઈસી તરહ બૈઠકર વો ટોપિયાં બનાતા રેહતા થા હત્તાકે કઈ મરતબા ઉસ્તાદ ક્લાસમેં પઢા રહા હોતા થા મૈં પીછે બૈઠા હોતા થા, સબક ભી સુન રહા હોતા થા ઔર સાથ સાથ ટોપી ભી બના રહા હોતા થા. મગર અલ્લાહને ઝહન ઐસા દિયા થા કે સાથવાલે બચ્ચે અગર કોઈ ચીઝ નહીં સમઝ સકતે થે તો મૈં ટોપી બનાના છોડકર ઉનકો વો બાત સુના દેતા થા. તો વો હૈરાન હોતે થે કે તુમ ટોપિયાં બનાતે હુએ ઉસ્તાદકા સબક સુનતે હો ઔર ઈતના તુમ્હેં યાદ હોતા હૈ. ફરમાતે કે મૈં ઈસ તરહ ટાઈમ બચાકર ટોપિયાં બનાતા, ઉનકો બેચતા ઔર ઉસસે જો મુઝે થોડેસે પૈસે મિલતે, ઉસસે મૈં અપને મદ્રસાકા ખર્ચા ચલાયા કરતા થા. તો બાઝ બચ્ચે ઐસે ભી હોતે હૈં કે બચપનમેં ઉનકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઝિમ્મેદારીકા એહસાસ દે દેતા હૈ.

ખૂદ હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં અપની બસ્તીસે જબ દારૂલ ઉલૂમમેં પઢનેકે લિયે આતા તો સરદિયોંકી રાતોંમેં ઈમ્તિહાનોંકે કરીબ ઝરા દેર તક પઢના હોતા થા, તૈયારી કરની હોતી થી. જબ મૈં વાપસ લૌટકર આતા તો ઘરકે સારે લોગ સોએ હોતે થે. અમ્મી ઉઠતી ઔર ઉસ વક્ત મુઝે ખાના ગરમ

કરકે દેતી તો મૈં અમ્મીકી મન્નત સમાજત કરતા કે આપ ક્યૂં સરદિયોંમેં ઉઠતી હૈં? બસ આપ ખાના રખ દિયા કરેં, મૈં ખૂદ હી આકર ખા લિયા કરૂંગા, બડી મુશ્કિલસે અમ્મીકો મૈંને મનાયા. ફરમાતે હૈં કે મૈં જબ આતા તો સાલન જમા હુવા હોતા, મૈં ઉસકે ઉપરસે જમી હુઈ તેહ હટા દિયા કરતા થા ઔર ઠંડા ખાના ખાકર ગુઝારા કર લેતા, લેકિન મૈં અપની તાલીમમેં હરજ નહીં આને દેતા થા. અબ દેખો! જિન બચ્ચોંકે અંદર બચપન, લડકપનસે યૂં ઈલ્મકા શગફ હો, શૌક હો, તલબ હો, એહસાસે ઝિમ્મેદારી હો ઔર વો ઈલ્મકી ખાતિર ઈસ તરહ અપની ઝરૂરતોંકો ભી કુરબાન કરેં, યે વો બચ્ચે હોતે હૈં જો અપની જવાનીમેં ઈલ્મકે આસમાન પર સિતારે બનકર ચમકા કરતે હૈં. ફિર એક વક્ત આયા, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઉસ બચ્ચેકો મુફતીએ આ'ઝમ પાકિસ્તાન બના દિયા.

અચ્છી દોસ્તીકે અસરાત

બચપનમેં બચ્ચેકા ઝહન કચ્ચા હોતા હૈ. માં-બાપકો યે ચાહિયે કે વો ઈસ બાત પર બંહોત ઝિયાદા તવજ્જોહ દેં કે વો કિનકે સાથ ખેલ રહા હૈ. ઈસ લિયે કે દોસ્તસે વો ઈતના કુછ સીખતા હૈ કે જિતના માં-બાપસે નહીં સીખતા. બચ્ચી હૈ તો સહેલીસે સીખેગી. બચ્ચા હૈ તો અપને દોસ્તસે સીખેગા. ઈસ લિયે મૌલાના યહયા (રહ.) ફરમાતે થે કે અગર બચ્ચા બિલકુલ કુંદ ઝહન હો, લેકિન દોસ્ત ઉસકા નેક હો તો ઉસ બચ્ચેકી કશ્તી કભી ન કભી કિનારે લગ જાએગી. ઔર બચ્ચા કિતના હી ઝહીન (હોશિયાર) ક્યૂં ન હો, અગર દોસ્ત ઉસકા બુરા હો તો કભી ન કભી ઉસકી કશ્તી બીચ દરિયામેં ડૂબ જાએગી. ચુનાંચે ઉનહોંને હઝરત શેખુલ હદીસ (રહ.) કી કિતની અચ્છી તરબિયત કી કે ઉનકે બેટે ફિર અપને વક્તકે શેખુલ હદીસ બને ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઉનકો ક્યા કબૂલિયતે આમ્મા અતા ફરમાઈ!

સઆદત આસાર બચ્ચે

બાઝ બચ્ચે બચપનમેં હી સઆદતકે આસાર લેકર આતે હૈં. હઝરત

મૌલાના કાસિમ નાનોતવી (રહ.) કે એક બેટે થે, હાફિઝ અહમદ સાહબ. અલ્લાહકી શાન કે ઉનકી શાદી હુઈ, એક બચ્ચા હુવા જો બચપનમેં હી ફૌત હો ગયા, ફિર કુછ અરસા બચ્ચે હી નહીં હુએ, ઉમ્મીદ હી નહીં લગી. સબ લોગ ફિક્રમંદ થે ઔર સબ ચાહતે થે કે ખાનદાને કાસમીકા યે સિલસિલા ચલતા રહે, ઈલ્મી ઘરાના ઔર યે ઈલ્મી યાદગારેં આગે બઢતી રહેં, કિયામત તક ઉનકા ફૈઝ ચલે, સબ લોગ દુઆએં કરતે થે, કોઈ ઉમ્મીદ હી નહીં નઝર આતી થી. એક બુઝુર્ગ થે ફતેહપુરકે રેહનેવાલે, કિસીને ઉનકી તરફ કિસી જાનેવાલે આદમીકે હાથ પૈગામ દેકર ભેજા કે હઝરત! હાફિઝ અહમદ સાહબકે લિયે ઔલાદકી દુઆ કરેં. યે ગયે ઔર ઉનહોંને જાકર પૈગામ દિયા, વો બુઝુર્ગ ઉસ ખાનદાનકી ઈલ્મી વજાહત ઔર ઈલ્મી મકામકો જાનતે થે, ઉનહોંને જબ સુના તો થોડી દેર તો ખામોશ રહે ફિર કેહને લગે : હાં હાં બચ્ચા હોગા, હાફિઝ હોગા, કારી હોગા, હાજી હોગા, આલિમ હોગા, અપને વક્તકા મુક્તદા હોગા, યે અલ્ફાઝ કહે. ઉસકે ચંદ દિન બાદ ઉનકી અહલિયા (બીવી) કો ઉમ્મીદ લગ ગઈ ઔર અલ્લાહને ઉનકો બેટા દિયા, જો બડા હોકર હઝરત કારી મુહમ્મદ તૈયબ (રહ.) બના. તો દેખિયે! બસા ઔકાત ઐસે ભી હોતા હૈ કે માં કે પેટસે હી અલ્લાહ ઉનકો વિલાયતકા નૂર અતા ફરમા દેતા હૈ. ઐસી શખ્સિયતકા પૈદા હોના હોતા હૈ. તો બચ્ચેકો બહોત સારી બાતેં બચપનમેં પેશ આતી હૈં.

ઝિદકા ઈલાજ કૈસે કિયા?

માં-બાપકો માલૂમ હોના ચાહિયે કે બચ્ચેકો ઈસ ઉમ્રમેં ડીલ કૈસે કરના હૈ. હઝરત મુફતી રશીદ અહમદ ગંગોહી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે એક મરતબા વાલિદાને હમ દો ભાઈયોંકો દૂધ દિયા, મેરા બડા ભાઈ થા ઔર મૈં થા, તો મૈં ઝિદ કરને લગા કે પેહલે મૈં પીઉંગા. ચૂંકે વાલિદાને ગ્લાસ ભાઈકે હાથમેં દિયા થા, ઈસ લિયે ભાઈને કહા કે નહીં પેહલે મુઝે હી પીના હૈ. અબ મૈં જિતના રો રહા હૂં ઝિદ કર રહા હૂં. ભાઈ કેહતા હૈ હરગિઝ નહીં મૈં પેહલે પીઉંગા. કેહને લગે : જબ મૈં ઝિયાદા રોયા ધોયા ઔર ઉધમ મચાયા તો ભાઈને ગુસ્સેમેં આકર અપના ભી દૂધ પિયા ઔર મેરે

હિસ્સેકા ભી દૂધ પી લિયા ઔર ખાલી ગ્લાસ એક તરફકો રખ દિયા કે અબ તુમહેં દૂધ મિલના હી નહીં. ફરમાતે હૈં કે ઐસા યે વાકિઆ મેરે ઝહન પર નક્શ હુવા કે ઉસકે બાદ પૂરી ઝિંદગી મૈંને કભી ભી ઝિદ ન કી, યે સોચતે હુએ કે ઝિદ કરનેસે તો ઈન્સાન અપને હિસ્સેસે ભી મહેરૂમ હો જાયા કરતા હૈ. તો એક સબક સીખા ઉનહોંને ઉસ બચપનકી ઝિંદગીમેં.

ફિર ભી યે તો જનરલ બાતેં થીં. જો આપકો બચ્ચોંકે બારેમેં બતાઈ તાકે અંડરસ્ટેન્ડિંગ રહે કે બચ્ચેસે ડીલ કરતે હુએ હમેં ક્યા ચીઝ ઝહનમેં રખની ચાહિયે?

ઝગડેકે તીન મરહલે

હાં! બચ્ચોંકે ઝગડેમેં યે બાત સમઝેં કે ઝગડે હોનેકે તીન Step (કદમ) હોતે હૈં : પેહલા કદમ યે હોતા હૈ કે કોઈ ચીઝ બચ્ચેકો પસંદ નહીં આતી વો ઉસે Dislike (નાપસંદ) કરતા હૈ. ફિર દૂસરા કદમ હોતા હૈ કે ઉસ નાપસંદીદા ચીઝ યા બાત પર ઉસકો નારાઝગી હો જાતી હૈ. ઔર નારાઝગીકે બાદ તીસરા કદમ ફિર ઝગડા બનતા હૈ. યાની ઝગડા એક દમ નહીં હો જાતા બલ્કે ઝગડેસે પેહલે દો Step (કદમ) હોતે હૈં.

ઝગડોંકી નૌઈયત

બચ્ચોંકે ઝગડે છોટી છોટી ચીઝોં પર હોતે હૈં, મસેલન કિસીને ખિલોના છીન લિયા, આપસમેં ઝગડા હો ગયા, આમ (કેરીકા દરખ્ત) ઘરમેં લગા હુવા થા, દરખ્તસે નીચે આ ગિરા, એક ને કહા મુઝે ઉઠાના હૈ, દૂસરેને કહા મુઝે, ચલો ઈસ બાત પર આપસમેં ઝગડા હો ગયા.

એક બચ્ચા બડા થા એક છોટા, બડેને છોટેકો મુંહ ચડા દિયા ઔર ઈસ બાત પર આપસમેં ઝગડા હો ગયા. દો બચ્ચે આપસમેં ખેલ રહે થે, ખેલતે હુએ એક જીત ગયા તો હારનેવાલેને ઝગડા કર દિયા, રોના ધોના શુરૂ કર દિયા તો બચ્ચેકી યે ફિતરત હોતી હૈ કે વો ચાહતા હૈ મેરી ખ્વાહિશ પૂરી હો.

બચ્ચે અપને જઝબાતકા ઈઝહાર રોકર કરતે હૈં

યે બાત ઝરા તવજ્જોહસે સુનેં! બચ્ચેકી અલ્લાહને યે ફિતરત બનાઈ હોતી હૈ કે વો ચાહતા હૈ મેરી બાત પૂરી હો, ઈસ લિયે તો ઈન્સાનકે નફસકો બચ્ચેસે તશ્બીહ દેતે હૈં કે નફસ ભી યેહી ચાહતા હૈ કે મેરી ખ્વાહિશ પૂરી હો, હર બચ્ચેકી યે ફિતરત હોતી હૈ કે મેરી ખ્વાહિશ પૂરી હો, મગર ઉસકે ઈઝહારમેં વો બચ્ચા બેતકલ્લુફ હોતા હૈ. વો ગેહરાઈ નહીં હોતી કે અંદરસે ઔર ઉપરસે ઔર, યે કૈફિયત અલ્લાહ તઆલા બડોંકો દે દેતે હૈં કે વો ઉપરસે Smiling (મુસ્કુરાહટ) ઔર અંદરસે Boiling (ઉબાલ) હોતે હૈં. ઉનકે અંદર યે દો રંગી આ જાતી હૈ. ઈતની ગેહરાઈ આ જાતી હૈ કે વો દૂસરેકો અપને જઝબાતકા પતા નહીં ચલતે દેતે કે અંદર ક્યા હૈ? બચ્ચે, બચ્ચે હોતે હૈં, વો અપને જઝબાતકે ઈંઝહારમેં બેતકલ્લુફ હોતે હૈં. કોઈ ભી મઆમલા હો, વો અપની ખૂશીકા ઈઝહાર ભી બેતકલ્લુફ કર દેતે હૈં ઔર અપની નાપસંદીદગીકા ઈઝહાર ભી બેતકલ્લુફ કર દેતે હૈં, ઉસકો વો હોલ્ડ નહીં કર સકતે. ઔર ફિર કઈ મરતબા ઉનકો ઝબાનસે ઈઝહાર કરનેકા પૂરા તરીકા હી નહીં આતા, અલ્ફાઝ હી નહીં આતે તો ઉનકે પાસ એક રોના ધોના હી તો હોતા હૈ. ઈસ લિયે બચ્ચે નાપસંદીદગીકા ઈઝહાર રો ધોકર કરતે હૈં.

બચ્ચે કઈ મરતબા અપને રોનેકો ટોલકે તૌર પર ઈસ્તેમાલ કરતે હૈં. જૈસે કઈ મરતબા જાનવર હોતા હૈ, કે દૂરસે હી આવાઝ નિકાલતા હૈ કે જૈસે હમ્લા કર રહા હૈ મગર હમ્લા નહીં કરના હોતા. વો કેહ રહા હોતા હૈ કે Beaware (ખબરદાર) ઝરા દૂર રહો. કાશન તો ઉસને વો દેની હોતી હૈ મગર કાશન દેનેકે લિયે વો કરતા ઐસે હૈ જૈસે હમ્લા કર રહા હૈ. ઈસકો Mock Attack (દિખાવેકા હમ્લા) કેહતે હૈં.

તો બચ્ચે કઈ મરતબા અપની માંકો મુતવજ્જેહ કરનેકે લિયે દિખાવેકા રોના રોતે હૈં. તો જો માંએં ઝરાસી ઉં ઉં પર ફૌરન ભાગી આતી હૈં ફિર ઉન બચ્ચોંકો રોનેકી આદત ભી પડ જાતી હૈ ઔર ઓદોંકા ભી ચસ્કા પડ જાતા હૈ, વો

ફિર નીચે ઉતરનેકા નામ હી નહીં લેતે. બચ્ચેકા રો પડના કોઈ ઈતની બડી બાત નહીં હોતી, કઈ મરતબા ઉસકે રોનેકો બરદાશ્ત કરના હોતા હૈ. બચ્ચેકો સમઝાના હોતા હૈં કે હર મરતબા હર બાત પર રો પડના, યે કોઈ અચ્છી આદત નહીં હોતી. ચુનાંચે જિન બચ્ચોંકો રોનેકી આદત પડ જાતી હૈ, વો માંઓંકે લિયે મુસીબત બને રેહતે હૈં. ઉનકો સુખકા સાંસ હી નહીં લેને દેતે. તો ઈસ લિયે બચ્ચોંકે રોને પર કબ સહીહ રીએક્ટ કરના હૈ ઔર કબ ઉસકો નોરમલ લેના હૈ? ઈસ બાતકો અચ્છી તરહ સમઝનેકી ઝરૂરત હૈ.

રોતે બચ્ચોંકો કૈસે ડીલ કરેં?

લિહાઝા માંઓંકી ખિદમતમેં ગુઝારિશ હૈ કે ખેલનેવાલે, છોટી ઉમ્રકે બચ્ચે, જબ કિસી બાત પર રોના શુરૂ કર દેં તો આપ ફૌરન તેશ (ગુસ્સા) મેં મત આ જાએં, આપ ફૌરન લડાઈકા હિસ્સા ન બન જાએં, બચ્ચે બચ્ચે હૈં, હો સકતા હૈ જો છોટા બચ્ચા રો રહા હૈ મુમકિન હૈ કે ઉસ રોનેકી વજહ બહોત હી મામૂલી હો. હમને દેખા કે એક બડા બચ્ચા હૈ એક છોટા, અબ છોટા બડેકો મારના ચાહતા હૈ ઔર વો મારને નહીં દેતા, ઉસ પર છોટા રોના શુરૂ કર દેતા હૈ. અબ યે મઝલૂમ થોડા હૈ જો રો રહા હૈ, નહીં! યે ઈસ લિયે રો રહા હૈ કે યે બડી બહેન મુઝે મારને નહીં દેતી. તો ફિર ક્યા બચ્ચેકે રોને પર ફૌરન આપ ગુસ્સેમેં આ જાએંગી? નહીં ઐસી બાત નહીં હૈ.

આમ તૌર પર દેખા કે ચૂંકે માંકો મુહબ્બત હોતી હૈ, ઝરા બચ્ચેકી રોનેકી આવાઝ નિકલી ઔર માં કે મુંહસે અલ્ફાઝ નિકલને શુરૂ હો જાતે હૈં, બોલના શુરૂ કર દેતી હૈ, દૂસરે બચ્ચોંકો ગાલિયાં દેના, દૂસરે બચ્ચોંકો કોસના, દૂસરે બચ્ચોંકો મોરિદે ઈલ્ઝામ ઠહેરાના શુરૂ કર દેતી હૈં. યાદ રખ્ખેં જબ આપને છોટે બચ્ચેકી મામૂલી બાતસે રોને પર બડેકો ડાંટના શુરૂ કર દિયા તો બડે બચ્ચેકે અંદર આપને અપની નાઈન્સાફીકા બીજ બો દિયા, ઉસકે દિલમેં ડાલ દિયા કે અમ્મી નાઈન્સાફ હૈ. ક્યૂંકે બચ્ચા બગૈર ઈલ્ઝામકે કોઈ ડાંટ, બગૈર ગલતીકે કોઈ ઈલ્ઝામ અપને ઉપર બરદાશ્ત નહીં કરતા. જબ ઉસકે દિલમેં હોતા હૈ કે મૈંને ગલતી નહીં કી તો

ઉસકો સમઝ નહીં આતી કે મુઝે ક્યૂં ડાંટા જા રહા હૈ? તો વો માં સે ફિર નફરત કરને લગ જાતા હૈ, માં કો બુરા સમઝના શુરૂ કર દેતા હૈ? સોચતા હૈ કે બસ માં તો હમેશા છોટે હીકી સાઈડ લેતી હૈ.

ઔર કઈ મરતબા હોતા હી ઐસે હૈ કે અગર બેટા છોટા હૈ તો બડી બહેનોંકી શામત આઈ રેહતી હૈ, હર બાત પર બહેનોંકો ડાંટ પડ રહી હૈ. ભઈ બચ્ચા હૈ, અબ ઉસ બચ્ચેકી ખાતિર આપ દૂસરોંકો તો બરબાદ ન કરેં. ઈસ લિયે યેં ચીઝ ઝહનમેં રખ્ખેં કે બચ્ચેકા રોના હમેશા મઝલૂમિયતકા રોના નહીં હોતા, કઈ મરતબા બચ્ચા ખૂદ દૂસરે બચ્ચોંકો મારતા હૈ. એક દફા મારા, દૂસરી દફા મારા, તીસરી દફા મારા, જબ બહેનકો દો ચાર દફા ઉસને મારા, ઉસને ભી ગુસ્સેમેં આકર એક થપ્પડ લગા દિયા. જબ ઉસને એક લગાયા અબ બચ્ચા રોતા હુવા આ ગયા. અબ વો જો રોતા હુવા આ રહા હૈ તો યે માર ખાકર નહીં આ રહા, યે તીન દફા મારકર આ રહા હૈ. હઝરત લુકમાન (અલૈ.) ને ફરમાયા : "અગર કોઈ તુમહારે પાસ આએ ઔર વો દિખાએ કે મેરા એક કાન કિસીને કાટ દિયા હૈ તો તુમ ફૈસલામેં જલ્દી ન કરના જબ તક કે તુમ દૂસરે બંદેસે ન પૂછ લો, હો સકતા હૈ કે ઈસને ઉસકે દોનોં કાન કાટ દિયે હોં." અગર કોઈ કહે કે જી ઉસને મુઝે મુક્કા મારા, ઔર વાકઈ મારા ભી હૈ તો ફૈસલા ન કરેં, જબ તક સહીહ સૂરતે હાલ માલૂમ ન કર લેં, હો સકતા હૈ કે ઈસને પેહલે ઉસકો દો મુક્કે મારે હોં યા ઔર કોઈ ઝિયાદતી કી હો.

છોટોંકે ઝગડે, બડોંકે ઝગડે કૈસે બનતે હૈં?

આમ તૌર પર યે દેખા ગયા કે ઈસમેં બડોંકી ગલતી યે હોતી હૈ કે વો જલ્દબાઝી કર લેતે હૈં. તો ગલતિયાં છોટોંકી હોતી હૈં ઔર મા'મૂલી હોતી હૈં લેકિન બડોંકી જલ્દબાઝીકી વજહસે ફિર વો ઈશૂ બન જાયા કરતી હૈં, વો ફિર બડોંકે ઝગડે બન જાયા કરતે હૈં. ચુનાંચે અગર કોઈ દૂસરા બચ્ચા પડોસીકે બચ્ચેકે સાથ ખેલ રહા હૈ ઔર કુસૂર ભી અપને બચ્ચેકા હૈ, લેકિન અગર ઉસને રોના શુરૂ કર દિયા તો અબ યે ખાતૂન પડોસીકે બચ્ચેકો કોસના (બદદુઆ દેના) શુરૂ કર દેગી ઔર

જબ ઉસકી માં યે આવાઝ સુનેગી તો યે આપસમેં લડના ઝગડના શુરૂ કર દેંગી. છોટોંકી બાત થી, બડોંકે ઝગડે બન ગયે ઔર આપસમેં નફરતેં પૈદા હો ગઈ. તો ઐસી જલ્દબાઝી નહીં કરની ચાહિયે.

મગર ઈસમેં એક ઔર ભી અહમ બાત હૈ. વો યે કે બચ્ચે અગર છોટી છોટી બાતોં પર આપસમેં ઝગડ પડતે હૈં તો અલ્લાહ તઆલાને ભી ઉનકી મેમોરી ઈતની શોર્ટ રખ્ખી હોતી હૈ કે ચંદ મિનિટકે બાદ ફિર આપસમેં ખેલ રહે હોતે હૈં. બચ્ચેકે રોનેમેં ઔર બચ્ચેકે હંસનેમેં પાંચ સેકન્ડકા ફર્ક ભી નહીં હુવા કરતા. અભી બચ્ચેકે આંસૂ બેહ રહે હૈં, અભી ઉસકો માં ને ઉઠા લિયા, ઉસકે આંસૂ ખતમ, ઉસકા રોના ખતમ. બચ્ચેકા રોના ઔર બડેકા રોના ઔર હોતા હૈ. ઈસ લિયે બચ્ચોંકે રોનેકી હકીકતકો સમઝનેકી કોશિશ કરેં ઔર યે ભી ઝહનમેં રખ્ખેં કે ભાઈ ઈન બચ્ચોંકે રોને પર યા ઝગડે પર હમ ઉસકો બડોંકા ઝગડા નહીં બના સકતે, ઈસ લિયે કે બચ્ચે થોડી દેરકે બાદ ઉસકો ભૂલકર ફિર એક દૂસરેકે સાથ ઘુલ મિલ જાએંગે.

ઈબરતઅંગેઝ વાકિઆ

ચુનાંચે હમ એક વાકિઆ બયાન કરતે હૈં કે બચ્ચે થોડીસી બાત પર ઝગડ પડે. માં ને દૂસરે બચ્ચેકો થપ્પડ લગા દિયા, ઉસકી માંને ભી આકર ઉસસે ઝગડા કરના શુરૂ કર દિયા. દોનોં તરફકે ખાવિંદ આ ગયે હત્તાકે એક દૂસરેકો ઉનહોંને ઝખ્મી કર દિયા, પોલીસ આ ગઈ, ઈતના પડોસિયોંમેં ફસાદ ફૈલા કે ખુદાકી પનાહ! જબ અગલે દિન માં-બાપ સુબહ ઉઠે તો ક્યા દેખા કે ગલીમેં દોનોં બચ્ચે ફિર ખેલ રહે થે. તો બચ્ચોંકી લડાઈ ઐસી હી હોતી હૈ. તો બચ્ચોંકી લડાઈ પર ઈતના માં-બાપકા ઉલઝ પડના કે એક દૂસરેકો ઝખ્મી કર દેં, પોલીસ આ જાએ, ઝિંદગી ભરકે લિયે તઅલ્લુક મુન્કતેઅ (ખતમ) હો જાએ, યે ઈન્તિહાઈ જહાલતકી બાત હોતી હૈ. લિહાઝા બચ્ચોંકે ઝગડેકી હકીકતકો સમઝના ચાહિયે! હાં જબ બચ્ચા લડાઈ કર લે તો અબ સમઝેં કે બચ્ચેને આખિર ઝગડા ક્યૂં કિયા? ફિર ઉસકે બાદ બચ્ચેકો સમઝાએં.

બચ્ચોંકી પાંચ સિફાત

ચુનાંચે એક કિતાબમેં એક હદીસ નઝરસે ગુઝરી, અગરચે અહાદીસકી કિતાબોંમેં મૈંને ખૂદ યે હદીસ નહીં પળ્હી મગર કિસી ઔર કિતાબમેં પળ્હી, ઈસ લિયે યે બાત મૈં નકલ કર દેતા હૂં મુમકિન હૈ કે હદીસે મુબારકા હી હો. (ઉલમા બેહતર સમઝતે હૈં). નબી (અલૈ.) ને ફરમાયા : કે બચ્ચોંકી પાંચ સિફાત બડી અજીબ હોતી હૈં.

પેહલી સિફત :-

બચ્ચે રો રોકર અપની બાતકો મનવાતે હૈં. વાકઈ યે કિતની પ્યારી સિફત હૈ. અગર બડોંકો યે સિફત મિલ જાએ ઔર વો અલ્લાહકે દર પર રો રોકર અપની બાતકો મનવાએં તો કિતની આલા (ઊંચી) બાત હૈ. અલ્લાહ કરે કે યે સિફત હમેં ભી હાસિલ હો જાએ.

દૂસરી સિફત :-

ફરમાયા કે બચ્ચે મિટ્ટીસે ખેલતે હૈં. ચુનાંચે કિસી વઝીર યા અમીરકા બેટા ક્યૂં ન હો, ઝરા મૌકા મિલે તો વો ઝમીન પર બૈઠેગા, ઝમીન પર લેટેગા, ઝમીન પર ભાગેગા. તો બચ્ચા ચાહે કાલીનોંમેં રેહનેવાલા બચ્ચા હો, સોનેકે પંઘોડોં (ઝુલા) મેં પલનેવાલા બચ્ચા હો, ઝરા મૌકા મિલે તો ઉસકો મઝા ઝમીનકે સાથ હી આતા હૈ. વો ઝમીન પર હી બૈઠતા હૈ, ઝમીન પર હી લેટતા હૈ. તો ફરમાયા કે ઝમીનકે સાથ તબઈ મુનાસિબત, બચ્ચેકે અંદર તવાઝોઅકી દલીલ હોતી હૈ. તવાઝોઅકી વજહસે બચ્ચા ઐસા કર રહા હોતા હૈ. તો યે ભી એક અચ્છી સિફત હૈ.

તીસરી સિફત :-

ફરમાયા કે બચ્ચોંકે અંદર એક આદત હોતી હૈ કે ઉનહેં જો મિલ જાતા હૈ, વો ઉસે મુંહમેં ડાલતે હૈં ઔર ખા લેતે હૈં. ઔર વાકઈ હમને ગરીબ ઘરકે બચ્ચોંકો

દેખા, કે બચ્ચા જબ રોતા હૈ તો ઉસકો ખુશ્ક રોટીકા ટુકડા દે દેતે હૈં, વો ખુશ્ક રોટીકા ટુકડા ચબાતે હુએ ખૂશ હો જાતે હૈં. તો બચ્ચોંકો જો દે દો, સાદા ખાના દે દો, પુર તકલ્લુફ દે દો, બચ્ચે ઉસીકો ખા લેતે હૈં. ઔર જબ ઉનકો ભૂખ હોતી હૈ તો અપને પેટકો ભર લેતે હૈં. ગોયા ખાને પીનેકે મઆમલેમેં અલ્લાહને બચ્ચોંકો બેતકલ્લુફ બનાયા હોતા હૈ.

ચોથી સિફત :-

ફરમાયા : કે આમ તૌર પર બચ્ચોંકો દેખા કે જબ ખેલતે હૈં તો વો મિટ્ટીકે ઘર બનાતે હૈં, ખૂદ હી મિટ્ટીકે ઘર બનાતે હૈં ઔર ખૂદ હી ઉન ઘરોંકો તોડ દેતે હૈં. ફરમાયા કે યે સિફત કિતની અચ્છી હૈ કે વો બતા રહે હોતે હૈં કે દુનિયા દારૂલ ફના હૈ, એક વક્ત આએગા કે હમેં ઈસ દુનિયાકે કારખાનેકી હર ચીઝકો છોડકર યહાંસે ચલે જાના હૈ.

પાંચવીં સિફત :-

ફરમાયા : કે બચ્ચોંકે અંદર યે સિફત બહોત અચ્છી હૈ કે અગર બચ્ચે થોડી દેરકે લિયે એક દૂસરેસે ઝગડા કર લેતે હૈં તો ફિર સુલહ કરનેમેં જલ્દી કરતે હૈં. ઉનકે સીનેમેં કીના (હસદ) નહીં હોતા, યે દિલોંમેં નફરતેં નહીં રખ્ખા કરતે. યે સિફત બચ્ચોંકે અંદર બહોત અચ્છી હોતી હૈ. તો વાકઈ યે બાત સહીહ હૈ કે બચ્ચોંકે અંદર ઈતની ગેહરાઈ નહીં હોતી કે પુરાની બાતોંકો યાદ રખ સકેં.

ઈસી લિયે જબ માં-બાપ આપસમેં બહોત લડતે હૈં ઔર ફિર બડે ચાહતે હૈં કે હમારે બચ્ચે ભી એક દૂસરેસે ન બોલેં તો યાદ રખના કે બચ્ચોંકે લિયે (માં-બાપકી ખાતિર) મસ્નૂઈ (બનાવટી) લડાઈ લડના, ઈન્તિહાઈ મુશ્કિલ કામ હોતા હૈ. બચ્ચે અપને માં-બાપકી વજહસે મસ્નૂઈ લડાઈ નહીં લડ સકતે. ઈસ લિયે બચ્ચોંકી ફિતરતકો સમઝિયે ઔર ઉનકે ઝગડોંકો ઈસી તરહસે ડીલ કીજિયે બલ્કે ઉનકે ઝગડોંકો તો ઝગડા કેહના હી નહીં ચાહિયે. પસંદ ઔર નાપસંદકા ઈઝહાર કેહના ચાહિયે. આપસમેં ઉનકે ઝગડે તો મામૂલી બાતેં હોતી હૈં. લિહાઝા છોટીસી

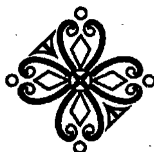
બાતોં પર ઉસકા બતંગડ નહીં બના લેના ચાહિયે ઔર ઉસ પર બડોંકો Envolve (શરીક) નહીં હો જાના ચાહિયે.

બચ્ચોંકો નસીહત કરેં

અગર બચ્ચે ઝગડ પડેં તો આપ હકીકતકો મા'લૂમ કર લેં ઔર જિસકા કુસૂર હો ઉસકો સોરી કરનેકે લિયે કહેં, ઉસકો મઆફી માંગનેકે લિયે કહેં. જિસને દિલ દુખાયા હૈ ઝિયાદતી કી હૈ ઉસકો કહેં કે હાથ જોડકર મઆફી માંગે ઔર ઉસકો સમઝાએં કે "વસ્સુલ્હુ ખૈર". સુલહકે અંદર અલ્લાહને ખૈર રખ્ખી હૈ. ઔર બચ્ચેકો સમઝાએં કે જો દુનિયામેં દૂસરેકી ગલતીકો જલ્દી મઆફ કર દેગા, અલ્લાહ તઆલા કિયામતકે દિન ઉસકી ગલતિયોંકો જલ્દી મઆફ ફરમા દેગા. જબ બચ્ચેકો સુલહકી અચ્છાઈ બતાએંગી ઔર મઆફ કરનેકી ખૂબી બતાએંગી તો ગલતી કરનેવાલા મઆફી ભી માંગ લેગા ઔર જિસકે સાથ ઝિયાદતી હુઈ વો જલ્દી મઆફ ભી કર દેગા ઔર વો બચ્ચે ફિર આપસમેં મુહબ્બત પ્યારસે ખેલને લગ જાએંગે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત હમારે ઘરકે બચ્ચોંકે અંદરસે ઈન ઝગડોંકો ખતમ ફરમા દે ઔર બડોંકો ઈન ઝગડોંમેં ઉલઝનેસે અલ્લાહ મહેફૂઝ ફરમાએ, ઈસ લિયે કે ઝગડે ફસાદ હોતે હૈં ઔર અલ્લાહ ફસાદકો નાપસંદ કરતે હૈં. અલ્લાહ તઆલા હમેં ફસાદસે બચાએ હી રખ્ખે.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

બડોંકે ઝગડે

અઝ ઈફાદાત
પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી
મુજદિદી મદ ઝિલ્લુહૂ

બડોંકે ઝગડે

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શય્તા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

બડોંકે ઝગડે ભી બડે

આજકા ઉનવાન હૈ "બડોંકે ઝગડે". જો લોગ જવાનીકી ઉમ્રમેં પહોંચ જાતે હૈં, અકલ પુખ્તા હો જાતી હૈ, ઉનકી ભી એક દૂસરેકે સાથ રંજિશેં હોતી હૈં લેકિન યે ઉમ્ર ઐસી હોતી હૈ કે જઝબાત ઔર ખયાલાતમેં પુખ્તગી આ જાતી હૈ, લિહાઝા ઉન પર હર બાતકા અસર દેર પા હોતા હૈ. ઉનહેં મુદ્દતોં બાત યાદ રેહતી હૈ ઔર ઉસમેં ઈસ વજહસે Complication (પેચીદગી) આ જાતી હૈ. ઈસ ઉમ્રમેં પહોંચકર ઈન્સાન ઈતના Mature (પુખ્તા) હો ચુકા હોતા હૈ કે વો દૂસરે બંદેકો અપને હાલાત ઔર કૈફિયાતકા પતા ભી નહીં ચલને દેતા. લિહાઝા આપ ચેહરેસે દેખકર યે સમઝેંગી કે યે મેરે સાથ બિલકુલ ઠીક હૈ જબ કે ઉસકે દિલકે અંદર કોઈ ન કોઈ ચીઝ ખટક રહી હોગી. તો બડી ઉમ્રકે બંદેકો ખૂશી ઔર ગમીકો છુપાનેમેં મહારત હાસિલ હો જાતી હૈ. એક તો બાતકા અસર દેર તક રહા ઔર દૂસરા ઉનહોંને અપને અંદરકી Feelings (એહસાસાત) કા દૂસરેકો પતા હી ન ચલને દિયા, તીસરા, જલતી પર તેલકા કામ યે હોતા હૈ કે ઈન્સાનકો દૂસરોંકી અચ્છાઈયાં તો ભૂલ જાતી હૈં, મગર ઉનકી ગલતિયાં હમેશા યાદ રેહતી હૈં. તીન બાતેં ઐસી હૈં કે જિસ વજહસે બડોંકે ઝગડે ભી બડે બન જાતે હૈં, દેર પા હોતે હૈં.

બડોંકી સોચ

ફિર ઉસમેં એક ચીઝ મઝીદ શામિલ હો જાતી હૈ કે બડોંકે અંદર સોચકા માદ્દા ભી ઝિયાદા હોતા હૈ, વો એક છોટેસે મઆમલેકો અપને ઝહનમેં લેકર સોચના શુરૂ કર દેતે હૈં. ઉનકો Food For Thought (સોચનેકે લિયે મવાદ) મિલ જાતા હૈ ઔર વો ઉસકે ઉપર એક ખયાલી ઈમારત બનાના શુરૂ કર દેતે હૈં, અચ્છા ફલાંને આજ અચ્છે કપડે નહીં પેહને હુએ થે લગતા હૈ અપને ઘરમેં ખૂશ નહીં, લગતા હૈ ખાવિંદકે સાથ નહીં બનતી, હો સકતા હૈ કે સાસ પસંદ ન કરતી હો, કોઈ ન કોઈ વજહ તો હૈ. અબ એક ઔરત જો સાદગીકી નિય્યતસે બયાન સુનનેકે લિયે સાદા કપડે પહેનકર આ ગઈ, અબ ઈસ પોઈન્ટકો લેકર ઉનહોંને ઉસ પર અપને ખયાલાતકે તાને બાને બુનને શુરૂ કર દિયે ઔર એક સ્ટોરી બના લી કે હમેં તો લગતા હૈ કે ફલાં લડકી જિસકી અભી શાદી હુઈ હૈ અપને ઘરમેં ખૂશ નહીં. સ્ટોરી ભી બન ગઈ ઔર નતીજા ભી નિકલ ગયા.

બદગુમાનીકી નહૂસત

ફિર ઉસમેં હમારા એક દુશ્મન હૈ, જિસકો શયતાન કેહતે હૈં, ઔર એક જિસે નફસ કેહતે હૈં, વો બદગુમાનીકે ઝરીએ સૂરતે હાલકો ઔર ઝિયાદા બુરા બના દેતે હૈં. છોટી છોટી બાતોંકો બડી કર દેતે હૈં, જિસકી વજહસે ઈન્સાન દૂસરેકી છોટી ગલતીકો બડા સમઝતા હૈ. ઔર અપની બડી ગલતિયોંકો ભી વો છોટા સમઝતા હૈ.

દૂસરેકે બારેમેં કોઈ બુરી બાંત ઝહનમેં સોચના, યે ચીઝ બદગુમાની કેહલાતી હૈ, શરીઅતને બદગુમાનીકો હરામ કરાર દિયા હૈ. બડોંકે ઝગડોંકી બુન્યાદમેં અકસરો બેશ્તર બદગુમાનીકી નહૂસત શામિલ હોતી હૈ. નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફરમાયા :

ઈય્યાકુમ્ વઝ્ઝન્ન ફઈન્ન ઝ્ઝન્ન અક્ઝબુ. (અલ હદીસ)

(કે તુમ ગુમાનસે બચો ક્યૂંકે અકસર ગુમાન ઝૂઠ હોતે હૈં)

તો બજાએ નેક ગુમાન કરનેકે, શયતાન બદગુમાની કરવાતા હૈ ઔર ઈન્સાનકો ફિતનોંમેં મુબ્તલા કરતા હૈ.

બદગુમાની ગુનાહે કબીરા હૈ

ઈમાનવાલોંકે સાથ બદગુમાની, યે કબીરા ગુનાહ હૈ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ફરમાતે હૈં :

(વમા યત્તબિઉ અક્ષરુહુમ્ ઈલ્લઝ્ઝન્ન વ ઈન્નઝ્ઝન્ન લા યુગ્ની મિનલ્ હક્કિ શય્આ)

(ઔર ઉનમેંસે અકસર સિર્ફ ઝન કી પૈરવી કરતે હૈં ઔર કુછ શક નહીં કે હક ઝનકે મુકાબલેમેં કુછ ભી કારઆમદ નહીં હો સકતા)

ઈસ લિયે મોહસિને ઈન્સાનિયત રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા.

ઝન્નૂ બિલ મુઅ્મિનીન ખય્રન.

ઈમાનવાલોંકે સાથ નેક ગુમાન રખ્ખો, બદગુમાની ન રખ્ખો!

ચુનાંચે ઈમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા (રહ.) ને ઈસ હદીસે મુબારકસે યે મતલબ નિકાલા કે અગર કિસી બંદેમેં ઉન્હત્તર બાતેં ઐબકી નિકલતી હોં લેકિન એક રાસ્તા ખૈરકા નિકલ સકતા હો તો તુમ ઉસ એક બાતકી વજહસે ઉસકે સાથ નેક ગુમાન રખ્ખો! લેકિન હમારા ક્યા હાલ હૈ? હર ચીઝ બતા રહી હોતી હૈ કે કામ તો ઠીક હૈ લેકિન હમ ઉસમેંસે બદગુમાનીકા રાસ્તા તલાશ કર રહે હોતે હૈં.

અબ ચૂંકે હુકમ ફરમાયા કે મોમિનીનકે સાથ નેક ગુમાન રખ્ખો તો ઝરા તવજ્જોહ ફરમાઈયે કે કિયામતકે દિન ઈન્સાન પેશ કિયા જાએગા કે તૂને ફલાંકે બારેમેં બદગુમાની ક્યૂં કી? ઉસ પર હમેં સુબૂત પેશ કરો! તો મુકદમા અપને ઉપર ક્યૂં કાઈમ કરવા લિયા? ઔર અગર બંદા નેક ગુમાન રખ્ખેગા અગરચે દૂસરા બંદા બુરા હો તો સવાબ તો ઉસકો ખૂદ બખૂદ મિલ જાએગા. તો યે કિતને મઝેકી બાત હૈ કે નેક ગુમાન રખ્ખો અગરચે કોઈ બુરા હો, અલ્લાહ તઆલા નેકી ફિર ભી દે દેતે હૈં. ઔર અગર બદગુમાની કર લી તો કિયામતકે દિન ઉસકે ઉપર દલીલે શરઈ પેશ કરની પડેગી, સુબૂત દેના પડેગા, વરના ઈન્સાન ઉસ જુર્મકે અંદર ખૂદ ગિરિફતાર હોગા.

બદગુમાની એક અખ્લાકી બીમારી

યે બદગુમાંની તમામ ઝગડોંકી બુન્યાદ હૈ. શયતાન ફસાદ પૈદા કરનેકે લિયે પેહલા કામ હી યે કરતા હૈ કે લોગોંકો આપસમેં બદગુમાન કરતા હૈ. કિસીકે દિલમેં દૂસરેકે બારેમેં ગલત અંદાઝ, ગલત ખયાલાત પૈદા કરકે ઉનકો એક દૂસરેસે મુતનફ્ફિર (નફરત પૈદા) કરતા હૈ. બાત ઈતની હોતી નહીં જિતની ઉસે નઝર આ રહી હોતી હૈ. ખ્વાહ મ ખ્વાહકે એ'તિરાઝ પૈદા હો જાતે હૈં જિનકા હકીકતસે દૂરકા ભી તઅલ્લુક નહીં હોતા.

કિયામતકે દિન કઈ લોગ હોંગે કે વો અપને આપકો અચ્છા સમઝ રહે હોંગે ઔર વો દૂસરોંકે સામને પેહલે જહન્નમમેં ઊંધે મુંહ ડાલે જાએંગે. ઈસ લિયે કે અલ્લાહકી મખ્લૂકકે સાથ બદગુમાની કરનેકી ઉનકો આદત હોતી હૈ. યે એક આદત હૈ, ઉસકા તઅલ્લુક આદતસે હૈ કે અપને સિવા નિગાહમેં કોઈ જચતા હી નહીં, લાખ અચ્છાઈયાં કિસીકી હોં નઝર હી નહીં આતીં. તો બુરાઈયોંકે ઉપર તો દૂરબીન ફિટ કી હોતી હૈ. બલ્કે મૈં તો કહૂં કે ખૂર્દબીન ફિટ કિયે બૈઠે હોતે હૈં કે કુછ નઝર આએ. જી હાં, જો મઆમલા આપ ઉસકે સાથ કર રહે હૈં વોહી મઆમલા અલ્લાહ તઆલા આપકે સાથ કરેંગે. ઝરા ઝરાસી બાતોં પર બદગુમાનિયાં હોને લગ જાએંગી, હમ આપસમેં એક દૂસરેકે કરીબ રેહતે હુએ છોટી છોટી બાતોં પર બદગુમાનિયાં શુરૂ કર દેં તો ફિર આપસમેં ઝગડે ઔર નફરતેં હી પૈદા હોંગી. ઈસ લિયે અલ્લાહ તઆલાસે રો રોકર મઆફી માંગની ચાહિયે ઔર ઈસ બીમારીસે અલ્લાહકી પનાહ માંગની ચાહિયે.

બદબૂદાર ચાંદ

એક ઔરત અપને બચ્ચેકી નીપી બદલ રહી થી તો ઉસકી કહીં ઉન્ગલીકે ઉપર થોડીસી નજાસત લગ ગઈ, ઈતનેમેં ઘરકે બચ્ચોંને શોર મચા દિયા પેહલીકા ચાંદ નઝર આ ગયા, પેહલીકા ચાંદ નઝર આ ગયા. ઉસને સોચા કે મૈં ભી પેહલીકા ચાંદ દેખ લૂં, અબ યે પેહલીકા ચાંદ જબ દેખને લગી તો ઔરતોંકી આદત હોતી હૈ કે ઉન્ગલી અપને નાક પર રખ લેતી હૈં. ઉસને ઉન્ગલી અપને નાક પર રખ્ખી, જબ

ચાંદકો દેખા કેહને લગી હાં હૈ તો પેહલીકા ચાંદ પતા નહીં ઈસ દફા બદબૂદાર ક્યૂં હૈ. હકીકત યે હૈ કે ચાંદ બદબૂદાર નહીં થા, ઉસકી ઉન્ગલીકી બદબૂ ઉસકી નાકમેં આ રહી થી. તો એ'તિરાઝ કરનેવાલોંકા આમ તૌર પર યેહી મઆમલા હોતા હૈ.

શયતાનકે ખિલાફ દો મુઅસ્સિર હથિયાર

યહાં એક નુકતેકી બાત સમઝનેકી કોશિશ કરેં કે શયતાન ઈન્સાનકે ઝહનમેં બુરે વસ્વસે ડાલતા હૈ. યે વસ્વસે અગર આપ અપને ઝહનસે નિકાલ દેં તો ફિર આપ બદગુમાનીસે બચ જાએંગી. વો Food for thought (સોચનેકે લિયે મવાદ) દે દેતા હૈ ઔર ઉસ પર બંદે સોચ બિચાર કરકે બિલઆખિર બદગુમાનીકે મુરતકિબ હો જાતે હૈં. જબ ભી શયતાન ઝહનમેં કોઈ વસ્વસા ડાલે, આપ ઉસ વસ્વસેકો સોચનેકી બજાએ ફૌરન **લા હવ્લ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહ** પઢા કરેં. કિસીકે બારેમેં બુરે ખયાલ ઝહનમેં આએં, દેવરાની, જેઠાનીકે બારેમેં, સાસકે બારેમેં, પડોસનકે બારેમેં કિસીકે બારેમેં કોઈ બુરા ખયાલ ઝહનમેં આએ તો ફૌરન પઢેં. **લા હવ્લ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહ.** ઈસ ખયાલકો ન સોચેં, ન ઉસકો સચ્ચા કરનેકી કોશિશ કરેં, ઈસ લિયે કે શયતાન બદગુમાનીકા મુરતકિબ કરવાકર આપકો ખૈરસે મહેરૂમ કર દેગા.

તો શયતાન તો ઐસા બદબખ્ત હૈ કે બસ વો વસ્વસા ઝહનમેં ડાલતા હૈ, તો વસ્વસેકો મત સોચેં, ઈસ ખયાલકો મત આગે બઢાએં, બલ્કે હમારે પાસ દો હથિયાર હૈં. એક હથિયાર. **લા હવ્લ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહ** ઔર દૂસરા હથિયાર. **અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશશય્તા નિર્રજીમ** કુછ ભી પઢ લેં. ઈન દોનોંસે ઉસી વક્ત શયતાન ભાગતા હૈ, દૂર ચલા જાતા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસ બંદેકી શયતાનકે વસ્વસેસે હિફાઝત ફરમા દેતે હૈં.

ઈબ્ને અરબી (રહ.) કા શયતાનસે મુકાલમા

ઈબ્ને અરબી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મેરી એક મરતબા શયતાનસે મુલાકાત હુઈ તો મુઝે કેહને લગા : ઈબ્ને અરબી! બડે આલિમ હો? મૈંને કહા હાં. કેહને લગા,

મેરે સાથ આજ મુનાઝરા કર લો, મૈંને કહા : મૈં હરગિઝ નહીં કરૂંગા. કેહને લગા : ક્યૂં? મૈંને કહા કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝે તેરે લિયે એક ડંડા દિયા હૈ જિસકા નામ હૈ. લા હવ્લ વલા કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહ. મૈં યે ડંડા ઈસ્તેમાલ કરકે તુઝે યહાંસે દૂર ભગા દૂંગા. મુઝે તુઝસે બહસમેં પડનેકી ઝરૂરત હી નહીં. ઔર વાકઈ અગર વો બહસમેં પડ જાતે તો શયતાન ઉનકે દલાઈલકો તોડકર શાયદ ઉનકો કિસી બુરે પોઈન્ટ પર લે આતા.

ઈમામ રાઝી (રહ.) ઔર શયતાનકા મુબાહિસા

કેહતે હૈં કે ઈમામ રાઝી (રહ.) કિસી બુઝુર્ગસે બૈઅત થે. ઉનહોંને વુજૂદે બારી તઆલાકે બારેમેં સો (૧૦૦) દલાઈલ ઈખટ્ઠે કિયે. ઈમામ રાઝી (રહ.) બડે ખૂશ થે કે મૈંને વુજૂદે બારી તઆલામેં સો દલાઈલ બડે ઠોસ ઔર મઝબૂત ઈખટ્ઠે કર લિયે હૈં. એક મરતબા શયતાનસે મુલાકાત હો ગઈ, શયતાનને કહા કે રાઝી! અલ્લાહ તઆલા મૌજૂદ નહીં હૈ. દલીલ દો! ઉનહોંને પેહલી દલીલ દી, શયતાનને તોડ દી, દૂસરી દલીલ દી, શયતાનને ફિર તોડ દી, યે સિલસિલા ચલતા રહા હત્તા કે જબ ઉનકી સો (૧૦૦) કી સો દલીલેં ટૂટ ગઈ. ઈમામ રાઝી (રહ.) ઉસ વક્ત બહોત પરેશાન હુએ મગર ઉનકા તઅલ્લુક અપને શેખકે સાથ થા, રાબતા સલામત થા, કેહતે હૈં કે ઉસ વક્ત ઉનકો આંખોંકે સામને શેખકી શકલ નઝર આઈ ઔર શેખ બડે જલાલમેં થે ઔર વો કેહ રહે થે કે રાઝી! તુમ ઉસ મરદૂદકો ક્યા દલીલેં દેનેમેં લગે હો? તુમ ઉસકો યે કહો કે મૈં બગૈર દલીલકે અપને રબકી ઝાતકો માનતા હૂં. ચુનાંચે જબ ઈમામ રાઝી (રહ.) ને યે કહા કે મૈં બગૈર દલીલકે અલ્લાહકે વુજૂદ પર ઈમાન રખતા હૂં, ઉસકો શયતાન ન તોડ સકા. ઈમામ રાઝી (રહ.) કા ઈમાન મહેફૂઝ હો ગયા.

વસ્વસોંકા ક્યા ઈલાજ?

ચંદ સહાબા નબી (અલૈ.) કી ખિદમતમેં આએ, અય અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.)! હમારે દિલમેં બાઝ ઔકાત ઐસે ખયાલાત આ જાતે હૈં કે હમ ફાંસી પર

લટક જાતે, આગમેં પડ જાતે યે ઝિયાદા બેહતર થા, બનિસ્બત ઉસકે કે ઐસે ખયાલ હમારે ઝહનોંમેં આએં. તો નબી (અલૈ.) ને ફરમાયા કે યે તુમહારે ઈમાનકી અલામત હૈ, જબ ભી બુરા ખયાલ આએ ઔર બંદા ઉસકો નાપસંદ કરે તો યે અલામત હૈ કે વાકઈ અલ્લાહને ઉસ બંદેકે દિલમેં ઈમાનકો ભર દિયા હૈ. યે વસ્વસે તો આતે હી રહેંગે, ઉનસે પરેશાન નહીં હોના ચાહિયે.

ઉસકી મિસાલ ઐસે હી હૈ કે જૈસે એક બડી સડક હૈ, ઉસ પર બસ ભી ચલ રહી હૈ, કાર ભી ચલ રહી હૈ, ગધાગાડી ભી ચલ રહી હૈ, સાઈકલવાલા ભી કોઈ જા રહા હૈ, અબ યે મુખ્તલિફ લોગ ઉસ સડકકે ઉપર જા રહે હૈં તો કારવાલા પરેશાન તો નહીં હોતા કે જી ગધાગાડીવાલા યહાં ક્યૂં ચલ રહા હૈ? ઉસકો તો અપને કામસે કામ રખના ચાહિયે. બિલકુલ ઈસી તરહ ઈન્સાનકા ઝહન શાહરાહકી તરહ હૈ, મોટરવેકી તરહ હૈ, ઉસ મોટરવેકે ઉપર મુખ્તલિફ કિસમકે ખયાલાત આતે રેહતે હૈં, કભી અચ્છે, કભી બુરે, કભી નફસકી તરફસે, કભી શયતાનકી તરફસે ઔર કભી રહમાનકી તરફસે ખયાલાત આતે હૈં, લેકિન મોમિનકો ચાહિયે કે વો ખૈરકે ખયાલ અપનાએ, ઉસકે બારેમેં સોચે. ઔર જો દૂસરે કિસમકે વસ્વસે ઔર ખયાલાત હોં, ઉનકો અપને ઝહનસે હી નિકાલ દે, ઉનકી તરફ ધ્યાન હી ન દે. ઉનકો **Don't care case** (ડોન્ટ કેર કેસ) બના દે. જબ આપ ઉનકે ઉપર ધ્યાન હી નહીં દેંગી તો વો આપકા કુછ બિગાડ હી નહીં સકેગા. ચુનાંચે નબી (અલૈ.) ને દુઆ માંગી.

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી રદ્દ અમ્રહૂ ઈલલ્ વસ્વસતિ

(તમામ તા'રીફેં અલ્લાહ તઆલાકે લિયે જિસને શયતાનકે મઆમલેકો વસ્વસેકી હદ તક રખ્ખા)

અબ કોઈ શયતાન હમારા હાથ પકડકર તો ગુનાહ નહીં કરવા સકતા. વસ્વસા હી ડાલ સકતા હૈ નાં. ઈસ વસ્વસેકો માનના યા ન માનના યે તો બંદેકે અપને ઈખ્તિયારમેં હોતા હૈ. તો અગર યે બાત સમઝમેં આ જાએ તો ફિર બંદોંકો વસ્વસોંકી પરવા નહીં હોતી.

મન્ફી વસ્વસોંકો નઝરઅંદાઝ કરેં

કઈ લોગોંકો દેખા કે વસ્વસોંકી વજહસે હી પરેશાન હો જાતે હૈં. ઓ.જી!

પતા નહીં મેરા ઈમાન હૈ ભી યા નહીં. ભઈ! ક્યૂં નહીં હૈ આપકા ઈમાન? જી મેરે ઝહનમેં ઐસે ખયાલ આતે હૈં. ભઈ! ખયાલ આનેસે કોઈ ઈન્સાન વૈસા તો નહીં બન જાતા. દેખેં! રમઝાનુલ મુબારકકા મહીના હૈ, અગર આપકે ઝહનમેં બારબાર યે ખયાલ આએ કે ફ્રીજમેં શરબત પડા હૈ, મૈં ઉઠકર પી લૂં તો ક્યા ઉસસે રોઝા ટૂટ જાએગા? જબ તક આપ પીએંગી નહીં ઉસ વક્ત તક રોઝા નહીં ટૂટેગા, ચાહે યે ખયાલ એક હઝાર મરતબા આપકો આ જાએ. ઈસી તરહ જબ તક ઈસ વસ્વસે પર અમલ ન કિયા જાએ તો વસ્વસે ઈન્સાનકો કોઈ નુકસાન નહીં દે સકતા.

ચલેં એક ઔર મિસાલ, હર ઈન્સાનકે જિસ્મકે અંદર નજાસત (નાપાકી) કિસી ન કિસી હદમેં હર વક્ત હોતી હૈ (પેશાબ, પાખાના) લેકિન જબ તક વો ઈન્સાનકે જિસ્મસે ખારિજ ન હો ઉસ વક્ત તક ઉસકા વુઝૂ નહીં ટૂટતા? તો અબ કોઈ બંદા ઈસ વજહસે પરેશાન હૈ કે જી મૈં કૈસે નમાઝ પઢ્હૂં? મેરે તો પેટમેં પાખાના હૈ. તો બેવકૂફોંવાલી બાત હૈ નાં. લિહાઝા વસાવિસકે આ જાને પર પરેશાન નહીં હોના ચાહિયે બલ્કે ઐસે વસાવિસકો નઝર અંદાઝ કર દેના ચાહિયે ઔર નેક ખયાલાતકે બારેમેં સોચના ચાહિયે.

વુસ્અતે નઝર ઔર વુસ્અતે ઝર્ફ

હાં જો ઈન્સાન વસીઉન નઝર હો જાતા હૈ હમેશા ઉસકે એ'તિરાઝાત દૂસરોં પર કમ હો જાતે હૈં. યે ઝહનમેં રખના! જિસકા ઝર્ફ (હૌસલા) બડા હોતા હૈ, જિસકા દિલ બડા હોતા હૈ ઉસકો દૂસરોં પર એ'તિરાઝ કરનેકી ઝરૂરત હી નહીં પેશ આતી. ઔર યે કમ ઝર્ફીકી અલામત હોતી હૈ કે ઈન્સાન દૂસરોં પર એ'તિરાઝ કરતા ફિરતા હૈ ઔર ખૂદ અપના મઆમલા ઉસસે ઝિયાદા બુરા હોતા હૈ.

તો હમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે બારેમેં ભી નેક ગુમાન રખના હૈ ઔર મોમિનીનકે બારેમેં ભી નેક ગુમાન રખના હૈ. કિસીકી એક બાતકે અંદર અગર બુરાઈકા પેહલૂ નિકલતા હૈ તો આપ સોચેં કે અગર કોઈ અચ્છાઈકા પેહલૂ નિકલ સકતા હૈ તો આપ ઉસી અચ્છાઈકે પેહલૂકે બરેમેં સોચેં ઔર ઉસકે સાથ ખૈરકા ગુમાન રખ્ખેં, હત્તાકે કે અગર સત્તર (૭૦) બુરાઈકે પેહલૂ નિકલતે હૈં ઔર એક ખૈરકા નિકલતા હૈ તો બુરાઈકે

સત્તર (૭૦) પેહલૂઓંકો નઝર અંદાઝ કર દેં ઔર એક પેહલૂકો કુબૂલ કર લેં ઔર ઉસકે બારેમેં નેક ગુમાન રખ્ખેં. ઈસ તરહસે ઈન્સાન ફિર બદગુમાનીકે ગુનાહસે બચ જાતા હૈ.

ફસાદકે ચાર મરહલે

ચુનાંચે બડોંકી લડાઈયોંમેં ચાર મરહલે આતે હૈં :

પેહલા મરહલા : બદગુમાની

પેહલા step (કદમ) બદગુમાની હૈ. આમ તૌર પર પેહલે બદગુમાની આતી હૈ, શયતાન બંદેકે દિલમેં દૂસરેકે બારેમેં ઉલ્ટે સીધે ખદશાત ઔર વસ્વસે ડાલતાં હૈ જિનકા અકસર હકીકતસે કોઈ તઅલ્લુક નહીં હોતા. લેકિન જબ વો દિલમેં પુખ્તા હો જાતે હૈં તો દિલમેં દૂસરેકે બારેમેં કીના પૈદા હોતા હૈ, યૂં ઝગડેકી બુન્યાદ ખડી હો જાતી હૈ.

દૂસરા મરહલા : ગીબત

દૂસરે મરહલેમેં જિસકી બદગુમાની દિલમેં પૈદા હુઈ બંદા ઉસકી ગીબત શુરૂ કર દેતા હૈ, બદગુમાની ગીબતકી શકલ ઈખ્તિયાર કર લેતી હૈ. દિલમેં કિસીકે બારેમેં બદગુમાની આઈ ઔર ઉસકી ગીબત કરની શુરૂ કર દી, ઉસકે બારેમેં Coments (તબ્સરે) દેને શુરૂ કર દિયે, ઉસકી બુરાઈયાં બયાન કરની શુરૂ કર દીં.

તીસરા મરહલા : લડાઈ ઝગડા

ઔર તીસરા step (કદમ) હોતા હૈ આપસમેં લડાઈ ઝગડા ઔર ફસાદ હોતા હૈ. જબ ગીબતેં શુરૂ હો જાતી હૈં તો દૂસરેકો પતા ચલતા હૈ વો દો કી ચાર સુનાતા હૈ. બસ ફિર એક દૂસરે પર ગોલાબારી શુરૂ રેહતી હૈ હત્તાકે કભી બરાહે રાસ્ત હાથાપાઈ (મારધાડ) કી ભી નૌબત ભી આ જાતી હૈ.

ચોથા મરહલા : કતઅ રહમી

જબ ચપ્કલિશ (લડાઈ) ઈસ હદ તક બળ્હ ગઈ અબ ચોથા કદમ હોતા હૈ એક દૂસરેકે સાથ તઅલ્લુકકો ખતમ કર લેતે હૈં, બોલચાલ, આના જાના બંદ હો જાતા હૈ. ઉસે કતઅ રહમી કેહતે હૈં યે ભી બડે ગુનાહકી બાત હૈ.

તો શયતાન ઔર નફસ બદગુમાનીસે સફર શુરૂ કરવાતે હૈં ઔર કતઅ રહમી તક ઈન્સાનકો પહોંચા દેતે હૈં. વો જાનતે હૈં કે કતઅ રહમી ઐસા ગુનાહ હૈ કે શબે કદ્રમેં ભી કતઅ રહમી કરનેવાલેકી અલ્લાહ તઆલા મગફિરત નહીં ફરમાતે. તો સોચિયે કે યે બદગુમાની કહાં ઈન્સાનકો લેકર ગિરાતી હૈ?

(વ યકત્તઊન મા અમરલ્લાહુ બિહી અંય્યૂસલ) . (સૂ. બકરહ : ૨૭)

(ઔર કાટતે હૈં (રિશ્તોંકો) જિનકો અલ્લાહને જોડનેકા હુકમ દિયા હૈ).

પેહલે કદમ પર હી રૂક જાએં!

ઈસ લિયે પેહલે કદમ પર હી શયતાનકો રોક દીજિયે ઔર દૂસરોંકે બારેમેં નેક ગુમાન રખનેકી આદત બના લીજિય! દિલકો યે સમઝાએં કે મેરે અપને હી મસ્અલે કૌનસે થોડે હૈં કે મૈં દૂસરોંકે બારેમેં સોચતી ફિરૂં. મેરા હી બોઝ મેરે સર પર ઈતના હૈ કે કિયામતકે દિન ઉસ બોઝકો ઉઠા પાઈ તો બડી બાત હૈ. ખ્વાહ મ ખ્વાહ દૂસરોંકે બારેમેં ક્યૂં મૈં કોઈ રાય દૂં? હો સકતા હૈ અલ્લાહ ઉનકે ગુનાહોંકો મઆફ કર દે ઔર હો સકતા હૈ કે મેરી ખતાઓંકે બારેમેં મુઝસે સવાલ કર લે. તો દૂસરોંકે મઆમલેકો આપ હમેશા લાઈટ લિયા કરેં. નફસકે બારેમેં અપને આપકો હમેશા ટાઈટ કિયા કરેં.

રંજિશકી પાંચ વુજૂહાત

જબ આપસમેં રંજિશેં હોતી હૈં તો ઝાહિરમેં ભી ઉસકી કુછ ન કુછ વુજૂહાત હોતી હૈં. તો ઉમૂમન પાંચ વુજૂહાતકી વજહસે આપસમેં રંજિશ હોતી હૈ.

પેહલી વજહ : મિલજુલકર રેહના

પેહલી વજહ મિલજુલકર રેહના. જબ ભી Combined Family System (કમ્બાઈન્ડ ફેમિલી સિસ્ટમ) (મુશ્તરકા ખાનદાની સિસ્ટમ) મેં ઈન્સાન રેહતા હૈ તો એક દૂસરેકે સાથ ફિર રંજિશેં હો જાતી હૈં. કહીં સાસ બહૂકી લડાઈ, કહીં નનદ ઔર ભાભીકી લડાઈ, કહીં દેવરાની જેઠાનીકી લડાઈ, બસ યૂં સમઝેં કે શયતાનકે લિયે યે સૂરતેહાલ બડી અચ્છી હોતી હૈ. છોટી છોટી બાતોં પર બદગુમાની પૈદા કરકે આપસમેં એક દૂસરેસે ઉલ્ઝા દેતા હૈ. તો મિલજુલકર રહેં, મગર કુછ ઐસા તરીકા હો કે હર એકકી અપની પ્રાઈવેટ લાઈફ અલગ રહે. મસલન અલ્લાહ તઆલાને વુસ્અત દી હૈ, બચ્ચોંકી શાદિયાં કીં તો ઘર બેશક કરીબ કરીબ બનાએં, મગર સબકે અપને અપને હોં તાકે અપને અપને ઘરોંમેં મિયાંબીવી અપની ચાહતકે મુતાબિક વક્ત ગુઝાર સકેં. યે ન હો કે એક ખાવિંદ અપની બીવીકે લિયે કોઈ ખાનેકી ચીઝ લાએ ઔર દૂસરી ઉસીકો ઈશ્યૂ બનાકર સાસકી નઝરમેં પેશ કર દે. ઈતના ઓપન (ખુલા) એક દૂસરેકે કરીબ રેહના કે દૂસરેકે લિયે પર્સનલ લાઈફકો ભી દેખના આસાન હો યે ઝગડેકા સબબ બનતા હૈ. તો શરીઅતને હુકમ દિયા કે જિતના ભી મુમકિન હો સકે કરીબ રહો મગર અપની પર્સનલ લાઈફકો અલગ રખ્ખો તાકે દૂસરોંકો એ'તિરાઝકા મૌકા કમ મિલે.

દૂસરી વજહ : ઝિયાદા તવક્કુઆત

દૂસરી બાત જિસકી વજહસે આમ તૌર પર બડોંકે ઝગડે હોતે હૈં કે એક દૂસરેસે Over Expect (ઝિયાદા તવક્કુઆત વાબસ્તા) કર લેતે હૈં, બાઝ ઔકાત ઝિયાદા ઉમ્મીદ લગા લેતે હૈં. મસલન : લડકીકી મંગની કી ઔર બહેનને ઈસ તરહ ખૂશીકા ઈઝહાર ન કિયા જૈસે બંદા ચાહતા થા, હાલાંકે ઉસકે દિલમેં તો ખૂશી થી, બસ મૌકા પર ઉસકો કોઈ દો ચાર લફ્ઝ કેહને થે વો ન કેહ પાઈ, બસ ઉસી પર બદગુમાન

હો ગયે. ઓ જી! મેરી બેટીકી મંગની પર તો બહેનકો કોઈ ખૂશી હી નહીં હુઈ. યે તો અંદરસે ઉસસે બડી ખફા હૈ કે અચ્છી જગહ રિશ્તા ક્યૂં હો ગયા? અબ લો મામૂલીસી બાત થી ઔર બાતકા બતંગડ બન ગયા. તો યે આદત અપને અંદર ડાલેં કે આપ દૂસરેસે ઝિયાદા ઉમ્મીદેં હી ન રખ્ખા કરેં. જબ ઉમ્મીદ ટૂટતી હૈ તો બંદેકે દિલમેં દૂસરેકે બારેમેં દુશ્મની આતી હૈ, બદગુમાની આતી હૈ, ઔર બંદા કતઅ તઅલ્લુકી કર બૈઠતા હૈ. ઉમ્મીદેં લગાનેકી એક હી ઝાત હૈ જિસકા નામ પરવરદિગાર હૈ, સારી ઉમ્મીદેં મોમિનકી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે સાથ હી હોની ચાહિયે.

તીસરી વજહ : સોચકા ફર્ક

બડોંકી લડાઈકી તીસરી વજહ આમ તૌર પર સોચમેં ફર્ક હોતા હૈ. Level of understanding (સમઝ) કા ફર્ક Way of thinking (સોચનેકે તરીકેકાર) કા ફર્ક. એક બંદા ચીઝકો એક ઝાવિયેસે દેખતા હૈ દૂસરા ઐસી ચીઝકો દૂસરે ઝાવિયેસે દેખતા હૈ. મિસાલકે તૌર પર એકકે મહેમાન આએ, ઉસકે ઝહનમેં યે થા કે મહેમાન નવાઝી કરની ચાહિયે, ઉસને મહેમાન નવાઝીકી નિય્યતસે ખૂબ પુર તકલ્લુફ ખાને બનાએ, ઔર દૂસરીને ઈતને પુર તકલ્લુફ ખાને દેખકર કહા કે યે તો બડી હી ફુઝૂલ ખર્ચ હૈ. તો એકકી નિય્યત મહેમાન નવાઝીકી થી ઔર દૂસરીકે ઝહનમેં આયા કે યે તો બડી ફુઝૂલ ખર્ચ હૈ, ખાવિંદકા પૈસા બરબાદ કરતી હૈ. ઈસ સોચકે ફર્કકી વજહસે આપસમેં ફિર લડાઈયાં શુરૂ હોતી હૈં બદગુમાનીકી વજહસે.

ચોથી વજહ : રસ્મો રિવાજ

ચોથી વજહ બડોંકી લડાઈકી રસ્મો રિવાજ હૈં. કોઈ ચાહતા હૈ કે મૈં સુન્નતકે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારૂં, ઔર રિશ્તેદાર ચાહતે હૈં કે યે રસ્મ ભી પૂરી હો, યે રિવાજ ભી પૂરા હો. ચુનાંચે રસ્મો રિવાજકે પીછે એક દૂસરેકે સાથ લડાઈયાં છિડ જાતી હૈં. તબ્સેરે હોતે હૈં, ફસાદ ખડા હો જાતા હૈ. ઔર યે જો વક્ત ગુઝારીકે લિયે તેરી મેરી બાતેં કરના હૈ, યે ભી ફસાદકી બુન્યાદ હૈ. બાઝ ઔરતેં ફારિગ હોતી હૈં તો બૈઠકર

દૂસરી ઔરતોંકી બાતેં છેડ લેતી હૈં, ફલાંકી બાત ઐસી હૈ, ફલાંકે હાલાત ઐસે હૈં. તો યે ઝહનમેં રખના કે વક્ત ગુઝારીકે લિયે તેરી મેરી બાતેં કરના ફસાદકી બુન્યાદ હોતી હૈ. અગર અલ્લાહને વક્ત દિયા હૈ તો બજાએ બૈઠકર લોગોં પર તબ્સેરા કરનેકે, આપ નેક આ'માલ કરેં, ઈબાદત કરેં, અપને આપકો કિસી અચ્છે કામમેં લગા દેં.

પાંચવીં વજહ : બદ મઆમલગી

આપસમેં ઝગડેકી પાંચવીં વજહ બદ મઆમલગી, કે હમેં બાઝ દફા દૂસરોંકે સાથ અચ્છા મઆમલા કરના નહીં આતા, અપની કમઝોરિયોંકી વજહસે હમ લોગોંકો ડીલ ઠીક નહીં કરતે, ઔર અચ્છી ડીલિંગ ન હોનેકી વજહસે ફિર દરમિયાનમેં ઝગડે શુરૂ હો જાતે હૈં. મિસાલકે તૌર પર દો બેહનેં કરીબ કરીબ રેહતી થીં, અબ ઉસને ઝરૂરત પડને પર બહેનકા ધાગા ઈસ્તે'માલ કર લિયા, નિય્યત યે થી કે ખરીદકર વાપસ કર દૂંગી ઔર ફિર ખરીદના ભી ભૂલ ગઈ, અબ જબ બહેન અપની ચીઝ વાપસ માંગેગી ઔર ઉસ વક્ત જવાબ મિલેગા કે જી આપકી ચીઝ તો મૈંને ઈસ્તે'માલ કર લી ઔર બતાયા ભી નહીં તો ફિર ઝગડા તો ખૂદ બખૂદ શુરૂ હો જાએગા. તો બદ મઆમલગીસે બચેં, યે જો બુરી ડીલિંગ હૈ ઉસસે બચેં. લોગોંકે સાથ અચ્છી ડીલિંગ કરેં! અચ્છી ડીલિંગ કરનેવાલે લોગ દૂસરોંકી મુહબ્બતોંકો સમેટા કરતે હૈં ઔર દૂસરોંકી બદગુમાનિયોંસે બચ જાતે હૈં. શરીઅતને ઈનહીંકો અખ્લાકે હમીદાકા નામ દિયા, હુસ્ને મુઆશરત (અચ્છે રહન-સહન) કા નામ દિયા. દુઆએં માંગેં કે અલ્લાહ તઆલા હમેં હુસ્ને મુઆશરત અતા ફરમાએ.

ખાનદાની અદાવત..... અલ્લાહકા અઝાબ

યે બાત ઝહનમેં રખ્ખેં કે બડોંકી જો રંજિશેં હોતી હૈં વો ફિર બડી બન જાયા કરતી હૈં. વો પેહલે હોતી હૈં. એક ઘરકી રંજિશેં ફિર ખાનદાનકી રંજિશેં બન જાયા કરતી હૈં બલ્કે ખાનદાની અદાવતેં બન જાતી હૈં. ઔર યે ખાનદાની અદાવતેં ઈસ દુનિયામેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકા અઝાબ હૈ. ઈસ અઝાબસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતસે પનાહ માંગેં.

મઆફી માંગનેમેં આફિયત હૈ

આપ મહેસૂસ કરેં કે કિસીકા દિલ દુખા, કિસીકો પરેશાની હુઈ યા મૈં કિસીકી ઉમ્મીદોંકો પૂરા નહીં કર સકી તો ફૌરન ઉસસે મઆફી માંગ લેં. યે આસાન તરીકા હોતા હૈ મઆમલેકો સુલઝાનેકા. મઆફી માંગનેમેં પરેશાન ન હોં, યે બહોત અચ્છી આદત હૈ ઔર બડે બડે બોઝ ઈન્સાનકે સરસે ટલ જાતે હૈં.

હમારે એક કરીબી મહેરબાન થે, ઉનકી આદત થી જિસકો મિલતે થે ઉસકો જુદા હોનેસે પેહલે કેહતે થે, જી! આપકે મેરે ઉપર બડે હુકૂક થે મૈં ઉનકો પૂરા નહીં કર સકા, આપ મુઝે અલ્લાહકે લિયે મઆફ કર દેં. ઐસી બાત અલ્લાહને ઉનકો યે સમઝા દી થી હર એકકો યેહી કેહતે થે. જી! આપકે મેરે ઉપર બડે હુકૂક થે, મૈં પૂરા નહીં કર સકા આપ મુઝે અલ્લાહકે લિયે મઆફ કર દેં. ઈતની લજાજત ઔર આજિઝીકે સાથ કેહતે થે કે દૂસરે બંદેકો ઉન પર પ્યાર આ જાતા થા. તો બંદેકો ઈસી તરહ દૂસરોંસે મઆફી માંગની ચાહિયે. ઝાહિરમેં કોઈ અગર ગલતી નહીં ભી નઝર આ રહી ફિર ભી મઆફી માંગ લે. ઉસકા ફાઈદા હી હૈ કે કુસૂર મઆફ હો જાએંગે.

હઝરત ઉમર (રદિ.) કા મઆફી માંગના

એક મરતબા હઝરત બિલાલ (રદિ.) બૈઠે હુએ થે, કોઈ બાત ચલી તો ઉમર (રદિ.) ને કોઈ સખ્ત લફઝ ઈસ્તેમાલ કર દિયા. જબ ઉમર (રદિ.) ને સખ્ત લફઝ ઈસ્તેમાલ કિયા તો બિલાલ (રદિ.) કા દિલ જૈસે એક દમ બુઝ જાતા હૈ ઈસ તરહસે હો ગયા ઔર વો ખામોશ હોકર વહાંસે ઉઠકર ચલે ગયે. જૈસે હી વો ઉઠકર ગયે, ઉમર (રદિ.) ને મહેસૂસ કર લિયા કે ઉનહેં મેરી ઈસ બાતસે સદમા પહોંચા હૈ. ચુનાંચે ઉમર (રદિ.) ઉસી વક્ત ઉઠે, બિલાલ (રદિ.) કો આકર મિલે, કેહને લગે : અય ભાઈ! મૈંને એક સખ્ત લફઝ ઈસ્તેમાલ કર લિયા. આપ મુઝે અલ્લાહકે લિયે મઆફ કર દેં. ઉનહોંને કહા જી જી. મગર ઉમર (રદિ.)કો તસલ્લી નહીં હો રહી થી ઈસ લિયે કે વો ઝરા ખામોશ ખામોશ થે, દિલ જો દુખા થા. તો જબ ઉમર (રદિ.) ને દેખા

કે બિલાલકા દિલ ખૂશ નહીં હો રહા તો બાત કરનેકે બાદ બિલાલ (રદિ.) કે સામને ઝમીન પર લેટ ગયે ઔર કહા : ભાઈ! મેરે સીને પર અપને કદમ રખ દો! મેરી ગલતીકો અલ્લાહકે લિયે મઆફ કર દો! બિલાલ (રદિ.) કી આંખોંસે આંસૂ આ ગયે, અમીરૂલ મુઅમિનીન! મૈં ઐસી હરકત કૈસે કર સકતા હૂં? જો બડે હઝરાત થે અપની ઝિંદગીકે મઆમલેકો ઐસે સમેટા કરતે થે. યાદ રખ્ખેં! આજ દૂસરોંકે બારેમેં કુછ અલ્ફાઝ કેહ દેના આસાન હૈ લેકિન અગર કલ કિયામતકે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને હમેં ખડા કરકે પૂછ લિયા, બતાઓ! તુમને ફલાંકો કમીના ક્યૂં કહા થા? તુમને ફલાંકો ઝલીલ ક્યૂં કહા થા? તુમને ફલાંકો બેઈમાન ક્યૂં કહા થા? સોચેં! હમ ઈન બાતોંકો ઉસ દિન કૈસે સાબિત કર સકેંગે? યે વો દિન હોગા જિસમેં અંબિયા ભી ઘભરાતે હોંગે. અલ્લાહુ અકબર કબીરા.

આજ વક્ત હૈ

આજ વક્ત હૈ કે હમ દૂસરોંકે બારેમેં નેક ગુમાન રખ્ખેં, લડાઈ ઝગડેકો શુરૂહીસે હી ખતમ કર દેં. ઝિયાદતી હો જાએ તો દૂસરેસે મઆફી માંગ લેં ઔર ઈસ આપસકે લડાઈ ઝગડેકો અલ્લાહકા અઝાબ સમઝતે હુએ અલ્લાહસે ઉસકી પનાહ માંગેં ઔર ઈસ ફસાદસે હમ અપને આપકો બચાનેકી કોશિશ કરેં. યે દિલમેં તમન્ના હો કે હમ અપને ઘરોંકો, અપને ખાનદાનોંકો ઈસ ફસાદવાલે અઝાબસે બચાએંગે ઔર મુહબ્બત ઔર ઉલ્ફતકી ઝિંદગી ગુઝારેંગે. અલ્લાહ તઆલા હમારી કોતાહિયોંકો મઆફ ફરમાએ ઔર હમેં અપને મકબૂલ બંદે, બંદિયોંમેં શામિલ ફરમાએ.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

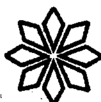
બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

ઘરેલૂ ઝગડે

અઝ ઈફાદાત
પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી
મુજદ્દિદી મદ્દ ઝિલ્લુહૂ

ઘરેલૂ ઝગડે

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શય્તા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન્. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

ઘરકે ઝગડે

આપસકે લડાઈ ઝગડોંમેં ઝગડેકી એક નૌઈયત ઘરેલૂ હોતી હૈ કે ઘરકે અંદર જો લોગ રેહ રહે હૈં વો આપસમેં ઝગડા કર લેં. જૈસે આપસમેં બહેન ભાઈકા ઝગડા યા ઔલાદ વાલિદૈનકે દરમિયાન ઝગડા. ઈસકો સમઝનેકે લિયે શરઈ તૌર પર જો ઘરકા સેટઅપ હૈ ઉસકો સમઝનેકી ઝરૂરત હૈ.

ઈન્સાની જિસ્મ ઝિદ્દૈનકા મજમૂઆ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઈન્સાનકો ઐસે આ'ઝા દિયે જો એક દૂસરેકી ઝિદ હૈં. અપની સિફાતકે એ'તિબારસે યે આ'ઝા એક દૂસરેકી ઝિદ હૈં. ઈસી લિયે કેહતે હૈં કે ઈન્સાન ઝિદ્દૈનકા મજમૂઆ હૈ. જૈસે આંખ દેખ સકતી હૈ બાકી પૂરા જિસ્મ નહીં દેખ સકતા, યે એક દૂસરેકી ઝિદ હુએ. ઝબન બોલ સકતી હૈ બાકી પૂરા જિસ્મ નહીં બોલ સકતા, તો એક દૂસરેકી ઝિદ હુએ. કાન સુન સકતે હૈં, બાકી પૂરા જિસ્મ નહીં સુન સકતા, યે એક દૂસરેકી ઝિદ હુએ. તો મા'લૂમ હુવા કે ઈન્સાની

જિસ્મ ઐસે આ'ઝાસે મિલકર બના હૈ જો અપની સિફાતકે એ'તિબારસે એક દૂસરેકે મુખાલિફ, એક દૂસરેકી ઝિદ હૈં.

રૂહ આ'ઝામેં જોડ પૈદા કરતી હૈ

લેકિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઈસ જિસ્મકે અંદર એક નેઅમત કો ઉતારા જિસકો રૂહ કેહતે હૈં. લિહાઝા રૂહકી મૌજૂદગીમેં સબ આ'ઝા એક બનકર કામ કરતે હૈં. ઉનકા આપસમેં જોડ ભી હોતા હૈ, એક દૂસરેકે સાથ Co-ordination (રબ્ત) હોતા હૈ. ચુનાંચે એક આદમીકે અગર સરમેં દર્દ હો તો આંખોંમેંસે આંસૂ આએંગે. આંખ કભી યે તો નહીં કહેગી કે યે મેરા પ્રોબ્લમ નહીં યે તો સરકા પ્રોબ્લમ હૈ. ચૂંકે સબ એક બને હુએ હૈં, લિહાઝા એકકી ખૂશી સબકી ખૂશી, એકકા ગમ સબકા ગમ. અગર સરમેં દર્દ હૈ તો આંખોંસે આંસૂ આએંગે, ઝબાનસે આવાઝેં નિકલેંગી, પાંવ ચલકર ડાક્ટરકે પાસ જાએંગે, આપ ઉસકી દવા પીએંગે, તો ગોયા રૂહકી મૌજૂદગીમેં જિસ્મકે આ'ઝા એક હોતે હૈં, એક દૂસરેકે સાથ મિલજુલકર ઝિંદગી ગુઝારતે હૈં. કોઈ દુશ્મન અગર કિસીકે સર પર ડંડા મારના ચાહે તો આપ દેખેંગી કે ફૌરન ઉસકે હાથ ઉઠેંગે ઔર ઉસ ડંડેકો પકડનેકી કોશિશ કરેંગે. ઐસા ક્યૂં કર રહે હૈં? વો કોઈ હાથોં પર તો ડંડા નહીં માર રહા, વો સર પર ડંડા મારનાં ચાહતા હૈ મગર ચૂંકે યે સબ એક હૈં લિહાઝા સરકી તકલીફ પૂરે જિસ્મકી તકલીફ હોગી. ઈસ લિયે હાથ ઉસકો બચાનેકે લિયે ઉઠે ઔર પાંવ વહાંસે ભાગનેકે લિયે હરકતમેં આએ, તો ઝિંદા ઈન્સાનકે સબ આ'ઝામેં એક કો-ઓર્ડિનેશન હોતી હૈ.

અબ અગર ઈસ ઈન્સાનકે જિસ્મસે રૂહકો નિકાલ દિયા જાએ, તો આપ દેખેંગી કે સબ આ'ઝા એક દૂસરેસે અજનબી બન જાએંગે. જિસ ઈન્સાનકી રૂહ નિકલ ગઈ, ઉસકી ઝબાનકો ભી કોઈ આદમી અગર કાટ દે, ન આંખોંસે આંસૂ આએંગે, ન ઉસકે મુંહસે તકલીફકી આવાઝ નિકલેગી ન હાથ પાંવ હિલેંગે ઔર ન ઈધરસે ભાગનેકી કોશિશ કરેંગે, ક્યૂંકે જિસ ચીઝને સબકો એક બનાયા હુવા થા વો રૂખ્સત હો ગઈ, અબ આ'ઝા સારે એક દૂસરેસે અજનબી હો ગયે. અગર કોઈ

ઈન્સાન યૂં સોચે કે બંદેકી રૂહ તો નિકલ ગઈ, હમ ઉસકે મુંહકો સીલ કર દેતે હૈં ઔર ઉસકે નાકકે રાસ્તેસે ઉસકે અંદર હવા ભર દેતે હૈં, તો ક્યા હુવા ભરનેસે વો ઈન્સાન ઝિંદા હો જાએગા? હરગિઝ નહીં રૂહકા કાઈમ મકામ ઔર કોઈ ચીઝ નહી બન સકતી.

ઘરકા સેટ-અપ

અબ ઈસ મિસાલકો ઝહનમેં રખતે હુએ એક ઘરકો અપને સામને રખિયે! હર ઘર ઐસે અફરાદકા મજમૂઆ હૈ જો અપની પોઝીશન, અપને મકામકે એ'તિબારસે એક દૂસરેકે મુખાલિફ હૈં. મસલન બાપ, બાપ હૈ, ઉસકી પોઝીશન ઘરમેં કોઈ દૂસરા નહીં લે સકતા. માં, માં હૈ, ઉસકી પોઝીશન બેટી નહીં લે સકતી, ઉસકી પોઝીશન ઘરમેં કોઈ દૂસરા નહીં લે સકતા. બેટી, બેટી હૈ, ઉસકા મકામ માં નહીં લે સકતી. ભાઈ, ભાઈ હૈ, ઉસકા અપના એક મકામ હૈ જો કોઈ દૂસરા નહીં લે સકતા. તો માં, બાપ, બહેન, ભાઈ યે મિલકર એક ઘર બન ગયા, મગર હર એકકી અપની એક Identity (શનાખ્ત) હૈ. યૂં કેહ સકતે હૈં કે ઘર ઐસે અફરાદકા મજમૂઆ હૈ જો એક દૂસરેકી ઝિદ હૈં, મગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઉનમેં એક નેઅમતકો ઉતારા જિસકી મૌજૂદગીમેં યે અફરાદ ઈસ તરહ મિલકર એક ઔર નેક બનકર કામ કરતે હૈં, જિસ તરહ રૂહકી મૌજૂદગીમેં જિસ્મકે આ'ઝા એક બનકર કામ કરતે હૈં. ઈસ નેઅમતકા નામ હૈ “દીન”. લિહાઝા જિસ ઘરકે અંદર દીન હોગા, નામકા નહીં, અમલમેં હોગા, તો આપ દેખેંગી કે ઘરકે લોગોંકે દરમિયાન ઉલ્ફતેં ઔર મુહબ્બતેં હોંગી ઔર વો એક દૂસરેકે કરીબ હોંગે. એક ફર્દકી ખૂશી સારે ઘરકી ખૂશી હોગી, ઔર એક ફર્દકા ગમ સારે ઘરકા ગમ હોગા. યે ઝિંદા જિસ્મકી તરહ ઘરાના હૈ. ઔર અગર દીનકો ઘરસે નિકાલ દિયા જાએ તો જિસ તરહ રૂહકી ગૈર મૌજૂદગીમેં (રૂહ નિકલ જાનેસે) આ'ઝા એક દૂસરેસે અજનબી હો જાતે હૈં, તો દીનકી ગૈર મૌજૂદગીમેં યે સારે અફરાદ એક દૂસરેસે અલગ હો જાતે હૈં. જિસ તરહ જિસ્મમેં હવા ભર દી જાએ તો જિસ્મ ઝિંદા નહીં હો સકતા, ઉસી તરહ અગર ઘરમેં

(ઈન્સાનકે બને હુએ) કોઈ ઉસૂલ લાગૂ કર દિયે જાએં, કોઈ અઝમ લાગૂ કર દિયા જાએ તો ઉસસે ઘરકે અંદર વો મુહબ્બતેં પૈદા નહીં હોતીં.

દિલોંકા જોડ

ઈસ દુનિયામેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને દો ચીઝોંકો જોડનેકે લિયે કોઈ ન કોઈ તીસરી ચીઝ બનાઈ હૈ. મસલન દો ઈંટોંકો જોડનેકે લિયે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને સિમેન્ટકો બના દિયા, લેકિન લકડીકે દો ટુકડોંકો જોડનેકે લિયે સિમેન્ટ કામ નહીં આએગા, વહાં આપ કીલ ઈસ્તેમાલ કરેંગે. ચુનાંચે લકડીકે દો ટુકડે બિલકુલ એક જાન હો જાએંગે. અગર કાગઝકે દો ટુકડે જોડને હોં તો ન સિમેન્ટ કામ આએગા, ન કીલ કામ આએગા, વહાં પર ગ્લૂ (ગુંદર) કામ આએગી. કપડેકે દો ટુકડે જોડને હોં, ન સિમેન્ટ કામ આએગા, ન કીલ કામ આએગા, ન ગ્લૂ (ગુંદર) કામ આએગી, વહાં પર સૂઈ ધાગા કામ આએગા. તો દેખેં! મુખ્તલિફ ચીઝોંકો જોડનેકે લિયે કોઈ ન કોઈ અલ્લાહને તીસરી ચીઝ બનાઈ હૈ. સવાલ પૈદા હોતા હૈ કે દો ઈન્સાનોંકે દિલોંકો જોડનેકે લિયે અલ્લાહને ક્યા ચીઝ બનાઈ? તો ઉસકા જવાબ "દીને ઈસ્લામ" હૈ. અગર વો દોનોં લોગ શરીઅત પર અમલ કરને લગ જાએં, નેકી તકવા પર અમલ કરને લગ જાએં તો ઈસ નેકીકી વજહસે અલ્લાહ ઉનકે દિલોંમેં ખૂદ બખૂદ મુહબ્બત પૈદા ફરમા દેગા. ઔર ઉસકી દલીલ કુરઆને અઝીમુશ્શાનમેંસે, અલ્લાહ તઆલા ઈરશાદ ફરમાતે હૈં.

(ઈન્નલ્લઝીન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ સયજ્અલુ લહુમુ ર્રહમાનુ વુદ્દા)

"જો લોગ ઈમાન લાએંગે, નેક આ'માલ કરેંગે હમ ઉનકે દિલોંકે અંદર મુહબ્બતેં ભર દેંગે."

તો નેકી પર હોના, દીન પર હોના, યે આપસમેં દિલોંમેં મુહબ્બતેં હોનેકા ઝરીઆ હોતા હૈ. ઈસ લિયે જો મિયાં બીવી દીનદાર હોં તો ઉનકે દરમિયાન મિસાલી મુહબ્બતેં હોતી હૈં, જો માં-બાપ સબકે સબ દીનદાર હોં ઉનકે દરમિયાન આપસમેં મિસાલી તઅલ્લુક હોતા હૈ. ઈસ લિયે ઘરકે અંદર મુહબ્બતોંકો ફૈલાનેકે લિયે, ખૂશિયોં ભરી ઝિંદગી ગુઝારનેકે લિયે સબ અફરાદકો દીન પર ઝિંદગી ગુઝારની

ચાહિયે. બેટી ભી દીનદાર, બેટા ભી દીનદાર, માં-બાપ ભી દીનદાર, તો દીન પર અમલકી બરકતસે અલ્લાહ તઆલા દિલોંકે અંદર મુહબ્બતેં ભર દેગા. કુફ્રકે માહોલમેં માં-બાપ ઔર ઔલાદકે દરમિયાન વો મુહબ્બત હરગિઝ નહીં હોતી જો દીનદાર ઘરાનોંકે અંદર હોતી હૈ.

ઘરેલૂ ઝગડોંકી નૌઈયત

ફિર ભી ઈન્સાન, ઈન્સાન હૈ, ગફલતકા શિકાર હો જાતા હૈ. હમ દેખતે હૈં કે હમારે ઘરોંમેં અગરચે માં-બાપ ઔર ઔલાદકે દરમિયાન બહોત મુહબ્બતેં હોતી હૈં, લેકિન કહીં કહીં હમેં ઝગડે ભી નઝર આતે હૈં, અબ ઉન ઝગડોંકી નૌઈયત દો કિસમકી હોતી હૈ : એક બહેન ભાઈકે દરમિયાન લડાઈ ઝગડા, ઔર દૂસરા માં-બાપ ઔર ઔલાદકે દરમિયાન લડાઈ ઝગડા.

પેહલા ઝાવિયા

બહેન ભાઈયોંકે દરમિયાન ઝગડે

ઘરકે ઝગડોંકા એક ઝાવિયા બહેન ભાઈયોંકે આપસમેં ઝગડોંકા હૈ. આમ તૌર પર દેખા ગયા (ચૂંકે ભાઈ બહેન હોતે હૈં યા ભાઈ ભાઈ હોતે હૈં, એક માં-બાપકી ઔલાદ હોતી હૈ) તો નૌજવાનીકી ઉમ્રમેં આપસમેં ઉનકે દરમિયાન હંસી મઝાક હોતા હૈ ઔર ઝિયાદાતર યેહી હંસી મઝાક એક દૂસરેકે સાથ ઝગડેકી બુન્યાદ બન જાતા હૈ.

ભાઈયોંકી આમ તૌર પર આદત હોતી હૈ કે બહેનોંકો તંગ કરતે હૈં, મઝાક કરતે હૈં, કિસી કામ પર ડાંટ દિયા, ઉસકે કામમેં કોઈ ઐબ નિકાલ દિયા, ફિર કભી ઉસકો ધક્કા દે દિયા, ઉસકે બાલ ખીંચ દિયે; ઉલ્ટા જવાબ દે દિયા, યા ભરી મહેફિલમેં ઉસકો મઝાક બના દિયા. તો આમ તૌર પર ભાઈ, બહેનોંકે સાથ

ઐસા કરતે રેહતે હૈં. અબ યે જો કર રહે હોતે હૈં વો નફરતસે નહીં કર રહે હોતે, મુહબ્બતસે કર રહે હોતે હૈં, લેકિન ચૂંકે બચ્ચે હોતે હૈં ઉનકો યે પતા નહીં હોતા કે ઈસકો દૂસરા કૈસે મહેસૂસ કરેગા? અબ ઉસકે જવાબમેં બહેન હાથ તો નહીં ઉઠા સકતી, વો ઝબાન ચલાતી હૈ વો ફિર આગેસે કડવી કસેલી સુનાતી હૈ તો યૂં લડાઈ ઝગડેકી બુન્યાદ બન જાતી હૈ, બલ્કે કઈ મરતબા તો ભાઈ અગર અપની બહેનકો મારને લગતા હૈ તો બહેન આગેસે બદ દુઆએં દેના શુરૂ કર દેતી હૈ. વૈસે દેખો તો એક દૂસરેકે સાથ બહોત મુહબ્બત, લેકિન ઉમ્રકે કચ્ચેપનકી વજહસે એક દૂસરેકે સાથ લડાઈ ઝગડા ભી બહોત હૈ. અચ્છા તુમને મુઝે ચીઝ નહીં દી થી, મૈં તુમહેં ક્યૂં દૂં? ઉસને ઐસે કહા થા તો મૈં ઐસે ક્યૂં ન કહૂં? બસ ઈસ કિસમકી છોટી છોટી બાતેં હોતી હૈં, જિન પર આપસમેં એક દૂસરેકે સાથ ખટક પૈદા હોતી રેહતી હૈ. તો બુન્યાદી વુજૂહાત ઉસકી:

(૧) એક દૂસરેકે સાથ હંસી મઝાક,

(૨) એક દૂસરેકે સાથ હસદ યા બદગુમાની

એક સોચતા હૈ કે માં-બાપ ઉસકો તરજીહ ઝિયાદા દેતે હૈં, મુઝે નહીં દેતે. બડે ભાઈકી બાત તો સબ માનતે હૈં, મેરી બાત તો કોઈ સુનતા હી નહીં. ઈસ કિસમકે જો ખયાલાત હૈં, વો આપસમેં ભાઈ બહેનોંકી લડાઈકા ઝરીઆ બનતે હૈં.

ભાઈયોં, બહેનોંમેં દો રિશ્તે

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ચાહતે હૈં કે એક માં-બાપકી ઔલાદ આપસમેં ઉલ્ફતોં, મુહબ્બતોંકી ઝિંદગી ગુઝારે. લિહાઝા અગર દો ભાઈ હૈં તો ઉનકો સમઝના ચાહિયે કે હમારે દરમિયાન એક ખૂનકા રિશ્તા ભી હૈ ઔર દૂસરા દીનકા રિશ્તા ભી હૈ. ખૂનકે રિશ્તેસે મુરાદ યે હૈ કે માં-બાપ ચાહેંગે કે દોનોં હમારે બેટે હૈં, યે આપસમેં મુહબ્બત પ્યારસે રહેં. ઔર દીનકે રિશ્તેસે મુરાદ યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ચાહતે હૈં દોનોં મેરે બંદે હૈં આપસમેં મુહબ્બત પ્યારસે રહેં. તો ઉન દોનોં ભાઈયોંકો ચાહિયે કે આપસમેં ઈતની મુહબ્બત પૈદા કર લેં કે લોગ ઉન ભાઈયોંકો ભાઈ ભી સમઝેં ઔર એક દૂસરેકા દોસ્ત ભી સમઝેં. જબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઈસ

રિશ્તેદારી પર ખૂશ હોતે હૈં તો ક્યા ઝરૂરત હૈ મોહલ્લેકે લોગોંકો દોસ્ત બનાનેકી? ક્યા ઝરૂરત હૈ સ્કૂલમેં દોસ્ત બનાનેકી? એક ઘરમેં અગર દો તીન ભાઈ હૈં તો વો આપસમેં એક દૂસરેકો દોસ્ત બનાએં, મદદ લેની હૈ તો ભી એક દૂસરેસે લેં, ખેલના હૈ તો ભી મિલકર ખેલેં, કોઈ કામ કરના હૈ તો ભી મિલ જુલકર કરેં.

કઈ ઘરાનોંમેં ઐસા દેખા ગયા કે ભાઈયોંકે અંદર ઈતની મુહબ્બત હોતી હૈ, ઈતની કો-ઓર્ડીનેશન હોતી હૈ કે વો ભાઈ, કમ નઝર આતે હૈં, દોસ્ત ઝિયાદા નઝર આતે હૈં, હર કામ એક દૂસરેકે મશ્વરેસે કરતે હૈં, એક દૂસરેકા ઈકરામ કરતે હૈં, ઈઝ્ઝત વ એહતિરામ કરતે હૈં. ઈસસે ઘરકે અંદર મુહબ્બતેં બઢતી હૈં, સુકૂન બઢતા હૈ, પરેશાનિયાં ઘટ જાતી હૈં.

ભાઈ..... દુનિયા વ આખિરતકે સાથી

ઔર સચ્ચી બાત યેહી હૈ કે દુનિયા હો યા આખિરત, બંદે પર જબ ભી મુસીબત આએ તો યાદ તો ભાઈ હી આતે હૈં. ઉસકી દલીલ કુરઆને અઝીમુશ્શાનમેંસે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને જબ હઝરત મૂસા (અલૈ.) કો નબુવ્વતસે સરફરાઝ ફરમાયા તો હુકમ દિયા :

(ઈઝ્હબ્ ઈલા ફિરઅવ્ન ઈન્નહૂ તગા) (સૂ. તા-હા : ૨૪)

(જાઈયે! ફિરઔનકે પાસ કે વો સરકશ હો રહા હૈ)

તો હઝરત મૂસા (અલૈ.) સમઝે કે યે બહોત બડા બોઝ હૈ મુઝ અકેલેકે લિયે ઉઠાના મુશ્કિલ હોગા, અબ ઈસ બોઝકો ઉઠાનેકે વક્ત ઉનકો અપના ભાઈ યાદ આયા. ક્યા દુઆ માંગી.

(રબ્બિશ્રહ્લી સદ્રી. વયસ્સિર્લી અમ્રી. વહ્લુલ્ ઉક્દતમ્ મિલ્લિસાની. યફ્કહૂ કવ્લી. (સૂ. તાહા : ૨૫-૨૮)

(અય અલ્લાહ મેરા સીના ખોલ દે ઔર મેરા કામ આસાન કર દે ઔર મેરી ઝબાનકી ગિરહ ખોલ દે તાકે વો મેરી બાત સમઝ લેં)

ફિર આગે કહા :

(વજ્અલ્ લી વઝીરમ્ મિન્ અહ્લી હારૂન અખી)

(અય અલ્લાહ! મેરે ભાઈ હારૂનકો આપ મેરા વઝીર બના દીજિયે)

તો દેખિયે! ઉસ બોઝકો ઉઠાતે હુએ મૂસા (અલૈ.) કો અપના ભાઈ યાદ આયા. ઈસી તરહ આખિરતમેં ભી હોગા. ચુનાંચે કુરઆન મજીદમેં હૈ કે જબ એક આદમીકે ગુનાહ ઝિયાદા હોંગે, નેકિયાં થોડી હોંગી, પરેશાન હોગા, ઉસે કહા જાએગા કે તુમ અપને મુતઅલ્લિકીનસે નેકિયાં લે સકતે હો તો લે લો, તો યે સબસે પેહલે કિસકી તરફ રૂજૂઅ કરેગા? કુરઆન મજીદને કહા.

(યૌમ યફિર્રુલ્ મર્ઉ મિન્ અખીહિ) (સીન : ૩૪)

ભાઈકા નામ સબસે પેહલે આયા. તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને યે એક ઐસા રિશ્તા બનાયા હૈ કે દુનિયા આખિરતમેં ઈન્સાન ઉસકી તરફ રૂજૂઅ કરતા હૈ.

હમ ખુરમાં વ હમ સવાબ

તો જબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ચાહતે હૈં કે દો ભાઈ મુહબ્બતોંસે રહેં, તો હમ આપસમેં મુહબ્બતસે રહેં, ઝિંદગી ભી અચ્છી ગુઝરેગી ઔર નામએ આમાલમેં નેકિયાં ભી લિખ્ખી જાએંગી, ઈસકો કેહતે હૈં "હમ ખુરમાં વ હમ સવાબ" ખજૂરેં ભી ખાઓ ઔર સવાબ ભી લો! એક દૂસરેકી ગલતિયોંકો મઆફ કર દેના અઝમત હુવા કરતી હૈ. આપસમેં હંસી મઝાક હો જાતા હૈ, એક સીરિયસ બૈઠા હૈ, દૂસરા ખ્વાહ મખ્વાહ મઝાક કરકે ઉસકો તંગ કર રહા હૈ તો ફિર આપસમેં ઉલઝ પડતે હૈં, યે ગલત બાત હૈ. મઝાક ઈસ હદ તક કરના ચાહિયે જો દૂસરા બરદાશ્ત કર સકે. જબ દૂસરેકા દિલ દુખે તો ઐસા મઝાક અચ્છા નહીં બલ્કે બુરા હુવા કરતા હૈ. દૂસરેકો છેડના, ઉસકો કિસી ગલતી પર આર દિલાના, ઉસકા રીકોર્ડ લગાના, ઉસસે ફિર દૂસરે બંદેકા દિલ દુખતા હૈ.

હમારે બુઝુર્ગોંને એક ઉસૂલ બતાયા, ફરમાયા : અગર અપની ઈઝ્ઝત કરાના ચાહતે હો તો તુમ દૂસરોંકી ઈઝ્ઝત કરો! યે નહીં હો સકતા કે એક તો મઝાક હી ઉડાતા રહે ઔર દૂસરા ઉસકી ઈઝ્ઝત કરતા રહે. તાલી દો હાથોંસે બજતી હૈ. છોટા; બડેકે સાથ ઈકરામકા મઆમલા કરે કે વો બડા હૈ, બડા છોટેકે સાથ શફકત રખ્ખે કે મેરા ભાઈ હૈ, મુઝસે છોટા હૈ. જબ એક તરફસે શફકત

હોગી દૂસરી તરફસે ઈઝ્ઝત હોગી તો આપસમેં ઉલ્ફતેં, મુહબ્બતેં બળ્હ જાએંગી. તો ભલાઈ ઔર ખૈરખ્વાહીકા રવય્યા અપનાનેસે દિલોંમેં એહતિરામ પૈદા હોતા હૈ.

સિલારહમી ઔર કતઅ રહમી

યે જો આપસમેં તઅલ્લુક જોડના હૈ ઈસકો શરીઅતને "સિલા રહમી" કહા. સિલા રહમીકા મતલબ યે હૈ કે જિન રિશ્તે નાતોંકો શરીઅતને કહા કે ઉનકો મઝબૂત રખ્ખા જાએ, ઉન રિશ્તોંકો આપસમેં મેલજોલ, લેંન દેન, પ્યાર મુહબ્બતસે નિભાયા જાએ, ઈસકો "સિલા રહમી" કેહતે હૈં. ઔર એક દૂસરેકે સાથ બોલના છોડ દેના, મિલના જુલના છોડ દેના, ઉસકો કતઅ તઅલ્લુકી ઔર કતઅ રહમી કેહતે હૈં. અલ્લાહ તઆલાકો કતઅ રહમી નાપસંદ હૈ ઔર સિલા રહમી પસંદ હૈ.

સિલારહમી ઔર કતઅરહમી દોનોંકા બદલા જલ્દ મિલતા હૈ

હદીસે પાકમેં આતા હૈ કે દો ચીઝોંકા બદલા બહોત જલ્દી મિલ જાતા હૈ : તવજ્જોહસે સુનેં ઔર નૌજવાન બચ્ચે ઔર બચ્ચિયાં ઈસ બાતકો પલ્લે બાંધ લેં કે દો ચીઝોંકા બદલા ઈન્સાનકો બહોત જલ્દી મિલતા હૈ :

(૧) અગર આપસમેં સિલારહમી કરે તો ઉસકી બરકતેં ઉસકી ઝિંદગીમેં બહોત જલ્દી ઝાહિર હોતી હૈં.

(૨) અગર કોઈ બંદા કતઅરહમી કરે, મસલન કિસી પર તકબ્બુરકા બોલ બોલ દિયા યા ઝુલ્મ કિયા તો ઉસકા અઝાબ ઈન્સાનકો બહોત જલ્દી આંખોંસે દેખના નસીબ હોતા હૈ.

તો સિલારહમીકા સવાબ જલ્દી મિલતા હૈ, ઝુલ્મકા અઝાબ જલ્દી મિલતા હૈ. લિહાઝા હમેં ચાહિયે કે હમ આપસમેં સિલારહમીકે સાથ રહેં.

સિલારહમીકે તીન ઈન્આમાત

એક હદીસે મુબારકામેં નબી (અલૈ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે સિલારહમી પર અલ્લાહ તઆલા બંદેકો તીન ઈન્આમ અતા કરતે હૈં. સિલારહમીકે તીન ઈન્આમ.

પેહલા ઈન્આમ..... અલ્લાહ તઆલા બંદેકી ઉમ્રકો તવીલ કર દેતે હૈં લંબી ઉમ્ર અતા કરતે હૈં.

દૂસરા ઈન્આમ..... અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉસ બંદેકા રિઝક કુશાદા ફરમા દેતે હૈં. ખુલા રિઝક અતા ફરમા દેતે હૈં. સિલા રહમી કરનેવાલેકો કભી ભી રિઝકકી તંગીમેં અલ્લાહ નહીં ડાલતે.

ઔર તીસરા ઈન્આમ..... કે સિલા રહમી કરનેવાલેકો અલ્લાહ તઆલા બુરી મૌતસે મહેફૂઝ ફરમા દેતે હૈં.

તો મૌત ભી કલિમે પર નસીબ હો ગઈ, માલમેં ભી બરકત હો ગઈ, ઉમ્રમેં ભી બરકત હો ગઈ તો બતાઈયે કે ઉસકે અલાવા બંદા ઔર ક્યા ચાહતા હૈ? અકસર હમારે જો મસાઈલ હૈં, યા સિહ્હતસે મુતઅલ્લિક યા કારોબારસે મુતઅલ્લિક યા દીનસે મુતઅલ્લિક, તો તીનોં મસાઈલકા હલ સિલા રહમીમેં હૈ. જબ ઉમ્ર તવીલ હોગી તો ઉસકા મતલબ યે કે સિહ્હત અચ્છી હોગી. જબ રિઝ્ક કુશાદા હોગા તો ઉસકા મતલબ કર્ઝોં, મરઝોંસે જાન છૂટ જાએગી, ગૈરકે સામને હાથ નહીં ફૈલાના પડેગા. અલ્લાહ તઆલા લેનેવાલેકી જગહ બંદેકો દેનેવાલા બનાએંગે. ઔર બુરી મૌતસે હિફાઝતસે મુરાદ યે હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત બંદેકો દીનવાલી ઝિંદગી અતા ફરમાએંગે તાકે ઉસકી ઝિંદગી ભી મહેમૂદ ઔર ફિર ઉસકી મૌત ભી મહેમૂદ હો સકે. ઈન તીન ઈન્આમાતકો સામને રખ્ખેં! તો જી ચાહતા હૈ કે બહેન ભાઈ આપસમેં મિસાલી મુહબ્બતકી ઝિંદગી ગુઝારેં. ઘરમેં બચ્ચોંકો યે હદીસે પાક સુનાએં! ઔર ઈસકે ફાઈદે ઉનકો ખોલ ખોલકર બતાએં કે દેખો! તુમ આપસમેં ઝગડતે હો, એક દૂસરેકે સાથ રૂઠતે હો, બોલચાલ બંદ કર દેતે હો, માર કટાઈકા મઆમલા કરતે હો, જબકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ચાહતે હૈં કે મુહબ્બત પ્યારસે રહો ફિર દેખો કિતને બડે બડે ઈન્આમ મિલેંગે.

જન્નતમેં દાખલા આસાન

એક ઔર હદીસે પાકમેં હૈ, તબરાની શરીફકી રિવાયત હૈ, નબી (અલૈ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા : જો બંદા ચાહે કે મેરા હિસાબ આસાન હો ઔર મૈં જલ્દીસે જન્નતમેં દાખિલ હો જાઉં તો ઉસકો ચાહિયે કે

સિલ્ મન્ કતઅક વઅ્ફુ અમ્મન્ ઝલમક વ અઅ્તિ મન્ હરમક.

(જો તુઝસે તોડે ઉસસે જોડ, જો તુઝ પર ઝુલ્મ કરે ઉસે મઆફ કર દે, ઔર અતા કર જો તુઝસે રોક લે)

જો ઉસસે તોડે યે ઉસસે જોડે. યાની જો ભાઈ બહેન ઉસસે દૂર હોના ચાહે યે ઉસકો કરીબ કરનેકી કોશિશ કરે, કોઈ રૂઠ જાએ યે ઉસકો મના લે, કોઈ પરેશાન હો તો યે ઉસકી પરેશાનીકો ખતમ કરનેમેં મદદ કરે તાકે દિલ એક દૂસરેકે સાથ મઝીદ નથ્થી (યાની શામિલ) હો જાએં. ફરમાયા "જો તુઝસે તોડે તૂ ઉસસે જોડ"! યે નહીં કે જૈસે હમ કેહતે હૈં કે હમારે સાથ કોઈ અચ્છા રહેગા તો હમ અચ્છે રહેંગે, અગર બુરા હોગા તો હમ ભી બુરે બનેંગે, યે તો તિજારત હુઈ. નબી (અલૈ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા: જો તુઝસે તોડે તૂ ઉસસે જોડ! યાની જો તુઝસે દૂર હોના ચાહે તૂ ઉસકો અપની મુહબ્બત પ્યારસે કરીબ કર લે.

દૂસરા ફરમાયા "જો તુઝ પર ઝુલ્મ કરે તૂ અલ્લાહકે લિયે ઉસકો મઆફ કર દે." લિહાઝા ભાઈ બહેનોંમેં આપસમેં કિસીને મઝાક કર દિયા, ઝિયાદતી કર દી, દૂસરેકા દિલ દુખા દિયા, ગો ઐસા નહીં કરના ચાહિયે થા, મગર મઆફ કરનેવાલેકો ચાહિયે કે જલ્દી મઆફ કર દે તાકે અલ્લાહકી રહમતોંસે ઉસકો હિસ્સા નસીબ હો.

ઔર તીસરા ફરમાયા "જો તુઝે મહેરૂમ કરે તૂ ઉસકો અતા કર દે" બહેન ભાઈયોંમેં યે ભી મસ્અલા હોતા હૈ, યે ચીઝ લાયા થા ઉસને મુઝે નહીં દી થી, મૈં ઉસકો ક્યૂં દૂં? ફલાં મૌકા પર ઉસસે ખિલોના મૈંને ખેલનેકે લિયે માંગા થા, કમ્પ્યૂટરકા કહા થા કે મૈં ઈસ્તેમાલ કર લૂં, ઉસને મુઝે નહીં કરને દિયા થા. તો ફરમાયા : જો તુઝે મહેરૂમ કરે તૂ ઉસકો અતા કર દે. જો બંદા યે તીન કામ કરેગા ઉસકા હિસાબ આસાન હોગા ઔર વો જન્નતમેં જલ્દી દાખિલ હો જાએગા.

યે દીને ઈસ્લામ કિતના પ્યારા હૈ! શરીઅતકે અંદર ક્યા હુસ્ન (ખૂબી) હૈ! કે ઝિંદગી ગુઝારનેકે ઈતને બેહતરીન ઉસૂલ બતા દિયે ગયે.

ઈતને ફવાઈદ

અબ અગર પેહલી હદીસ ઔર દૂસરી હદીસકો મિલાકર દેખેં તો માલૂમ યે હુવા કે જો બંદા સિલા રહમી કરેગા, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત દુનિયામેં ઉસકો લંબી ઉમ્ર દેંગે, દુનિયામેં ઉસકો ફરાખ (કુશાદહ) રિઝક અતા કરેંગે, ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ઈમાન પર મૌત અતા કરેંગે. ઔર ચોથી બાત કે કિયામતકી રૂસ્વાઈસે બચાએંગે ઔર આસાનીસે ઉસકો જન્નતમેં દાખિલ ફરમા દેંગે. તો યે કૈસા પ્યારા અમલ હૈ! કે જિસ એક અમલકે કરને પર ઈન્સાન સીધા જન્નતમેં જાએગા. તો નૌજવાન બચ્ચે બચ્ચિયોંકો યે અહાદીસ સુનાકર ઉસકી અહમિયતકો ઉજાગર કરેં કે આપસમેં ઉન્હેં મુહબ્બત પ્યારસે રેહના હૈ.

સિલારહમીકે ફવાઈદ હર એકકે લિયે

આજકા ઉનવાન ચૂંકે ઘરકે ઝગડોંકા હૈ. લિહાઝા ઉસમેં મિયાં બીવીકા નામ આ રહા હૈ ન પડોસીકા ન કિસી ઔર કા. સિલા રહમીમેં તો વો તમામ રિશ્તેદાર શામિલ હૈં જો શરીઅતને કરાર દિયે હૈં. તો ફરમાયા : સિલા રહમી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો ઈતની પસંદ હૈ કે ઘરકે લોગ અગર ગુનેહગાર ભી હોંગે, અલ્લાહ ઉનકો સિલારહમી કરનેકી વજહસે માલ ઔર ઔલાદકી કસરત અતા ફરમા દેગા. અલ્લાહુ અકબર કબીરા. ઈસ લિયે આપ દેખેંગી કે કિતને લોગ હોતે હૈં! ઝાહિરમેં નમાઝકા એહતિમામ નહીં, રસ્મો રિવાજકી ઝિંદગી, લેકિન માલ ભી ખૂબ હોતા હૈ, ઔલાદ ભી ખૂબ હોતી હૈ. વજહ ક્યા કે આપસમેં વો મુહબ્બત વ પ્યારસે રેહ રહે હોતે હૈં. ઈસ અમલકી વજહસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉનકો માલમેં ભી કસરત દે દેતા હૈ, ઔલાદમેં ભી કસરત દે દેતા હૈ. તો સોચિયે! અગર ગુનેહગાર બંદોંકો ભી અલ્લાહ તઆલા યે નેઅમતેં દે દેતા હૈ

તો જો નેકોંકાર બનકર ઝિંદગી ગુઝારેંગે ઔર સિલારહમી કરેંગે, ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી કિતની બરકતેં ઉનકો નસીબ હોંગી.

દૂસરા ઝાવિયા

માં-બાપ ઔર ઔલાદકે ઝગડે

વાલિદૈનકી રોક-ટોક નાપસંદ લગતી હૈ

દૂસરા ઝાવિયા માં-બાપ ઔર ઔલાદકે દરમિયાન ઝગડોંકા હૈ. આમ તૌર પર દેખા ગયા હૈ કે માં-બાપ, ઔલાદકી તરબિયત ચાહતે હૈં, ઉનકો રોક ટોક કરતે હૈં. નૌજવાન બચ્ચોંકો રોક-ટોક બુરી લગતી હૈ. માં ને કેહ દિયા કે બેટી તુમહેં ફલાંકે ઘર નહીં જાના, ઉસકે રોકનેમેં કોઈ હિકમત હોગી. અબ બેટીકો ગુસ્સા ચઢ ગયા, અમ્મી તો પાબંદિયાં હી લગાતી રેહતી હૈ, બાજીકો જાને દેતી હૈ મુઝે ક્યૂં નહીં જાને દેતી? માં ને કહા કે બેટી તુમ દોપટ્ટેકા ખયાલ નહીં રખતી..... ક્યા મુસીબત હૈ, અમ્મી ઘરમેં ભી આરામસે નહીં રેહને દેતી? તો બજાએ ઉસકે કે બચ્ચી યૂં કહે કે હાં અમ્મી! યે અચ્છી આદત હૈ, મુઝે અપનાની ચાહિયે, ઉસકો પાબંદિયાં નઝર આતી હૈં. જબ નફસકે અંદર અનાનિયત હોતી હૈ તો ઈસ્લાહકી હર બાત બંદેકો બુરી લગતી હૈ,

"મૈં ઉસે સમઝૂં હૂં દુશ્મન જો મુઝે સમઝાએ હૈ"

જો સમઝાએ વોહી દુશ્મન નઝર આતા હૈ. ફોન ઉઠાયા, માં ને કેહ દિયા : બેટી જબ મૈં ભી મૌજૂદ હૂં, તેરે ભાઈ ભી મૌજૂદ હૈં તો ઘરમેં દૂસરે લોગ ફોન ઉઠા લેંગે, આપ ક્યૂં ઉઠાતી હો? બસ ઉસ પર ઝગડા. માં ને કેહ દિયા (દસ્તરખ્વાન પર બૈઠે હુએ) કે ફલાં ચીઝ કમ હૈ લેકર આઓ!..... હર વક્ત મુઝે હી કામ કહા જાતા હૈ, મુઝે સુકૂનસે અમ્મી ખાના ભી નહીં ખાને દેતી. તો નૌજવાનોંકી થિયેરી ભી અજીબ હોતી હૈ.

રોક-ટોક બચ્ચોંકે લિયે રહમત હૈ

માં-બાપ બચ્ચોંકે મોહસિન હોતે હૈં, વો ઉનકો અચ્છી બાતોં પર રોક-ટોક કર રહે હોતે હૈં, મગર યે ઈસ બાતકો સમઝ નહીં રહે હોતે. લિહાઝા રોક-ટોકસે દિલકા તંગ હોના યે ઈન્તિહાઈ બુરી બાત હૈ! રોક-ટોકકો અપને લિયે બેહતર સમઝના ચાહિયે. નૌજવાન બચ્ચે યે સમઝેં કે શુક્ર હૈ હમારે કરીબ કોઈ તો ઐસા હૈ જો હમેં ગલતી હોનેસે પેહલે (ઉસસે) બચા લેતા હૈ. હર બંદેકો તજુર્બાત કરનેકી ઝરૂરત નહીં. ઝિંદગીકે નફા વ નુકસાનકે તજુર્બે હર કિસીકો કરને પડેં તો મુસીબતોંમેંસે ગુઝરના પડ જાએ, ઝિલ્લતેં ઉઠાનીં પડ જાએં, પરેશાનિયાં સર પર ખડી રહેં. ઈસ લિયે હર એકકો નફા વ નુકસાનકે તજુર્બે કરનેકી ઝરૂરત નહીં. માં-બાપને ધૂપમેં બાલ સફેદ નહીં કિયે હોતે. ઝિંદગીકે જો તજુર્બે વો કર ચુકે હૈં, ઔલાદકો ચાહિયે કે ઉનસે ફાઈદા ઉઠાએ. માં-બાપકી બાતકા લિહાઝ રખ્ખે. ઈસ લિયે માં-બાપકી બાતકો સુનના અચ્છી આદત હૈ ઔર ઉનકી બાતકો દરમિયાનમેં કાટ દેના, ઈન્તિહાઈ બુરી બાત હૈ.

બચ્ચોંકી અજીબ નફસિયાત

નૌજવાન બચ્ચોંકો યે ભી દેખા કે હર બચ્ચેકા દિલ ચાહતા હૈ કે મુઝે હર મશ્વરેમેં શામિલ કિયા જાએ, ક્યૂંકે ટીનેજર હો જાતે હૈં. વો સમઝતે હૈં કે ઘરકે મશ્વરેમેં હમારી બાત હી નહીં સુનતે. મુઝે કોઈ પૂછતા હી નહીં! યા છોટા કેહતા હૈ કે જી બડે ભાઈસે તો પૂછ લેતે હૈં મુઝસે તો કોઈ પૂછતા હી નહીં! યે ઉમ્ર હી ઐસી હૈ કે ઈસ ઉમ્રમેં બચ્ચા ચાહતા હૈ કે મેરી બાત સુની જાએ, માની જાએ. અબ અગર માન લો તો બચ્ચેકે અંદર એહસાસે બરતરી આ જાતા હૈ, વો સમઝેગા કે બસ મેરી હી બાત માની જાતી હૈ, મૈં દૂસરોંસે સીનિયર હૂં. ઔર અગર ન માની જાએ તો ઉસમેં એહસાસે કમતરી આ જાતા હૈ, ડીપ્રેશનકા શિકાર હોતા હૈ. તો દોનોં બાતેં અજીબ હૈં.

તહમ્મુલ મિઝાજીકી ઝરૂરત

અબ યહાં તહમ્મુલ મિઝાજી કામ આતી હૈ. માં-બાપ અકલમંદીકે સાથ બચ્ચેકો ડીલ કરેં, ન ઉસમેં એહસાસે બરતરી પૈદા હોને દેં ઔર ન ઉસમેં એહસાસે કમતરી પૈદા હોને દેં. ચૂંકે ઉમ્ર ઐસી હૈ કે ફૌરન ગુસ્સા આતા હૈ. ઔર નૌજવાન બચ્ચોંકો જબ ગુસ્સા આતા હૈ તો લગતા હૈ કે કોઈ સૈલાબ આ ગયા હૈ. ઉસી વક્ત જુદા હોનેકી બાતેં કરતે હૈં, ઘરસે નિકલ જાનેકી બાત કરતે હૈં, બસ મરને મારને પર તુલ જાતે હૈં. ઉનકા ગુસ્સા ઉનકે કંટ્રોલમેં હી નહીં હોતા.

બચ્ચોંકી નશવો નુમા (તરબિયત) મેં બડોંકા કિરદાર

અબ નૌજવાન બચ્ચોંસે યે પૂછા જાએ કે આપકો કિસને પાલ પોસકર બડા કિયા? જવાબ મિલેગા : માં-બાપને. ભઈ માં-બાપકે સાથ બડે બહેન ભાઈયોંકા ભી તો હિસ્સા હૈ, ઉન્હોંને ભી તો માં-બાપકા સાથ દિયા. છોટે હોતે હૈં તો બડી બહેન, માં કી તરહ ઉસકા ખયાલ રખતી હૈ. જો કરીબી રિશ્તેદાર હોતે હૈં, વો મોરલ સપોર્ટ દેતે હૈં. ખાલા, ફૂફૂ, ઔર ઈસ કિસમકે જો ભી રિશ્તે હોતે હૈં, ઉનકી મોરલ સપોર્ટ હોતી હૈ. બચ્ચે ખૂદ બખૂદ તો પલકર જવાન નહીં હો જાતે, ઉનકે બડે ઔર જવાન હોનેમેં કરીબકે લોગોંકા હિસ્સા હોતા હૈ. તો જબ છોટે થે ઔર હર કામમેં દૂસરોંકે મોહતાજ થે, તબ આખિર કિસીને તો તુમહારા ખયાલ રખ્ખા.

તુમહારી માં રાતોંકો જાગતી થી. ઉસને બચપનમેં વિલાદતકે બાદ સ્લીપ એટ નાઈટ્સ ગુઝારીં, કે સાલ દો સાલ તક બચ્ચે આમ તૌર પર રાતોંકો જાગતે હૈં, રોતે હૈં, માં થકી હુઈ ભી હો તો ઉસકો બચ્ચેકી ખાતિર જાગના પડતા હૈ. ઔર જો છોટે બચ્ચે હોતે હૈં, ઉનકી તો હમને અજીબ આદત દેખી, અલ્લાહકે ફઝલસે પૂરા દિન વો સોતે હૈં ઔર જબ રાત માં-બાપકે સોનેકા વક્ત હોતા હૈ,

ઉસ વક્ત વો જાગતે હૈં. ઔર મૈં અપને દોસ્તોંકો અકસર યેહી કેહતા હૂં કે બચ્ચોંકી બરકત હૈ કે આપકો ભી તહજ્જુદ પળ્હની નસીબ હો જાતી હૈ. તો માં-બાપને ભી આખિર જાગકર ઝિંદગીકી રાતેં ગુઝારી. પેહલે બચ્ચેકો ખિલાયા, બાદમેં માં ને ખાયા. પેહલે બચ્ચેકો પિલાયા, બાદમેં માં ને પિયા. પેહલે બચ્ચેકો સુલાયા ઔર બાદમેં માં જાકર સોઈ. કિતની ઉસકી કુરબાની થી! તો આખિર ઉસ કુરબાનીકા કોઈ રીટર્ન હોના ચાહિયે થા. ક્યા ઈતના ભી ઉસ માં કા હક નહીં કે વો નૌજવાન બચ્ચેકો કોઈ બાત સમઝાએ તો યે ઉસકી બાતકો તસલ્લીસે સુન લે? આજકલકે નૌજવાન તો બસ માંકો અલ્લાહ મિયાંકી ગાય સમઝતે હૈં, લિહાઝ હી નહીં કરતે.

વાલિદૈનકે બારેમેં શરીઅતકા હુકમ

આઈયે દેખિયે! શરીઅતને ક્યા કહા. કુરઆને અઝીમુશ્શાનમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઈરશાદ ફરમાતે હૈં :

(વ બિલ્ વાલિદૈનિ એહ્સાના)

(કે તુમ માં-બાપકે સાથ હુસ્ને સુલૂકકા મઆમલા કરો)

માં-બાપ દોનોંકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરો.

ગો કે એક સહાબીને નબી (અલૈ.) સે પૂછા કે મૈં કિસકે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરૂં? ફરમાયા : માં કે સાથ. ફિર પૂછા, કિસકે સાથ? ફરમાયા, માં કે સાથ. તીસરી મરતબા પૂછા, કિસકે સાથ? ફરમાયા, માં કે સાથ. ચોથી મરતબા પૂછા, તો ફરમાયા હાં બાપકે સાથ ભી હુસ્ને સુલૂક કરો. તો ઈસ હદીસે પાકસે યે મતલબ નિકલા કે બાપકે સાથ ભી હુસ્ને સુલૂક કરના હૈ મગર માં કા ઉસસે ભી ઝિયાદા ખયાલ રખના હૈ. ઈસ લિયે કે માં ને તકલીફ ઝિયાદા ઉઠાઈ હોતી હૈ. એક સાલ તો ઉસને પેટમેં ઉઠાયા હોતા હૈ. ફિર ઉસકે બાદ દો સાલ ઉસને ગોદમેં ઉઠાયા હોતા હૈ. હર વક્ત બચ્ચે હીમેં મસરૂફ હોતી હૈ, ચોબીસ ઘંટેકી ખાદિમા. કોઈ ડ્યૂટી થોડી હોતી હૈ! કે આઠ ઘંટેમેં બચ્ચેકો એટેન્ડ કરૂંગી ઔર ફિર ડ્યૂટી ખતમ, નહીં. માં-બાપકે તો ચોબીસ ઘંટે ઉસકે લિયે વક્ફ હોતે હૈં,

બલ્કે પેહલે વક્તોંમેં જબ આજકલકે ડાઈપર નહીં હોતે થે ઔર બચ્ચે રાતકો સરદીકે મોસમમેં સોએ હુએ અપને બિસ્તર પર પેશાબ કર દેતે થે તો હમને ઐસી મિસાલેં ભી સુનીં કે માં બચ્ચેકો ખુશ્ક બિસ્તર પર લિટા દેતી થી ઔર ગીલે બિસ્તર પર ખૂદ લેટ જાતી થી. અલ્લાહુ અકબર કબીરા.

એક માં કા મુજાહિદા

હમારે કરીબી રિશ્તેદારોંમેં એક લડકીને નિય્યત કર લી કે અલ્લાહને મુઝે બેટા દિયા હૈ મૈં ઉસકો હમેશા બાવુઝૂ દૂધ પિલાઉંગી. અલ્લાહુ અકબર કબીરા. હમને જો ઉસકો દેખા ઈતના મુજાહિદા, ઈતના મુજાહિદા! હૈરાન રેહ ગએ. ઈસ લિયે કે મદર ફીડિંગ ખૂદ કરતી હૈ ઔર ઉસને કહા કે મૈંને નિય્યત કી હુઈ હૈ કે બાવુઝૂ પિલાઉંગી. અબ હર વક્ત તો વુઝૂ નહીં રેહતા, ચલો દિનમેં તો ગુઝારા હો જાતા. સરદીકી સખ્ત ઠંડી રાતોંમેં બચ્ચેકો દૂધ પિલાયા ઔર પિલાકર વો બીચારી લેટી તો પાંચ મિનિટ ઉસકી આંખ લગી કે બચ્ચા ફિર રોને લગા. અબ ગરમ બિસ્તરમેંસે ઉઠકર વો જાતી ઔર બાથરૂમમેં વુઝૂ કરકે ફિર આકર દૂધ પિલાતી. ફિર બચ્ચેકો ફીડ દેતી ઔર અભી આધા ઘંટા બચ્ચા નહીં સોયા થા કે ફિર રોના શુરૂ કર દિયા. અલ્લાહકી શાન કે બચ્ચીકો ફિર વુઝૂકે લિયે જાના પડા. એક એક રાતમેં વો બચ્ચી પંદરહ પંદરહ દફા જાકર વુઝૂ કરકે આતી. સોચેં! વો બચ્ચી રાતકો ક્યા સોતી હોગી? ઈસી તરહ સફરમેં બચ્ચેકે લિયે વુઝૂકા કાઈમ રખના કિતના મુશ્કિલ કામ હૈ. કિસ કિસ જતનસે ઉસને અપને ઉસ બેટેકો દૂધ પિલાયા! યેહી સોચ સોચકર મુઝે હૈરત હોતી હૈ ઔર દિલ કેહતા હૈ કે વાકઈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને જો માં કા યે મકામ બતાયા, યે ઉસ માં કા હક બનતા હૈ.

માં કા મકામ

ઈસી લિયે હદીસે પાકમેં આતા હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત શબે કદ્રમેં બડે બડે ગુનેહગારોંકી મગફિરત ફરમા દેતે હૈં લેકિન જો માં-બાપકા નાફરમાન

હોતા હૈ, શબે કદ્રમેં ભી અલ્લાહ ઉસકી મગફિરત નહીં ફરમાયા કરતે. નબી (અલૈ.) કી ખિદમતમેં એક સહાબી આએ ઔર કેહને લગે : અય અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.)! મુઝસે બડા ગુનાહ સરઝદ હો ગયા. નબી (અલૈ.) ને ફરમાયા : જાઓ!અપની માંસે દુઆ કરવા લો. ઉસને કહા, અય અલ્લાહકે નબી મેરી માં તો ફૌત હો ચુકી. પૂછા, તુમહારી ખાલા હૈ? જી વો ઝિંદા હૈ, ફરમાયા : જાઓ ખાલાસે દુઆ કરવા લો, અલ્લાહ તુમહારે બડે ગુનાહકો બખ્શ દેગા. સોચિયે! જબ કબીરા ગુનાહોંકો અલ્લાહ તઆલા માં કે હાથ ઉઠને પર મઆફ ફરમા દેતે હૈં તો અલ્લાહ તઆલાકે યહાં માં કા ક્યા મકામ હોગા? ઈસ લિયે જો શખ્સ અપને માં-બાપસે હુસ્ને સુલૂક (અચ્છા બરતાવ) કરતા હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉસ બંદેકી ઝિંદગીમેં બરકતેં અતા ફરમાતે હૈં.

અદલેકા બદલા

હદીસે પાકકા મફહૂમ સુનેં ઔર દિલકે કાનોંસે સુનેં! જો શખ્સ અપને માં-બાપકે સાથ હુસ્ને સુલૂકકા મઆમલા કરતા હૈ, ઉસકી આનેવાલી ઔલાદ કલ ઉસકે સાથ હુસ્ને સુલૂકકા મઆમલા કરેગી. યે હૈ "અદલેકા બદલા". "જૈસી કરની વૈસી ભરની". જો નૌજવાન લડકે લડકિયાં, આજ અપને માં-બાપકી ખિદમત કરેંગે કલ જબ ઉનકી શાદિયાં હોંગી ઔર વો ખૂદ માં-બાપ બનેંગે, અલ્લાહ ઉનકો ભી ફરમાંબરદાર ઔલાદ અતા ફરમાએંગે. ક્યા મઝેકી બાત હૈ! તો ઈસ લિયે નૌજવાન બચ્ચે બચ્ચિયોંકો ચાહિયે કે ખિદમત કરકે માં-બાપકો રાઝી કરેં તાકે ઉનકી ઔલાદ ઉનકો રાઝી કરે ઔર ઉસકે ઝરીએસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ભી ઉનસે રાઝી હો જાએં.

માં-બાપ ફૌત હો જાએં તો.....

ઈસ લિયે શરીઅતને કહા કે માં-બાપ અગર ફૌત હો જાએં તો બંદેકો ચાહિયે કે જો માં-બાપકે તઅલ્લુકવાલે થે, ઈન્સાન ઉનકે સાથ હુસ્ને સુલૂકકા

મઆમલા કરે. મસલન એક બંદા કેહતા હૈ : મૈં અપની માં કી ખિદમત ન કર સકા, ફૌત હો ગઈ, તો ભઈ અબ આપ અપની ખાલાઓં કી ખિદમત કરો : જી ખાલા ભી કોઈ નહીં તો ભઈ માં જિનસે તઅલ્લુક રખતી થી જિનકો વો અપને કરીબી સમઝતી થી, અગર ઉનકા ઈકરામ કરોગે તો તુમહેં અપની વાલિદાકા ઈકરામ કરનેકા સવાબ દિયા જાએગા.

વાલિદૈનકી ખિદમતકા સિલા

યે અમલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો ઈતના પસંદ હૈ કે ઈન્સાનકો દુનિયાકી મુસીબતોંસે ભી બચાતા હૈ. ચુનાંચે બુખારી શરીફકી રિવાયત હૈ કે બની ઈસરાઈલકે તીન બંદે સફર પર નિકલે, બારિશ હો ગઈ તો ઉસસે બચનેકે લિયે વો ગારકે અંદર ચલે ગયે. બારિશકી વજહસે એક બડી ચટાન ગિરી ઔર ગારકે મુંહકે ઉપર આ ગઈ. ઈતની વઝની થી કે તીનોંને મિલકર ઝોર લગાયા, મગર વો હિલતી હી ન થી. અબ કોઈ વહાં થા હી નહીં જો ઉનકી મદદ કરે, તીનોં ઝોર લગા લગાકર જબ થક ગયે, આજિઝ આ ગયે, તો અબ ઉનકો મૌત આંખોંકે સામને નઝર આને લગ ગઈ, કે ગારકા મુંહ બંદ હૈ, હમ ભૂકે પ્યાસે એડિયાં રગડકર યહીં મર જાએંગે. ઉસ વક્ત ઉનહોંને સોચા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે સામને કોઈ અપને અમલ પેશ કરો! જિન અમલોંકો કુબૂલ કરકે અલ્લાહ હમેં ઈસ મુસીબતસે નજાત દે દે. ચુનાંચે ઉનહોંને અપને અપને અમલ પેશ કિયે.

ઉનમેંસે એકને યે કહા કે મૈં બકરિયાં ચરાતા થા ઔર જબ ઘર વાપસ આતા તો મૈં અપની વાલિદાકો દૂધ દિયા કરતા થા. એક રાત જબ મૈં આયા તો વાલિદા સો ચુકી થી, મૈં દૂધ લેકર ખડા રહા કે વાલિદાકી આંખ ખુલેગી તો મૈં દૂધ દૂંગા. યા અલ્લાહ! વો પૂરી રાત સોઈ રહીં, ઉનકી આંખ નહીં ખુલી, ઔર મૈં પૂરી રાત હાથમેં દૂધકા ગ્લાસ લેકર ઈન્તિઝાર કરતા રહા. અગર યે મેરા અમલ આપકો પસંદ હૈ હમેં ઈસ મુસીબતસે નજાત દીજિયે! તો ઉસ અમલકી બરકતસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને તીસરા હિસ્સા (ગારકા જો મુંહ થા) વો ખોલ દિયા.

ફિર દૂસરેને અપના અમલ પેશ કિયા કે મેરી એક કઝિન થી, મેરા

ઉસકે સાથ નફસાની, શહવાની તઅલ્લુક થા. મૈંને કિસી બહાનેસે ઉસકો ઝિના પર આમાદા કર લિયા, જબ મૈં ઝિના કરને લગા તો ઉસ વક્ત ઉસને મુઝે કહા કે તુમ અલ્લાહકી મોહરકો ક્યૂં તોડતે હો? જો ચીઝ શરીઅતમેં તુમહારે લિયે હરામ હૈ, તુમ ઉસકા ઈરતિકાબ ક્યૂં કરતે હો? ઉસકી બાત મેરે દિલ પર ઐસી બૈઠ ગઈ કે મૌકાકે બાવજૂદ મૈંને ઉસકો ભેજ દિયા ઔર ઉસ ગુનાહકા ઈરતિકાબ નહીં કિયા. ઈસ અમલકો અલ્લાહ કબૂલ કર લે! ચુનાંચે ઉસ અમલકી વજહસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને એક તિહાઈ ઔર ગારકા મુંહ ખોલ દિયા.

ફિર તીસરેને અપના અમલ પેશ કિયા કે મૈંને બકરિયાં પાલીં, મેરા એક પાર્ટનર થા, કુછ અરસેકે બાદ વો ચલા ગયા, મૈં ઉસકે માલકો ઈસી તરહ બળ્હાતા રહા, કઈ સાલોંકે બાદ જબ વો આયા ઔર ઉસને માંગા તો મૈંને ઉસકા પૂરા માલ ઉસે દે દિયા. વો હૈરાન હો ગયા ઔર સારા માલ લેકર ચલા ગયા. અય અલ્લાહ! મૈંને આપકે લિયે યે અમલ કિયા, અગર યે આપકો પસંદ હૈ તો હમેં નજાત દીજિયે! તો વો ચટાન મુંહસે હટ ગઈ ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને તીનોંકો ઈસ મુસીબતસે નજાત અતા કર દી.

અપને ફરાઈઝકા ખયાલ રખ્ખેં

અબ યહાં યે બાત સોચનેકી હૈ કે માં-બાપકે સાથ હુસ્ને સુલૂક ભી, ઉન આમાલમેંસે એક હૈ કે જિન આમાલકા વાસ્તા દિયા જાએ, ઉસ અમલકી બરકતસે અલ્લાહ બંદેકો દુનિયાકી મુસીબતોંસે ભી બચા દેતે હૈં. ઈસ લિયે નૌજવાન બચ્ચોંકો ચાહિયે કે વો ભી અપને માં-બાપકી ખિદમત કરેં, ઉનકી દુઆએં લેં. ઔર માં-બાપકો ભી ચાહિયે કે વો ઔલાદકે સાથ પલંગ ઔર ચારપાઈવાલા મઆમલા ન કરેં કે ઈધરસે ઉઠાકર ઉધર રખ દી, ઝરાસી બાત પર ડાંટ પિલા દી. વો ભી ઉનકો ઈન્સાન સમઝેં, ઉનકી બાતકો સુનેં ઔર ઉનકો સમઝાનેકી કોશિશ કરેં. ઝબરદસ્તી અપની રાય બચ્ચોં પર ઠોંસનેકી બજાએ, ઉન બચ્ચોંકો સમઝાના ચાહિયે, નફા વ નુકસાન બતાના ચાહિયે, તાકે બચ્ચે અપની ખૂશીકે સાથ એક કામકો કર રહે હોં. તો માં-બાપકો ભી ઉસકા ખયાલ કરના ચાહિયે.

ઔર ઔલાદકો ભી ખયાલ કરના ચાહિયે. અગર બિલ ફર્ઝ માં-બાપ ખયાલ નહીં કર પાતે તો ક્યા ફિર ભી નૌજવાનોંકો ખયાલ નહીં રખના ચાહિયે? શરીઅત કેહતી હૈ કે માં-બાપને અગર ખયાલ ન ભી રખ્ખા તુમહેં અજર તબ મિલેગા જબ તુમ ઉસકે બાવજૂદ ઉનકી ખિદમત કરોગે. હૈરતકી બાત હૈ કે શરીઅત કેહતી હૈ : માં-બાપ અગર કાફિર હૈં મુશરિક હૈં.

(વ સાહિબ્હુમા ફીદુન્યા મઅ્રૂફા)

(તુમ ઈસ દુનિયામેં ઉનકે સાથ ફિર ભી અચ્છાઈકા મઆમલા કરો)

તો કાફિર ઔર મુશરિક માં-બાપકે સાથ અગર અચ્છાઈકા હુકમ હૈ તો જો ઈમાનવાલે માં-બાપ હૈં, જિનહોંને બચ્ચેકો છોટી ઉમ્રમેં કલિમેકી નેઅમત દે દી, ઉનકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરના અલ્લાહ તઆલાકો કિતના પ્યારા હોગા?

લિહાઝા અગર બહેન ભાઈ આપસમેં મુહબ્બત વ પ્યારસે રહેં, ઔલાદ, માં-બાપકે સાથ મુહબ્બત વ પ્યારસે રહે, ઉનકી ખિદમત કરે, તો ઘર ફિર એક જન્નતકા નમૂના બન જાતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઉસ ઘરમેં ઈઝ્ઝતેં ભી દેતે હૈં, સિહ્હત દેતે હૈં, રિઝકમેં બરકતેં ઔલાદમેં બરકતેં, મૌત ભી આતી હૈ તો ઈમાન પર ઔર આખિરતમેં ભી હિસાબ આસાન ઔર જન્નતમેં જાના આસાન. તો ઈસ અમલ પર દેખિયે! અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી કિતની રહમતેં હોતી હૈં?

અલ્લાહકી રઝા, વાલિદૈનકી રઝામેં હૈ

યે પક્કી બાત હૈ કે અલ્લાહકી રઝા વાલિદૈનકી રઝામેં હૈ. જબ તક વાલિદૈન રાઝી ન હોંગે, બંદેકે આ'માલ ભી કુબૂલ ન હોંગે. હમારે કરીબકે એક દેહાતમેં એક વાકિઆ પેશ આયા જો સુનાકર મૈં અપની બાતકો પૂરી કરતા હૂં. ઉમ્મીદ હૈ કે નૌજવાન બચ્ચે બચ્ચિયાં ઈસ બાતકો દિલકે કાનોંસે સુનેંગે.

દેહાતી ઈલાકેમેં બુઢે માં-બાપ થે, અલ્લાહને બુઢાપેમેં ઉનકો ઔલાદ અતા કર દી. બચ્ચેકો ઉનહોંને પઢાયા, બચ્ચા ઝહીન થા, હત્તા કે વો બચ્ચા પઢ લિખકર એન્જીનિયર બન ગયા. અબ જબ વો એન્જીનિયર બના તો શહેરકે અંદર ઉસકો બડી અચ્છી નોકરી મિલ ગઈ, કોઠી મિલ ગઈ, કાર મિલ ગઈ.

ઉસને માં-બાપકો કહા : જી આએં! મેરે સાથ શહેરમેં રહેં. વો બેટેકે પાસ શહેરમેં આ ગયે. માં-બાપ ચૂંકે દેહાતમેં રેહનેકે આદી થે, રિશ્તેદારિયાં વહીં થીં ઔર આઝાદ ફિઝા થી ઔર વો ઉસ માહોલમેં એડજસ્ટ હો ચુકે થે. વો કુછ દિન તો શહેરમેં રહે લેકિન રિશ્તેદારોંકી ખૂશી ગમીમેં બારબાર ગાંવ જાના પડતા થા. તો માં-બાપને કહા કે બેટે! હમસે બારબાર યે સફર નહીં હોતે, હમેં આપ વહીં દેહાતમેં રેહને દો. આપકો અગર રેહના હૈ તો આપ શહેરમેં રેહ લો, આતે રેહના, હમસે મિલતે રેહના.

ચુનાંચે ઈસ તરહ બેટેને શહેરમેં રેહના શુરૂ કર દિયા. કુછ અરસેકે બાદ ઉસને સોચા કે ભઈ અબ હર તરહસે મૈં સેટ તો હો હી ચુકા હૂં તો મુઝે શાદી કરવા લેની ચાહિયે. શહેરકે એક બડે મુઅઝ્ઝઝ (ઈઝ્ઝતદાર) ઘરાનેકી એક ખૂબસૂરત ઔર ખૂબ સીરત લડકીકા પતા ચલા, ઉસને ઉનકી તરફ નિકાહકા પૈગામ ભેજા. માં-બાપસે પૂછા, માં-બાપને કહા કે બેટે! ઝિંદગી આપકો ગુઝારની હૈ જહાં આપ ખૂશ હોંગે હમ ભી વહીં ખૂશ હોંગે. ઉસકી શાદી ભી હો ગઈ.

અબ શાદીકે બાદ યે અપની બીવીકો ઘર લેકર આયા, તો બીવી કુછ અરસા તો ઉસકે માં-બાપકો મિલને દેહાતમેં જાતી રહી. ફિર જબ બચ્ચોંકે સિલસિલે શુરૂ હો જાતે હૈં તો આના જાના ભી મુશ્કિલ હો જાતા હૈ. માં-બાપ ઉસ બચ્ચેકો કેહતે કે આપ હમારે પાસ હફતેમેં એક દફા આકર મિલ જાયા કરો. યે એક દફા મિલને ચલા જાતા. અબ બંદા હૈ, કઈ દફા પ્લાનિંગ કરતા હૈ કે મૈં દો ઘંટેમેં આ જાઉંગા ઔર દો ઘંટેકી જગહ છ ઘંટે લગ જાતે હૈં. તો જબ ઈસ તરહ ઝરા દેર હોની શુરૂ હુઈ તો બીવીકો ભી બુરા લગા, વો ફિર બોલના શુરૂ હો ગઈ. જૈસે ઔરતોંકી એક લેંગ્વેજ (ભાષા) હોતી હૈ. અબ યે નૌજવાન શરીફુન નફસ થા. અપની બીવીકો સમઝાતા, વો ભી અમીર ઘરાનેકી થી, ઔર આગેસે બાતકો બળ્હા દેતી થી, ખ્વાહ મ ખ્વાહકા બહસ મુબાહિસા આપસમેં હો જાતા, ઔર યે હર હફતેકા મસ્અલા હોતા. દો ચાર સાલ ગુઝરે. તો અબ બીવી જો થી વો માં-બાપકે પાસ જાનેસે એલર્જિક હો ગઈ. જબ યે જાને લગતા તો વો હંગામા કર દેતી. યે પરેશાન કે વહાં ન જાઉં તો માં-બાપ નારાઝ, ઔર અગર જાઉં તો યહાં બીવી નારાઝ. સોચતા થા કે મૈં કૈસે ઈસ મુસીબતસે જાન છુડાઉં?

ઈતનેમેં ઉસકો સઉદી અરબસે એક જોબ ઓફર આ ગઈ. બહોત મા'કૂલ પેકેજ થા. ઉસને માં-બાપકો જાકર બતાયા કે મુઝે તો સઉદી અરબમેં નોકરી મિલ રહી હૈ. માં-બાપ બડે ખૂશ હુએ, બેટે! હમારા અલ્લાહ હાફિઝ હૈ તુમ ઉસ દેસમેં જાઓગે, અલ્લાહકા ઘર દેખોગે, બેટે! હમારે લિયે યેહી ખૂશી કાફી હૈ. માં-બાપને ઈજાઝત દે દી. યે બીવી બચ્ચોંકો લેકર મક્કા મુકર્રમહ આ ગયા. ઉસ ઝમાનેમેં ટેલીફોન તો ઝિયાદા હોતે નહીં થે. બસ હજ ઔર ઉમરે પર જો લોગ આતે થે ઉનહીંકે ઝરીએ પૈગામ રસાની હોતી થી. યા કોઈ ચીઝ એક દૂસરેકો પહોંચા દી જાતી થી. ચુનાંચે યે નૌજવાન શુરૂમેં ઉનકે લિયે ખર્ચા ભી ભેજતા રહા ઔર કભી કભી સિહ્‌હત ખૂશીકે પૈગામ ભી ભેજતા રહા, લેકિન તેરહ સાલ યે વહીં પર રહા ઔર અપને વાલિદૈનકી તરફ વાપસ ન આ સકા. નેક થા, હર સાલ હજ કરતા થા. એક મરતબા હજકે દૂસરે તીસરે દિન યે મતાફમેં ખડા થા, બૈતુલ્લાહકે સામને ઝારો કતાર રો રહા થા. કિસી અલ્લાહવાલેને દેખા, પૂછા નૌજવાન! ક્યા હુવા? કેહતા હૈ કે મુઝે તેરહ સાલ હો ગયે હૈં, હર દફા મૈં હજ કરતા હૂં લેકિન હજકે દો તીન દિનકે બાદ મૈં ખ્વાબ દેખતા હૂં કે કોઈ કેહનેવાલા કેહતા હૈ, "તેરા હજ કુબૂલ નહીં" ઔર મૈં પરેશાન હૂં કે પતા નહીં કૌનસી મુઝસે ઐસી ગલતી હોતી હૈ કે મેરા હજ અલ્લાહકી બારગાહમેં કુબૂલ નહીં? વો અલ્લાહવાલે થે, બંદેકી નબ્ઝ પહેચાનતે થે, ઉનહોંને દોચાર બાતોંમેં ગેસ કર લિયા, કે ઈસને તેરહ સાલસે માં-બાપકો શકલ હી નહીં દિખાઈ, ઉનકે પાસ ગયા હી નહીં, તો સાફ ઝાહિર હૈ કે બુઢ્ઢે માં-બાપ ઉસ પર ખફા હોંગે. ઉનહોંને બાત સમઝાઈ કે બેટે! જાઓ! માં-બાપ ઝિંદા હૈં ઉનકી ખૈર ખબર લો, ફિર વાપસ આના. ખૈર યે આયા ઔર ઉસને આકર ફૌરન અપની ટિકિટ બુક કરવા લી. બીવીને કુછ આઈ બાઈ શાઈ (ટાલમટોલ-બહાને) કરનેકી કોશિશ કી, મગર યે નૌજવાન ભી સીરિયસ થા ઉસને ઉસકો ભી શેરકી આંખેં દિખાઈ. જબ બીવીને દેખા કે યે બહોત સીરિયસ નઝર આતા હૈ તો ચુપકેસે ડરકે મારે ભીગી બિલ્લી બનકર બૈઠ ગઈ.

ખૈર ઉસને તૈયારી કી ઔર વાપસ અપને મુલ્ક આયા, અબ જબ અપને ગાંવકે કરીબ પહોંચા તો ઉસ નૌજવાનકો યે ભી પતા નહીં થા કે મેરે માં-બાપ

ઈસ વક્ત ઝિંદા ભી હૈં યા નહીં? અબ યે સોચ રહા હૈ કે પતા નહીં મેરે માં-બાપ કિસ હાલમેં હૈં? તેરહ સાલ ગયે હુએ હો ગયે થે. ઉસકો એક નવ દસ સાલકા લડકા મિલા. ઉસને ઉસસે પૂછા કે વો ફલાં બડે મિયાંકા ક્યા હાલ હૈ? ઉસને બતાયા કે વો બડે મિયાં તો છ મહીને હુએ ફૌત હો ગયે, અલબત્તા વો બુઢ્ઢી ઔરત અભી ઝિંદા હૈ, ઘરમેં હૈ ઔર બડી બીમાર હૈ. મૈંને સુના હૈ કે ઉનકા એક બેટા હૈ જો સઉદી અરબ ગયા હુવા હૈ, પતા નહીં વો કૈસા નામા'કૂલ બેટા હૈ જો અપને માં-બાપકી ખબર હી નહીં લેતા. બચ્ચા બાત કરકે ચલા ગયા લેકિન ઉસ નૌજવાનકે દિલકે તારકો છેડ ગયા. અબ ઉસકો એહસાસ હુવા, ઓ હો! વાલિદ દુનિયાસે ચલે ગયે, મૈંને આખરી વક્તમેં ઉસકી શકલ હી નહીં દેખી. અબ તો અમ્મી મુઝસે નારાઝ હોગી ઔર અમ્મી તો મેરા ચેહરા હી નહીં દેખેગી, અમ્મી તો મુઝે ઘરસે હી નિકાલ દેગી, મેરે સાથ બાત હી નહીં કરેગી. અબ યે સોચ રહા હૈ કે મૈં અમ્મીકો કૈસે મનાઉંગા? ગમગીન દિલસે ઘરકી તરફ જા રહા થા. બિલઆખિર જબ ઉસને ઘરકે દરવાઝે પર પહોંચકર દેખા, તો દરવાઝા ખુલા હુવા થા, કિવાડ મિલે હુએ થે. ઉસને આહિસ્તાસે દરવાઝા ખોલા, અંદર દાખિલ હુવા, ક્યા દેખતા હૈ કે સહનમેં ચારપાઈકે ઉપર ઉસકી બુઢ્ઢી બીમાર વાલિદા લેટી હુઈ હૈં. હડ્ડિયોંકા ઢાંચા થી, વો ચારપાઈકે સાથ લગી હુઈ થી. ઉસકો ખયાલ આયા કે કહીં અમ્મી સો ન રહી હો, તો મૈં પેહલે આહિસ્તા આહિસ્તા ચલતે હુએ કરીબ જાતા હૂં. ચૂંકે ઉસકી વાલિદાકી આંખોં પર મોતિયા આ ચુકા થા, જબ વો દબે પાંવ બિલકુલ કરીબ પહોંચા તો હૈરાન હુવા કે ઉસકી વાલિદાકે ઉસ વક્ત હાથ ઉઠે હુએ થે ઔર વો કુછ અલ્ફાઝ કેહ રહી થી, ગોયા અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ માંગ રહી થી. ઉસને જબ કરીબ હોકર સુના તો માં યે અલ્ફાઝ કેહ રહી થી, યા અલ્લાહ! મેરા ખાવિંદ દુનિયાસે ચલા ગયા, મેરા એક હી બેટા હૈ જો મેરા મહરમ હૈ, અલ્લાહ! ઉસે બખૈરિયત વાપસ પહોંચા દેના, તાકે અગર મેરી મૌત આએ તો મુઝે કબ્રમેં ઉતારનેવાલા કોઈ તો મેરા મહરમ મૌજૂદ હો. માં યે દુઆએં માંગ રહી હૈ ઔર બેટા સમઝતા હૈ કે માં મુઝે દેખના ભી ગવારા નહીં કરેગી. ઉસને જબ માં કે યે અલ્ફાઝ સુને ઉસને ફૌરન કહા, અમ્મી! મૈં આ ગયા હૂં, તો માં ચોંક ઉઠી, આવાઝ સુનતે હી બોલી : મેરે બેટે! આ ગયે, જી

અમ્મી! મૈં આ ગયા હૂં. માં કેહને લગી : બેટે! ઝરા કરીબ હો જાના, મૈં તુમહારી શકલ તો દેખ નહીં સકતી, મુઝે અપના બોસા હી લેને દો, મુઝે અપને જિસ્મકી ખૂશ્બૂ સૂંઘને દો, યે માં કી મુહબ્બત હોતી હૈ. ખૈર યે બેટા દો ચાર દિન વહાં રહા, અલ્લાહકી શાન કે માં બીમાર થી, ચંદ દિનોંમેં ફૌત હો ગઈ. ઉસને અપની વાલિદાકો દફનાયા કફનાયા ઔર ઝિમ્મેદારીસે ફારિગ હોકર, કુછ અરસેકે બાદ યે વાપસ મક્કા મુકર્રમા આ ગયા.

કેહતે હૈં! અગલે સાલ જબ હજકા મૌકા આયા, ઉસને હજકે દૂસરે દિન ફિર ખ્વાબ દેખા, જિસ શખ્સકો દેખતા થા ઉસને દેખા કે વોહી હૈ ઔર ઉસકો કેહ રહા હૈ : અલ્લાહને તેરે ઈસ હજકો ભી કુબૂલ કર લિયા ઔર તેરે પિછલે તેરહ (૧૩) હજોંકો ભી કુબૂલ કર લિયા. જબ માં-બાપકે સાથ હુસ્ને સુલૂકસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત બંદેકે અમલોંકો કુબૂલ કર લેતે હૈં ઔર ઉસકે સાથ રહમતોંકા મઆમલા કરતે હૈં તો નૌજવાનોંકો ચાહિયે કે ઘરોંમેં ન આપસમેં ઉલ્ઝેં, ન માં-બાપકી બેકદરી કરેં. માં-બાપ શફકતોંવાલા મઆમલા કરેં, ઔલાદ ખિદમતકા મઆમલા કરે. સબ મુહબ્બત પ્યારકે સાથ રહેં, લડાઈ ઝગડેસે બચેં. યે ફસાદ હૈ ઔર.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ ફસાદ)

અલ્લાહ તઆલા ફસાદકો પસંદ નહીં ફરમાતે. અલ્લાહ તઆલા હમેં નેક બનકર ઔર એક બનકર ઝિંદગી ગુઝારનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

સુસરાલકે ઝગડે

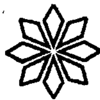
અઝ ઈફાદાત

પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુજદ્દિદી મદ ઝિલ્લુહૂ

સુસરાલકે ઝગડે

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

ફઅઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શયતા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

આજકા ઉનવાન

મુસલમાન મઆશરેમેં હર ફર્દકો ઉલ્ફત ઔર મુહબ્બતકી ઝિંદગી ગુઝારની હોતી હૈ. હુસ્ને અખ્લાકકે ઝરીએ, ઈસારકે ઝરીએ દૂસરે બંદેકો ખૂશિયાં પહોંચાની હોતી હૈં, લેકિન હમ આજકલ અપને ઘરોંમેં દેખતે હૈં કે હર ઘરકે અંદર કહીં ન કહીં ઝગડા ઔર ફસાદ હૈ. તો ઈસ રમઝાનુલ મુબારકમેં ઈસ ઉનવાન પર મુસ્તકિલ બાત કરનેકા ઈરાદા કિયા ગયા. અબ તક હમ યે બયાન કર ચુકે કે બચ્ચોંકે આપસમેં ઝગડે ક્યૂં હોતે હૈં, બડોંકે આપસમેં ઝગડે ક્યૂં હોતે હૈં? ઔલાદ ઔર માં-બાપકે દરમિયાન ઝગડે ક્યૂં હોતે હૈં? આજકા ઉનવાન હૈ "સુસરાલકે ઝગડે"

પેચીદા ઉનવાન

યે ઈતના પેચીદા ઉનવાન હૈ કે રસ્સીકી ડોરકા સિરા પકડના ભી મુશ્કિલ નઝર આતા હૈ. Multiple factor (કઈ પેહલૂ) ઈસમેં involve (શામિલ)

હોતે હૈં, મગર નતીજા યે નિકલતા હૈ કે સુસરાલમેં એક ખીંચાતાનીકા માહોલ હોતા હૈ. સાસસે પૂછો તો વો અપની જગહ સચ્ચી, બહૂસે પૂછો વો અપની જગહ સચ્ચી નનદોંસે પૂછો તો વો અપની જગહ સચ્ચી, સચ્ચી ભી સબ હોતી હૈં ઔર પરેશાન ભી સબ હોતી હૈં. તો આખિર કોઈ ન કોઈ તો બાત હોતી હૈ કે યે ઘરકે અંદર Tension ટેન્શન (તનાવ) કી કૈફિયત હોતી હૈ. એક દૂસરેકી ગીબતેં હો રહી હોતી હૈં, ઈખ્તિયારાતકી જંગ હો રહી હોતી હૈ. ઘર પુરસુકૂન હોનેકી બજાએ, દંગા ઔર ફસાદકા માહોલ નઝર આતા હૈ.

સુસરાલ..... લડકીકા અસલી ઘર

હર લડકીકો ઝહનમેં યે બાત સોચની ચાહિયે કે મેરા અસલી ઘર સુસરાલ હૈ. બેટી હમેશા પરાયે ઘરકી અમાનત હોતી હૈ, માં-બાપ ગો ઉસે પાલતે હૈં લેકિન બિલઆખિર ઉસે દૂસરેકા ઘર જાકર બસાના હોતા હૈ. ઈસ લિયે બચ્ચીકે ઝહનમેં શુરૂસે યે બાત ડાલની હોતી હૈ કે અપના ઘોંસલા અપના..... કચ્ચા હો યા પક્કા. જબ બચ્ચી શુરૂસે હી ઘર બસાનેકી નિય્યત લેકર જાએગી તો વો ઘરમેં મૌજૂદ જો પેહલી ખવાતીન હૈં, ઉનકે સાથ અચ્છા તઅલ્લુક બનાકર રખ્ખેગી ઔર મુહબ્બત પ્યારકે સાથ રહેગી. ઘરમેં પેહલેસે મૌજૂદ ખવાતીનકો ચાહિયે કે વો ઈસ નઈ આનેવાલી બચ્ચીકો અપને ઘરકા એક ફર્દ સમઝેં. ઈતની કુરબાની કરકે આઈ, માં-બાપકો છોડા, બહેન ભાઈકો છોડા, મયકેમેં જહાં રેહતી થી વહાં અપની સહેલિયોંકો છોડા, સબ કુછ છોડ છાડકર અગર ઈસને કુરબાની કી ઔર અપને ખાવિંદકી ખાતિર યહાં આ ગઈ તો ઈસ કુરબાનીકી ભી તો આખિર કોઈ Value વેલ્યુ (કદર) હોતી હૈ. અગર સબ લોગ અપની અપની ઝિમ્મેદારિયોંકા એહસાસ કરેં તો ઉન ઝગડોંકો ખતમ કિયા જા સકતા હૈ. આમ તૌર પર જબ કિસી બચ્ચેકી શાદી હોતી હૈ તો વો અપને માં-બાપકે ઘર રેહતા હૈ ઔર બચ્ચીકો એક આબાદ ઘરકે અંદર આના પડતા હૈ, યે ઉસકી ઝરૂરત ભી હૈ, લેકિન યહાં આકર ઉસકો એડજસ્ટમેન્ટકા મસ્અલા હોતા હૈ.

ઝગડોંકી બુન્યાદી વુજૂહાત

અબ હમેં પેહલે યે સોચના હૈ કે યે ઝગડોંકી બુન્યાદી વુજૂહાત ક્યા હોતી હૈં તાકે ઉન વુજૂહાતકો ખતમ કિયા જા સકે.

સાસકી તરફસે ઝગડોંકે અસ્બાબ

તો સબસે પેહલે સાસકી તરફસે ઝગડોંકે અસ્બાબ.

(૧) બદ ગુમાની :-

સાસકી તરફસે ઝગડોંકે અસ્બાબમેંસે પેહલા સબબ "બદ ગુમાની" હોતા હૈ કે સાસકે દિલમેં એક **fear of unknown** (અંજાના ખૌફ) હોતા હૈ કે યે આનેવાલી લડકી, કહીં મેરે બેટેકે દિલ પર કબ્ઝા ન કર લે ઔર ઉસકો લેકર કહીં દૂર ન ચીલ જાએ, લિહાઝા જબ વો દેખતી હૈ કે મિયાં બીવી આપસમેં મુહબ્બતકે સાથ રેહ રહે હૈં તો ઐસે હરબે (તરકીબેં) ઈસ્તેમાલ કરના શુરૂ કરતી હૈ કે મિયાં બીવીકી મુહબ્બત ઝિયાદા પક્કી ન હો. ચુનાંચે વો અપને બેટેકો ઉસકી બીવીકે બારેમેં શિકાયતેં લગાના શુરૂ કર દેતી હૈ, તાકે ઉસ બઢતી મુહબ્બતકો કમ કર સકે. ઝહનમેં ઉસકો યે ડર હોતા હૈ કે અગર ઈસ લડકીને મેરે બેટેકે દિલ પર કબ્ઝા કર લિયા તો યે મુઝે દૂધમેં પડી મખ્ખીકી તરહ નિકાલકર બાહિર ફેંક દેગી. લિહાઝા મહાઝ આરાઈ (લડાઈ) શુરૂ હો જાતી હૈ.

(૨) હુકમરાની :-

દૂસરી વજહ યે હોતી હૈ કે બહૂકે આનેસે પેહલે સાસ અપને ઘરમેં **All in all** (સબ કુછ) હોતી હૈ ઉસકા હુકમ ચલતા હે વો ઘરકી માલિક હૈ, બડી હૈ. જબ બહૂ આતી હૈ તો સાસ અપની ઈસ હુકૂમતકે અંદર કિસીકી દખલ અંદાઝી બરદાશ્ત નહીં કરતી, લિહાઝા ઉસકી કોશિશ હોતી હૈ કે આનેવાલી લડકી મેરી બાંદી બનકર રહે. ખાવિંદકી બજાએ મેરે ઈશારોં પર ચલે. જો મૈં ચાહૂં ઈસ ઘરમેં

વોહી હો. બાઝ ઘરોંમેં હમને યે ભી સુના કે સાસકી હુકૂમત ઈતની મઝબૂત હોતી હૈ કે અગર બહૂકો કોઈ ચીઝ ખાની ઔર પીની હૈ તો ફ્રિજકા દરવાઝા ખોલનેસે પેહલે સાસસે ઈજાઝત લેની પડતી હૈ. અબ અગર આનેવાલી કિસી બચ્ચીકો ઈસ તરહ મહકૂમ બના દિયા જાએ કે ફ્રિજમેં ખાને પીનેકી ચીઝોંમેં ભી ઉસકા ઈખ્તિયાર નહીં તો ફિર ઝગડે નહીં હોંગે તો ઔર ક્યા હોગા?

અબ બીવી અપને ખાવિંદકે લિયે તો હર કુરબાની બરદાશ્ત કર લેતી હૈ, લેકિન બેજા દૂસરે બંદેકા ઉસકી Personal Life (ઝાતી ઝિંદગી) કે અંદર ઈતના દખલ અંદાઝ હોના ઉસકો ભી બુરા લગતા હૈ. ચુનાંચે યે આપસમેં ઝગડેકી દૂસરી વજહ બન જાતી હૈ.

(૩) બેટેકી કમાઈ પર હક :-

તીસરી વજહ યે હોતી હૈ કે માં યે સમઝતી હૈ કે બેટા જો કમાઈ કર રહા હૈ વો સારીકી સારી મેરી હૈ, બહૂ યે સમઝતી હૈ, મેરે મિયાં કી કમાઈ હૈ, ઉસમેં મેરા ભી હક હૈ. ચુનાંચે યે આપસમેં એક દૂસરેકે સાથ ઝગડા પૈદા હોનેકી તીસરી વજહ હોતી હૈ.

(૪) બદ એ'તિમાદી :-

ફિર ચોથી વજહ સાસકે દિલમેં યે ડર ઔર ખતરા ભી રેહતા હૈ કે યે બહૂ હમારે ઘરકી ચીઝેં ઔર પૈસે અપને મયકે ન ભેજે, અપની બહેનકો, અપની સહેલિયોંકો ન ભેજે. ચુનાંચે ઈસ પર ભી વો શકકી નઝરસે ઉસકો દેખતી હૈ ઔર કઈ દફા ઈસ પર તલ્ખી (નારાઝગી) ભી હો જાતી હૈ.

(૫) સાસકી તલ્ખ મિઝાજી :-

આપસકી રંજિશકી બુન્યાદી વજહ સાસકી તલ્ખ મિઝાજી ઔર બુળ્હાપા હોતા હૈ. વો અપની જવાનીકી ઝિંદગી ગુઝાર ચુકી હોતી હૈ ઔર ભૂલ જાતી હૈ કે આનેવાલી બચ્ચી નૌજવાન હૈ, ઉસકો અપને મિયાંકે સાથ ઈબ્તિદાઈ તૌર પર ઝિયાદા વક્ત ગુઝારના હોતા હૈ. તો શાદીકે દિનોંમેં જબ મિયાં બીવી એક દૂસરેકે

साथ ज़ियादा वक्त गुज़ारते हैं तो मां समझती है के मुझे तो Ignore (नज़र अंदाज़) ही किया जा रहा है, हालांके उसमें नज़र अंदाज़ करनेवाली कोई बात ही नहीं होती.

चुनांचे कई मरतबा सास अपने बेटेको केहती है के तुम पेहले रातको मेरे पास आकर बैठा करो! और फिर रातको देरसे उसे अपने कमरेमें सोनेके लिये जाने देती है, और सुबह भी बंहोत जल्दी अपनी बहूको नाश्ता बनानेके नाम पर उसके कमरेसे बुला लेती है. ये जो मियां बीवीकी ज़िंदगीमें दखल अंदाज़ी हो रही होती है ये भी आपसकी टेन्शनका सबब बन जाती है.

ये वो वुजूहात हैं जो आम तौर पर सासकी तरफसे होती हैं.

ननदोंकी तरफसे झगडेके अस्बाब

बाज़ औकात ननदोंकी तरफसे भी ईस लडाई झगडेके अस्बाब होते हैं. उसकी बुन्यादी वजह ये होती है के भाभीके आनेसे पेहले ननदें अपने घरके अंदर बेटियां होती हैं, बेपरवाहीकी ज़िंदगी गुज़ारती हैं, कोई ऊंच नीच कर भी लें तो मां है, बाप है भाई है, सब उसकी गलतियोंको छुपाते हैं. उसकी कोताहियोंसे दरगुज़र करते हैं और उसके ऐबों पर सबके सब परदा डालते हैं. अब जब घरमें एक जीता जागता ईन्सान और आ जाता है तो ननदें ये महेसूस करती हैं के हमारी हर बातको नोट किया जा रहा है, हम किससे फोन पर बात कर रही हैं? किसका फोन हमें आ रहा है? हम किस वक्त कैसे कपडे पहेन रही हैं? कहां जा रही हैं? उनहें यूं महेसूस होता है के हमारे उपर एक निगरान आंख आ गई है. एक वीडियो केमेरा हमारे उपर फेक्स हो चुका है लिहाज़ा वो अपनी आज़ादीके अंदर उसको एक पाबंदी समझती हैं. चुनांचे वो कोशिश करती हैं के किसी न किसी हीले बहानेसे अपनी भाभीको अपने दबावमें रख्खें, ताके ये भाभी हमारी कोई बात देखे भी सही तो अपनी ज़बानको बंद रख्खे. ये बाहिर हमारी कोताहियोंको कहीं बता न दे. लिहाज़ा ननद, तीन काम करती है.

..... सासको भडकाती है,

..... ભાઈકો બીવીકે ખિલાફ ઉકસાતી હૈ,

..... ઔર અપની ભાભીકો દબાતી હૈ.

લિહાઝા વો એક વક્ત મૈં તીન કામ કર રહી હોતી હૈ. ઔર મિયાં બીવીકે દરમિયાન ગલત ફેહમિયાં પૈદા કરનેકે લિયે Catalyst (અમલ અંગેઝ) કા કામ કરતી હૈ. ઐસી બાત કર દેતી હૈ કે ખાવિંદ ખ્વાહ મ ખ્વાહ બીવીસે નારાઝ હોતા હૈ. ઐસી બાત કર દેતી હૈ કે ઉસ આનેવાલી લડકીકો ભરી મહેફિલકે અંદર શરમિંદા હોના પડતા હૈ. ઉસકી છોટી બાતોંકો બડા બનાકર પેશ કર દેતી હૈ, તો ગોયા માં બેટીકા યે તઆવુન ઉસ બહૂકે ખિલાફ એક મહાઝ (ઝગડા) બન જાતા હૈ. ઔર બહૂકો યૂં નઝર આતા હૈ કે અબ મેરી નજાત ઈસ ઘરસે બાહિર જાનેમેં હૈ. ચુનાંચે વો અપને ખાવિંદસે કેહના શુરૂ કર દેતી હૈ કે યા તો મુઝે અલગ ઘર લેકર દો યા ફિર મુઝે મયકે છોડકર આઓ! અબ ખાવિંદ દરમિયાનમેં સેન્ડવીચ બન જાતા હૈ. એક તરફ માં ઔર બહેન ઔર દૂસરી તરફ બીવી. જબ બીવીકી તરફ દેખતા હૈ કે યે મુહબ્બત કરનેવાલી હૈ, નેક નમાઝી હૈ, ખૂબસૂરત ભી હૈ, ઘર બસાના ભી ચાહતી હૈ, મૈં ઉસકે પાસ આતા હૂં તો મુઝે મુહબ્બતેં ભી દેતી હૈ, તો ખાવિંદકા જી ચાહતા હૈ કે મૈં અપની બીવીકો જિતના ખૂશ રખ સકતા હૂં ઉસે ખૂશ રખ્ખૂં, મગર દૂસરી તરફ ઉસકી માં ઔર બહેન મિલકર ઉસકી બીવીકી તરફસે અજીબો ગરીબ રિપોર્ટેં દેતી હૈં. ન ઉસકો પકાના આતા હૈ, ન ઘરકી સફાઈ કરની આતી હૈ, પતા નહીં માં-બાપને કૈસે ઉસકો પાલકર બડા કિયા, કહાંસે યે ગંવાર (જાહિલ) ઉઠકર આ ગઈ? ન ઉસે ઈસ બાતકા પતા ન ઉસ બાતકા પતા. તો યે એક અજીબસી Situation (સૂરતે હાલ) ઘરકે અંદર પૈદા હો જાતી હૈ.

બહૂકી તરફસે ઝગડેકે અસ્બાબ

અબ બહૂકી તરફસે ઝગડેકે અસ્બાબ ક્યા હોતે હૈં? આમ તૌર પર જિસ નૌજવાન લડકીકી શાદી હોતી હૈ, દેખા યે ગયા હૈ કે વો નાતજુર્બાકાર ઔર ભોલી ભાલીસી લડકી હોતી હૈ, ઉસકો ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકે લડાઈ ઝગડોંકા ઝર્રા પતા નહીં હોતા. વો માં કી મુહબ્બતોંમેં પલી, બાપકી શફકતેં સમેટીં, ભાઈકી મુહબ્બતેં પાઈં,

ઈન મુહબ્બતોંકે માહોલસે નિકલકર એક નયે ઘરકે અંદર આતી હૈ તો ઉમ્મીદેં યેહી રખતી હૈ કે જો માં મુહબ્બતેં દેતી થી વોહી સાસ દેગી, જો અબ્બૂ મુહબ્બત દેતે થે વો મુઝે સુસર દેંગે. ઔર ખાવિંદકે બારેમેં ખયાલ રખતી હૈ કે યે તો હૈ હી મેરી ઝિંદગીકા સાથી. તો ઉસકી તવક્કુઆત (ઉમ્મીદેં) ઝિયાદા હોતી હૈં. મગર ઉસકો વહાં આકર જો સૂરતે હાલ નઝર આતી હૈ વો કઈ મરતબા ઉમ્મીદોંકે મુતાબિક હોતી હૈ ઔર કઈ મરતબા ઉમ્મીદોંકે ખિલાફ હોતી હૈ. લિહાઝા યે નાતજુર્બાકાર ઔર ભોલી ભાલી લડકી નયે ઘરમેં આકર બહોત સારી ગલતિયાં કરતી હૈ. ખાને પકાનેમેં ઈતની મહારત નહીં હોતી, મહેમાન નવાઝિયોંકા ઈતના પતા નહીં હોતા. માં-બાપકે ઘરમેં પઢને લગી રેહતી હૈ, અપને કામોંમેં લગી રેહતી હૈ, ઘરકે કામોંમે ઈતના તઆવુન (મદદ) નહીં કિયા હોતા, ચુનાંચે યહાં આકર ઉસકે લિયે સૂરતે હાલ સખ્ત હો જાતી હૈ. ઔર ફિર ઉમ્ર ભી છોટી હોતી હૈ, ઉસકો ઈતના પતા નહીં હોતા કે મુઝે યહાં આકર કિસ તરહ અપને આપકો બચ બચાકર રખના હૈ? યે ભી નહીં સમઝતી કે ખામોશીકે કિતને ફાઈદે હોતે હૈં? કોઈ ન કોઈ બાત કર દેતી હૈ, ફિર ઉસકે એક એક લફઝકો પકડ લિયા જાતા હૈ ઔર એક લફઝકો પકડકર ઉસકે ઉપર પૂરી દાસ્તાન બના દી જાતી હૈ. ફિર ઉસ બહૂકે ઝહનમેં યે બાત ભી હોતી હૈ કે મેરી શાદી હુઈ, નિકાહ હુવા, મૈં બેટીકી હૈસિયતસે ઈસ ઘરમેં આઈ હૂં, મૈં ઈસ ઘરમેં લોન્ડી બનકર તો નહીં આઈ, મૈં કહીં ભાગકર તો નહીં આઈ, તો વો ઉમ્મીદ કરતી હૈ કે ઈસ ઘરમેં મુઝે એક Respect (ઈઝ્ઝત) મિલની ચાહિયે. ઔર ખાવિંદકે બારેમેં ઉસકે ઝહનમેં ભી હોતા હૈ કે ખાવિંદ તો બસ ઐસા હો કે મેરી હર બાત પર આમીન કેહને વાલા હો. ઉસકે દિલકે અંદર યે ખ્વાહિશ હોતી હૈ કે ઈધર મેરી ઝબાનસે બાત નિકલે ઔર ખાવિંદ ઉસ પર Yes (હાં) કર દે. ઔર બાઝ ઔકાત ઉસ બહૂકે ઝહનમેં યે ભી ખતરા હોતા હૈ યા સહેલિયોંને ઉસકો ગલત ગાઈડ કિયા હોતા હૈ કે અગર તુમ સુસરાલ જાકર એક દફા દબ ગઈ તો સારી ઉમ્ર તુમહેં દબાકર હી રખ્ખેંગે. લિહાઝા વો ભી અપને હુકૂકકી જંગ લડના શુરૂ કર દેતી હૈ ઔર છોટી છોટી બાતોંકા અપને મયકેમેં આકર તઝકિરા કરતી હૈ. કભી બહેનકે સાથ, કભી માં કે સાથ. અબ ઈધર બહેન ઔર માં ઉસકો મશ્વરે દેતી હૈં ઔર વો ફિર સુસરાલમેં રીમોટ કંટ્રોલ ખિલોંનેકી તરહ ખેલ ખેલ રહી હોતી હૈ. યે સબ નાપસંદીદા Situation (સૂરતે હાલ) હૈ.

અસ્બાબકા નિચોડ..... ખૂદગર્ઝીકી જંગ

યૂં લગતા હૈ કે ઈન તમામ વુજૂહાતકો સામને રખ્ખેં તો લુબ્બે લુબાબ (ખુલાસા) યેહી નઝર આતા હૈ કે હર ઈન્સાન, ઘરકા હર ફર્દ અપની ખૂદ ગર્ઝીકી જંગ લડ રહા હૈ. સાસકો અપને મફાદાત ચાહિયેં, નનદકો અપને ચાહિયેં, બહૂકો અપને ચાહિયેં ઔર ઈસ વજહસે અબ ઘરકે અંદર લડાઈકી એક ફિઝા બન જાતી હૈ. એક દૂસરેકે સાથ અચ્છે અખ્લાકસે રેહનેકી તાલીમ દેનેમેં કમી રેહ જાતી હૈ. અબ યે ઝિમ્મેદારી તો સુસરકી ભી હોતી હૈ કે વો ઘરકા બડા હોતા હૈ. વો અપની બીવીકો ભી સમઝતા હૈ. બેટીકો ભી સમઝતા હૈ. લિહાઝા ઉસ આનેવાલી લડકીકો વહાં એડજસ્ટ હોનેમેં ઉસકો મોરલ સપોર્ટ દે. ઉસકો back up (સહારા) દે, તાકે વો બચ્ચી મહેસૂસ કરે કે મેરે સરકે ઉપર કોઈ સાયા હૈ, વો અપને આપકો હવામેં લટકતા મહેસૂસ ન કરે કે માલૂમ નહીં કિસ વક્ત સાસ મુઝે અપને ઘર વાપસ હી ભેજ દે, અબ કઈ મરતબા સુસર સાહબ અપની બીવીકે સામને બાત નહીં કર સકતે ઔર કઈ મરતબા અપને બિઝનેસમેં ઈતને મસરૂફ હોતે હૈં કે વક્ત હી નહીં હોતા. જબ મર્દકે પાસ વક્ત ન હો ઔર ઔરતેં ઘરમેં એક દૂસરેકે સાથકો ઓપરેટ ન કરેં તો ઘરકે અંદર લડાઈયાં નહીં હોંગી તો ઔર ક્યા હોગા? હમેં ચાહિયે કે હમ એક દૂસરેકે સાથ મુહબ્બત ઔર પ્યારસે રેહનેકી તાલીમકો આમ કરેં.

હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે મેરી ઉમ્મતકે લોગ નમાઝ ઔર રોઝેકી વજહસે જન્નતમેં નહીં જાએંગે બલ્કે એક દૂસરે પર રહમ કરનેકી વજહસે જન્નતમેં ઝિયાદા જાએંગે. તો એક દૂસરેકે સાથ ઈસાર, રહમ, મુહબ્બત ઈન ચીઝોંકો ઘરકે અંદર બઢાનેકી ઝરૂરત હોતી હૈ.

અસ્બાબકા હલ

તો આઈયે! ઈન તમામ અસ્બાબકે ઈલાજ ક્યા હૈં? ઈન તમામ અસ્બાબકે હલ ક્યા હૈં? ઉસ પર થોડીસી બાત કરતે હૈં. ઝગડે તભી ખતમ હો સકતે હૈં જબ હર બંદા અપની કુછ મખ્સૂસ ઝિમ્મેદારિયોંકો ઝિમ્મેદારીસે અદા કરનેકી કોશિશ કરે.

સાસકી ઝિમ્મેદારિયાં

સાસ અપને બડેપનકા સુબૂત દે

સબસે પેહલે સાસ ઘરકી માં હૈ, બડી હૈ, ઉસકી ઈઝ્ઝત ઔર એહતિરામ હૈ, બડોંકો બડા હી બનકર રેહના ચાહિયે, અપની ઝિમ્મેદારિયોંકો પૂરા કરના ચાહિયે. તો સાસકો સબસે પેહલે યે સમઝના ચાહિયે કે આનેવાલી લડકી પ્લાસ્ટિકકા ખિલોના નહીં, જીતા જાગતા ઈન્સાન હૈ. મૈંને ખૂદ ઉસે પસંદ કિયા, અપને બેટેકે લિયે લેકર આઈ, ખૂદ ચલકર ગઈ થી. અબ અગર યે આ ગઈ હૈ તો યે ભી ઈન્સાન હૈ, ઉસમેં યકીનન ખૂબિયાં ભી હોંગી ઔર ખામિયાં ભી હોંગી. તો મુઝે જૈસે ઉસકી ખૂબિયોંકો કુબૂલ કરના હૈ ઉસકી ખામિયોંકો ભી કુબૂલ કરના હૈ ઔર પ્યાર મુહબ્બતસે ઉસકી ઈસ્લાહ કરની હૈ.

બહૂ ઔર બેટીકો બરાબર સમઝે

જૈસે અપની બેટીકે અંદર ખામિયાં હોતી હૈં તો માં સબરકે સાથ ઉન ખામિયોંકી ઈસ્લાહમેં લગી રેહતી હૈ તો ફિર બહૂકે લિયે ક્યૂં યે સમઝતી હૈ કે એક દિનમેં યે ઠીક હો જાએ? બહૂ ભી ઉસકી બેટી હીકી હમ ઉમ્ર હૈ, ઉસકી બેટી હીકી તરહ હૈ. જો રવય્યા (બરતાવ) સાસ અપની બેટીકે સાથ રખતી હૈ વોહી રવય્યા અગર અપની બહૂકે સાથ રખ્ખે તો ઘરકે ઝગડે બિલકુલ હી ખતમ હો જાએં. મુસીબત યહાં યે હોતી હૈ કે બેટી વોહી ગલતી કરતી હૈ તો માં ઉસ ગલતીકો છુપાતી ફિરતી હૈ, ઔર અગર વોહી ગલતી બહૂ કર લેતી હૈ તો સાસ ઉસ ગલતીકો બતાતી ફિરતી હૈ. તો શુરૂ દિનોંમેં ઉસ આનેવાલી બચ્ચીકી ગલતિયોંસે કુછ દરગુઝર (મઆફ) કરના ચાહિયે.

સાસકી બુન્યાદી ગલતી

ઔર ઉસમેં એક ગલતી સાસકી યે ભી હોતી હૈ કે આમ તૌર પર ઉસને બહૂકા

જો ઈન્તિખાબ (પસંદ) કિયા હોતા હૈ તો ફક્ત ઉસકી શકલકી ખૂબસૂરતીકો દેખકર કિયા હોતા હૈ. યે ઝહનમેં રખ્ખેં કે સિર્ફ વલીમાકે દિન લડકીકી શકલકો દેખા જાતા હૈ બાકી પૂરી ઝિંદગી ઉસકી અકલકો દેખા જાતા હૈ. તો જો ચીઝ પૂરી ઝિંદગી દેખી જાની થી ઉસ પર તવજ્જોહ નહીં દેતી ઔર શકલકી હૂર પરી ઢૂંઢકર અપને ઘર લે આતી હૈ. ન તાલીમ દેખી ન ઉસકે અખ્લાક દેખે, તો ઈસ વજહસે ફિર મુસીબત પડ જાતી હૈ.

બહૂકી ગલતિયોં પર દરગુઝર કરે

તો સાસકી યે ઝિમ્મેદારી હૈ કે વો શુરૂકે ચંદ દિનોંમેં બહૂકો ઘરકે અંદર અપને આપકો એડજસ્ટ હોનેકા મૌકા દે. ઉસકી ગલતિયોંસે દરગુઝર કરે, નઈ જગહ પર ઈન્સાન બાઝ ચીઝોંકો નઝર અંદાઝ કર જાતા હૈ, બાઝ કામોંકો ભૂલ જાતા હૈ તો બહૂસે ઈસ કિસમકી ગલતિયાં હોના કોઈ અનોખી બાત નહીં, લિહાઝા ઉસે ચાહિયે કે શુરૂમેં અગર લડકી ગલતિયાં ભી કરે તો ઉસસે દરગુઝરસે કામ લે. ઔર યેહી સમઝે કે હાં ચંદ દિનોંકે બાદ જબ યે ઘરમેં સેટ હો જાએગી તો મૈં ઉસ લડકીકો સમઝા લૂંગી.

બહૂકો ખૂશીસે ઘરકી ઝિમ્મેદારી દે

ઘરકે કામકાજમેં બહૂકો હંસી ખૂશી ઝિમ્મેદારી દે. મિસાલકે તૌર પર : ખાના પકાના હૈ તો યે ઝરૂરી તો નહીં કે હર રોઝ સાસસે હી સારા કુછ પૂછકર પકાયા જાએગા. કભી સાસ યૂં ભી કેહ દે કે બેટા અપની મરઝીકા ખાના પકા લો! તો લડકીકો થોડાસા ઈખ્તિયાર મિલેગા તો ઉસકા દિલ ખૂશ હોગા. તો યે ઝિમ્મેદારી સાસકી બનતી હૈ કે વો આનેવાલી લડકીકો હંસી ખૂશી ઝિમ્મેદારી સોંપે. ઔર સાથ યે ભી સોચે કે જબ મૈં બહૂ બનકર આઈ થી ઉસ વક્ત મેરે જઝબાત ક્યા થે? ઔર મૈં ભી તો અપની સાસકે બારેમેં યે સોચા કરતી થી કે ઝરા ઝિમ્મેદારી મેરે ઉપર ડાલકર તો દેખે, મુઝે કામ દેકર દેખે, મૈં કૈસે નહીં કામ કરતી? મૈં ભી હર બાત પર તન્કીદકો નાપસંદ કરતી થી, ઝરા ઝરાસી બાત પર નુકતાચીનીસે મેરા દમ ઘુટતા થા. આજ જબ મૈં અપની બહૂકી સાસ બન ગઈ હૂં તો મૈં અપની બહૂકે સાથ વોહી બરતાવ ક્યૂં રખ્ખું?

હર વક્તકી તન્કીદસે ગુરેઝ (પરહેઝ) કરે

નિય્યત હમેશા અચ્છી રખ્ખે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત નિય્યતકી વજહસે ઘરકા માહોલ અચ્છા કર દેતે હૈં. હર બાત પર બહૂકો કાટને ન દોડે. અગર ઉસકે બુરે કામ પર તન્કીદ (બુરાઈ) કરતી હૈ તો ઉસકે અચ્છે કામ પર તારીફ ભી કિયા કરે. યે તો કોઈ બાત ન હુઈ કે ગલતી પર ઉસકી મિટ્ટી પલીદ કર દી ઔર અચ્છે કામકો ઐસે નઝર અંદાઝ કિયા જૈસે ઉસને કિયા હી નહીં. યેહી વજહ કે કભી બહેનકી બેટીકો બહૂ બનાકર લાઈ, કભી ભાઈકી બેટીકો બહૂ બનાકર લાઈ, ઈતની કરીબી રિશ્તેદારિયાં હોતી હૈં લેકિન જૈસે હી વો લડકી ઘર આતી હૈ, ઉસકે સાથ ઝગડેવાલા મસ્અલા શુરૂ હો જાતા હૈ. તો કિસી દિલ જલે શાઈરને ઈસ પર એક શઅર બનાયા.

જબ તક બહૂ કુંવારી સાસ ગઈ વારી
બહૂકા આયા ડોલા સાસકો લગા ગોલા

અપની ભતીજીકો, અપની ભાંજીકો, અપની કરીબી સહેલીકી બેટીકો લેકર આતી હૈ ઔર જૈસે હી વો બચ્ચી ઘરમેં કદમ રખતી હૈ બસ ઉસકી ગલતિયાં દેખના શુરૂ કર દેતી હૈ. તો સાસકો ચાહિયે કે વો ઉસ મૌકા પર અપને બડેપનકા સુબૂત દે ઔર ઉસ બચ્ચીકા એડજસ્ટ હોનેકે લિયે હર મુમકિન તઆવુન (મદદ) કરે. અગર અપની બેટી ભી ઉસકી શિકાયત કરે તો બેટીકો સમઝા બુઝા લે, ડાંટ ડપટ કર લે, મગર ઘરકે અંદર ખ્વાહ મ ખ્વાહ માહોલકો Pollute (આલૂદા) ન હોને દે.

બહૂકી ઝિમ્મેદારિયાં

યે તો ઝિમ્મેદારી થી સાસસ કી. બહૂકી ભી ઝિમ્મેદારી હોતી હૈ. ઉસ આનેવાલી લડકીકો ભી બહોત સારી બાતોંકા ખયાલ રખના હોતા હૈ. વો એક નયે, ઘરમેં આઈ હૈ ઔર ઉસ નયે ઘરમેં ઉસે અપની હૈસિયત મનવાનેકે લિયે યકીનન બહોત ઝિયાદા મહેનત કરની પડેગી.

સાસકો અપની દુશ્મન ન સમઝે!

બહૂ હમેશા એક મોટીસી બાત યે સોચે કે સાસ અગર મેરી દુશ્મન હોતી તો મુઝે અપને ઘરમેં લાતી હી ક્યૂં? જબ ઉસને મુઝે અપને બેટેકે લિયે પસંદ કિયા ઔર બહૂ બનાકર લાઈ યે ઈસ બાતકી દલીલ હૈ કે વો મેરી દુશ્મન નહીં બલ્કે મેરી મોહસિના હૈ. ઉસકા મેરે ઉપર એહસાન હૈ કે ઈતના અચ્છા બેટા, ઝિમ્મેદાર ઔર સમઝદાર, ઉસકે લિયે ઉસને મુઝે બીવીકે તૌર પર મુન્તખબ (પસંદ) કિયા. અગર વો ના કર દેતી તો યે રિશ્તા ન હો સકતા, અગર યે રિશ્તા હુવા હૈ તો ઈસમેં સાસકા મેરે ઉપર એહસાન હૈં. જબ બહૂ યે ઝહન લેકર આએગી કે સાસ મેરી મોહસિના હૈ તો યકીનન વો ઘરમેં આકર ઉસ સાસકો સાસ નહીં સમઝેગી બલ્કે અપની માં સમઝેગી. ઔર માંકે સમઝનેસે હી સારે ઝગડે ખતમ હો જાએંગે.

માં બેટેકી મુહબ્બતમેં કમી ન આને દે

ફિર બહૂકો યે ભી ઝહનમેં રખના ચાહિયે કે મેરે આનેસે પેહલે યે હંસતા બસતા ઘર થા, માં થી, બેટી થી, બેટા થા, ખાવિંદ થા, આપસમેં મુહબ્બત પ્યારસે રેહ રહે થે. ઉસ બેટેકો માં ને મુહબ્બતોંસે પાલા, યે માં કે સાથ ઈતના ઝિયાદા Attach (માનૂસ) થા, અબ મૈં ઈસ ઘરમેં નઈ આઈ હૂં તો ઉસ બેટેકો અપની માંસે અલગ નહીં કરના, મુઝે ઉસ બેટેકો અપની માં સે દૂર નહીં કરના, મેરે ખાવિંદકે લિયે યે જન્નત હૈ. ઉસકે કદમોંમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને મેરે ખાવિંદકે લિયે જન્નત બનાઈ હૈ. લિહાઝા મુઝે હમેશા ઉનકો Respect (ઈઝ્ઝત) દેની હૈ ઔર ઉનકી ખિદમતકો મુઝે અપને લિયે સઆદત સમઝની હૈ. જબ બહૂ યે સમઝેગી તો યકીનન વો માં બેટેકી મુહબ્બતમેં કીલ નહીં ઠોંકેગી. વો બુઢ્ઢી સાસકો સતાએગી નહીં.

બલ્કે અગર ખાવિંદ ઉસકે સાથ બહોત ઝિયાદા વક્ત ગુઝારે ઔર અપની માં ઔર બહેનકો બહોત હી છોડે રહે તો બહૂકો યે ચાહિયે કે અપને ખાવિંદકો સમઝાએ કે અપને માં બાપકો Ignore (નઝર અંદાઝ) કરના અચ્છા નહીં હોતા. અગર ઉસકા સગા ભાઈ અપને માં-બાપસે લાપરવાહી બરતતા તો ઉસકો કિતના બુરા લગતા,

અબ ઉસકા ખાવિંદ અગર માં-બાપકો Ignore (નઝર અંદાઝ) કર રહા હૈ તો ફિર ઉસકો ક્યૂં અચ્છા લગતા હૈ? તો બીવીકો ચાહિયે કે વો ભી યે બાત સમઝાએ, તાકે ઉસકા ખાવિંદ અપને માં-બાપકે સાથ વોહી મુહબ્બતેં રખ્ખે જો શાદીસે પેહલે થીં.

સાસસે લાપરવાહી ન બરતે

કઈ જગહોં પર દેખા, સાસ બુઢ્ઢી હૈ, નનદ ઘરમેં નહીં, તો ફિર બહૂ ઘરમેં આતે હી શેરની બન જાતી હૈ ઔર સાસકો Ignore કરના શુરૂ કર દેતી હૈ.

કઈ જગહોં પર હમેં યે ખબર મિલી કે સાસકો અપને વક્ત પર ખાના ભી નહીં દિયા જાતા. બસ ખાવિંદકો કાબૂ કર લેતી હૈં ઔર ઉસકે બાદ સાસકો એક બુઢિયા સમઝકર કમરેકે એક કોનેમેં પડી રેહને દેતી હૈં. યે ચીઝ ઈન્તિહાઈ બુરી હૈ, શરીઅતને સાસ ઔર સુસરકો માં ઔર બાપકા દરજા દિયા હૈ. આનેવાલી બહૂ યે સોચે કે અગર ઈસ બુઢ્ઢી ઔરતકી મૈં ખિદમત કરૂંગી તો મૈં અપને ખાવિંદકો ભી રાઝી કરૂંગી અપને ખુદાકો ભી રાઝી કરૂંગી. અબ ઉસકે લિયે અપની સાસકી ખિદમત કોઈ મુશ્કિલ કામ નહીં હોગા.

સાસકા દિલ ખૂશ કરનેકી કોશિશ કરે

બહૂકો ચાહિયે કે ઐસે મૌકે તલાશ કરે કે વો અપની સાસકા દિલ ખૂશ કર સકે. બાઝ કામ બહોત છોટે છોટે હોતે હૈં લેકિન અગર કિસીકો Personal aTtention (ઝાતી તવજ્જોહ) દી જાએ તો દૂસરે બંદેકે દિલમેં જગહ બન જાતી હૈ. મિસાલકે તૌર પર : અગર સાસ કોઈ મેડીસિન (દવા) ઈસ્તેમાલ કરતી હૈ તો વક્તકે ઉપર ઉસકો મેડીસિન દે દેના, એહતિયાતી (પરહેઝકા) ખાના ખાતી હૈ તો વો બનાકર દે દેના, વુઝૂકા પાની ગરમ કરકે દે દેના, મુસલ્લા બિછાકર દે દેના, યે ઉનકે છોટે છોટે કામ હોંગે, લેકિન જબ બહૂ ઈન કામોંકો કરેગી તો વો સમઝેગી કે યે બહૂ નહીં, મેરે ઘરકી બેટી હૈ, તો યકીનન સાસકા બરતાવ બહૂકે સાથ માં જૈસા હો જાએગા. યે બહૂકી ઝિમ્મેદારી હોતી હૈ કે નયે ઘરમેં જાકર સાસકે દિલમેં અપની જગહ બનાએ.

બાઝ ઔકાત છોટે છોટે કામોંસે ઈન્સાન દૂસરેકા દિલ મનવા લેતા હૈ. ચુનાંચે ઐસે મૌકોંકો તલાશ કરના ચાહિયે કે જિસસે ઉનહેં યે મહેસૂસ હો કે યે બેટી બનકર ઉનકી ઝાતી ખિદમતકો ભી અપની સઆદત સમઝતી હૈ.

સાસકે તજુર્બાતસે ફાઈદા ઉઠાએ

બલ્કે બહૂકો ચાહિયે કે કોઈ ભી કામ કરના હો તો સાસકે તજુર્બાસે ફાઈદા ઉઠાએ બલ્કે ઉસસે મશ્વરા કર લિયા કરે. યે સોચે કે અગર મૈં અપની ઈસ અમ્મીસે પૂછકર મશ્વરા કરકે કામ કરૂંગી તો યકીનન મૈં ગલતિયાં કમ કરૂંગી. જબ બગૈર મશ્વરાકે કામ કરૂંગી તો કોતાહિયાં ઝિયાદા કરૂંગી. લિહાઝા સાસકે મશ્વરાસે કામ કરના ચાહિયે, ઉસકે તજુર્બાસે ફાઈદા ઉઠાના ચાહિયે બલ્કે ઉસકે તબ્સિરાસે સબક સીખના ચાહિયે કે મૈંને ઐસે પકાયા ઔર દસ્તરખ્વાન લગાયા, ઔર મેરી સાસને ઐસે કહા તો અચ્છા! મુઝે આજકે બાદ ઐસે નહીં કરના.

સાસકો હરાના માં કો હરાનેકે બરાબર સમઝે

ઔર એક બડી અહમ બાત યે કે અગર ખીંચાતાનીકા માહોલ બન ગયા ઔર યે બહૂ જીત ભી ગઈ તો યે યહી સમઝે કે મૈં અપની માંકો હરા ચુકી હૂં. જબ બહૂને યે ઝહનમેં રખ્ખા કે ઉસ ખીંચાતાનીમેં સાસકો હરાનેકા મતલબ યે હૈ કે મૈંને અપની માં કો હરા દિયા તો ફિર ઉસકી અકલ ઠિકાને રહેગી ઔર ઉસ ખીંચાતાનીકે માહોલકો નહીં બનને દેગી.

ખાવિંદસે સાસ-નનદકી બુરાઈયાં હરગિઝ ન કરે

ચુગલખોરીસે બચે. ખાવિંદકે સામને ઉસકી માં ઔર બહેનકી ચુગલિયાં કરના અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે યહાં ઈન્તિહાઈ નાપસંદીદા કામ હૈ. અગર વો ઘરકે

અંદર કોઈ કમી, કોતાહી દેખે ભી સહી તો ખાવિંદકે સામને સાસ ઔર નનદકી બુરાઈયાં ન કરે. ઉસકો યે ન બતાએ કે આપકો ક્યા પતા કે આપકી બહેન ક્યા હૈ? ક્યા કરતી હૈ? ભાઈકે ઝહનમેં બહેનકે બારેમેં કોઈ ઈસ કિસમકી બાત બિઠાના ઔર ઉસકા તઅસ્સુર ખરાબ કરના, ઉસકે કિસી ખુલે ગુનાહકો ઈસ તરહ પેશ કર દેના કે ભાઈકે દિલસે બહેનકી મુહબ્બત હી નિકલ જાએ, શરઅન યે ભી જાઈઝ નહીં હૈ. અગર યે ઈસ ઘરમેં કોઈ કોતાહિયાં દેખતી હૈ તો બહૂકો ચાહિયે કે યે ભી દિલ બડા કરે, ન મયકેમેં બતાએ ન અપને ખાવિંદકો બતાએ. થોડે હી દિનોંમેં જબ યે અપને ઘરમેં Adjust (સેટ) હો જાએગી તો ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉસે મૌકા દેંગે, યે માહોલકો ભી અચ્છા બના લેગી ઔર યે ઘરકે લોગોંકે દિલોંમેં અપના મકામ (ઈઝ્ઝત) ભી પૈદા કર લેગી. ચુનાંચે ઉસકો ચાહિયે કે યે શુરૂકે દિનોંમેં ખામોશ રહે, બસ જો દેખે અપની ઝબાનકો બંદ રખ્ખે. યે બાત સો ફીસદ સચ્ચી હૈ કે ગૂંગી ઔર બેહરી બહૂસે કોઈ ભી લડાઈ નહીં કરતા, હર કોઈ અપને આપકો અમનમેં સમઝતા હૈ. તો ઉસ બચ્ચીકો ભી ચાહિયે કે શુરૂકે ચંદ દિનોંમેં ગૂંગા ઔર બેહરા બનકર ગુઝાર લે તાકે દૂસરે બંદે ઉસકે કરીબ હો સકે.

ખાવિંદસે અલગ મકાનકા મુતાલબા ન કરે

ખાવિંદકો હરગિઝ યે ન કહે કે મુઝે અલગ મકાન ચાહિયે, યા યે કે મુઝે મયકે છોડકર આઓ! અપની તરફસે કોશિશ યેહી કરે કે મુઝે ઈસ આબાદ ઘરકો આબાદ રખના હૈ.... હાં વક્તસે સાથ સાથ અલ્લાહકા બનાયા હુવા એક નિઝામ હૈ, એક બચ્ચેકી શાદી હોતી હૈ, ફિર દૂસરે બચ્ચેકી હોતી હૈ..... એક બચ્ચેકા અલગ ઘર બનતા હૈ, ફિર દૂસરેકા અલગ ઘર બનતા હૈ. તો આનેવાલે વક્તમેં અલગ ઘર તો હર એકકા બનના હી હોતા હૈ. ઔર નહીં તો સાસ બુળ્હી હોતી હૈ જબ વો કબ્રકા કોના જાકર આબાદ કરતી હૈ તો બહૂકા વૈસે હી અલગ ઘર બન જાતા હૈ. તો ઈસ બારેમેં બહૂકો ઈતના પરેશાન હોનેકી ઝરૂરત નહીં. યેહી સમઝે કે જિતના ખિદમતકા મૌકા અલ્લાહને મુઝે દિયા મૈં ઈસ સઆદતસે અપને આપકો ક્યૂં મહેરૂમ હોને દૂં? તો ઈસ તરહ ઘરકે લડાઈ ઝગડે ખતમ હો જાએંગે.

ખાવિંદસે ઝગડા ન કરે

કઈ દફા ઐસા હોતા હૈ કે સાસકી વજહસે યા નનદકી વજહસે બહૂ તંગ હોતી હૈ તો વો અપને ખાવિંદકો શિકાયત લગાતી હૈ ઔર ખાવિંદ કેહતા હૈ, કે અચ્છા ઠીક હૈ કોઈ ન કોઈ બંદોબસ્ત કરેંગે. મગર યે અપને ખાવિંદકે સાથ ભી ઉલઝના શુરૂ હો જાતી હૈ. ખાવિંદકે સાથ ઝગડા કરના બીવીકી ઝિંદગીકી સબસે બડી ગલતી હોતી હૈ. ઉસસે બડી ગલતી બીવી અપની ઝિંદગીમેં નહીં કર સકતી કે જો ઉસકે સરકા સાયા હૈ, સપોર્ટ હૈ, ઉસકી તકવિયતકા સબબ હૈ, ઉસકી ઈઝ્ઝતકા નિગરાન હૈ, ઉસી બંદેકે સાથ ઝગડા શુરૂ કર દે.

તો બહૂકી કોતાહિયોંમેંસે યે એક બડી કોતાહી હોતી હૈ કે મઆમલાત તો સાસ ઔર નનદ ખરાબ કર રહે હૈં ઔર યે અપને ખાવિંદકે સાથ મુંહ બસોરકર ઔર રૂઠકર બૈઠ જાતી હૈ. અબ ખાવિંદ શુરૂકે શાદીકે દિનોંમેં મુહબ્બત પ્યારકે મોડમેં હોતા હૈ ઔર બીવી સાહિબાને શકલ બનાઈ હોતી હૈ. તો ઉલ્ટા ખાવિંદકે દિલમેં ભી યે અપને લિયે જગહ કમ કર બૈઠતી હૈ. યે ગલતી ભી હરગિઝ નહીં કરની ચાહિયે.

તન્કીદકો સબ્રસે બરદાશ્ત કરે

બહૂકો યે ભી સોચના ચાહિયે કે મૈં ઈસ ઘરમેં નઈ આઈ હૂં ઔર હર નઈ ચીઝકો આઝમાયા ઔર પરખા જાતા હૈ. યેહી બહૂ અપને લિયે સોનેકા ઝેવર ખરીદતી હૈ તો કિતના પરખતી હૈ. તો ઘરમેં એક નયા ઈન્સાન આયા હૈ તો હર બંદા ઉસકો દેખેગા ઔર જાંચેગા કે યે કૈસે બૈઠતા ઉઠતા હૈ? કૈસે બોલતા હૈ? કૈસે ઉસકી ઝિંદગીકે શબો રોઝ (રાત-દિન) હૈં. તો વો ઈસ બાતકો સમઝે કે શાદીકે શુરૂ દિનોંમેં મુઝે કિસ નઝરસે દેખા જાએગા? ઔર અગર કોઈ બાત ઘરકે લોગ મેરે બારેમેં કર દેતે હૈં તો યે ગલત સમઝી હોતી હૈ.

ફિર યે ભી સમઝે કે સાસ ઉમ્રમેં ઝિયાદા હૈ ઔર જિતની ઉમ્ર ઝિયાદા હોતી હૈ ઉતના હી બંદેકે અંદર તન્કીદકા માદ્દા ભી ઝિયાદા હો જાતા હૈ ઔર ચિડચિડાપન ભી ઝિયાદા હો જાતા હૈ, લિહાઝા ઉસ ચિડચિડાપનકો ઉમ્રકા તકાઝા સમઝે. યે ભી

સોચે કે ઘરમેં જબ મૈં ગલતી કરતી થી તો કઈ મરતબા મેરી અમ્મી મુઝે થપ્પડ ભી લગા દેતી થી તો મૈં બરદાશ્ત કરતી થી? તો અગર સગી માં કા થપ્પડ ભી બરદાશ્ત કર લેતી થી તો ક્યા સાસકા સમઝાના બરદાશ્ત નહીં કર સકતી. સાસકે સમઝાને પર ભી ઉસકો ગુસ્સા આ જાતા હૈ તો યે ભી એક કોતાહી હોતી હૈ.

શૌહરકે માલ પર ફક્ત અપના હક ન જતાએ

કઈ મરતબા બહૂ યેં સમઝતી હૈ કે ખાવિંદ જો કમા રહા હૈ વો તો બહૈસિયત બીવી મેરા હક હૈ. અબ યે માં, બાપ ઔર બેહનેં સબકા ઉસકે કંધોં પર ક્યૂં બોઝ પડ ગયા? તો ઉસ મિયાંકે કંધોં પર યે બોઝ પેહલેસે થા, અબ તો નહીં પડા. યેં આનેવાલી લડકીકી ગલત બાત હોતી હૈ કે વો અપને ખાવિંદકે માં-બાપકો ઉસકે સરકા બોઝ સમઝે. યે વો રિશ્તે નાતે હૈં જિનકો નિભાના હોતા હૈ. શાદીકે બાદ યે તો નહીં હો જાતા કે બંદા માં કો ભૂલ જાએ, બહેનકો ભૂલ જાએ, બાપકો ભૂલ જાએ, તો લડકી યે ગલતી કભી ભી ન કરે કે અપને ઘરકે ઈન અફરાદકો અપને ખાવિંદકે સરકા બોઝ સમઝે.

સુસરાલમેં મયકેકે ફઝાઈલ ન બયાન કરતી રહે

યે ભી ઝગડેકી બુન્યાદ હોતી હૈ કે સુસરાલકે ઘરમેં કોઈ બાત દેખી, ફૌરન કેહ ઉઠેગી, મેરે અમ્મી અબ્બૂકે ઘરમેં તો ઐસે નહીં હોતા થા, હમારે ઘરમેં તો ઐસા હોતા થા. વો હોતા થા, અબ આપ સુસરાલમેં આ ચુકી હૈં. સુસરાલમેં આકર બહૂ યે સોચે કે યહાંકી મહેફિલોંમેં મયકેકે ફઝાઈલ બયાન કરના શરીઅતને ફર્ઝ કરાર નહીં દિયા. અબ તો આપકા ઘર યે હૈ. તો બહૂકી ગલતિયોંમેંસે એક બડી ગલતી યે ભી હૈ કે વો સુસરાલમેં બૈઠકર દિન રાત અપને મયકેકે ફઝાઈલ બયાન કરતી હૈ જો ફિર ઝગડેકા સબબ બન જાતે હૈં. જો ઉસકા નસીબ થા વો ઉસે મિલ ગયા. અમીર ઘરકી બેટી થી, અબ જહાં આ ગઈ હૈ વહાં અપને આપકો એડજસ્ટ કરનેકી કોશિશ કરે.

સુસરાલકી ખૂશી ગમીમેં બરાબરકી શરીક હો

ફિર એક ગલતી યે ભી કરતી હૈ કે સુસરાલકે ઘરમેં જો ખૂશી ઔર ગમી હોતી હૈ ઉસમેં બરાબરકી શરીક નહીં હોતી, પીછે પીછે રેહતી હૈ. તો જબ ઉનકી ખૂશી ઔર ગમીમેં બરાબરકી શરીક નહીં હોગી તો સાફ ઝાહિર હૈ કે ફિર ઉનકો આપ પર એ'તિરાઝકા મૌકા મિલેગા.

દૂસરોંકી ટોહમેં ન રહે

નયે ઘરમેં આકર લોગોંકે હાલાતકી ટોહમેં લગે રેહના, તજસ્સુસમેં રેહના કે મેરી નનદ કહાંસે આતી હૈ? કહાં જાતી હૈ? કિસકે ફોન આતે હૈં? કિસીસે ઉસકા તઅલ્લુક તો નહીં? નનદેં કૈસે કૈસે કપડે પહેનતી હૈં? મેરી સાસ ક્યા કરતી હૈ? મેરા સુસર ક્યા કરતા હૈ? સાસ ઔર સુસરકે દરમિયાન ઝગડે તો નહીં? ઈસ કિસમકી ટોહમેં આતે હી લગ જાના ઈન્તિહાઈ બુરા કામ હોતા હૈ. યે શરઅન ભી હરામ હૈ. શરીઅતને ફરમાયા:

(વલા તજસ્સસૂ) (તજસ્સુસમેં ન પડો)

દૂસરોંકે મઆમલાતમેં ટાંગ અડાના યે અકલમંદી નહીં હોતી, અપને કામસે કામ રખ્ખે. "તુઝકો પરાઈ ક્યા પડી અપની નબેડ તૂ"

ઔર કઈ દફા યે ગલતી ભી દેખી કે અગર ઉનકો નનદ વગૈરહકી કુછ ઊંચ નીચ મા'લૂમ હો જાતી હૈ તો ફિર અપને મયકે ફોન કરકે ફૌરન પૈગામ પહોંચાતી હૈં. બલ્કે કઈ મરતબા અપની નારાઝગીકા બદલા ઈસી તરહ લેતી હૈં. મિસાલકે તૌર પર નનદસે રંજિશ થી, અબ ઉસકે રિશ્તાકી બાત જો ચલી, તો જો રિશ્તાવાલે આતે હૈં ઉનકી ઔરતોંકો ફોન કરકે ઉસકે બારેમેં બતા દેતી હૈ કે વો તો બહોત હી નખટૂ હૈ, બહોત હી કામચોર હૈ, બહોત હી ઝિદ્દી હૈ, ઉસકો તો કામ હી કરના નહીં આતા. યા ઉસસે ભી બડી બાત કર દી કે મુઝે તો લગતા હૈ કે ઉસકે કિસી ન કિસીકે સાથ તઅલ્લુક હૈં. અબ ઈસ તરહકી બાતેં કરકે નનદકે મુસ્તકબિલકો ખરાબ કરના ઔર ઉસસે બદલા લેના, ઈસસે બડી નાલાઈકી ઔર ક્યા હો સકતી હૈ?

અગર બહૂ ઘરમેં રેહકર ઐસા કામ કરેગી તો યકીનન અપના ઘર બરબાદ કરનેવાલી બાત કરેગી. દૂસરોંકે હાલાતકી ટોહમેં રેહના ઔર દૂસરોંકે સામને ઉનકે ઐબોંકો ખોલના, શરીઅતને ઈસ ચીઝસે મના કર દિયા હૈ.

દૂસરોં પર રો'બ ચલાનેકી બજાએ દિલ જીતનેકી કોશિશ કરે

કઈ દફા યે ભી દેખા કે બહૂ જબ ઘરમેં આતી હૈ તો યે સમઝતી હૈ કે મૈં તો બડે ભાઈકી બીવી હૂં લિહાઝા અબ યે મેરી નનદ જો હૈ યે તો મેરી ખાદિમા હૈ, ઉસ પર રો'બ ચલાતી હૈ. નનદ પર રો'બ ચલાનેસે પેહલે ઉસકે દિલકો જીતના બહોત હી ઝરૂરી હોતા હૈ.

બસ યે હર એકકે સાથ મુહબ્બત પ્યારકા તઅલ્લુક રખ્ખે ઔર અપને ખાવિંદકો પુરસુકૂન ઝિંદગી દે. બહૂકો યે બાત સોચની ચાહિયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને કુરઆને પાકમેં શાદી કરનેકા બુન્યાદી મકસદ ફરમાયા (લિતસ્કુનૂ ઈલય્હા) "તાકે તુમહેં અપની બીવિયોંસે સુકૂન મિલે." તો જો બીવી અપને ખાવિંદકો સુકૂન દે હી નહીં સકતી વો અપની ઝમ્મેદારી પૂરી નહીં કર રહી. તો અપને મિયાંકો ઝગડોંમેં ઉલ્ઝા લેના, હર વક્ત ઉસકે સામને યેહી બાતેં છેડકર બૈઠ જાના, બહોત હી નાલાઈકી હોતી હૈ.

બીવીકો ચાહિયે કે અપને ખાવિંદકો ઐસા પુર સુકૂન માહોલ દે કે દફતર ઔર દુકાન પર બૈઠે હુએ ભી ઉસકા જી ચાહે કે મૈં અભી અપને ઘર ચલા જાઉં. યે ન હો કે દફતરમેં બૈઠા હુવા એકકે બાદ દૂસરી ફાઈલ ખોલ રહા હો ઔર કામ કરનેવાલે લોગ ભી પરેશાન કે આજ સાહબ ઘર હી નહીં જા રહે. ઔર કોઈ પૂછે કે જી ઘર ક્યૂં નહીં જાતે? તો મિયાં બતાએ : કે વહાં જાકર જો હોના હૈ ઉસકા મુઝે પતા હૈ, મૈં ચાહતા હૂં કે કુછ વક્ત ઔર યહાં ગુઝર જાએ તો અચ્છા હૈ. તો ઘરકે માહોલકો ઐસા ભી નહીં બનાના ચાહિયે કે ખાવિંદ ઘરમેં આકર ઉલ્ટા પરેશાન હો જાએ

રોઝે મેહશર લોગ અપને ગુનાહોંકે મુતાબિક ઉઠેંગે

કિયામતકે દિન લોગ અપને અપને ગુનાહોંકી શકલમેં ઉઠાએ જાએંગે. હદીસે પાકમેં આતા હૈ કે બંદા નાઈન્સાફી કરનેવાલા હોગા, અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ફાલિજઝદા (લકવાવાલે) શખ્સકી સૂરતમેં કિયામતકે દિન ખડા કરેંગે. જો મખ્લૂકસે સવાલ કરતા હોગા અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ઐસા બનાએંગે કે ઉસકે ચેહરેકે ઉપર હડ્ડિયાં હોંગી ગોશ્ત હોગા હી નહીં. દૂરસે પતા ચલેગા કે યે અલ્લાહકે દરકો છોડકર મખ્લૂકસે માંગનેવાલા હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકે ચેહરેકી ઈસ રોઅનાઈ (ખૂબસૂરતી) કો ખતમ કર દિયા હૈ.

જો દુન્યિામેં તકબ્બુરકે બોલ બોલનેવાલા હોગા અલ્લાહ તઆલા ઉસકો કિયામતકે દિન ચ્યૂંટી જૈસા સર અતા કરેંગે, દૂસરે લોગ ઉસકે ઉપર અપને પાંવ રખકર જાએંગે. અલ્લાહ તઆલા ઉસકો મખ્લૂકકે પાંવમેં મસલકર ઉનકો બતાએંગે કે તુમહારે તકબ્બુરકા હમને તુમહેં યે બદલા દિયા. જો લોગ દુનિયામેં ઝૂઠ બોલતે હોંગે કિયામતકે દિન ઉનકી ઝબાન ઊંટકી તરહ લંબી હોગી ઔર લટકી હુઈ હોગી. જો ગુનાહોં ભરી ઝિંદગી ગુઝારેંગે ઉનકે ચેહરે સિયાહ (કાલે) હોંગે. જો નેકોકાર હોંગે ઉનકે ચેહરે ચમકતે હુએ હોંગે. જો શખ્સ દૂસરોંકી ગીબત કરતા હોગા, ઉસકે લંબે લંબે નાખુન હોંગે ઔર કિયામતકે દિન અપને ચેહરેકી ખારિશ કર રહા હોગા, ઈતના ખારિશ કરેગા કે ઉસકા ગોશ્ત કટ જાએગા ઔર હડ્ડિયાં નઝર આને લગેંગી. ઔર જો શખ્સ દૂસરોંકે સાથ ચુગલખોરીકા મઆમલા કરતા હોગા તો કિયામતકે દિન અલ્લાહ તઆલા ઐસા ખડા કરેંગે કે ઉસકે એકકી જગહ દો ચેહરે હોંગે. તો જૈસા હમ દુન્યિામેં કરેંગે વૈસા કિયામતકે દિન પાએંગે. તો ઈસ લિયે હમેં ચાહિયે કે હમ શરીઅત ઔર સુન્નતકે અહકામકો સામને રખ્ખેં ઔર ઘરકે અંદર મુહબ્બત સુકૂનકી ઝિંદગી ગુઝારનેકી કોશિશ કરેં.

લડકીકી ઝિંદગીકી અસાઈન્મેન્ટ

અચ્છી બહૂ વો હોતી હૈ કે મયકેવાલે ભી ઉસકી તારીફ કરેં, સુસરાલવાલે ભી ઉસકી તારીફ કરેં. બચ્ચીકો યે સમઝના ચાહિયે કે યે મેરે લિયે Assignment (મશ્ક) હૈ. મૈં મયકેમેં ઐસી ઝિંદગી ગુઝારૂં કે જબ મેરી શાદી હો તો મયકેવાલોંમેં મેરી માં બહેનકી ઝબાનસે મેરી તારીફોંકે પુલ બંધ રહે હોં, ઔર જબ મૈં સુસરાલમેં જાઉં તો મૈં ઐસે બનકર રહૂં કે મેરી સાસ ઔર નનદકી ઝબાનસે મેરી તારીફેં હો રહી હોં. યે બચ્ચીકી ઝિંદગીકી અસાઈન્મેન્ટ હોતી હૈ. જબ વો યે ઝિમ્મેદારી લેકર જાએગી ઔર ચાહેગી કે મેરી તારીફેં ઉનકી ઝબાનસે હોં તો યકીનન વો ઉનકે સાથ મુહબ્બત પ્યારસે રહેગી. ઝગડે ઔર ફસાદકી બજાએ ઘરોંકે અંદર મુહબ્બતેં હોંગી, ઉલ્ફતેં હોંગી. દુનિયાકી ઝિંદગી ભી અચ્છી ગુઝરેગી. યે છોટાસા ઘર ઈન્સાનકી છોટીસી જન્નત બન જાએગા ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ભી ખૂશ હોંગે. ઈસકો કેહતે હૈં : "હમ ખુરમા વ હમ સવાબ" કે ઈન્સાનને દુનિયામેં ભી પુરસુકૂન ઝિંદગી ગુઝારી, મુહબ્બતોં ઔર ચાહતોંકી ઝિંદગી ગુઝારી ઔર ઉસકે બદલેમેં અલ્લાહ તઆલાને ઉસકી આખિરતકો ભી બના દિયા. લિહાઝા સુસરાલકે ઝગડોંમેં સાસ, માં બનકર રહે ઔર બહૂ યે સોચે કે અબ જો મુહબ્બત મુઝે સાસસે મિલ સકતી હૈ વો મુહબ્બત મુઝે કિસી ઔરસે નહીં મિલ સકતી. જબ ઈસ તરહ દોનોં એક દૂસરેકે કરીબ આએંગી તો ઘરકે ઝગડે બિલકુલ હી ખતમ હો જાએંગે.

સબક આમોઝ વાકિઆ

ઈબ્ને કય્યિમ (રહ.) ને એક અજીબ વાકિઆ લિખ્ખા હૈ, ફરમાતે હૈં કે મૈં એક દફા એક ગલીસે ગુઝર રહા થા. મૈંને એક ઘરકા દરવાઝા ખુલા દેખા, એક માં અપને બેટેસે નારાઝ હો રહી થી, ઉસે ડાંટ રહી થી. કેહ રહી થી કે તૂ નખટ્ટૂ હૈ, ઝિદ્દી હૈ, કોઈ કામ નહીં કરતા, બિલકુલ બાત નહીં માનતા, કામચોર બન ગયા હૈ, અગર તુઝે મેરી બાત નહીં માનની તો ઈસ ઘરસે દૂર હો જા. યે

કેહકર માં ને જો ઉસકો ધક્કા દિયા તો વો બચ્ચા દરવાઝેસે બાહિર ગિરા. માં ને ગુસ્સેસે અપને દરવાઝેકો બંદ કર લિયા. ફરમાતે હૈં : મૈં ભી ઉસ બચ્ચેકો દેખને લગા! વો રો રહા થા, ઉસે માર પડી થી, ઝિડકિયાં પડી થીં, ફિર થોડી દેરમેં ઉસને ગલીકે એક તરફકો જાના શુરૂ કિયા. આહિસ્તા આહિસ્તા કદમોંસે ચલ રહા થા, કુછ સોચ ભી રહા થા. જબ વો ગલીકે મોડ તક પહોંચા તો મૈંને દેખા કે વો કુછ સોચતા રહા ઔર ફિર ઉસને વાપસ આના શુરૂ કિયા. હત્તાકે અપને હી ઘરકે દરવાઝે પર આકર વો બૈઠ ગયા. થોડી દેરકે લિયે ઉસે નીંદ આ ગઈ. કુછ દેરકે બાદ વાલિદાને કિસી કામકે લિયે દરવાઝા ખોલા તો દેખા, અભી દરવાઝે હી પર મૌજૂદ થા. માં કા ગુસ્સા કમ નહીં હુવા થા, ઉસને ફિર ડાંટના શુરૂ કર દિયા. જાતે ક્યૂં નહીં? તુમને મેરા દિલ જલાયા હૈ, કામ બિલકુલ નહીં કરતે. જબ માં ને ફિર ડાંટ ડપટ શુરૂ કર દી, બચ્ચેકી આંખોંમેં આંસૂ આ ગયે, કેહને લગા : અમ્મી! જબ આપને મુઝે ઘરસે ધક્કા દે દિયા થા, મૈંને સોચા થા કે મૈં યહાંસે ચલા જાતા હૂં, મૈં કિસીકા નોકર બનકર રેહ જાઉંગા, કોઈ મુઝે ખાના દે દેગા, લિહાફ દે દેગા, રેહનેકી જગહ દે દેગા. મૈંને સોચા થા કે મૈં બાઝારમેં જાકર ભીખ માંગ લેતા હૂં, મુઝે યે સબ ચીઝ મિલ જાએંગી ઔર મૈં ગલીકે મોડ પર ભી ચલા ગયા થા લેકિન વહાં જાકર મેરે દિલમેં ખયાલ આયા કે મુઝે ખાના ભી મિલેગા, કપડે ભી મિલેંગે, રેહનેકી જગહ ભી મિલ જાએગી લેકિન અમ્મી જો પ્યાર મુઝે આપ દેતી હૈં મૈંને સોચા યે પ્યાર મુઝે દુનિયામેં કોઈ નહીં દેગા. યે સોચકર મૈં વાપસ આ ગયા હૂં. અમ્મી તૂ મુઝે મારે ભી તો મૈં તેરા હી બેટા, ઘરમેં રખ્ખે તો ભી તેરા હી બેટા. જબ બચ્ચેને યે બાત કી માં કી મામતા જોશમેં આ ગઈ, ઉસને બચ્ચેકો અપને સીનેસે લગા લિયા, માથેકા બોસા દિયા કે બેટા! તુમ અગર યે સમઝતે હો કે જો મુહબ્બત તુમહેં મૈં દે સકતી હૂં વો તુમહેં ઔર કોઈ નહીં દે સકતા તો આઓ મેરે ઘરમેં ઝિંદગી ગુઝારો.

ઈમામ ઈબ્ને કય્યિમ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે જબ ઈસી તરહ ઈન્સાન યે સોચે કે મુઝે દૂસરે યે મુહબ્બતેં દેંગે તો ફિર ઉનકે દિલમેં ભી ઈન્સાનકી કદર હોતી હૈ. ઈસ વાકિઆકો ઝહનમેં રખકર બહૂ યે સોચે કે ઈસ ઘરકે અંદર (જહાં મૈં અપને ખાવિંદકે ઘરમેં આઈ હૂં) જો મુહબ્બતેં મુઝે સાસ દે સકતી હૈ વો મુહબ્બતેં

મુઝે કોઈ નહીં દે સકતા. જબ ઈસ તરહ વો ઘરમેં આકર રહેગી તો યકીનન ઉસકો માં સમઝેગી, ઉસકી ખિદમત કરેગી ઔર ફિર સાસ ભી ઉસકો અપની બેટી સમઝેગી. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઘરોંકે ઈન ઝગડોંસે હમેં મહેફૂઝ ફરમા લે ઔર ઈસ ફસાદકે અઝાબસે અલ્લાહ હમેં મહેફૂઝ ફરમાકર પુરસુકૂન ઝિંદગી નસીબ ફરમાએ તાકે દુનિયામેં ભી હમ અલ્લાહકે નેક બંદે બનકર ઝિંદગી ગુઝાર સકેં ઔર આખિરતમેં ભી અલ્લાહકે પાસ જાકર હમ સુર્ખરૂ (કામિયાબ) હો સકેં. દુઆ હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઈસ બયાનકે અંદર જો બાતેં કહી ગઈ ઉસકે મુતાબિક હમેં અપની ઝિંદગિયાં ઢાલનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ.

અબ યે નહીં હોના ચાહિયે કે સાસ, બહૂકી ઝિમ્મેદારિયાં યાદ કર લે ઔર સોચે કે ઉસે યૂં કરના ચાહિયે, યૂં કરના ચાહિયે થા. ઔર બહૂ, સાસકી ઝિમ્મેદારિયાં યાદ કર લે ઔર ઘરોંમેં જાકર ફિર ઝગડા શુરૂ કર દેં, આપ યે નહીં કરતીં, આપ યે નહીં કરતીં. બલ્કે હક યે બનતા હૈ કે સાસ અપની ઝિમ્મેદારિયોંકો યાદ કર લે કે મુઝે યે કરના હૈ, નનદ અપની ઝિમ્મેદારિયાં ઔર બહૂ અપની ઝિમ્મેદારિયાં યાદ કરે કે મુઝે યે કરના હૈ. તમામ ખવાતીન અપની ઝિમ્મેદારિયોંકો પૂરા કરનેકી કોશિશ કરેં. જબ આપ વો કરેંગી જો આપ કર સકતી હૈં, દેખ લેના અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ફિર વો કર દેંગે જો અલ્લાહકે ઈખ્તિયારમેં હૈ. અલ્લાહ દૂસરોંકે દિલોંમેં આપકી મુહબ્બતેં ડાલ દેંગે. ઘરકે ઝગડોંસે અલ્લાહ નજાત અતા ફરમાએંગે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત હમેં ઈન ઝગડોંકે અઝાબસે મહેફૂઝ ફરમાકર હમેં ઉલ્ફત ઔર મુહબ્બતકી ઝિંદગી ગુઝારનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

મિયાં બીવીકે ઝગડે

(બીવીકી ઝિમ્મેદારિયાં)

અઝ ઈફાદાત

પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુજદ્દિદી મદ ઝિલ્લુહૂ

મિયાં બીવીકે ઝગડે (બીવીકી ઝિમ્મેદારિયાં)

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શયતા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

મિયાં બીવીકા તઅલ્લુક ઘરકી બુન્યાદ હૈ

હમારે ઘરોંસે, માહોલ ઔર મઆશરેસે યે લડાઈ ઝગડે કૈસે ખતમ હોં, ઈસ પર કઈ દિનોંસે બાત ચલ રહી હૈ. ઈન લડાઈ ઝગડોંમેં એક બડા રોલ મિયાં બીવીકે લડાઈ ઝગડોંકા હોતા હૈ. મિયાં બીવી દોનોં મિલકર એક ઘર બનતે હૈં, અગર ઉનકે આપસકે દરમિયાન ભી લડાઈ ઝગડે શુરૂ હો જાએં તો ગોયા યે ઘરકે બરબાદ હોનેકી નિશાની હોતી હૈ. મિયાં બીવીકા તઅલ્લુક કોઈ કચ્ચા ધાગા નહીં હૈ, એક ગેહરા રિશ્તા હૈ અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં :

(વ અખઝ્ન મિન્કુમ્ મીષાકન્ ગલીઝા)

(ઔર ઉનહોંને તુમસે પક્કા અહદ લિયા હૈ)

ઈસ લિયે કુરઆન મજીદને બીવીકો કરવટકી સાથી કહા હૈ. યે ઝિંદગી ભરકા સાથ હોતા હૈ. મિયાં ઔર બીવી દોનોંકો સમઝદારીસે કામ લેના ચાહિયે ઔર

મુહબ્બત વ પ્યારકી ઝિંદગી ગુઝારકર શયતાનકો ઉસમેં દખલઅંદાઝીકા મૌકા હી નહીં દેના ચાહિયે. ઈંટેં જુડતી હૈં તો મકાન બન જાતે હૈં, દિલ જુડતે હૈં તો ઘર આબાદ હો જાતે હૈં. યે ઝિમ્મેદારી ખાવિંદકી ભી હોતી હૈ ઔર બીવીકી ભી હોતી હૈ કે દોનોં એક દૂસરેકે સાથ મુહબ્બત ઔર પ્યારસે કામ લેં.

યે ઉસૂલ યાદ રખ્ખેં! જહાં મુહબ્બત મોટી હોતી હૈ વહાં ઐબ પતલે હોતે હૈં ઔર જહાં મુહબ્બત પતલી હોતી હૈ વહાં ઐબ મોટે હોતે હૈં. ઈસ લિયે શરીઅતને નિકાહકે બાદ મુહબ્બતકો અજર ઔર સવાબકા ઝરીઆ બતાયા હૈ. ચુનાંચે મિયાં બીવી આપસમેં જિતની મુહબ્બત કરેંગે, જિતના પ્યાર કરેંગે ઉતના હી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉનસે રાઝી હોંગે. એક હદીસે મુબારકામેં આયા હૈ કે

"જબ બીવી અપને ખાવિંદકો દેખકર મુસ્કુરાતી હૈ ઔર ખાવિંદ અપની બીવીકો દેખકર મુસ્કુરાતા હૈ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉન દોનોંકો દેખકર મુસ્કુરાતે હૈં."

શાદીકા મકસદ

ઈરશાદે બારી તઆલા હૈ.

વ મિન્ આયાતિહી અન્ ખલક લકુમ્ મિન્ અન્ફુસિકુમ્ અઝ્વાજલ્ લિતસ્કુનૂ ઈલય્હા વ જઅલ બય્નકુમ્ મવદ્દતંવ્ વ રહ્મતન્, ઈન્ન ફી ઝાલિક લઆયાતિલ્ લિકવ્મિય્ યતફક્કરૂન. (સૂ. રૂમ : ૨૧)

(અલ્લાહ તઆલાકી નિશાનિયોંમેંસે યે હૈ કે ઉસને તુમમેંસે તુમહારે લિયે જોડા બનાયા, તાકે તુમ ઉનસે સુકૂન હાસિલ કર સકો. ઔર તુમહારે દરમિયાન મવદ્દત ઔર રહમત રખ દી. બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં અકલવાલોંકે લિયે)

તો માલૂમ હુવા કે શાદીકા મકસદ યે હૈ કે સુકૂન હાસિલ હો. ઔર જહાં આપ દેખેં કે મિયાં બીવીકી ઝિંદગીમેં સુકૂન નહીં હર વક્તકા ઝગડા ઔર ચખ-ચખ (તકરાર) હૈ, હર વક્ત જલી કટી બાતેં એક દૂસરેકો કરતે રેહતે હૈં. બહસ મુબાહિસામેં ઉલ્ઝે રેહતે હૈં, સમઝ લેં કે કહીં ન કહીં દાલમેં કાલા હૈ. બીવીકી તરફસે કોતાહી હૈ યા મિયાંકી તરફસે કોતાહી હૈ. ઔર આમ તૌર પર હમારા તજ્રુબા યેહી હૈ કે દોનોં તરફસે કોતાહી હોતી હૈ.

આજકા મૌઝૂઅ

ઈસ સિલસિલેમેં આજ હમ બીવીકી સાઈડકા તઝકિરા કરેંગે કે કૌનસી ગલતિયાં ઔર કોતાહિયાં વો કરતી હૈ જિસકી વજહસે ઘર બરબાદ હો સકતા હૈ. ઈન્શા અલ્લાહ કલ ખાવિંદકે બારેમેં તઝકિરા કરેંગે.

એક ઉસૂલી બાત યાદ રખ્ખેં! અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને કુરઆન મજીદમેં શાદીકા મકસદ બતાયા લિતસ્કુનૂ ઈલય્હા "તાકે તુમ અપની બીવીસે સુકૂન પાઓ." જો-ભી અપને ખાવિંદકે લિયે સુકૂનકા સબબ બનેગી વો અપને ઘરમેં હંસી ખૂશી ઝિંદગી ગુઝારેગી. ઔર જો ખાવિંદકી પરેશાનીકા સબબ બનેગી વો ખૂદ ભી પરેશાની ઉઠાએગી. ઈસ લિયે કે ઘર બસાના ઔરતકે ઈખ્તિયારમેં હોતા હૈ. હમારે બડે કહા કરતે થે : કે મર્દ અગર કસ્સી લેકર ઘરકો ગિરાના ચાહે તો વો નહીં ગિરા સકતા ઔરત સૂઈ લેકર ઘરકો ગિરાને લગે તો મર્દસે પેહલે ગિરા લિયા કરતી હૈ. ઈસ લિયે ઔરતકો ઘરવાલી કહા જાતા હૈ ઘરકા બસાના ઔરતકે ઉપર મુન્હસિર હૈ.

ખાવિંદસે મુહબ્બતકા રિશ્તા મઝબૂત કરેં!

યાદ રખિયે! ખૂબસૂરત, તાલીમ યાફતા ઔર માલદાર બીવીકો ભી ખાવિંદકે દિલકી મલિકા બનનેકે લિયે સમઝદારીસે કામ કરના પડતા હૈ. લિહાઝા ઝિંદગીકે ઈસ સફરમેં એક દૂસરેકે સાથ મુહબ્બતકા રિશ્તા મઝબૂત કરેં! બીવીકો ચાહિયે કે વો ખાવિંદકો યકીન દહાની કરવાએ, સિર્ફ મુહબ્બતકા ઈઝહાર ઝરૂરી નહીં, ઉસકો મહેસૂસ ભી કરવાએં કે વાકઈ બીવી મુઝસે મુહબ્બત કરતી હૈ. ખાવિંદકે સામને સર્દ મોહરી (બે-તવજ્જોહી) દિખાના ઝગડેકી બુન્યાદ હોતા હૈ. શયતાન ભી કિતના મક્કાર હૈ કે જબ બીવી ખાવિંદકે પાસ હોતી હૈ તો ઉસ પર અજીબ શરમો હયા તારી કર દેતા હૈ. ઔર જબ મહેફિલમેં બૈઠી હોતી હૈ તો ફિર ઉનકે સામને ખિલખિલાકર હંસ રહી હોતી હૈ. તો યે ઝહનમેં રખ્ખેં કે શરીઅતને જહાં મુહબ્બતકે ઈઝહાર કરનેકે લિયે કહા, વહાં મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરના ભી સવાબ હોતા હૈ.

કઈ જગહોં પર હમને ઝગડોંકી બુન્યાદ હી યે દેખી. ખાવિંદ પ્યાર ભી કરતા હૈ ઔર મુહબ્બતકા ઈઝહાર ભી કરતા હૈ ઔર બીવી અપને અંદર દિલ દિલમેં ખૂશ ભી હૈ લેકિન ઈઝહાર એૈસે કરતી હૈ કે જૈસે ઉસે કોઈ ફર્ક હી નહીં પડતા, ઈઝહાર એૈસે કરતી હૈ કે જૈસે મુઝે ઉસકી કોઈ ઝરૂરત હી નહીં. યે ઈતના બડા બ્લિંડર હૈ કે ઉસસે બડા બ્લિંડર ઔરત અપની ઝિંદગીમેં નહીં કર સકતી. મુહબ્બતકા જવાબ હમેશા મુહબ્બતસે દેના ચાહિયે. જબ ખાવિંદ ચાહતા હૈ કે બીવી મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરે તો બીવીકે લિયે તો યે સુનેહરી મૌકા હૈ. એૈસી બાત કહે, એૈસે અલ્ફાઝસે કહે કે ખાવિંદકા દિલ બાગ-બાગ હો જાએ.

આપ ઝરા સોચિયે! કે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન સૈયિદા આઈશા (રદિ.) નબી (અલૈ.) સે અપની મુહબ્બતકા બરમલા ઈઝહાર ફરમાતી થીં. ચુનાંચે બાતચીતકે દૌરાન એક મરતબા નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : "આઈશા! આપ મુઝે મખ્ખન ઔર ખજૂરકો મિલાકર ખાનેસે ભી ઝિયાદા મરગૂબ હો." આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) મુસ્કુરાઈ ઔર ફૌરન જવાબમેં કહા : "અય અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.)! આપ મુઝે મખ્ખન ઔર શહદકો મિલાકર ખાનેસે ભી ઝિયાદા મરગૂબ હૈં." નબી (સ.અ.વ.) મુસ્કુરા પડે ઔર ફરમાયા : "આઈશા તેરા જવાબ બહોત બેહતર હૈ." અબ દેખિયે! ખાવિંદને જો બાત કહી, બીવીને એક કદમ આગે બઢકર બાત કી. ખાવિંદસે મુહબ્બતકા ઈઝહાર નહીં કરેંગી તો કિસકે સાથ કરેંગી? ઈન્સાનકી ફિતરત હૈ કે જબ વો કિસીસે મુહબ્બત કરતા હૈ તો મુહબ્બત ઈઝહાર ચાહતી હૈ. યાદ રખિયે! ઈશ્ક ઔર મુશ્ક છુપે નહીં રેહ સકતે, હમેશા ઈઝહાર માંગતે હૈં. જહાં ભી હોંગે યે અપને આપકો ઝાહિર કિયે બગૈર નહીં રહેંગે. ઈસી તરહ બીવી જબ ખાવિંદસે મુહબ્બત કરતી હૈ તો યે સોચના કે અગર મૈં મુહબ્બતકા ઈઝહાર કર દૂંગી તો ખાવિંદકી નઝરમેં ગિર જાઉંગી યે બહોત બડી ગલતી હૈ. કૈસે મુમકિન હૈ કે એક બંદા અપને કૌલસે ઔર ફેઅલસે મુહબ્બતકા ઈઝહાર કર રહા હો ઔર દૂસરે બંદેકી નઝરમેં ઉસકી કદર કમ હો રહી હો? હાં, જબ ખાવિંદ ચાહતા હૈ કે બીવી મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરે ઔર બીવી એૈસે બનકર રહે કે જૈસે વો તો બિલકુલ ઠંડે બરફવાલે દિલકી તરહ હૈ, યે ઔરત અપના ઘર બરબાદ કરનેકી ખૂદ કોશિશ કર રહી હૈ.

અફસોસનાક વાકિઆ

ચુનાંચે મશ્હૂર વાકિઆ હૈ કે એક ગરીબ ઘરકી લડકી થી જો કે ખૂબસૂરત થી. એક નેક અમીર ઘરાનેકે બચ્ચેને ઉસકી તરફ શાદીકી ઓફર ભેજી..... શાદી હો ગઈ. માં-બાપ ભી ખુશ થે કે બચ્ચીકી શાદી અચ્છી જગહ હો ગઈ હૈ. ઉસકે ભાઈયોંકે લિયે ભી કોઈ રોઝગારકી સૂરત નિકલ આએગી ઔર બચ્ચી ખૂદ ભી ખૂશ રહેગી. જબ યે ઘર પહોંચી તો ખાવિંદને ઉસકે સાથ બહોત ઝિયાદા મુહબ્બતકા ઈઝહાર કિયા. યે ઈસ મુહબ્બતકો દેખકર નખરેમેં આ ગઈ, ખાવિંદ જિતના ઝિયાદા મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરતા યે ઉતના ઉસકી તરફસે સર્દમોહરી (બે-તવજ્જોહી) કા સુબૂત દેતી. ખાવિંદ બહોત ઝિયાદા ઉસકી દિલજોઈ કરતા, સુબહ શામ ઉસકી રટ લગી થી તુમ મેરે ઘરકી મલેકા હો, તુમને મેરે ઘરકો જન્નત બના દિયા, મૈં તો સોચ ભી નહીં સકતા થા કે ઈતની અચ્છી ખૂબસૂરત બીવી મુઝે મિલ જાએગી. યે જિતના ઝિયાદા અપની તારીફેં સુનતી ઉતની ઝિયાદા નખરેમેં આતી. ખૈર કુછ દિન ગુઝરે, એક દિન યે રોતી ધોતી અપને ઘર વાપસ આ ગઈ. ખાવિંદ ઉસકો મયકે છોડકર ચલા ગયા. માં ને પૂછા બેટી ક્યા હુવા? કેહને લગી કે ખાવિંદ બહોત ઝિયાદા મુહબ્બતકે મોડમેં થા, મુઝે પ્યાર કર રહા થા, ચાહતા થા કે મૈં ઉસકે સાથ મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરૂં, ઔર મૈં ઐસે ગુમસુમ થી કે જૈસે મુઝ પર કોઈ અસર હી નહીં હો રહા. બિલઆખિર તંગ આકર ઉસને મુઝસે પૂછા કે મૈં ઈસ કદર તુમસે મુહબ્બત કરતા હૂં ક્યા તુમહેં મુઝસે મુહબ્બત હૈ? કેહને લગી કે પતા નહીં કે ક્યા મેરે દિમાગ પર પરદા પડા કે મૈંને ઉસ વક્ત નખરેમેં આકર કેહ દિયા કે નહીં મુઝે તુમસે મુહબ્બત નહીં હૈ. બસ યે લફઝ કેહને થે કે ખાવિંદ ગુસ્સેમેં આ ગયા, કેહને લગા કે જબ તુમહેં મુઝસે મુહબ્બત હી નહીં તો જાઓ! જહાં મુહબ્બત હો વહીં ઝિંદગી ગુઝારના, મેરી તરફસે તુમહેં તીન તલાક હૈ. અબ જબ શાદીકે એક મહીને બાદ ઉસકો તલાક હો ગઈ ઔર ફિર માં-બાપકે ઘરમેં ઉસકો રેહના પડા તબ ઉસકી આંખેં ખુલીં.

લમ્હોંને ખતા કી સદિયોંને સઝા પાઈ

ફિર ઉસકે બાદ ઉસકી દૂસરી શાદી ન હો સકી. ઈસ લિયે કે જો અચ્છે રિશ્તે થે વો કુંવારી લડકીસે શાદી કરના ચાહતે થે ઔર ઉસકે નામ પર તો શાદીકા ધબ્બા

લગ ચુકા થા. ઔર જો રિશ્તે આતે થે વો બહોત બુઢ્ઢે શાદી શુદા લોગોંકે આતે થે, ઉનસે શાદી કરતે હુએ યે ઘભરાતી થી. તો ઉસ નૌજવાન, ખૂબસૂરત લડકીકી ઝિંદગી રોતે ધોતે હી ગુઝર ગઈ.

તો દેખેં! યે કિતની બડી બેવકૂફી હૈ, વો ઝિંદગીકા સાથી હૈ, વો અપને દિલકે સુકૂનકે લિયે, દિલકે ઈત્મીનાનકે લિયે અગર યે ચાહતા હૈ કે મૈં ઉસ બીવીસે ઈતની મુહબ્બત કરતા હૂં તો યે ભી મુઝસે મુહબ્બત કરે, તો બીવીકો ઉસકા ઈઝહાર કરના ચાહિયે, કેહના ચાહિયે કે હાં આપ હીસે તો મુહબ્બત હૈ, આપ હી તો મેરી ઝિંદગીકે સાથી હૈં, મેરી ચાહતેં, મેરી મુહબ્બતેં સારી આપ હીકે લિયે હૈં, આપને હી મેરે લિયે દુનિયાકો જન્નત બના દિયા હૈ, મેરી તો ખૂશિયાં હી આપકે સાથ વાબસ્તા હૈં. ઐસે અલ્ફાઝ કેહનેમેં ક્યા રૂકાવટ હોતી હૈ? સિવાએ ઉસકે કે નફસકી શરારત હોતી હૈ યા શયતાન બદતમીઝ ઉસકે પીછે પરેશાન કરનેકે લિયે તુલા હુવા હોતા હૈ, ઉસકે સિવા ઔર કુછ ભી નહીં હોતા.

સૈયિદા આઈશા (રદિ.) કા ઈઝહારે મુહબ્બત

સૈયિદના આઈશા (રદિ.) ને નબી (સ.અ.વ.) કી મુહબ્બતમેં અશઆર બનાએ ઔર યે ઉનકે શઅર બડે મશ્હૂર હૈં કે જબ નબી (સ.અ.વ.) ઈશાકે બાદ સહાબાકી મજલિસસે ફારિગ હોકર ઘર તશરીફ લાતે થે તો આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે નબી (સ.અ.વ.) મુસ્કુરાતે ચેહરેકે સાથ આતે થે, સલામ કરતે થે ઉસ વક્ત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) નબી (સ.અ.વ.) કો યે શઅર સુનાતીં થી. ક્યા શઅર સુનાતીં થી. ફરમાતી થીં.

લના શમ્સુન વલિલ્ આફાકિ શમ્સુન

અય આસમાન એક તેરા ભી સૂરજ હૈ ઔર એક હમારા ભી સૂરજ હૈ.

વ શમ્સી ખય્રુમ્ મિન્ શમ્સિ સ્સમાઈ

ઔર મેરા સૂરજ આસમાનકે સૂરજસે બહોત બેહતર હૈ

ફઈન્ન શશમ્સ તત્લુઉ બઅ્દ ફજ્રિન

ઈસ લિયે કે આસમાનકા સૂરજ તો ફજરકે બાદ તલૂઅ હોતા હૈ

વશમ્સી તાલિઉન બઅ્દલ્ ઈશાઈ

ઔર મેરા સૂરજ તો મેરે ઘરમેં ઈશાકે બાદ તુલૂઅ હોતા હૈ

અબ સોચિયે કે બીવી અગર ઈન અલ્ફાઝસે ખાવિંદકા ઈસ્તિકબાલ કરે તો ખાવિંદકે દિલમેં કિસ કદર બીવીકી મુહબ્બત આએગી! કોઈ હૈ આપમેંસે ઐસી બીવી કે જિસને કભી ખાવિંદકી મુહબ્બતમેં ઐસે અશઆર કહે હોં યા કોઈ ફકરા (બોલ) હી ઐસા બોલ દિયા હો. ઔરત યે સમઝ લેતી હૈ કે બસ ખાવિંદકી હી ઝિમ્મેદારી હૈ કે વો ઈઝહાર કરે, ઔર અપને આપકો સમઝતી હૈ કે મૈં જિતના ઈઝહાર નહીં કરૂંગી ઉતની બડી મહેબૂબા બનૂંગી યે બહોત બડી Misundrstanding (ગલત ફેહમી) હૈ. તાલી દો હાથસે બજતી હૈ ચાહિયે કે મુહબ્બતકા અચ્છે અંદાઝસે ઈઝહાર કિયા જાએ, અમલસે ભી, કૌલસે ભી, ફેઅલસે ભી. ચુનાંચે જબ ખાવિંદ મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરે તો બીવી ભી જવાબમેં મુહબ્બતકા ઈઝહાર ઝરૂર કરે, ઐસે અલ્ફાઝસે કે ખાવિંદકા દિલ મુત્મઈન હો જાએ કે મેરી બીવી મુઝે હી ચાહતી હૈ.

યે ઝહનમેં રખના કે અગર ખાવિંદકે દિલમેં શક પડ જાએ કે મેરી બીવી મુઝે ભી ચાહતી હૈ તો યે જો નુકતા હૈ હી ઔર ભી કા. યે ખાવિંદકે દિલમેં ફર્ક ડાલ દેતા હૈ. બીવીકો ઐસે ઝિંદગી ગુઝારની ચાહિયે કે ખાવિંદકો યકીન દહાની કરાએ કે આપ હીસે મુહબ્બત કરતી હૂં.

અપની ખૂશી પર ખાવિંદકી ખૂશીકો તરજીહ દે

દૂસરી આમ તૌર પર ગલતી યે કે અપની ખૂશી પર ખાવિંદકી ખૂશીકો તરજીહ દેના. ઉસકો યે ફિક્ર લગી રહે કે ખાવિંદકા દિલ ઉસસે ખૂશ રહે. યે નહીં કે બસ હર વક્ત મુઝે હી ખૂશ રેહના હૈ. ખાવિંદકી ખૂશીકા ખયાલ રખ્ખે. ઉસકા દિલ ખૂશ હોગા તો ઘરકી ઝિમ્મેદારિયોંકો ભી કુબૂલ કરેગા, ઉસકી તવજ્જોહકા ઈત્લાક બાહિરકી બજાએ અપના ઘર બન જાએગા. વો દફતરમેં બૈઠકર ઘરકે લિયે ઉદાસ હોગા. લોગ ઉસે અપને કામકે લિયે રોકેંગે ઔર યે જાન છુડાકર ઘરકી તરફ ભાગ રહા હોગા. ક્યૂં? ઈસ લિયે કે યે સમઝતા હોગા કે ઘર જાકર મુઝે સુકૂન મિલેગા.

ખાવિંદકી મરઝીકે ખિલાફ કોઈ કામ ન કરે, કઈ દફા દેખા કે ખાવિંદ એક

બાતસે મના કરતા હૈ, બીવી સુની અનસુની કર દેતી હૈ ઔર ફિર વોહી કામ કરતી હૈ. જબ મના કરનેકે બાવજૂદ ફિર વોહી કામ કિયા જાએ તો યે ચીઝ ઝગડેકા સબબ બનતી હૈ. ઔર ઝગડા ન ભી હો તો દિલમેં મેલ આનેકા સબબ ઝરૂર બન જાતી હૈ.

ખાવિંદ કોઈ કામ કહે તો ઝિમ્મેદારીસે કરો!

એક તીસરી બાત કે અગર ખાવિંદ કોઈ કામ ઝિમ્મે લગાએ ઉસે ઈસ તરહ કરો કે ખાવિંદ બેફિક્ર હો જાએ. યે નહીં જો કામ ઉસને ઝિમ્મે લગાયા ઉસકો તો કિયા નહીં ઔર દૂસરે કામોંમેં લગી રહી. મિસાલકે તૌર પર : ખાવિંદકો સુબહ દફતર જાના હોતા હૈ, ઉસ વક્ત ખાવિંદકે કપડે તૈયાર હોં, ઉસકા ખાના તૈયાર હો, યે બીવીકી ઝિમ્મેદારી હૈ. અબ ખાવિંદકે દફતરકા વક્ત હો ગયા ઔર બીવી બીચારીને અભી કપડે હી નહીં નિકાલે. ક્યૂં નહીં નિકાલે? જી મૈં સોકર હી દેરસે ઉઠી હૂં, તો યે ચીઝ ઉલ્ઝનકા સબબ બનેંગી. અપની ઝિમ્મેદારીકો મહેસૂસ કરે કે મુઝે ઈસ મૌકા પર ક્યા કરના હૈ. સોનેકા, જાગનેકા કુછ ઉસૂલ હોના ચાહિયે. કુછ ઔકાત ઐસે હોતે હૈં કે ઔરતકો અપને હાથસે કામ કરના પડતા હૈ. અબ ઘરકી નોકરાનિયોંકો કેહ દેના કે કપડે ધો દેના, કપડે ઈસ્ત્રી કર દેના. ઔર ખાવિંદકે લિયે યે સમઝ લેના કે ખૂદ હી કપડે નિકાલ લેગા ઔર તૈયાર હોકર દફતરમેં ચલા જાએગા ઔર ઉસ વક્ત મેરી નીંદમેં ખલલ નહીં આના ચાહિયે, યે ઈન્તિહાઈ બેવકૂફોંવાલી બાત હૈ. યે ઝિંદગીકી સાથી હૈ. ઉસે અપની ખિદમતકે ઝરીએ ખાવિંદકા દિલ જીતના ચાહિયે. ચુનાંચે અગર ખાવિંદ કોઈ ભી કામ ઝિમ્મે લગાએ તો ઉસે અપના Charter of duty (ફર્ઝે મન્સબી) સમઝે, ઉસકી ઝરૂરતકો અપની ઝરૂરત પર તરજીહ દેં.

ફરમાઈશ કરતે હુએ મર્દકી ગુંજાઈશકો દેખના ચાહિયે

યે ભી દેખા ગયા હૈ કે બસા ઔકાત ઔરત મર્દકી ગુંજાઈશસે બડી ફરમાઈશ કર દેતી હૈ. તો ફરમાઈશ કરતે હુએ ખાવિંદકી ગુંજાઈશકો ભી દેખા કરો! અબ

અગર ખાવિંદ Afford હી નહીં કર સકતા ઔર આપને ઝિદ કરકે અગર કપડે ખરીદ ભી લિયે તો પહેનકર ખાવિંદકો આપ ખૂશ કૈસે કર સકતી હૈં? ઉસકા દિલ અગર દુખી હોગા તો આપ નયે કપડે લેકર ઉસકી મુહબ્બતમેં કોઈ ઈઝાફા (ઝિયાદતી) નહીં કરેંગી. તો યે ઉસૂલકી બાત યાદ રખ્ખેં કે ફરમાઈશ હમેશા ગુંજાઈશકે મુતાબિક હોની ચાહિયે.

ખાવિંદકી અતા પર શુક્રિયા અદા કરેં

આપકી ફરમાઈશકો અગર ખાવિંદ પૂરા કર દે તો આપ ઉસકા શુક્રિયા ભી અદા કરેં. યે ભી દેખા ગયા કે ખાવિંદ બીવીકી હર જાઈઝ ઝરૂરતકો પૂરા કરતે હૈં ઔર જવાબમેં બીવીકી ઝબાનસે શુક્રિયાકા લફઝ હી નહીં નિકલતા. ક્યૂં નહીં નિકલતા? અલ્લાહ જાને. યે વો બડી બડી ગલતિયાં હૈં જો ઝાહિરમેં છોટી નઝર આતી હૈં મગર દિલોંમેં ફર્ક ડાલ દેતી હૈં. ખાવિંદ તોહફા લાયા, ફલ ખરીદકર લાયા, ખાસ તૌર પર કોઈ ચીઝ અપની બીવીકે લિયે લાયા ઔર બીવી ઉસકી તરફ કોઈ તવજ્જોહ હી ન દે, ઐસે સમઝે કે હાં ઠીક હૈ આ ગઈ હૈ કોઈ બાત નહીં.

તો ઈસ તરહ અગર બેપરવાહીકા ઈઝહાર કરેંગી તો ખાવિંદકે દિલ પર ઉસકી ચોટ લગેગી. જબ ખાવિંદ તોહફા લાએ તો આપ ઉસકો ઉસકી અહમિયતકા એહસાસ દિલાએં ઔર ખૂશીકા ઈઝહાર કરેં તાકે અગલી દફા ઈસસે બેહતર તોહફાકી મુસ્તહિક બન સકેં.

ખાવિંદકે આતે હી ઘરકા રોના ધોના લેકર ન બૈઠ જાએ

યે ભી ઝહનમેં રખ્ખેં કે ખાવિંદ જૈસે હી ઘરમેં આએ ફૌરન ઉસકે સામને રોના ધોના લેકર ન બૈઠ જાએ. પેહલે ઉસસે બાતચીત કરકે યે પૂછે કે બાહિર ઉસકા વક્ત કૈસે ગુઝરા. વો ખૂશ ઘર આયા હૈ યા કિસી બાતકી વજહસે પરેશાન ઘર આયા હૈ. યે બાત તો માલૂમ નહીં કરતીં બસ ખાવિંદકો દેખતી હૈં તો અપના રોના

રોને બૈઠ જાતી હૈં. પેહલે આપ ઉસસે બાતચીત કરેં, ઉસસે પૂછેં, ઉસકા અંદાઝા લગાએં કે ખાવિંદ બાહિરસે કિસ કૈફિયતકે સાથ આયા હૈ? કોઈ કારોબારી પરેશાની, કિસી આદમીને કિસી મઆમલેમેં ઝહની તૌર પર પરેશાન તો નહીં કર દિયા, ઉસકો ગુસ્સા તો નહીં દિલા દિયા. ખાવિંદ અગર બાહિર હીસે કિસી પરેશાનીકે આલમમેં આયા હૈ તો અબ બીવીકો ચાહિયે કે પેહલે ઉસકે દિલકો ખૂશ કરે, ઉસસે મીઠી-મીઠી પ્યારવાલી બાતેં કરે, હંસી ખૂશી બાતેં કરકે ઉસકે મોડકો નોરમલ (કમ) કરે, ફિર ઉસકે બાદ જો કેહના હૈ કહે. લેકિન ખાવિંદ પર નઝર પડતે હી શિકવે શિકાયત કરને બૈઠ જાના, તુમહારી અમ્મીને યે કેહ દિયા, તુમહારી બહેનને યે કર દિયા, મૈં તો ઈસ ઘરમેં આકર પરેશાન હો ગઈ, તુમ મુઝે કિન મુસીબતોંકે પલ્લે ડાલકર ચલે ગયે? ઈસ કિસમકી બાતેં તો ઉસે ઔર ઝિયાદા frustrate (પરેશાન) કરનેવાલી બાત હૈ. યે ઝહનમેં રખ્ખેં કે બાહિરસે આનેવાલે ખાવિંદકો પેહલે બિઠાએં ઔર બાતચીતકે ઝરીએ અંદાઝા લગાએં કે ઉસકા ઝહન ફ્રેશ હૈ યા નહીં, અગર જાને કે ઠીક હૈ તો જો આપકી જાઈઝ બાત હૈ ઝરૂર કરેં. મૌકાકી બાત સોનેકી ડલિયોંકી તરહ હોતી હૈ ઔર બેમૌકા બાત ઝગડેકા સબબ બન જાતી હૈ. અગર કિસી વક્ત આપકા ખાવિંદ ગુસ્સેમેં હૈ તો ફિર ઉસકે સામને બિલકુલ નરમ હો જાએં. ઈતની નફસિયાત હર બીવીકો સમઝની ચાહિયેં.

જબ ખાવિંદ ગુસ્સેમેં હો તો બીવી નરમ હો જાએ

રસ્સીકા એક સિરા અગર કોઈ ઢીલા છોડ દે ઔર દૂસરા ખીંચે તો રસ્સી કભી નહીં ટૂટતી. રસ્સી જભી ટૂટતી હૈ જબ એક સિરા એક બંદા ખીંચતા હૈ ઔર દૂસરા સિરા દૂસરા બંદા ખીંચના શુરૂ કર દેતા હૈ. અબ ખાવિંદ કિસી વક્ત ગુસ્સામેં હૈ ઔર જવાબમેં બીવી સાહિબાને ભી મોડ બના લિયા, યે તો મહાઝે જંગ ખોલનેવાલી બાત હો ગઈ ના! ઈસ લિયે અગર ખાવિંદ ગુસ્સામેં હૈ તો આપ નરમ હો જાએં, ઔર અગર ખાવિંદ નારાઝ હૈ તો આપ ઉસકો રાઝી કરનેકી કોશિશ કરેં. મુહબ્બતકે એક બોલસે ખાવિંદ રાઝી હો જાતા હૈ. રૂઠા હુવા ખાવિંદ મુસ્કુરા પડતા હૈ.

સમઝદારીસે કામ લેં

ઈસ લિયે આપ સમઝદારીસે કામ લેં. ફક્ત યે બાત કે મૈં ખૂબસુરત હૂં, કાફી નહીં હોતી. ખાવિંદકો ખૂશ કરનેકે લિયે છલકતે હુએ, દમકતે હુએ હુસ્નકી ઝરૂરત નહીં હોતી, સમઝદારીકી ઝરૂરત હોતી હૈ. ઈસ લિયે કિતની ઐસી ઔરતેં હૈં જો શકલકી નોરમલસી (કમ ખૂબસૂરત) હોતી હૈં મગર અપને ખાવિંદકે દિલ પર રાજ કરતી હૈં. ઈસ લિયે બુઝુર્ગોંને મકૂલા બનાયા :

"વોહી સુહાગન જિસે પિયા ચાહે"

વોહી સુહાગન હોતી હૈ જિસે ખાવિંદ પસંદ કરે. ક્યા અજીબ બાત હૈ કે લડકીકી શકલ સિર્ફ એક વલીમાકે દિન લોગ દેખતે હૈં ઔર બાકી સારી ઉમ્ર ઉસકી અકલ દેખી જાતી હૈ. ઔર લડકીકો પસંદ કરતે હુએ બાઝ દફા સાસ સાહિબા ઉસકી અકલ દેખતી હી નહીં, ફક્ત શકલ પર હી લટ્ટૂ હો જાતી હૈં. ઔર કઈ દફા ખાવિંદ સાહબ હી શકલ પર લટ્ટૂ હો જાતે હૈં. માં-બાપ ભી સમઝાતે હૈં કે નહીં તેરી શાદી ઉસકે સાથ ઠીક નહીં, નૌજવાન ઝિદ કર લેતે હૈં કે નહીં મુઝે તો ઉસકે સાથ હી શાદી કરની હૈ. ઈસ લિયે કે કહીં એક નઝર દેખી ઔર ઝાહિરકી શકલ દેખકર વો અચ્છી લગ ગઈ. અબ માં-બાપકો બહોત મજબૂર કરકે વહાં શાદી કરવાતે હૈં ઔર જબ વો ઘર આતી હૈ તો ફિર ઈન્સાનકો ઉસ વક્ત ઉસકી હકીકતકા પતા ચલતા હૈ કે ઈતની ખૂબસૂરત શકલકે અંદર અકલકી તો રત્તી ભી નહીં થી. તો જબ સારી ઝિંદગી અકલકા કામ આના હૈ ફિર ઉસકો ક્યૂં નહીં દેખતે. ઈસ લિયે સમઝદારી, અકલમંદી ઘર આબાદ કરનેકી બુન્યાદી વજહ હૈ.

હુસ્ને ઈન્તિઝામ ઔર સલીકા શિઆરીસે કામ લેં

ઔરતકો ચાહિયે કે વો હુસ્ને ઈન્તિઝામકે ઝરીએ અપને ઘરકો પુર

વકાર બના દે. જિતની ઔરત અકલમંદ હોગી ઉતની હી વો અપને ઘરકે અંદર હી ચીઝ તરતીબસે રખ્ખેગી. બેતરતીબ ચીઝેં ફૈલા દેના, ઘરકો ગંદા રખના, બચ્ચોંકો ગંદા રખના, ખૂદ ભી ગંદી બને રેહના ઈસ ચીઝકા ઘર બરબાદ કરનેમેં એક બહોત બડા હિસ્સા હોતા હૈ. ઘરકી સફાઈકે લિયે કોઈ કીમત ભી ખર્ચ નહીં કરની પડતી, હાં વક્ત નિકાલ લેં, ઘરકો ભી સાફ રખ્ખેં, અપને આપકો ભી સાફ રખ્ખેં, અપને બચ્ચોંકો ભી સાફ સુથરા રખ્ખેં. સફાઈ આધા ઈમાન હૈ.

અત્તહૂરુ શત્રુલ્ ઈમાન

જબ શરીઅત કેહ રહી હૈ કે "સફાઈ આધા ઈમાન હૈ" તો હમેં ભી સફાઈસે મુહબ્બત હોની ચાહિયે, દુનિયાકા કોઈ ઈન્સાન ઐસા નહીં જો કહે કે મુઝે સાફ સુથરા ઘર અચ્છા નહીં લગતા, મુઝે સાફ સુથરા બચ્ચા અચ્છા નહીં લગતા. યે કૈસે મુમકિન હૈ! અલ્લાહ તઆલાને ઈન્સાનકી ફિતરત હી ઐસી બનાઈ હૈ કે સાફ સુથરા માહોલ, સાફ સુથરે બચ્ચે, સાફ સુથરી બીવી હમેશા ઉસકે દિલકો અપની તરફ મુતવજ્જેહ કરતી હૈ. ઔર સાફ સુથરા રેહનેકે લિયે કોઈ બહોત કીમતી લિબાસકી ભી ઝરૂરત નહીં, એક આમ કીમતકા લિબાસ ભી અગર ઔરત પેહને લેકિન સાફ સુથરા હો ઔર ઉસકી બનાવટ અગર પુરકશિશ હો તો વો ખાવિંદકે દિલકો અપની તરફ મુતવજ્જેહ કર સકતા હૈ. ઈસકો હુસ્ને ઈન્તિઝામ કેહતે હૈં. તો અપને હુસ્ને ઈન્તિઝામસે અપને ઘરકે માહોલકો પુર વકાર બનાએં ઔર કિફાયત શિઆરી દિખાએં.

અગર હુસ્ને ઈન્તિઝામ નહીં હોગા, બત્તિયાં જલતી રહેંગી તો બિલ ઝિયાદા આએગા, અગર ટોટિયોંસે પાની બેહતા રહેગા તો પાનીકા બિલ ઝિયાદા આએગા, અગર ખાના વક્ત પર ફ્રીજમેં નહીં રખ્ખા જાએગા તો ખાના ખરાબ હો જાએગા, ઔર અગર બરતનોંકો સહીહ તરતીબસે નહીં રખ્ખા જાએગા તો વો ટૂટેંગે ઔર ખરાબ હો જાએંગે, તો બદ નઝમીસે બેબરકતી હોતી હૈ, કામ ઉલઝતે હૈં, વક્ત ઝાએઅ હોતા હૈ, ચીઝેં ખરાબ હો જાતી હૈં, નુકસાન ભી ઝિયાદા હોતા હૈ. હર ચીઝકો અપની જગહ પર રખના, વક્ત પર સાફ કર દેના યે અચ્છી આદત હોતી હૈ. તો ઔરત ઈસકો અપની ઝિમ્મેદારી સમઝે.

ખાવિંદકે સાથ ઝિદબાઝી ન કરેં

યે ભી ઝહનમેં રખિયે કે તાબે' ફરમાન ઔરતેં બિલ આખિર અપને ખાવિંદકો અપના તાબે'દાર બના લેતી હૈં. વો ઔરતેં જો ખાવિંદકી મરઝીકો પૂરા કરનેકી કોશિશમેં લગી રેહતી હૈં, એક વક્ત ઐસા આતા હૈ કે ખાવિંદકે દિલમેં ઉનકે લિયે ઈતની મુહબ્બત હોતી હૈ કે ફિર ખાવિંદ ઉનકી હર મરઝીકો પૂરા કર દિખાતા હૈ. ફરમાંબરદારી, ખિદમતગુઝારી, વો અચ્છી સિફાત હૈં કે જિનકી વજહસે ઔરત અપને ખાવિંદકે દિલકી મલેકા બન સકતી હૈ. ઉસમેં જો રૂકાટ બનતી હૈ વો અનાનિયત હૈ, ઝિદબાઝી હૈ. સારી દુનિયાસે ઝિદ કર લો! ઈતના નુકસાન નહીં પહોંચેગા જિતના ખાવિંદકે સાથ ઝિદબાઝીકા નુકસાન હોતા હૈ. ઔર કઈ બચ્ચિયાં તો ખાવિંદ હીકે સાથ ઝિદ કરતી હૈં, બાકી સારે લોગોંકે સાથ નોરમલ રેહતી હૈં. ખાવિંદકે સાથ ઝિદબાઝી બના લેતી હૈં. તો ખાવિંદકે સાથ ઝિદ કરકે દંગલકા (ઝગડેકા) એલાન મત કરેં! અંજામ હમેશા ઉસકા બુરા હી હોતા હૈ. આજિઝી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો ભી પસંદ હૈ ઔર આજિઝી ઈન્સાનકે મસાઈલકા હલ ભી હૈ. કોઈ કામ વક્ત પર ન કર સકી, કોતાહી રેહ ગઈ, કમી રેહ ગઈ Sorry (સોરી) કર લેનેમેં ક્યા રૂકાવટ હૈ? મઆફી માંગ લેનેમેં ક્યા રૂકાવટ હૈ? ગલતીકો માન લેનેમેં ક્યા રૂકાવટ હૈ? આગેસે ઝિદ કર લેના, અનાકા મસ્અલા બના લેના, ઝગડા કર બૈઠના, બહસ કર બૈઠના યે ચીઝ ફિર ઈન્સાનકે લિયે પરેશાનિયોંકા સબબ બનતી હૈ.

ગુસ્સેમેં આએ ખાવિંદકો દલીલ મત દેં

કભી ભી ગુસ્સેમેં આએ હુએ ખાવિંદકે સામને logic (દલીલ) મત દેં. કભી ભી ગુસ્સેમેં આએ હુએ ખાવિંદકો તા'ના મત દેં. યે તો આગકે ઉપર તેલ ડાલનેવાલી બાત હૈ બલ્કે પેટ્રોલ ડાલનેવાલી બાત હૈ. શયતાન મરદૂદ યેહી તો ચાહતા હૈ કે ખાવિંદ ગુસ્સામેં પેહલે હી હૈ, યે ઉસકો ઔર ગુસ્સા દિલાએ ઔર ખાવિંદ ઝબાનસે તલાકકા લફ્ઝ નિકાલે. તો યે ઝહનમેં રખ્ખેં કે જબ બિલ ફર્ઝ બિલા વજહ હી ખાવિંદ

નારાઝ હો ગયા તો ગુસ્સાકી હાલતમેં કભી ઉસકે સામને logic નહીં દેની, ખામોશી ઈખ્તિયાર કરની હૈ, અગર બોલના હૈ તો નરમ બોલ બોલના હૈ, દેખના હૈ તો મુહબ્બતસે દેખના હૈ, ઐસા કે દૂસરે બંદેકા ગુસ્સા હી બિલકુલ ખતમ હો જાએ.

પુરકશિશ લિબાસ પેહનેં

લિબાસ પેહનો તો પુર કશિશ પેહનો! પુરકશિશકા યે મતલબ નહીં કે આધા જિસ્મ નંગા હો ઔર આધા જિસ્મ ઢાંપા હો, શરીઅતકે દાઈરામેં રેહતે હુએ ઔરત ઐસા લિબાસ પેહને કે ઉસકે જિસ્મકે ઉપર પુરકશિશ લગે. બેઢંગા લિબાસ પહેનના, ઐસા લિબાસ કે જિસકો દેખકર બંદા ઝરા ભી મુતવજ્જેહ ન હો, યે ભી અચ્છી આદત નહીં. બાઝ નેક બીબિયાં સાદગીકે નામ પર અપને કપડોંકી તરફસે બિલકુલ હી બે-ધ્યાન બન જાતી હૈં, ઐસા નહીં કરના ચાહિયે. ખાવિંદ જબ ભી બીવીકી તરફ દેખતા હૈ વો ઉસે પુરકશિશ દેખના ચાહતા હૈ. ઔર જબ ઉસકી બીવી પુરકશિશ નહીં હોતી તો સાફ ઝાહિર હૈ કે ઉસે બાહિર બહોત ઝિયાદા પુરકશિશ ચીઝેં નઝર આ જાતી હૈં. જો ગંદગી ઉસે બાહિર મુતવજ્જેહ કર સકતી હૈ ક્યા વો અચ્છાઈ બનકર ઉસે ઘરમેં મુતવજ્જેહ નહીં કર સકતી? તો લિબાસ ઐસા બનાએં કે હમેશા પુરકશિશ હો. રસ્મો રિવાજકો સામને ન રખ્ખેં બલ્કે ઉસકો સામને રખ્ખેં કે યે લિબાસ મેરે જિસ્મકો પુરકશિશ દિખાએ. મેરે જિસ્મ પર પેહના હુવા ખાવિંદકો પસંદ આ જાએ.

ખાવિંદસે મુખ્લિસ ઔર નેક નિય્યત બનેં

યે ઔર બાત હૈ કે કુછ ઔરતેં ઐસી હોતી હૈં કે કપડે પહેનનેસે ઉનકે હુસ્ન (ખૂબસૂરતી) મેં ઈઝાફા નહીં હોતા બલ્કે વો કપડે પહેન લેતી હૈં ઉન કપડોંકે હુસ્નમેં ઈઝાફા હો જાતા હૈ, ઉનકે ચેહરોં પર મા'સૂમિયત હોતી હૈ, ઉનકે ચેહરોં પર તકવાકા નૂર હોતા હૈ ફિર ઉનકા લિબાસ, જબ વો પહેન લેતી હૈં તો વો ખૂદ હી ખૂબસૂરત નઝર આને લગ જાતા હૈ. તો ઔરતકો ચાહિયે કે દિલકી મા'સૂમિયતસે અપને ખાવિંદકા દિલ જીત લે. યે દિલકી મા'સૂમિયત હર ખાવિંદકો અચ્છી લગતી હૈ ઔર જબ ખાવિંદકા

દિલ યે સમઝતા હૈ ના કે મેરી બીવી દિલસે બહોત મા'સૂમ હૈ, ઈન્તિહા દરજેકી મુખ્લિસ હૈ તો ઉસ બીવીકો વો હમેશા અપની આંખકી પુત્લી બનાકર રખતા હૈ. ઝૂઠી ઔરત, કીના પરવર ઔરત, ધોકા દેનેવાલી, ખાવિંદકો Miss guide મીસ ગાઈડ (ગુમરાહ) કરનેવાલી ઔરત હમેશા અપના ઘર બરબાદ કરવા બૈઠતી હૈ.

ખાવિંદકે સાથ કભી ઝૂઠકા મઆમલા ન બરતેં. જિસ બંદેકે સાથ કભી એક દો ઘંટેકે લિયે મુલાકાત હૈ ઉસકે સામને તો ઝૂઠ ચલ જાતા હૈ. ઔર જિસકે સાથ ચોબીસ ઘંટેકા વાસ્તા હો ઉસકે સાથ ઝૂઠ નહીં ચલતા. એક નહીં તો દો, દો નહીં તો તીન દિન બાદ કભી ન કભી ઝૂઠ ખુલ હી જાતા હૈ. ઔર જબ ખાવિંદકો યે એહસાસ હો જાએ કે બીવી મેરે સામને ઝૂઠ બોલતી હૈ તો ફિર બીવીકા મકામ ખાવિંદકી નઝરમેં ગિર જાતા હૈ. ઈસ લિયે ઝૂઠ બોલના, ખાવિંદકે બારેમેં દિલમેં નફરત ઔર કીના રખના, યે ઔરતકી ગલતિયોંમેંસે એક બડી ગલતી હોતી હૈ. બલ્કે જિતની નેક નિય્યત આપ હોંગી ઉસકા અસર આપકે ખાવિંદકે દિલ પર પડેગા.

દિલકો દિલસે રાહ હોતી હૈ

યે હમેશા ઝહનમેં રખના કે દિલકો દિલસે રાહ હોતી હૈ. આપકે દિલમેં ખાવિંદકી અઝમત હોગી, પ્યાર હોગા, મુહબ્બત હોગી, ખૂદ બખૂદ ખાવિંદકે દિલમેં આપકી મુહબ્બત પૈદા હોગી.

ચુનાંચે એક બાદશાહ અપને વઝીરકે સાથ જા રહા થા. ઉસને અપને વઝીરસે પૂછા : યે જો કેહતે હૈં દિલકો દિલસે રાહ હોતી હૈ. ઉસકા ક્યા મા'ના હૈ? વઝીર તદબીરવાલા થા. ઉસને કહા : બાદશાહ સલામત! આપકો યે બાત મૈં આંખોંસે દિખા સકતા હૂં, મગર આપ ઝરા કિસી વક્ત આમ કપડે પહેનકર મેરે સાથ ચલેં, બહોત અચ્છા, ચુનાંચે એક દિન બાદશાહને અપના તાજ ઔર અપને કપડે ઉતારકર આમ લોગોંકા લિબાસ પહેન લિયા ઔર વઝીરકે સાથ બાહિર મહેલસે નિકલ ગયા. ચલતે ચલતે એક બંદા આગે આ રહા થા તો વઝીરને બાદશાહસે પૂછા કે બાદશાહ સલામત યે કૈસા આદમી હૈ? ઉસને કહા બેવકૂફ લગતા હૈ, જાહિલ હૈ, લગતા હૈ કોઈ તમીઝ નહીં હૈ ઉસકો, ઉસને કહા : ઠીક. આએં ઝરા ફિર ઉસ બંદેસે સુનેં. વઝીર ઉસ બંદેકે

પાસ ગયા, સલામ દુઆ કી. કેહને લગા સુનાઓ યાર! આજકલ હમારા બાદશાહ કૈસા હૈ? કેહને લગા : પતા નહીં કહાંકા બેકૂફ બાદશાહ બન ગયા હૈ? ઉસકો સમઝ હી નહીં હૈ, વો બાદશાહ બનનેકે લાઈક હી નહીં હૈ. ઉસને ભી આગેસે ઐસે હી ઉલ્ટે સીધે જવાબ દે દિયે. ખૈર થોડાસા ઔર આગે ગયે તો વઝીરકી નઝર એક ઔર નૌજવાન પર પડી. ઉસને બાદશાહસે પૂછા : બાદશાહ સલામત ઈસકે બારેમેં આપકી ક્યા રાય હૈ? બાદશાહને કહા : ભલા આદમી નઝર આતા હૈ. ઉસને કહા : આએં અબ ઝરા ઉસસે પૂછતે હૈં. વઝીરને ઉસસે જાકર પૂછા : સુનાઓ ભઈ! હમારા બાદશાહ કૈસા હૈ? કેહને લગા! યાર! બહોત હી સમઝદાર હૈ, ઔર ઉસને તો રિઆયાકો બહોત હી ખૂશ કર રખ્ખા હૈ, ઔર હમ લોગ તો બડે ખૂશકિસ્મત હૈં કે હમારા બાદશાહ ઈસ કદર કાબિલ હૈ. અબ વઝીરને બાદશાહકો કહા : કે દેખેં આપકે ઝહનમેં દૂસરોંકે બારેમેં જો ખયાલાત આ રહે થે, આપકે બારેમેં વોહી ખયાલાત દૂસરે બંદેકે દિલમેં આ રહે થે. યે હૈ કે "દિલકો દિલસે રાહ હોતી હૈ."

આપકે દિલમેં અગર દૂસરોંકે લિયે મુહબ્બતકે જઝબાત ઉઠ રહે હૈં, પ્યાર આ રહા હૈ તો યે પૈગામ ઉસકો ખૂદ બખૂદ પહોંચ જાતા હૈ. ઔર દૂસરા દિલ ઉસ પૈગામકો ખૂદ બખૂદ લે લેતા હૈ ઔર દૂસરેકે દિલમેં ભી ઉસકે બારેમેં પ્યાર ઔર મુહબ્બતકે જઝબાત પૈદા હો જાતે હૈં. તો અપને દિલમેં ખાવિંદકે બારેમેં હમેશા મુહબ્બત રખ્ખેં. બલ્કે અગર ખાવિંદકી કોતાહિયાં ભી હોં, અગર ગલતિયાં ભી હોં, અગર વો બદકારીમેં પડનેવાલા ભી હો, આપકા તો ખાવિંદ હૈ ના, આપ ઉસકે ઐબોંકો જાનનેકે બાવજૂદ ઉસસે મુહબ્બત કરેં. વો આપકી ઝિંદગીકા સાથી હૈ, દોસ્તોંને, માહોલને, હાલાતને ઉસકો બિગાડ દિયા, અબ આપકી મુહબ્બત ઉસકો નેકીકી તરફ લે આએગી. ઔર આપકે ઝગડે ઉસકો ઔર ઝિયાદા બુરા બના દેંગે. તો ઐબોંકો જાનતે હુએ ભી દરગુઝરસે કામ લેના અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી સિફત હૈ. ઔર હદીસે પાકમેં ફરમાયા ગયા :

વ તખલ્લકૂ બિઅખ્લાકિલ્લાહ.

(તુમ અપને આપકો અલ્લાહકે અખ્લાકસે મુઝય્યન કરો)

ઔરતકો ચાહિયે કે ખાવિંદકી બદકિરદારીકે બાવજૂદ, ગલતિયોંકે બાવજૂદ અપને દિલમેં ઉસકે સાથ મુહબ્બત રખ્ખે.

બાહિર ઘૂમને ફિરનેકી આદત ન ડાલેં

એક ઔર બાત જો ઝગડેકા સબબ બનતી હૈ વો બાહિર ઘૂમનેકી આદત હૈ. આમ તૌર મર્દ ઔરતોંકો ઘૂમનેકી આદત ડાલતે હૈં. ઔર કઈ મરતબા યે આદત ઔરતોંકો બાહિર ઘૂમનેકી માં-બાપકે ઘરસે હી પડી હોતી હૈ. યે બાહિર ઘૂમના ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકે લિયે બહોત ઝિયાદા નુકસાન દેહ હૈ. ઉસકી ક્યા વજહ? ઉસકી વજહ હૈ કે ઔરત જબ બાહિર નિકલતી હૈ તો શયતાન તાંક ઝાંક કરનેવાલોંકો ભી સાથ લગા દેતા હૈ. અબ દો કિસમકી મુસીબતેં સામને આઈ, બાહિરકે મર્દ હોંગે જો ઉસ ઔરતકી તાંક ઝાંકમેં લગેંગે ઔર કિસીકો ઉસકી શકલ અચ્છી લગ ગઈ તો વો ઉસકા અતાપતા કરેગા ઉસકો મેસેજ કરનેકી કોશિશ કરેગા ઔર ખ્વાહ મ ખ્વાહ ઉસકા ઘર બરબાદ કરેગા. ઔર ખાવિંદકી નઝર કિસી ગૈર પર પડ ગઈ તો ખાવિંદ અપની બીવીકી બજાએ ઉસકે સાથ Attach એટેચ ઝિયાદા હો જાએગા. તો મિયાં બીવીકા યે સોચના કે આઓ! ઘૂમતે ફિરતે હૈં, યે ફિરંગિયોં (અંગ્રેજોં) કા તર્ઝ હૈ, ફિરંગિયોંકા તરીકાકાર હૈ. ઈસ લિયે હમને તો ઉસકા અંજામ હમેશા બુરા હી દેખા હૈ. ઔરતેં અગર અપને ખાવિંદકે સાથ બાહિર જાના ચાહતી હૈં તો કિસી પાર્ક (બગીચા) મેં જાના યા કિસી ઐસી જગહ પર જાના જહાં પર આમ મજમા ન હો બિલકુલ ઠીક હૈ. મગર ઘરકી બજાએ..... ચલો! પીઝાહટ પર જાકર ખાના ખાકર આતે હૈં, અચ્છા ભઈ! આજ હમ જાકર "કે એફસી" પર ખાના ખાતે હૈં, યે જો મુસીબત હૈ ઔર ઝિંદગીકી તરતીબ હૈ યે બહોત હી ઝિયાદા ઈન્સાનકે લિયે નુકસાન દેહ હૈ. યા તો શયતાન બીવીકો કિસી ગુનાહમેં ફંસાનેમેં કામિયાબ હો જાતા હૈ, યા ખાવિંદકો કિસી ગુનાહમેં ફંસાનેમેં કામિયાબ હો જાતા હૈ. તો ઈસ લિયે પબ્લિક મકામાત પર ઘૂમનેકી આદત ડાલના યે આમ તૌર પર ઝગડોંકા સબબ બનતા હૈ. યાદ રખ્ખેં! અચ્છી ઝિંદગી ગુઝારનેકે લિયે અગર ખાવિંદકો ઘરમેં હી ચૂલ્હા ગરમ મિલ જાએ ઔર ગરમ દિલ મિલ જાએ, તો ઈસકે સિવા ઉસકો કોઈ તીસરી ચીઝ નહીં ચાહિયે હોતી. આપ ઘરમેં હી ઉસકો અચ્છે ખાને બનાકર દે દેં ઔર ઘરમેં હી ઉસકો અપને દિલકી ગરમીકા એહસાસ દિલા દેં કે આપ કિતની મુહબ્બત કરતી હૈં. તો ફિર ખાવિંદકો બાહિર ઘૂમનેકી ક્યા ઝરૂરત હૈ.

ખાવિંદસે મુલાકાતમેં ઉઝર ન કરેં

યે ભી દેખા કે કઈ મરતબા ખાવિંદ ચાહતા હૈ કે બીવીસે મુલાકાત કરૂં, મિલૂં. ઔર બીવી સાહિબાકે ઉઝર બહાને હી ખતમ નહીં હોતે. યે ચીઝ ઝગડેકા સબબ બનતી હૈ. ખાવિંદ ગુસ્સેમેં હો તો ઉસકો ભી અકલમંદીસે ડીલ કરના ચાહિયે ઔર ખાવિંદ પર જબ શહવતકા ભૂત સવાર હો તો ઉસકે સાથ ભી અકલમંદીકા મઆમલા કરના ચાહિયે. જૈસે ભી હો, ઉસકે ઉસ નશેકો ઉતારો! શરીઅતને તો યહાં તક ભી કહા કે ઔરત અગર ઊંટકે ઉપર સવાર હૈ ઔર ખાવિંદ ઈશારા કરે કે નીચે આઓ! મુઝે તુમહારી ઝરૂરત હૈ, તો વો ઊંટસે નીચે ઉતરે, ખાવિંદકી ઝરૂરતકો પૂરા કરે ઔર ફિર ઊંટ પર દોબારા ચળ્હકર બૈઠે. શરીઅતને કિતને ખૂબસૂરત ઉસૂલ હમેં બતા દિયે. ઔર યહાં તો મિયાં-બીવી હૈં, એક બિસ્તર પર હૈં ઔર બીવીકે બહાને ખતમ નહીં હોતે.

ખાવિંદ પર શક ન કરેં

એક ઔર ચીઝ જો ઝગડેકા સબબ બનતી હૈ વો યે કે ખાવિંદ કભી કભી કામકી વજહસે, દફતરકી વજહસે, દીનકે કામકી વજહસે યા દોસ્તોંકી વજહસે ઘર દેરસે આતા હૈ, તો ખાવિંદકે દેરસે આને પર યે શક દિલમેં રખ લેના કે બાહિર ઉસકા કિસીકે સાથ કોઈ તઅલ્લુક હૈ, યે ઈન્તિહાઈ નુકસાન દેહ બાત હૈ. જબ બીવી ખાવિંદકો કિસી ઐસે ગુનાહકા તા'ના દે જો ઉસને નહીં કિયા, તો ઉસ પર ખાવિંદકા તૈશમેં (ગુસ્સેમેં) આના એક મર્દ હોનેકે નાતે હમેશા બહોત ઝિયાદા હોતા હૈ. ક્યા બીવી ઈલ્ઝામ બરદાશ્ત કર સકતી હૈ કે ખાવિંદ ઉસકો કહે કે તુમહારા કિસી ગૈરકે સાથ તઅલ્લુક હૈ, અગર બીવી ઈસ બાતકો સુનકર ફૌરન ભડક જાતી હૈ કે તુમને યે બાત કૈસે કર દી? તો ખાવિંદકા ભી તો યેહી મઆમલા હૈ..... અગર વો દેરસે આયા તો દેરસે આનેકી તો સો (૧૦૦) વુજૂહાત હોતી હૈં. ચલો વો દોસ્તોંકે સાથ બૈઠકર ગપ્પેં મારતા રહા, ખાતા પીતા રહા, યા દફતરમેં દેર લગ ગઈ, યા કિસી દીનકે કામમેં મસ્જિદમેં બૈઠા

રેહા, તો દેરસે આનેકી તો બહોતસી વુજૂહાત હો સકતી હૈં. હમેશા ઉસસે એક હી નતીજા નિકાલના કે જી ખાવિંદ દેરસે ઘર આતા હૈ, મુઝે તો લગતા હૈ કે દાલમેં કાલા-કાલા હૈ. યે બદગુમાની મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન નફરતેં પૈદા કરનેકા સબબ બન જાતી હૈ. લિહાઝા બગૈર કિસી ઠોસ ગવાહકે ખાવિંદકે ઉપર બદગુમાની ન કરેં. બસ ઝિયાદા મુહબ્બત દેં, તાકે ઉસકો બાહિરકે બજાએ અપને ઘરકે અંદર મુહબ્બત મિલે. અગર ઘરમેં આપ ઝગડા કરનેકી આદી બન ગઈ, ઝિદ કરનેકી આદી બન ગઈ ઔર સુબહ અપને ખાવિંદકા ન નાશ્તા તૈયાર કિયા, ન કપડે દિયે, ઔર ખૂદ હી ઉઠકર ઉસને અપને કપડે લિયે ઔર પેહને ઔર ઈસી તરહ ઘરસે ભૂકા ચલા ગયા, તો ઐસા પરેશાન હાલ ખાવિંદ જબ દફતરમેં જાએગા ઔર વહાં દફતરમેં કામ કરનેવાલી કોઈ બેપરદા લડકી ઉસકો યે લફઝ કેહ દે કે "સર આજ આપ બડે પરેશાન નઝર આતે હૈં" તો બસ યે એક ફકરા ખાવિંદકો ઉસકી તરફ મુતવજ્જેહ કરકે રખ દેગા. ફિર દફતરમેં ઉસકા અફેર શુરૂ હો જાએગા. આપ ઉસકો ઘરસે પરેશાન મત ભેજેં. અલ્લાહ તઆલાને કુરઆન મજીદમેં ફરમાયા : લિતસ્કુનૂ ઈલય્હા તાકે ખાવિંદ તુમસે સુકૂન પાએ. જબ આપને બગૈર સુકૂનકે ઉસકો ઘરસે ભેજ દિયા તો બુન્યાદી ગલતી તો આપને કી.

રૂઠે શૌહરકો મનાનેકી કોશિશ કરેં

ઔર અગર આપ મહેસૂસ કરેં કે શૌહર રૂઠા હુવા હૈ તો ઉસકો મનાનેકી કોશિશ કરેં. કભી ભી ઐસી સૂરત નહીં હોની ચાહિયે કે ઈન્સાન એક દૂસરેકે સાથ નારાઝગીકી હાલતમેં સો જાએ. નહીં, જબ તક એક દૂસરેસે માફી તલાફી ન કર લેં, Sorry સોરી ન કર લેં, એક દૂસરેસે પ્યાર મુહબ્બત ન કર લેં, કભી ઉસ વક્ત તક મત સોએં. ગુસ્સેકી હાલતમેં જબ એકકા ચેહરા એક તરફ હો ઔર દૂસરેકા દૂસરી તરફ હો, તો સમઝ લેં કે હમને ઝિંદગીકે ફૈસલે તય કરનેકે લિયે મુખ્તલિફ સિમ્તોંકો કુબૂલ કર લિયા. ઐસી ઔરત જો નારાઝ શૌહરકી પરવાહ હી નહીં કરતી, વો શૌહરકી મૌજૂદગીકે બાવજૂદ બેવગીકી ઝિંદગી ગુઝારનેવાલી ઔરત હોતી હૈ. કઈ ઐસી ભી તો ઔરતેં

હોતી હૈં ના કે જો શૌહરકે હોતે હુએ ભી બેવા હોતી હૈં. યે ઐસી હી ઔરતેં હોતી હૈં ઝિદ્દી, ખ્વાહ મ ખ્વાહ ખાવિંદકે સાથ ઝગડા કર લેના, યે ચીઝ ઝિંદગીકો મુશ્કિલમેં ડાલ દેતી હૈ.

ખાવિંદકા દૂસરોંકી નઝરમેં વકાર બળ્હાએં

ઔર કભી કભી ઝગડેકા સબબ યે બનતા હૈ કે ખાવિંદ બુરા હોતા હૈ મગર બીવી ઉસકી બુરાઈકા ઢંઢોરા પીટના શુરૂ કર દેતી હૈ. મયકે ભી ફોન કરકે અપની અમ્મીકો બતા રહી હૈ કે કિસ મુસીબતમેં આપને મુઝે ડાલ દિયા. સહેલિયોંકો ભી ફોન કરકે બતા રહી હૈ કે મૈં તો મુસીબતમેં પડ ગઈ. બચ્ચોંકે સામને ભી બાપકી બુરાઈ કર રહી હૈ. ઉસકે મુંહકે સામને ભી ઉસકો બુરા કેહતી હૈ. જબ આપને ઉસકી બુરાઈકા ઈતના ઢંઢોરા પીટના શુરૂ કર દિયા તો આપ ઉસકી નઝરમેં કહાંસે અચ્છી રહીં? આપને ભી તો સાબિત કર દિયા કે બુરાઈમેં ઉસને કોઈ કમી નહીં છોડી. યાદ રખ્ખેં! હમેશા અપને ખાવિંદકી દૂસરોંકે સામને ઈઝ્ઝત બનાએં. ખાવિંદ આપકા દિલ દુખાએ, આપકો પરેશાન કર દે, મગર ફિર ભી આપકી આદત યે હો, આપકા ખલ્ક યે હોના ચાહિયે કે દૂસરોંકે સામને ઉસકા અચ્છા તઝકિરા કરેં, ઈસ તરહ બાત કરેં કે દૂસરોંકી નઝરમેં ખાવિંદકી ઈઝ્ઝત ઔર મકામ બળ્હ જાએ, યે ઘર આબાદ કરનેકે લિયે ઈન્તિહાઈ ઝરૂરી હોતા હૈ.

ખાવિંદકો ફૈસલાકુન પોઝીશન પર ન લે જાએં

એક ઔર ગલતી જો આમ તૌર પર ઝગડેકા સબબ બનતી હૈ કે બીવી અપને ખાવિંદકો કભી કભી ઐસી પોઝીશન પર લાકર ખડા કર દેતી હૈ કે જહાં ઉસે એકકો છોડના પડતા હૈ ઔર દૂસરેકો રખના પડતા હૈ. કભી ભી અપને ખાવિંદકો ઐસી પોઝીશન પર લાકર ખડા મત કરેં, કે યા વો આપકો રખ્ખે યા અપની માં કો રખ્ખે, યા આપકો રખ્ખે યા અપની બહેનકો રખ્ખે, ક્યૂં ઉસ પોઝીશન પર આપને

ઉસકો લા ખડા કિયા અબ વો જિસ તરફ ભી કદમ બળ્હાએગા ફસાદ હી ફસાદ હૈ. તો ઐસી સૂરતે હાલ પર બાતકો ન લાએં.

હમેશા ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારિયોંકા ખયાલ કરેં. અગર વો એક હી બેટા હૈ તો અપની માં કો કહાં બેચ નિકાલેગા? આપકો ઉસકી માંકે સાથ ઝિંદગી ગુઝારનેકે લિયે મુજાહિદા કરના હૈ. હાં જબ આપ ઔર આપકે મિયાં આપસમેં મિલ જાએંગે તો ફિર બુળ્હી સાસ આપ લોગોંકો પરેશાન નહીં કર સકેગી.

ગૈર મર્દસે તન્હાઈમેં બાત ન કરેં

એક ઔર ચીઝ જો ઝગડેકા સબબ બનતી હૈ : વો હૈ કિસી ગૈર મર્દકે સાથ તન્હાઈમેં બાત કરના, યા ફોન પર બાત કરના. યે ઔરતકી ઈતની બડી ગલતી હોતી હૈ કે ઉસકા નતીજા હમેશા બરબાદી હોતી હૈ. યાદ રખ્ખેં! મર્દ ઔરતકી હર કોતાહીકો બરદાશ્ત કર સકતા હૈ, ઉસકે કિરદારકી બુરાઈકો કભી બરદાશ્ત નહીં કર સકતા. તો ગૈર મર્દકે સાથ બાતચીત કરનેસે ઐસે ઘભરાએં જૈસે બચ્ચા કિસી શેરકો દેખકર યા બિલ્લીકો દેખકર ઘભરાયા કરતા હૈ. ઈસ મઆમલેમેં અપને કિરદારકો બેદાગ (પાક) રખ્ખેં. જબ મર્દકે દિલમેં યે બત હોતી હૈ કે મેરી બીવી પાકદામન હૈ તો વો ફિર ઉસકી કડવી કસેલી ભી આરામસે બરદાશ્ત કર જાતા હૈ. આપને દેખા નહીં હૈ કે કિતની ખૂબસૂરત લડકિયોંકો તલાકેં હો જાતી હૈં, ઉનકા સબબ યેહી મુસીબત બનતી હૈ. કિસીકા ફોન આ રહા હૈ, કિસીકે મેસેજ આ રહે હૈં, કિસીસે બાત હો રહી હૈ. ખાવિંદકો ઝરા ઉસકા પતા ચલા તો બસ યે ચીઝ મિયાં બીવીકે દરમિયાન ફાસલે (જુદાઈ) પૈદા હોનેકા સબબ બન જાતી હૈ.

ખાવિંદકી ઈજાઝતકે બગૈર ઘરસે ન નિકલેં

ઈસ લિયે ખાવિંદકી ઈજાઝતકે બગૈર કોઈ કામ ભી ન કિયા કરેં ઔર ખાવિંદકી ઈજાઝતકે બગૈર ઘરસે ભી ન નિકલા કરેં. હદીસે પાકમેં આતા હૈ :

"જો બીવી અપને ખાવિંદકી ઈજાઝતકે બગૈર ઘરસે બાહિર નિકલતી હૈ જબ તક લૌટકર નહીં આતી અલ્લાહકે ફરિશ્તે ઉસ ઔરતકે ઉપર લા'નત બરસાતે રેહતે હૈં."

ઔર એક હદીસે મુબારકામેં હૈ : "ઔરતકા ખાવિંદ અગર કિસી જાઈઝ બાત પર નારાઝ હુવા ઔર ઔરત ઉસકી પરવાહ નહીં કરતી, ઉસકા ખયાલ હી નહીં કરતી, જબ તક મર્દ નારાઝ હૈ, અલ્લાહ તઆલા ઉસ ઔરતકી નમાઝોંકો ભી કબૂલ નહીં ફરમાતે." હદીસે પાકમેં ગુલામકે બારેમેં ભી યેહી આયા હૈ કે "અગર કોઈ ગુલામ અપને ઘરસે ભાગ જાએ તો જબ તક અપને માલિકકે પાસ વાપસ ન લૌટે અલ્લાહ ઉસકી નમાઝોંકો કબૂલ નહીં ફરમાતે." હકીકતે હાલકો સમઝકર દીની ઝિંદગી ગુઝારેંગી તો ઈન્શા અલ્લાહ યે ઝગડે હી ખતમ હો જાએંગે. યે બાતેં તો વો થીં કે આમ તૌર પર ઔરતોંસે જો કોતાહિયાં હો જાતી હૈં, જિન પર મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન ઝગડે હોતે હૈં. બગૈર ઈજાઝત કામ કરના યા બગૈર ઈજાઝત ઘરસે જાના યે બડી ગલતિયોંમેંસે એક ગલતી હૈ.

એક સહાબિયાકી બેમિસાલ ફરમાંબરદારી

અબ એક હદીસે મુબારકા સુન લીજિયે! નબી (સ.અ.વ.) કે મુબારક ઝમાનેમેં એક મિયાં બીવી ઉપરકી મંઝિલ પર રેહતે થે ઔર નીચેકી મંઝિલ પર બીવીકે માં-બાપ રેહતે થે. ખાવિંદ કહીં સફર પર ગયા ઔર ઉસને બીવીકો કેહ દિયા કે તુમહારે પાસ ઝરૂરતકી હર ચીઝ હૈ, તુમહેં નીચે નહીં ઉતરના. ચુનાંચે યે કેહકર ખાવિંદ ચલા ગયા. અલ્લાહકી શાન દેખેં કે વાલિદ સાહબ બીમાર હો ગયે. વો સહાબિયા ઔરત સમઝતી થી કે ખાવિંદકી ઈજાઝતકી શરીઅતમેં કિતની અહમિયત હૈ. અબ યે નહીં કે ઉસને સુના વાલિદ બીમાર હૈં તો વો નીચે આ ગઈ, નહીં. ઉસને અપને ખાવિંદકી બાતકી કદર કી ઔર નબી (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં પૈગામ ભેજવાયા કે મેરે ખાવિંદને મુઝે ઘરસે નિકલતે હુએ મના કર દિયા થા (ઉસસે રાબતા ભી મુમકિન નહીં થા ઉસ ઝમાનેમેં કોઈ સેલફોન ભી નહીં હોતે થે કે દો બારહ પૂછ લિયા જાતા) તો અય અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.)!

ક્યા અબ મુઝે નીચે જાના ચાહિયે? નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે નહીં, આપકે ખાવિંદને ચૂંકે આપકો મના કર દિયા તો આપ નીચે ન આએં. અબ ઝરા ગૌર કીજિયે, નબી (સ.અ.વ.) ખૂદ હી યે બાત ફરમા રહે હૈં કે આપ ખાવિંદકી ઈજાઝતકે બગૈર નીચે મત આએં. ચુનાંચે વો નીચે નહીં આઈ. અલ્લાહકી શાન કે ઉસકે વાલિદકી તબીઅત ઝિયાદા ખરાબ હો ગઈ હત્તા કે વાલિદકી વફાત હો ગઈ. જબ વાલિદકી વફાત હો ગઈ તો ઉસ સહાબિયાને ફિર પૈગામ ભેજવાયા, અય અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.)! ક્યા મૈં અપને બાપકા ચેહરા આખરી મરતબા દેખ સકતી હૂં, મેરે વાલિદ દુનિયાસે ચલે ગયે, મેરે લિયે કિતના બડા સદમા હૈ. નબી (સ.અ.વ.) ને ફિર ફરમાયા : ચૂંકે તુમહારે ખાવિંદને તુમહેં રોક દિયા થા ઈસ લિયે તુમ ઉપર હી રહો ઔર અપને વાલિદકા ચેહરા દેખનેકે લિયે નીચે આના ઝરૂરી નહીં. વો સહાબિયા ઉપર હી રહી. સોચેં ઉસકે દિલ પર ક્યા ગુઝરી હોગી, કિતના સદમા ઉસકે દિલ પર હુવા હોગા! ઉસકે વાલિદકા જનાઝા પઢાયા ગયા, ઉસકો દફન કર દિયા ગયા. નબી (સ.અ.વ.) ને ઉસ બેટીકી તરફ પૈગામ પહોંચાયા, કે "અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને તુમહારા અપને ખાવિંદકા લિહાઝ કરનેકી વજહસે તુમહારે બાપકે સબ ગુનાહોંકો મઆફ ફરમા દિયા." તો માલૂમ હુવા કે આપ અપને ઘરમેં જો કામ ભી કરેં ખાવિંદસે ઈજાઝત લે લેં. હાં ખાવિંદકો ભી ક્યા પાબંદિયાં લગાની ચાહિયેં ઔર ક્યા પાબંદિયાં નહીં લગાની ચાહિયેં, ખાવિંદકે મૌઝૂઅકો કલ છેડેંગે.

ખુલાસએ કલામ

અબ સબક લૌટાનેકે તૌર પર હમ અબ તક કી ગઈ સારી બાતોંકા નિચોડ ફિર બયાન કર દેતે હૈં, તાકે બીવીકો અપની ઝિમ્મેદારિયાં અચ્છી તરહ યાદ હો જાએં.

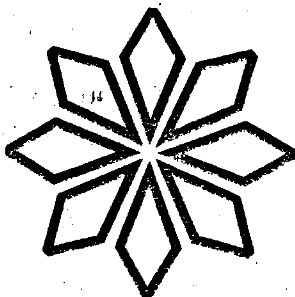
ઔરતકો ચાહિયે કે વો ઘરમેં ઝિંદા દિલ બનકર રહે. જબ શૌહર આએ તો ખંદા પેશાનીસે ઉસકા ઈસ્તિકબાલ કરે, ઉસકા દિલ બાગબાગ હો જાએ. ખાનેકે વક્ત દસ્તરખ્વાન પર અપને શૌહરસે દિલચસ્પ બાતેં કરે. જબ ઝહનમેં બેફિક્રી હોતી હૈ તો દાલમેં ભી કોરમાકા મઝા આતા હૈ, તો બીવી

અપની શીરીં (મીઠી) ઝબાનસે અપને ખાવિંદકે ગમકો ખતમ કર દે. ઉસકે જિતને ભી કામ હોં ઉનકો અપને હાથોંસે કરે ઔર ઉસકો અપને લિયે સઆદત સમઝે. ખાવિંદકી ખૂશીકો અપની ખૂશી, ખાવિંદકે ગમકો અપના ગમ સમઝે. ખર્ચ ઈખરાજાતકે મઆમલેમેં કિફાયત શિઆરીસે કામ લે. બુરે વક્તકે લિયે હમેશા કુછ ન કુછ રકમ અલગ રખનેકી કોશિશ કરે. અગર કભી ખાવિંદકો કોઈ ઝરૂરત હો ઔર વો મખ્દૂશ (ખરાબ) હાલાતમેં હો તો ઉસ વક્ત વો રકમ ઉસકો પેશ કર સકતી હૈ ઔર ઉસકે દિલમેં અપને લિયે જગહ બના સકતી હૈ. વૈસે ભી ઉસ જમા શુદા રકમમેંસે કભી ખાવિંદકે કપડે સીકર દે દિયે, સિલવાકર દે દિયે, કભી ઘડી તોહફા લેકર દે દી. હદીસે પાકમેં આયા હૈ **તહાદૂ તહાબ્બૂ** હદિયા દો મુહબ્બત બઢેગી. યે હમેશા ખાવિંદકી હી ઝિમ્મેદારી નહીં હોતી કે વો હદિયા દે. **હલ જઝાઉલ એહસાનિ ઈલ્લલ્ એહસાન.** ખાવિંદકી ઈસ જમા શુદા રકમમેંસે કભી બીવી ભી ઉસે કોઈ Personal (પર્સનલ) ચીઝ લેકર દે દે તો ખાવિંદકી ખૂશીમેં ઈઝાફા હોગા. યે ઉસૂલ યાદ રખ્ખેં કે પેહલે ખાવિંદકો ખિલાએં ફિર ખૂદ ખાએં, પેહલે ખાવિંદકો પિલાએં ફિર ખૂદ પીએં. જિસ કામમેં ખાવિંદકી દિલચસ્પી ન હો ઉસે બિલકુલ હી છોડ દેં. ઐસી કભી ભી નૌબત ન આને દેં કે તુમ મુંહ ઈધર કર લો હમ ઉધર મુંહ કર લેંગે. મુહબ્બતકે મૈદાનમેં બાઝીકો હારકર હી ઈન્સાન જીતતા હૈ. કભી ભી શૌહરકે સાથ બદ એ'તિમાદી ઔર બેઈત્મીનાનીકા ઈઝહાર ન કરેં. જો ઔરત અપના દિલ ભી સંવારતી હૈ, અપના જિસ્મ ભી સંવારતી હૈ વો હમેશા અપને ખાવિંદકી પસંદીદા બનતી હૈ. ઉસકે લિયે છલકતે હુએ હુસ્નકી ઝરૂરત નહીં હોતી સમઝદારીકી ઝરૂરત હોતી હૈ. મર્દ કભી ભી ઝિદી ઔરતકો પસંદ નહીં કરતા. જબ ભી કોઈ ઐસી બાત હો તો ઝિદકો ખતમ કરકે હમેંશા મર્દકી બાતકો માન લિયા કરેં. પાકદામની વો સિફત હૈ કે જિસકી વજહસે ઔરત અપને ખાવિંદકે દિલ પર રાજ કરતી હૈ. ખાવિંદકે આરામકા ખયાલ રખ્ખેં ઉસકો અપના દોસ્ત બનાએં ઔર દૂસરેકી નઝરમેં ઉસકી ઈઝ્ઝત બઢાએં. યે વો બાતેં થીં કે ઔરત અગર ઉન બાતોંકા ખયાલ રખ્ખે તો ઘરકા માહોલ પુરસુકૂન રેહતા હૈ. મિયાં-બીવીકે દરમિયાન મુહબ્બત બઢતી રેહતી હૈ.

આજ ચૂંકે પેહલેસે બતા દિયા થા કે મિયાં બીવી દો ઈન્સાન હૈં જિનકો મિલકર ઝિંદગી ગુઝારની હોતી હૈ તો કભી બીવીકી ગલતીસે ઝગડા તો કભી ખાવિંદકી ગલતીસે ઝગડા. આજ કુદરતન હમને ઔરતોંસે મુતઅલ્લિક બાતેં બતાઈ, ઉમ્મીદ હૈ કે ઔરતેં ઈન ગલતિયોંસે અપને આપકો બચાએંગી ઔર ખૂશીકે માહોલમેં ઝિંદગી ગુઝારેંગી. ઔર ઉમ્મીદ હૈ કે કલકે બયાનકો સુનનેકે લિયે ઝિયાદા તા'દાદમેં આએંગી કે ખાવિંદકી ગલતિયાં કૌનસી હોતી હૈં ઔર ઉન ગલતિયોંસે કૈસે ખાવિંદકો મના કરના ચાહિયે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત તમામ ખવાતીનકો ઈઝદિવાજી ઝિંદગીમેં ખૂશિયાં નસીબ ફરમાએ.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

મિયાં બીવીકે ઝગડે

(શૌહરકી ઝિમ્મેદારિયાં)

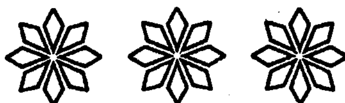
અઝ ઈફાદાત

પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુજદિદી મદ ઝિલ્લુહૂ

મિયાં બીવીકે ઝગડે (શૌહરકી ઝિમ્મેદારિયાં)

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શય્તા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

આજકા મૌઝૂઅ

ઈઝદિવાજી ઝગડોંમેં અબ તક યે ઉનવાન રહા કે બીવીકી કિન ગલતિયોંકી વજહસે મિયાં બીવીકે દરમિયાન લડાઈ હોતી હૈ, ઝગડે હોતે હૈં. આજકી મહેફિલમેં હમેં ઈસ ચીઝકો બયાન કરના હૈ કે શૌહરોંસે ક્યા કોતાહિયાં સરઝદ હોતી હૈં કે બાત ઝગડોં તક પહોંચ જાતી હૈ. ઉમ્મીદ હૈ કે શૌહર હઝરાત ખાસ તૌર પર ઈન બાતોંકો તવજ્જોહસે સુનેંગે.

બેહતરીન શખ્સ કૌન?

નબી (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા :

"ખય્રુકુમ્ ખય્રુકુમ્ લિઅહ્લિહી"

તુમમેંસે સબસે બેહતર વો હૈ જો તુમમેંસે ઘરવાલોંકે લિયે બેહતર હૈ.

ચુનાંચે મર્દકી અચ્છાઈકા મેઅયાર ઉસકા બિઝનેસ નહીં, ઉસકા દફતર નહીં, ઉસકે દોસ્તોંકી મહેફિલ નહીં. મર્દકી અચ્છાઈકો પરખનેકે લિયે ઉસકા મેઅયાર અપની બીવીસે તઅલ્લુક હૈ. અગર ઉસને ઉનકો ખૂશ રખ્ખા, ઔર ઉનકે ગમ ખતમ કર દિયે, ઔર ઉનકો પુરસુકૂન ઝિંદગી દેનેકી કોશિશ કી તો યકીનન યે અચ્છા ઈન્સાન હૈ. નબી (સ.અ.વ.) ઉસકી તસ્દીક ફરમા રહે હૈં. ઔર નબી (સ.અ.વ.) ને યે ભી ફરમાયા.

"અન ખય્રુકુમ્ લિઅહ્લી"

(મૈં તુમ સબમેંસે અપને ઘરવાલોંકે લિયે ઝિયાદા બેહતર હૂં)

ગોયા Practical પ્રેક્ટિકલ (અમલી) મિસાલ ભી નબી (સ.અ.વ.) ને દી.

ખાવિંદકે અંદર તહમ્મુલ ઔર બરદાશ્ત હોની ચાહિયે

ઔરતકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને મર્દકી પસ્લીમેંસે બનાયા. ઉસકા મતલબ યે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ન તો સરમેંસે બનાયા કે ઉસકો સર પર બિઠાકર રખ્ખો, ન ઉસકો પાંવસે બનાયા કે ઉસકો પાંવકે નીચે રખ્ખો. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઉસે પસ્લીસે બનાયા કે યે તુમહારે દિલકે કરીબ હૈ તુમ ઉસકો હમેશા અપને દિલકે કરીબ રખ્ખો. ઈસ લિયે ખાવિંદકો મુતહમ્મિલ મિઝાજ હોના ચાહિયે ક્યૂંકે વો ઘરકા ઝિમ્મેદાર હૈ. ઝરાસી બાત પર ગુસ્સેમેં આ જાના, હર વક્ત ગુસ્સેકી ઝબાન બોલના, હર વક્ત લેહજા બદલકર બીવીસે બાત કેહના, યે બેવકૂફ મરદોંકા કામ હોતા હૈ. યે કોઈ મરદાન્ગી નહીં હોતી. યે તો વોહી બાત હુઈ કે જૈસે કિસીને કહા : જી મુઝે અપનેસે છોટોં પર બડા ગુસ્સા આતા હૈ. જી હાં અગર આપ બડોંકે સાથ ગુસ્સા કરકે દિખાએં તો વો આપકી તબીઅત ભી ઠીક કર દેંગે. તો કમઝોરોં પર ગુસ્સા આના કોઈ અચ્છી અલામત નહીં હૈ. ઉનકે સાથ તો રહમદિલીકા મઆમલા હોના ચાહિયે.

ઘરકે અંદર સો (૧૦૦) છોટી મોટી બાતેં હો જાતી હૈં, ઐસી બાતોંકો નઝરઅંદાઝ કર જાના ચાહિયે. "ક્લિયરન્સ ટોલરન્સ" (clearance & tolerence) (લચક ઔર બરદાશ્ત) કા ઉસૂલ ઈસ્તેમાલ કરના ચાહિયે. એન્જીનિયરિંગમેં યે ઉસૂલ બને હુએ હૈં, દુનિયામેં જિતની ભી મશીનરી ચલ રહી હૈં ઉસકી fiting ફિટિંગમેં હમેશા ક્લિયરન્સ ટોલરન્સકા ખયાલ રખ્ખા જાતા હૈ. મસલન શાફ્ટકા સાઈઝ ઈતના હો તો બેરિંગકા સાઈઝ ઈતના હોગા. દો ચીઝોંકો આપસમેં ફિટ કરના હૈ ઉનકે દરમિયાન કિતની ક્લિયરન્સ હોની ચાહિયે. તો અગર મશીનરીકો ફિટ હોના હૈ, ઉસમેં ક્લિયરન્સ ઔર ટોલરન્સ ચાહિયે તો દો ઈન્સાનોંકો અપની ઈઝદિવાજી ઝિંદગીમેં ફિટ હોના હૈ તો ઉનકો ભી લચક ઔર બરદાશ્તકી ઝરૂરત હોતી હૈ. દરગુઝર (મઆફી) સે કામ લેના ચાહિયે. કોઈ કિસી મોડમેં હૈ, કોઈ કિસી મોડમેં હૈ તો છોટી છોટી બાતોંકા બતંગડ બના લેના યે કભી ભી અકલમંદીકી બાત નહીં હોતી. મર્દ કિતના બુરા લગતા હૈ કે છોટીસી બાતસે નારાઝ હોકર બૈઠ જાએ. ઈસ લિયે કેહનેવાલેને કહા :

"To run a big show one should have a big heart"

"ટૂ રન અ બીગ શો વન શુડ હેવ અ બીગ હર્ટ"

(ઝિયાદા બડા શો દિખાનેકે લિયે દિલ ભી બડા કરના પડતા હૈ)

શાદીકે બાદ તો ખાવિંદકો અપના દિલ બહોત બડા કર લેના ચાહિયે. અંગ્રેજીકા એક મકૂલા હૈ કે,

"High winds blow on high mountains"

"હાઈ વિન્ડ્ઝ બ્લો ઓન હાઈ માઉન્ટેન"

(ઊંચે પહાડોંકે ઉપર આંધિયાં ભી ઝિયાદા તેઝ ચલા કરતી હૈં)

ઝિંદગીમેં ઊંચ નીચ તો હોતી હૈ : કભી માં કી તરફસે શિકવે, કભી બહેનકી તરફસે શિકવે, કભી બીવીકી તરફસે શિકવે, અબ યે ઝિમ્મેદારી આદમીકી બનતી હૈ કે યે અચ્છે તરીકે નિભાએ.

બીવીકો માં કે રહમો કરમ પર ન છોડેં

કઈ ખાવિંદોંકો દેખા કે વો અપની બીવીકો માં કે રહમો કરમ પર છોડકર ખૂદ એક તરફ હો જાતે હૈં, ઈન્તિહાઈ ગૈર ઝિમ્મેદારાના બાત હૈ. હમેશા અપની પોઝીશનકા ખયાલ રખના ચાહિયે. અગર મહેસૂસ કર રહે હોં કે બીવીકી ગલતી હૈ તો ઉસકો પ્યારસે સમઝાઓ, અગર સમઝ રહે હોં કે અમ્મી ઝરૂરતસે ઝિયાદા ઉસ વક્ત ઉસ પર સખ્તી કર રહી હૈં તો બડે અદબકે સાથ અમ્મીકી ખિદમતમેં ગુઝારિશ કરો, અપની બીવીકી વકાલત કરતે હુએ ઝરા ભી ન શરમાઓ! ઈસ લિયે કે છોટી છોટી ચીઝેં હી બાદમેં બડી બના કરતી હૈં. તો બીવીકી હિફાઝત (Protect) કરના ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારી હોતી હૈ. અબ ઉસકો યૂં કેહના કે ભઈ મુઝે નહીં પતા બસ તુમ ઉનહેં ખૂશ કરો. તો બીવી કોશિશ તો કરેગી કે મેરે ખાવિંદકી વાલિદા હૈ મૈં ખૂશ કરૂં, મગર હમને કઈ મરતબા દેખા કે સાસ બડી ઘાગ ઔર તજુર્બાકાર હોતી હૈ. ઊંચનીચ જાનતી હૈ, વો ઐસે અપની અનનગઝ ખેલતી હૈ કે ઉસ લડકીકો નાક આઉટ કરકે રખ દેતી હૈ. તો ઉસમેં ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારી હૈ કે વો અપની પોઝીશનકા ખયાલ રખ્ખે. ઔર અગર દેખતા હૈ કે અમ્મી ઝરૂરતસે ઝિયાદા સખ્તી કર રહી હૈ યા અમ્મીને ઉસકો ટફ ટાઈમ દેના શુરૂ કર દિયા હૈ, મુશ્કિલમેં ડાલ દિયા હૈ તો ઉનકી બાતોંકો ફિર ખૂદ બ્લોક કરે.

બીવીકે લિયે મકાનકા બદોબસ્ત કરે

જબ મર્દ યે દેખે કે મુશ્તરકા તૌર રેહનેસે બીવીકે હુકૂકકી હિફાઝત નહીં હો રહી, તો ફિર અલગ મકાન હાસિલ કરનેકી કોશિશ કરે. ઈસ લિયે કે શરીઅતને કહા હૈ કે મર્દકી ઝિમ્મેદારી હૈ કે અપની બીવીકો અલગ મકાન યા કોઈ કમરા લેકર દે જિસમેં વો કોઈ સુખકા સાંસ લે સકે. બીવીકો સર છુપાનેકે લિયે જગહ લેકર દેના શરઅન ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારી હૈ.

હમારે હઝરત (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે અલ્લાહ તઆલા ખાવિંદકો ઝરા ભી ગુંજાઈશ (પૈસા) દે તો ઉસકો અપની ઝિંદગીમેં સબસે પેહલે મકાન ખરીદના ચાહિયે. બલ્કે યહાં તક ફરમાતે થે કે,

લા ઈમાન લિમન્ લા મકાન લહૂ (જિસકા મકાન નહીં ઉસકા ઈમાન હી નહીં)

તો એક દિન મૈંને અર્ઝ કિયા કે હઝરત! યે ઈતની બડી બાત જો આપ ફરમાતે હૈં ઉસકા બેકગ્રાઉન્ડ ક્યા હૈ? હઝરતને ફરમાયા, દેખો! અગર કિસી ખાવિંદને અપના ઘર નહીં ખરીદા ઔર ઉસકી બીવી કિરાયેકે મકાનમેં રેહ રહી હૈ. અલ્લાહ ન કરે કે ખાવિંદકી વફાત હો જાએ, કોઈ એક્સીડન્ટ હો જાએ, તો કિરાયેવાલે તો ઉસ ઔરતકો વહાં નહીં રેહને દેંગે, વો કહાંસે કિરાયા દેગી? તો જબ વો ઉસકા સામાન ઉસકે ઘરસે નિકાલેંગે તો યે ઔરત પરેશાનીકે આલમમેં કુફ્રિયા બોલ બોલેગી. ઉસકા ઈમાન હી ખતરેમેં હો જાએગા. તો ઈસ લિયે ફરમાતે થે કે ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારી હૈ કે ઔરતકો સબસે પેહલે સર છુપાનેકી કોઈ જગહ દે તાકે ઉસમેં વો અપની ઝિંદગી ગુઝાર સકે.

બીવીકા દિલ જીતનેકી કોશિશ કરેં

યાદ રખ્ખેં! જિતના મુહબ્બત વ પ્યારસે મિયાં બીવી રેહતે હૈં ઉતના હી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉનસે ખૂશ હોતે હૈં. કિસીને કહા :

House is built by hands but home is built by hearts.

(હાઉસ ઈઝ બ્યુલ્ટ બાય હેન્ડ્સ બટ હોમ ઈઝ બ્યુલ્ટ બાય હર્ટ્સ.

(ઈંટેં જુડતી હૈં તો મકાન બન જાતે હૈં, જબ દિલ જુડતે હૈં તો ઘર આબાદ હો જાતે હૈં)

લિહાઝા બીવીકે સાથ ખૂશ અખ્લાકીસે રેહના ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારી હોતી હૈ. ઔર ખૂશ અખ્લાકી ઈસકો નહીં કેહતે કે છોટી છોટી બાતોં પર ઈન્સાન ડાંટ ડપટ કરતા ફિરે, ગુસ્સે હોતા ફિરે, તેવરિયાં ચઢાતા ફિરે,

બોલના છોડ દે. યે ચીઝેં મિયાં-બીવીકે દરમિયાન હોના ઈન્તિહાઈ બુરા હોતા હૈ. યાદ રખ્ખેં! જો ખાવિંદ પ્યારકે ઝરીએ અપની બીવીકા દિલ ન જીત સકા વો તલવારકે ઝરીએ ભી બીવીકા દિલ નહીં જીત સકતા. યે સમઝના કે મૈં ડાંટ ડપટસે સબ સીધા કર દૂંગા, યે હરગિઝ ઠીક નહીં હોતા. હમને દેખા હૈ કે ડાંટ-ડપટસે ઉલ્ટા કામ બિગડતા હૈ. બીવી સહમ જાએગી, ચુપ હો જાએગી, લેકિન જબ બીવી ભી અપને ખાવિંદકે ખિલાફ ગોરીલા જંગ લડનાં શુરૂ કર દેગી તો ક્યા ફાઈદા? ઈસ લિયે મુહબ્બત ઔર પ્યાર હી ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકે લિયે બેહતરીન અમલ હૈ. ખાવિંદકો યે બાત ઝહનમેં બિઠા લેની ચાહિયે કે પ્યારકા વાર તલવારસે ઝિયાદા કારગર હોતા હૈ. વો પ્યારસે અગર અપની બીવીકો કાઈલ નહીં કર સકા તો ફિર વો તલવારસે ભી બીવીકો કાઈલ નહીં કર સકેગા.

મુસ્કુરાનેકી સુન્નતકો અપનાઓ

ચુનાંચે નબી (સ.અ.વ.) કી આદતે મુબારકા થી કે જબ ભી ઘર કોઈ ચીઝ લાતે થે, મુસ્કુરાતે હુએ આતે થે ઔર અપને ઘરવાલોંકો સલામ કિયા કરતે થે. મુસ્કુરાતે હુએ આના ઔર ઘરવાલોંકો સલામ કરના, યે અચ્છે માહોલકી ઈબ્તિદા હૈ, જબ ખાવિંદ મુસ્કુરાતા હુવા આએગા તો યકીનન બીવી ભી મુસ્કુરાએગી, અબ દોનોં મુહબ્બત ઔર પ્યારસે રહેંગે.

મુસ્કુરાહટને મુસ્કુરાહટેં ફૈલા દીં

એક મરતબા મેરે પાસ એક મિયાં બીવીકા મઆમલા આયા. શાદીકો તીન સાલ હો ચુકે થે, દોનોં લિખ્ખે પઢ્હે અચ્છી ફેમીલીકે બચ્ચે થે, દોનોં બૈઅત થે ઔર દોનોં નેક ભી થે. વો કેહને લગે કે જી હમ ઈસ નતીજે પર પહોંચે હૈં કે હમારા ગુઝારા નહીં હો સકતા. ક્યૂં નહીં હો સકતા? કેહને લગે ઈસ લિયે કે બસ હમારી તબીઅતેં નહીં મિલતીં. હમ આપસમેં હર વક્ત બહસ કરતે રેહતે

હૈં. કોઈ દિન ઝિંદગીકા ઐસા નહીં કે હમારી આપસમેં બહસ ન હુઈ હો. હમ તંગ આ ચુકે હૈં ઔર હમને બડે ઠંડે દિલો દિમાગસે સોચા હૈ કે અભી તો ઉમ્રેં દોનોંકી ઐસી હૈં કે કોઈ ન કોઈ દૂસરી સૂરત ભી બન જાએગી તો ક્યૂં હમ અપની ઝિંદગિયાં બરબાદ કરેં? હમ અપને માં-બાપકો બતાના ચાહતે થે, ઈસસે પેહલે હમને આપકો બતાના મુનાસિબ સમઝા, ચૂંકે આપ હમારી તરબિયતકે ઝિમ્મેદાર હૈં. મૈંને ઉનસે ચંદ મિનિટ બાત કી ઔર figure out કિયા (કુરેદા) કે મસ્અલા ક્યા હૈ?

દર અસલ ઉન દિનોં ઉનકે કામ ઔર કારોબારકી પોઝીશન અચ્છી નહીં થી. ખાવિંદકે એક દો મઆમલાત ફંસ ગયે થે, કુછ અદાયગિયાં રૂક ગઈ થીં ઔર વો બહોત ટેન્શનમેં થા. ઈસ લિયે જબ દફતરસે ઘર આતા થા તો બહોત સંજીદા હોતા થા. બીવી ખાના પકાકે ઘંટે દો ઘંટેસે ભૂકી બૈઠી હૈ કે ખાવિંદ આએગા, મૈં મિલકર ખાના ખાઉંગી. જબ વો ખાવિંદકા ચેહરા દેખતી કે ઈતના સીરિયસ! તો નતીજા યે નિકાલતી કે શાયદ મૈં અપને ખાવિંદકો પસંદ હી નહીં હૂં, ઔર જબ વો યે સોચતી કે મૈં અપને મિયાંકો પસંદ હી નહીં તો ઉસે ગુસ્સા આતા. ચૂંકે વો ખૂબસૂરત ભી થી, નેક ભી થી, તાલીમ યાફતા ભી થી, અચ્છે ઘરાનેકી થી ઔર ઉસકી ફસ્ટ કઝિન ભી થી. વો સોચતી થી કે મેરે અંદર ક્યા કમી હૈ કે યે ખાવિંદ મેરી તરફ પ્યારસે નહીં દેખતા? ચુનાંચે પીછે હટ જાતી, ખાવિંદ વૈસે સીરિયસ હોતા ઔર દોનોંકે દરમિયાન એક દૂસરેકે સાથ ફિર ખૂબ બહસ મુબાહસા હોને લગતા.

મૈંને ઉનસે કહા કે દેખેં! આપ લોગ અપના યે ફૈસલા છ મહીનેકે લિયે રોક લેં ઔર મૈં આપ લોગોંકો એક એક કામ ઝિમ્મા લગાતા હૂં, આપકો વો કામ કરને હૈં. ફિર છ મહીનેકે બાદ આપ સોચના કે હમ આપસમેં ઈખટ્ઠે રેહ સકતે હૈં યા નહીં રેહ સકતે. ઉનહોંને કહા : ઠીક હૈ. ચુનાંચે મૈંને ખાવિંદકો કહા : જબ આપકો ઘર આના હૈ તો નબી (સ.અ.વ.) કી સુન્નત પર ભી અમલ કરના હૈ કે મુસ્કુરાતે ચેહરેકે સાથ આઓ ઔર અપને ઘરવાલોંકો સલામ કરો! તુમને ઈસ સુન્નતકો છોડા તો ઉસકી બેબરકતીસે તુમહારે ઘરસે ખૂશિયાં

રૂઠ ગઈ. જબ આપ આયા કરો તો બિઝનેસકી પરેશાનિયાં દફતરમેં છોડકર આયા કરો. બીવીકા કુસૂર નહીં હૈ કે તુમહારા બિઝનેસ નહીં ચલ રહા. જબ આઓ તો (વો બીચારી ઘંટે દો ઘંટેસે ઈન્તિઝારમેં હૈ) ચેહરેકે ઉપર ખૂશી હો, ખિલા હુવા ચેહરા હો. ઈન્સાનકે મુહબ્બતસે આ'સાબ છલક રહે હોં વૈસે તો બડી સુન્નતોંકા ખયાલ કરતે હો તો ઈસ સુન્નતકા ખયાલ ક્યૂં નહીં કરતે? જબ ઈસ નૌજવાનકો યે બાત સમઝાઈ તો વો કેહને લગા : જી મૈં ઈસ સુન્નત પર ઝરૂર અમલ કરૂંગા. ફિર મૈંને બીવીકો કહા : અબ આપકો ભી એક અમલ કરના હૈ કે જબ ખાવિંદ આએ તો આપકો હમેશા દરવાઝે પર ખાવિંદકા ઈસ્તિકબાલ કરના હૈ ઔર ખાવિંદકો મુસ્કુરાકર દેખના હૈ, ઉસને કહા : ઠીક હૈ. મૈંને કહા કે યે બાત તો થી જો મૈંને આપકો સુન્નતકે મુતાબિક બતાઈ. અબ ઈસ સૂરતેહાલમેં (જબ આપ લોગોંકી તબીઅતેં ઈતની એક દૂસરેસે દૂર હો ચુકી હૈં). ખાવિંદકો એક અમલ ઔર બતાતા હૂં ઔર ઉસે ગિન્તી સમઝકર કરના પડેગા. મૈંને કહા : આપ જબ ભી ઘર આએં તો મિયાં બીવી હી તો ઘરમેં રેહતે હૈં ઔર તો કોઈ નહીં, તો મુસ્કુરાતે ચેહરેકે સાથ આએંગે ઔર જબ ઘરમેં આએંગે તો આપ અપની બીવીકો મુસ્કુરાકર દેખકર ઉસકા બોસા લેંગે. અબ યે લફ્ઝ સુનકર ખાવિંદ બડા હૈરાન હોકર મેરી તરફ દેખને લગા. મૈં કહા : તુમહારી અપની હી બીવી હૈ, હૈરાન ક્યૂં હો રહે હો? અબ વો હૈરાન કે હઝરત કયા કેહ રહે હૈં. મૈંને કહા કે તુમહેં નફલોંકા ઈતના સવાબ નહીં મિલના જિતના ઉસ બોસે પર મિલના હૈ. ખૈર જબ મૈંને ઉસે ઝોર દેકર યે બાત કી તો ઉસને દિલકે સાથ કેહ દિયા કે બહોત અચ્છા. મૈંને ઉસકો ખૂબ ટાઈટ કિયા કે અગર તુમને યે અમલ ન કિયા તો ઉસકા મતલબ તુમને ઈસ ઘરકો આબાદ કરનેકે લિયે કોશિશ હી નહીં કી ઔર ઝિમ્મેદાર આપ હોંગે. વો કેહને લગા : નહીં જી મૈં ઈન્શા અલ્લાહ ઈસ પર અમલ કરૂંગા.

તીન મહીનેકે બાદ દોનોંને હંસતે મુસ્કુરાતે ફોન કિયા. કેહને લગે : હમેં તો યૂં લગા હૈ કે હમને યે તીન મહીને હનીમૂનકી તરહ ગુઝારે હૈં. ઈસ લિયે કે જબ ખાવિંદ ઘર મુસ્કુરાતા હુવા આતા થા ઔર બીવીકો Kiss કરતા

(બોસા લેતા) થા ઔર બીવી ભી મુસ્કુરાતી થી તો ફિર સારે ઘરમેં મુસ્કુરાહટેં હી આ જાતી થી Arguments (બહસ વ તકરાર) ખતમ હી હો જાતે થે. તો કઈ દફા એક છોટાસા અમલ ઉજડતે હુએ ઘરકે આબાદ કરનેકા સબબ બન જાતા હૈ.

શૌહરકી નરમીસે બીવીકી ઈસ્લાહ

મેરે પાસ લાહોરકા એક નૌજવાન આયા. ઈન્તિહાઈ નેક, તહજ્જુદગુઝાર, મુત્તકી, પરહેઝગાર. ઉસકો બૈઅત હુએ એક સાલ હુવા થા મગર અલ્લાહને ઉસકી તબીઅતમેં નેકી રખ દી ઔર વો ખૂબ તકવાકી ઝિંદગી ગુઝાર રહા થા. આયા તો બડે ગુસ્સેમેં થા. પૂછા ખૈર તો હૈ? કેહને લગા : બસ ક્યા કરૂં બીવી ઐસી હૈ કે દીનકી તરફ આનેકો બિલકુલ તૈયાર હી નહીં. ન ટી.વી. છોડતી હૈ, ન યે છોડતી હૈ, ન વો છોડતી હૈ, પરદેકા ખયાલ નહીં કરતી, સલામ નહીં કરતી, ઉલ્ટા મૈં દીનકી બાત કરૂં તો આગેસે ઉલ્ટી બાત કર દેતી હૈ. મૈં તંગ આ ચુકા હૂં, બસ હઝરત આપ મુઝે બતાએં કે મૈં ક્યા કરૂં? અસલમેં અબ વો મુઝસે ઈજાઝત લેના ચાહતા થા કે યા તો મૈં બીવીકી પિટાઈ કરૂં યા ફિર બીવીકો મયકે ભેજ દૂં. મૈંને ઉસસે બાત કી ઔર ઉસસે કહા : અચ્છા બતાઓ તુમહારી શાદી કૈસે હુઈ? પતા ચલા કે યે સાહબ ભી એક સાલ પેહલે વૈસે હી થે. ઔર દોનોંકી આપસમેં "લવ મેરેજ" થી ઔર દોનોંકા એક સાલ તક અફેર (ઈશ્ક) ચલતા રહા. પસંદકી શાદી થી, તો મૈંને ઉસે સમઝાયા કે દેખો! દોનોંકા બેકગ્રાઉન્ડ (પસ મંઝર) એક હી જૈસા થા. ફર્ક યે કે આપકો નેક મેહફિલ મિલી તો આપ યકદમ બદલ ગયે. બીવીકો ન યે બયાનાત મિલે, ન યે સોહબતેં મિલીં, ન યે ખૈરકી બાત સુનનેકા મૌકા મિલા, તો બીવી કૈસે ઈતના જલ્દી બદલ જાએગી! વો તો ટાઈમ લેગી તો ક્યૂં ઈતના પરેશાન હોતે હો? કેહને લગા : બસ મૈં ક્યા કરૂં બહોત હી બેદીન હૈ, વો બહોત હી ઝિયાદા ફાસિકા હૈ. વો બારબાર યેહી બાત કહે. મૈંને કહા : અચ્છા મૈં આપકે ઝિમ્મે એક કામ લગાતા હૂં. જી બતાએં! તો મૈંને કહા : અચ્છા યે બતાએં કે કભી ખાના ખાતે

હુએ આપને અપની બીવીકે મુંહમેં લુકમા ડાલા? કેહને લગા, નહીં. મૈંને કહા : ક્યૂં! ક્યા યે સુન્નત નહીં હૈ? કેહને લગા : અચ્છા સુન્નત હૈ? મૈંને કહા : હાં બિલકુલ જાઓ ઔર ખાના ખાતે હુએ મિઠાઈકા ડિબ્બા અગર દસ્તરખ્વાન પર પડા હો તો ઉસમેંસે એક ગુલાબ જામુન ઉઠાકર ઉસકે મુંહમેં ડાલ દેના. અબ ઉસકી સાંસ જૈસે રૂકી હુઈ હૈ ઔર મેરી તરફ દેખ રહા હૈ, ક્યૂં કે ઉસકી તબીઅતમેં તો સખ્તી થી, વો તો પિટાઈકે મોડમેં આયા થા ઔર આગેસે ઉસકો કોઈ ઔર નુસ્ખા મિલ ગયા. વો બારબાર મેરી તરફ દેખે. હઝરત ઉસકે મુંહમેં ડાલૂં તો ફિર ક્યા કરના હૈ?..... જાઓ જાકર ઈસ પર અમલ કરો! જી હઝરત! ફિર મૈંને ઉસકી ખૂબ અચ્છી તરહ ખબર લી ઔર ઉસકો સમઝાયા કે દીનદાર લોગોંકી બેજા તબીઅતકી સખ્તી અપની બીવિયોંકો બેદીન બનાનેકા બડા સબબ હોતી હૈ. મૈંને કહા કે યે કહાં કે અખ્લાક હૈં! જો તુમ સમઝતે હો. બડે તુમ ઈકામતે દીનકી કોશિશેં કરતે ફિરતે હો, જાઓ! પ્યારસે રહો, ઔર કલ મુઝે આકર બતાના કે મુંહમેં લુકમા ડાલા. કેહને લગા : ઠીક હૈ.

અગલે દિન આયા, અબ ચેહરે પર થોડીસી મુસ્કુરાહટ થી. પૂછા કે ક્યા હુવા? કેહને લગા કે હઝરત! દસ્તરખ્વાન લગા, પેહલે તો મૈં ખાના હી અલગ ખા લેતા થા, મૈં પાસ બૈઠા, ખાના ખાને લગા. ખાનેકે દૌરાન મૈંને ગુલાબ જામુન ઉઠાયા ઔર બીવીકે મુંહકી તરફ જો કિયા તો બીવી હૈરાન. મૈંને ઉસસે કહા કે મૈં આપકે મુંહમેં ગુલાબ જામુન રખના ચાહતા હૂં. કેહને લગા ખૈર ઉસને લે લિયા, લેકિન યકદમ ઉસકી હાલત બદલ ગઈ. વો મુઝે કેહને લગી : યે તુમને કહાંસે સીખા? તો મૈંને કહા કે મુઝે આજ પતા ચલા કે યે સુન્નત હૈ. વો કેહને લગી : અચ્છા! સુન્નત ઈતની અચ્છી હોતી હૈ? ચુનાંચે ઉસને દીનકી બાતેં ખૂદ પૂછની શુરૂ કર દીં ઔર દસ્તરખ્વાનસે ઉઠકર ઉસને ઉસ વક્તકી જો નમાઝ થી, ઉસકો ખૂદ પઢ્હા. જબ ખાવિંદકી ઈતનીસી મુહબ્બત દેને પર વો બચ્ચી દીનકે કરીબ આ ગઈ ઔર ચંદ મહીનોંમેં વો શરઈ પરદા કરનેવાલી, તહજ્જુદ ગુઝાર લડકી બન ગઈ, તો ખાવિંદ અગર મુહબ્બત પ્યારસે રહે તો બીવી ક્યૂં નહીં ઉસકી વજહસે અપની ઝિંદગીકો બદલેગી? ઉમૂમન દરમિયાનમેં કોઈ ન કોઈ મસ્અલા હોતા હૈ જો રૂકાવટ બના હોતા હૈ.

દિલોંકી એલફી..... શરીઅત

યે ભી અકસર દેખા હૈ કે નેક ઔર દીનદાર લોગોંકે ઘરોંમેં આપસમેં મુહબ્બત ઔર પ્યાર હોતા હૈ. યે દીન દિલોંકો જોડતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ફરંમાતે હૈં :

(ઈન્નલ્લઝીન આમનૂ વ અમિલૂસ્સાલિહાતિ સયજ્અલુ લહુમુર્રહ્માનુ વુદ્દા)

"કે જો લોગ ઈમાન લાકર નેક આ'માલ કરેં અલ્લાહ ઉનકે દિલોંમેં મુહબ્બતેં ભર દેંગે."

ઈસ લિયે મૈં નૌજવાન બચ્ચોંકો સમઝાતા હૂં કે અગર તુમ પુરસુકૂન ઝિંદગી ગુઝારના ચાહતે હો તો ઘરોંમેં દીનકા માહોલ પૈદા કર લો. દીની મહોલકી વજહસે દિલોંમેં મુહબ્બતેં પૈદા હો જાએંગી. કઈ નૌજવાન આએ, કેહને લગે : જી ક્યા કરેં? હમ મિયાં-બીવીકી બનતી નહીં હૈ. ક્યૂં? બસ જી હમારે દિલ એક દૂસરેસે બહોત ખટ્ટે હો ગયે. મૈંને કહા : કે તુમ દિલોંકી એલફી ઈસ્તેમાલ કરો. અબ વો મુઝે હૈરાન હોકર દેખને લગે કે કૌનસી એલફી ઈસતે'માલ કરેં? મૈંને કહા કે હાં! એલફી ચીઝોંકો આપસમેં જોડ દેતી હૈ. ઈસી તરહ એક એલફી દિલોંકો ભી જોડ દેતી હૈ ઔર વો એલફી "શરીઅત" હૈ. તુમ જાઓ દીનવાલી ઝિંદગી ગુઝારની શુરૂ કરો! અલ્લાહ તઆલા મિયાં-બીવીકે દિલોંકો ઈસી તરહ જોડ દેંગે જૈસે એલફી દો ચીઝોંકો એક દૂસરેસે જોડ દેતી હૈ. ઔર વાકઈ જો મુહબ્બતેં, જો પ્યાર દીનદાર જોડે આપસમેં કરતે હૈં, ફિસ્ક ઔર ફુજૂરમેં ઝિંદગી ગુઝારનેવાલોંકો (યાની નાફરમાનોંકો) ઈસકા પતા હી નહીં હૈ. લેકિન કભી કભી ઐસા હોતા હૈ કે બાઝ દીનદાર નૌજવાનોંમેં તબીઅતકી સખ્તી આ જાતી હૈ. ઐસા અજીબ હાલ હોતા હૈ કે બસ હર વક્ત રો'બ ચલા રહે હોતે હૈં. ઉનકો લેહજા બદલકર બાત કરનેકી આદત હો જાતી હૈ, યે નોરમલ મોડમેં બાત હી નહીં કરતે ઔર બાત બાત પર આયત પળ્હતે હૈં :

(અર્રિજાલુ કવ્વામૂન અલન્નિસાઈ)

ભઈ! અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને મર્દકો ઘરમેં બડા બનાયા મકામ દિયા, મગર ઉસકા યે મતલબ તો નહીં કે બસ તુમ અબ ડંડા હી ચલાના સીખો. તુમ અપની પોઝીશનકા ખયાલ રખ્ખો ઔર યે દેખો કે નબી (સ.અ.વ.) ને ક્યા ફરમાયા. નબી (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા,

ખૈરુકુમ ખૈરુકુમ લિ અહ્‌લિહી

(તુમમેંસે સબસે બેહતર વો હૈ જો અપને ઘરવાલોંકે લિયે બેહતર હૈ)

એક ખાતૂનકા અનોખા અંદાઝે શિકાયત

ચુનાંચે હઝરત ઉમર (રદિ.) કે પાસ ઉબય બિન કઅબ (રદિ.) તશરીફ ફરમા થે. એક ખાતૂન આઈ ઔર આકર કેહને લગી : અમીરૂલ મુઅમિનીન! મેરા ખાવિંદ બહોત નેક હૈ, સારી રાત તહજ્જુદ પઢતા રેહતા હૈ, ઔર સારા દિન રોઝા રખતા હૈ, ઔર યે કેહકર ખામોશ હો ગઈ. ઉમર (રદિ.) બડે હૈરાન કે ખાતૂન ક્યા કેહને આઈ હૈ? ઉસને ફિર યેહી બાત દોહરાઈ કે મેરા ખાવિંદ બહોત નેક હૈ સારી રાત તહજ્જુદમેં ગુઝાર દેતા હૈ ઔર સારા દિન રોઝા રખતા હૈ. ઉસ પર ઉબય બિન કઅબ (રદિ.) બોલે : અય અમીરૂલ મુઅમિનીન! ઉસને અપને ખાવિંદકી બડે અચ્છે અંદાઝમેં શિકાયત કી હૈ. કૈસે શિકાયત કી? અમીરૂલ મુઅમિનીન! જબ વો સારી રાત તહજ્જુદ પઢતા રહેગા ઔર સારા દિન રોઝા રખ્ખેગા તો ફિર બીવીકો વક્ત કબ દેગા? તો યે કેહને આઈ હૈ કે મેરા ખાવિંદ નેક તો હૈ મગર મુઝે વક્ત નહીં દેતા.

ચુનાંચે ઉમર (રદિ.) ને ઉસકે ખાવિંદકો બુલાયા તો ઉસને કહા : હાં મૈં મુજાહિદા કરતા હૂં, યે કરતા હૂં, વો કરતા હૂં. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને હઝરત ઉબય બિન કઅબ (રદિ.) સે કહા કે આપ ઉનકા ફૈસલા કરેં. હઝરત ઉબય બિન કઅબ (રદિ.) ને ઉન સાહબસે કહા કે દેખો! શરઅન તુમહારે લિયે ઝરૂરી હૈ કે તુમ અપની બીવીકે સાથ વક્ત ગુઝારો, હંસી ખૂશી ઉસકે સાથ રહો, ઔર કમ અઝ કમ હર તીન દિનકે બાદ અપની બીવીકે સાથ હમબિસ્તરી કરો. ખૈર વો મિયાં બીવી તો ચલે ગયે. તો ઉમર (રદિ.) ને ઉબય બિન કઅબ (રદિ.)

સે પૂછા : આપને યે શર્ત ક્યૂં લગાઈ કે હર તીન દિનકે બાદ બીવીસે મિલાપ કરો? ઉનહોંને કહા : દેખેં! અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને મર્દકો ઝિયાદાસે ઝિયાદા ચાર શાદિયોંકી ઈજાઝત દી. ચુનાંચે અગર ચાર શાદિયાં ભી કિસીકી હોં તો તીન દિનકે બાદ ફિર બીવીકા દિન આતા હૈ. તો મૈંને ઉસે કહા કે તુમ ઝિયાદાસે ઝિયાદા તીન દિન ઈબાદત કર સકતે હો તીન દિનકે બાદ એક દિન રાત તુમહારી બીવીકા હક હૈ, તુમહેં ગુઝારના પડેગા. તો દેખો શરીઅત ઈન્સાનકો ક્યા ખૂબસૂરત બાતેં બતાતી હૈ.

નબી (સ.અ.વ.) કા અપની અઝવાજે મુતહ્હરાતસે બરતાવ

નબી (સ.અ.વ.) અપને ઘરવાલોંકે સાથ બહોત મુહબ્બત પ્યારસે રેહતે થે. ઉનસે ઉનકી દિલલગીકી બાતેં કરતે થે. આપ સોચિયે કે નબી (સ.અ.વ.) કે દિલમેં જહન્નમકા ક્યા નઝ્ઝારા હોગા, જિસે આંખોંસે દેખા. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે ખૌફ ઔર ખશિય્યતકા ક્યા આલમ હોગા! નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : લોગો! મૈં તુમમેં સબસે ઝિયાદા અલ્લાહસે ડરનેવાલા હૂં. વો અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) જિનહોંને જહન્નમકો આંખોંસે દેખા, જો અલ્લાહકી અઝમતસે વાકિફ થે, ઉનકે દિલ પર કિસ કદર અલ્લાહકી અઝમતકા મઆમલા હોગા! લેકિન વો અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) જબ અપની બીવીકે પાસ તશરીફ લાતે થે તો ઉનસે દિલલગીકી બાતેં કરતે થે. અહાદીસમેં બહોતસે ઐસે વાકિઆત મિલતે હૈં જિનસે પતા ચલતા હૈ કે નબી (સ.અ.વ.) અઝવાજે મુતહ્હરાતસે દિલલગી ઔર ઉનકી દિલજોઈ ફરમાયા કરતે થે.

●..... એક મૈદાને જંગસે વાપસીકા વક્ત થા. ઉસ વક્ત ઔરતેં અપની ઝરૂરતસે ફારિગ હોનેકે લિયે અપને ખાવિંદોંકે સાથ બાહિર નિકલ જાતી થીં. ટોયલેટ (સંડાસ) તો બને નહીં હોતે થે. નબી (સ.અ.વ.) અપને

ઘરવાલોંકે સાથ ગયે. રાતકા વક્ત થા, ખુલા મૈદાન થા, નબી (સ.અ.વ.) અપની અહલિયાકો ફરમાતે હૈં : હમીરા! આઓ દૌડ લગાએં. અબ દેખેં! કિતની અજીબ બાત લગતી હૈ. ચુનાંચે નબી (સ.અ.વ.) અપની અહલિયાકે સાથ દૌડને લગે ઔર નબી (સ.અ.વ.) ને ઉનકો જીતને દિયા. જબ વો જીત ગઈ તો બહોત ખૂશ હો ગઈ. નબી (સ.અ.વ.) ખામોશ હો ગયે. અંદાઝા લગાઈયે કે બીવીકો ખૂશ કરનેકે લિયે અગર અલ્લાહકે હબીબ (સ.અ.વ.) ઉસ દૌડમેં થોડી દેર્કે લિયે પીછે રેહ સકતે હૈં તો ક્યા આમ ખાવિંદ અપની બીવીકે લિયે ખામોશ નહીં હો સકતા? કુછ અરસેકે બાદ દો બારહ ફિર ઈસી તરહકી સૂરતે હાલ હુઈ. નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : આઈશા! દૌડેં. ફિર જબ દૌડ લગાઈ તો અબ અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) આગે બળ્હ ગયે, ઔર મુસ્કુરાકર ફરમાયા : હમીરા! "તિલ્ક વ તિલ્ક" પેહલે તુમ જીત ગઈ થી અબ મૈં જીત ગયા. મૈંને તુમહારા હિસાબ બરાબર કર દિયા. તો દેખો! બીવીકી દિલલગીકે લિયે ઐસી બાતેં હૈં.

●..... એક મરતબા ઈદકા દિન થા, બાહિર કુછ હબ્શી નૌજવાન ખેલ રહે થે, દૌડ રહે થે. તો નબી (સ.અ.વ.) ને આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) સે ફરમાયા : કે આઈશા! ક્યા આપ યે ખેલ દેખના ચાહોગી? ફરમાયા : જી દેખના ચાહૂંગી. તો આપ (સ.અ.વ.) ઈસ તરહ ખડે હો ગયે કે આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો અપની ઓટમેં લે લિયા ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે બાઝૂ પર આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ને અપની ઠોડી રખ્ખી ઔર ઈસ તરહ વો ખેલ દેખને લગીં. નબી (સ.અ.વ.) કુછ દેર બાદ પૂછતે કે તુમ દેખ રહી હો બસ કરેં! ફરમાયા : નહીં અભી ઔર દેખના ચાહતી હૂં. દો તીન મરતબા ઐસા હુવા. નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : તુમહેં યે ખેલ બહોત અચ્છા લગા. અબ દેખિયે! કે અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) (પરદેકી આયાત નાઝિલ હોનેસે પેહલે) યે ખેલ ખૂદ અપની બીવીકો દિખા રહે હૈં.

●..... ચુનાંચે આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો નબી (સ.અ.વ.) ને નવ ઔરતોંકી કહાની સુનાઈ : કે કુંવેં પર પાની ભરનેકે લિય નવ ઔરતેં ઈખઠ્ઠી

હુઈ. એકને કહા કે તુમ બિલકુલ આજ ખરી ખરી બાત સુના દો! તો એકને કહા : મેરા ખાવિંદ ઐસા હૈ, ઐસા હૈ. દૂસરીને કહા મેરા ખાવિંદ ઐસા..... તીસરીને કહા ઐસા..... અબ દેખો! અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) અપની બીવીકો ઉન ઔરતોંકી કહાની સુના રહે હૈં ઔર ફરમાયા કે ઉનમેંસે એક ઔરત "ઉમ્મે ઝરઅ" થી. ઉસને અબૂ ઝરઅકે બારેમેં કહા કે વો મુઝે ઈતના મુહબ્બતસે રખતા હૈ, વો મુઝે ઈતના ખિલાતા હૈ, ઉસને મુઝે સોનેસે લાદ દિયા, ઉસને મુઝે ઈતની મુહબ્બત દી. યે બાતેં સુનાકર નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, આઈશા! અબૂ ઝરઅ, ઉમ્મે ઝરઅસે જિતની મુહબ્બત કરતા થા મૈં ઉસસે ઝિયાદા તુમસે મુહબ્બત કરતા હૂં. અબ બતાએં કે ખાવિંદ અગર ઐસી બાત બીવીસે કરેગા તો ઉસકી ઝિંદગીમેં તો ખૂશિયાં આ જાએંગી. ઉસકો તો અપના ઘર બસતા નઝર આ જાએગા.

●..... નબી (સ.અ.વ.) કી સવારી એક દફા જા રહી થી. આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) દૂસરે ઊંટ પર સવાર થીં. અલ્લાહકી શાન) વો ઊંટ ભાગ ગયા. તો નબી (સ.અ.વ.) ને જબ દેખા કે વો ઊંટ ભાગ રહા હૈ તો ફરમાયા : **વા અરૂસાહ** (હાયે મેરી દુલ્હન). અબ અંદાઝા લગાઈયે કે અલ્લાહકે હબીબ (સ.અ.વ.) કા વો શાદીકા દિન નહીં થા, સાલોં ગુઝર ગયે થે શાદીકો, ઉસ વક્ત જબ આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કા ઊંટ ભાગા તેઝીકે સાથ તો નબી (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં **વા અરૂસાહ** હાય મેરી દુલ્હન. તો જબ ખાવિંદ ઈસ તરહ બીવીકે સાથ પ્યાર કરે તો બીવી ક્યૂં નહીં ઘરકો આબાદ કરેગી.

●..... "અન્જશા (રદિ.) સહાબી" હૈં વો ખવાતીનકે ઊંટોંકી મુહાર પકડકર ચલ રહે થે. તો ઉનહોંને ઝરા તેઝ ચલના શુરૂ કર દિયા. ઉનકે પીછે ઊંટોંને ભી ભાગના શુરૂ કર દિયા. નબી (સ.અ.વ.) ને જબ દેખા કે ઊંટ તેઝીસે ભાગ રહે હૈં તો અન્જશાકો (રદિ.) કો ફરમાયા કે ઊંટોંકો આહિસ્તા ચલાઓ! ઉસકે ઉપર હમારે આબગીને (કાંચ) સવાર હૈં. કે જૈસે શીશે (કાંચ) કી બની હુઈ ચીઝકો ઝરા નાઝુક હોનેકી વજહસે પ્યારસે હેન્ડલ કરના ચાહિયે તો અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) ને યે લફઝ ઈસ્તેમાલ કિયા. આપ સોચિયે!

જો અલ્લાહકે પ્યારે મહેબૂબ (સ.અ.વ.) ઊંટકો તેઝ ચલાકર ભી ઉનકો તકલીફ નહીં દેના ચાહતે વો અપની બીવિયોંકો કિતના ખૂશ રખતે હોંગે!

ચુનાંચે હઝરત ડાક્ટર અબ્દુલ હય સાહબ (રહ.) કી બીવી ઉનકે બારેમેં ફરમાયા કરતી થીં કે ઉનહોંને પૂરી ઝિંદગી કભી મુઝસે લેહજા બદલકર હી બાત નહીં કી. ક્યા અચ્છા બરતાવ હૈ! ક્યા હુસ્ને અખ્લાક હૈ! ફરમાતી હૈં નારાઝ હોના, ગુસ્સે હોના તો બડી દૂરકી બાત હૈ. ઉનહોંને કભી મેરે સાથ લેહજા બદલકર બાત નહીં કી. હમેશા મુહબ્બત પ્યારકે લેહજેમેં બાત કરતે થે.

શાદીકે પેહલે ઔર બાદ નૌજવાનોંકી સોચમેં ફર્ક

યે નૌજવાન જબ કુંવારે હોતે હૈં ઉસ વક્ત ઉનકી સબસે બડી તમન્ના હોતી હૈ કે શાદી હો જાએ, બીવી મિલ જાએ. એક દૂસરેકે પાસ બૈઠતે હૈં કેહતે હૈં જી.

"No life without wife" (બીવીકે બગૈર કોઈ ઝિંદગી નહીં)

ઉસ વક્ત ઉનકો બીવીકા ઈતના ઈન્તિઝાર હોતા હૈ. હર વક્ત વોહી સોચેં, હર વક્ત વોહી બાતેં, વોહી નૌજવાનોંકા હંસી મઝાક. ઉસ વક્ત સમઝતે હૈં પતા નહીં યે ક્યા નેઅમત હૈ! અલ્લાહ મુઝે જલ્દી દે દે. ચુનાંચે એક નૌજવાન કેહને લગા કે મુઝે મૌતસે મુહબ્બત હી ઈસી લિયે હૈ કે વો આતી હૈ, આતા નહીં હૈ. તો જબ કુંવારે થે તો ફિર ઈતના શૌક કે હાય અલ્લાહ મુઝે યે નેઅમત દે દે. ઔર જબ વો બીવી ઘરમેં આ જાતી હૈ તો અબ ઉનકો સખ્તિયાં યાદ આ જાતી હૈં. ઉસ વક્ત ભી મુહબ્બત પ્યારસે રહેં.

બાઝ શૌહર દિલ જલાતે હૈં

ઔર આજકલકે ખાવિંદ તો દિલ જલાતે હૈં, શાદી હુઈ ઔર બસ.

કઈ લોગ તો ઐસે હોતે હૈં જો ખૂદ ફિસ્કો ફુજૂરમેં પડ જાતે હૈં, ગૈર ઔરતોંકી તરફ મુતવજ્જેહ હો જાતે હૈં. મિયાં-બીવીકે ઝગડોંકી પછત્તર (૭૫) ફીસદ જો વુજૂહાત હૈં ઉનમેંસે એક વજહ કે શાદીકે બાદ નૌજવાન મર્દ ગૈર લડકિયોંકે સાથ Envolve (મુન્સલિક) હો જાતે હૈં. ઔર અપની બીવીકો Ignore (નઝર અંદાઝ) કર દેતે હૈં. ઘર વક્ત નહીં દેતે, ઘર આતે હૈં તો ઉનકો નીંદ આઈ હુઈ હોતી હૈ. બીવીસે બાત કરનેકી ફુરસત નહીં હોતી, વો બાત ભી કરતી હૈ તો દો લફઝોંમેં જવાબ દે દેતે હૈં. કહીં બૈઠે હોતે હૈં, બીવી ફોન કરતી હૈ..... અચ્છા તુમ મુઝે કામ નહીં કરને દે રહી ઔર કામ ક્યા હોતે હૈં બૈઠે મેસેજ કર રહે હોતે હૈં. યે કિસ કદર ઝુલ્મ હૈ! જિસકો યે નિકાહકે બાદ અપને ઘર લાએ. જિન મુહબ્બતોંકી વો હકદાર થી અબ ઉનહોંને વો મુહબ્બતેં ગૈર લડકીકે લિયે ઈસ્તેમાલ કરની શુરૂ કર દી. જબ જી ભરા હુવા હો તો કિસીકે સામને બિરયાની ભી રખ દો તો બિરયાનીકો હાથ લગાનેકો ઉસકા જી નહીં ચાહતા. ઉનકા યેહી હાલ હોતા હૈ કે બાહિર ફોન કરકે, બાતેં કરકે I miss you (મૈં તુમહારે બગૈર રેહ નહીં સકૂંગા) કેહકર અપની મુહબ્બતોંકે જઝબે પૂરે કરકે આતે હૈં. ઘર આતે હૈં તો બીવી બિરયાનીકી તરહ ભી હો તો ભી ઉનકા દેખનેકો દિલ નહીં કરતા. યે ઉન ઝગડોંકી બુન્યાદી વજહ હૈ. નૌજવાન લડકોંકો ચાહિયે કે વો અપની ઝિમ્મેદારિયોંકો દેખેં. ઘરમેં આકર ઉનકા દિલ ન દુખાએં બલ્કે દરગુઝરસે કામ લેં.

બીવીકી નાઝ બરદારી ભી હોની ચાહિયે

શરીઅતને કહા હૈ કે બીવીકા ચૂંકે ખાવિંદકે સાથ પ્યારકા તઅલ્લુક હૈ, મુહબ્બતકા તઅલ્લુક હૈ. અબ ઈસ મુહબ્બતમેં કઈ મરતબા બીવીમેં નાઝ ભી આ જાતા હૈ તો એ'તિદાલકે સાથ બીવીકે નાઝકો ભી બરદાશ્ત કર લેના ચાહિયે ઔર ઈસ પર સબર કરના ચાહિયે. ચુનાંચે અલ્લાહકે પ્યારે મહેબૂબ નબી (સ.અ.વ.) ઔર આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કે દરમિયાન કોઈ બાત હો ગઈ. અભી યે બાત ચલ રહી થી કે ઉધરસે સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) તશરીફ લે

આએ. નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અબૂબક્ર! તુમ અચ્છે વક્ત પર આએ, આઓ! હમ તુમહેં કેહતે હૈં કે તુમ હમારે દરમિયાન એક બાતકા ફૈસલા કરો. તો સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) ને ફરમાયા : ઠીક હૈ જી. તો ફરમાયા કે કૌન બાત કરેગા? તો નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે મૈં બાત કરતા હૂં, મૈં બતાતા હૂં કે ક્યા હુવા. તોં આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ઝરા ગુસ્સેમેં થીં, કેહને લગીં કે હાં ઠીક હૈ, આપ હી બાત કરેં મગર ઠીક ઠીક બાત કરેં. અબ જબ અબૂબક્ર (રદિ.) ને યે સુના કે બાત આપ ફરમાએં લેકિન ઠીક ઠીક બાત કરેં. તો ઉનહોંને આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો એક ઝોરકા થપ્પડ લગાયા. કેહને લગે : તુઝે તેરી માં રોએ, ક્યા અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) ઠીક બાત નહીં કરેંગે? અબ જબ થપ્પડ લગા, તો બેટી થીં, જલ્દીસે નબી (સ.અ.વ.) કે પીછે છુપ ગઈ કે દૂસરા ન પડ જાએ, તો નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અબૂબક્ર! હમને તો આપકો ફૈસલાકે લિયે બુલાયા થા, યે તો નહીં કહા થા કે મારના હી શુરૂ કર દેં. આપ જાએં! હમ અપના મઆમલા ખૂદ સમેટ લેંગે. ચુનાંચે સિદ્દીકે અકબર (રદિ.) વહાંસે ચલે ગયે. જૈસે હી વો ગયે આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) આપકે પીછેસે દૂસરી તરફ આઈં. નબી (સ.અ.વ.) ને મુસ્કુરાકર દેખા ઔર ફરમાયા : દેખા! દૂસરે થપ્પડસે મૈંને હી તુમહેં બચાયા હૈ ના. અબ ઈતનીસી બાત પર ફિર મુહબ્બત પ્યારકી ઝિંદગી. તો માલૂમ હુવા કે બીવિયોંકે સાથ તહમ્મુલ મિઝાજીકે સાથ રેહના ચાહિયે ઔર એ'તિદાલકે સાથ ઉનકે નાઝ ઔર નખરેકો ભી બરદાશ્ત કર લેના ચાહિયે.

સાસકે સોચનેકા અજીબ અંદાઝ

અબ સાસકો યે ચીઝ બુરી લગતી હૈ, મગર વો અપની ઝિંદગી પર નઝર દૌડાએ કે જબ વો બહૂ થી તો વો કિતને નાઝ કિયા કરતી થી! અબ ચૂંકે બુઢ્ઢી હો ગઈ ઈસ લિયે ઉસકો યે ચીઝેં અચ્છી નહીં લગતી. ફિર વો બેટેકો સમઝાતી રેહતી હૈ કે ક્યા તુમહારી બીવી બની રેહતી હૈ! ક્યા તુમ બીવીકે સાથ બૈઠે રેહતે હો! અસલમેં વો નહીં બોલ રહી હોતી, બેચારીકા બુઢ્ઢાપા બોલ રહા

હોતા હૈ. તો મૈં સમઝતા હૂં કે સાસ ભી બેચારી બેકુસૂર હી હોતી હૈ વો ખૂદ નહીં બોલ રહી હોતી, ઉસકા બુળ્હાપા બોલ રહા હોતા હૈ. અગર વો ઈસ ઉમ્રમેં હોતી જિસ ઉમ્રમેં અબ યે બચ્ચે ઔર બચ્ચિયાં હૈં તો ઉસકી સોચકી ફ્રિક્વન્સી ભી મુખ્તલિફ હોતી.

હઝરત થાનવી (રહ.) કા અપની બીવિયોંસે બરતાવ

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે ઔલાદ ન હોનેકી વજહસે દૂસરી શાદી કરની પડી. તો બીવિયોંકે અંદર એક દૂસરેકે સાથ આપસમેં મઆમલા ચલતા હી હૈ, કભી યે નારાઝ ઔર કભી વો નારાઝ. ફરમાતે હૈં! કઈ દફા ઐસા હોતા કે મૈં એક ઘર જાતા તો દરવાઝેકો કુંડી લગી હુઈ હોતી, વો ખોલતી હી નહીં થી. તો મૈં વહીં દરવાઝે પર મુસલ્લા બિછાકર નમાઝ પળ્હ લેતા ઔર વાપસ આ જાતા થા. યે હકીમુલ ઉમ્મત (રહ.) હૈં! જિનકો અલ્લાહને ઈલ્મકા સમંદર બનાયા થા.

ફરમાતે હૈં : એક મરતબા મેરી બડી ઘરવાલી કહીં જાને લગીં ઔર મુઝે કેહ ગઈ કે ઘરમેં મુરઘિયાં પાલી હુઈ હૈં તો ઉનકો અપને વક્ત પર દાના પાની ડાલ દીજિયેગા. મૈંને કહા બહોત અચ્છા. ફરમાતે હૈં કે મૈં બાત હી ભૂલ ગઈ. અબ મૈં તફસીર (બયાનુલ કુરઆન) લિખને જો બૈઠા તો કોઈ મઝમૂન વારિદ નહીં હો રહા, બડી તૌબા કી, બડી દુઆએં માંગીં મગર તબીઅતમેં કોઈ ઈન્શિરાહ હી નહીં હો રહા, આમદકા સિલસિલા બિલકુલ બંદ થા. કાફી દેરકે બાદ ફરમાને લગે કે હો ન હો, કોઈ મુઝસે ઐસી કોતાહી હુઈ, ગુનાહ હુવા જિસકી વજહસે જો રોઝ મુઝ પર ઈલ્મ આતા થા, અલ્લાહને મુઝે ઉસ મઅરિફતસે આજ મહેરૂમ કર દિયા. કેહને લગે મૈં બૈઠકર સોચને લગા તો અચાનક મુઝે ખયાલ આયા કે ઓ હો! મૈંને તો મુરઘિયોંકો આજ દાના ભી નહીં ડાલા. ફરમાતે હૈં : મૈં ઉઠકર ફૌરન ઘર ગયા, મુરઘિયાં ભૂકી પ્યાસી થીં,

મૈંને દાના ડાલા, ઉનકો પાની દિયા. જબ મુરઘિયોંને વો પાની પિયા ઔર દાના ખાયા, અલ્લાહને મઝામીન ફિર વારિદ કરને શુરૂ કર દિયે ઔર ફિર મૈંને આકર અલ્લાહકે કુરઆનકી તફસીર લિખ્ખી. અગર મુરઘિયોંકો તકલીફ પહોંચે તો અલ્લાહ તઆલા અપની મઅરિફતકે ઈલ્મકો રોક લેતે હૈં. જો અપની બીવીકા દિલ દુખાએગા વો અલ્લાહકી મઅરિફત કૈસે પાએગા? તો દીનદાર લોગોંકો ઈસ બાતકા ખયાલ રખના ચાહિયે.

બીવીકો મઆફ કરને પર એક શખ્સકી બખ્શિશ

હઝરત થાનવી (રહ.) ને યે વાકિઆ લિખ્ખા હૈ કે એક શખ્સકી બીવીસે કોઈ ગલતી કોતાહી હુઈ અબ વો ઉસે સઝા દેતા તો હક બજાનિબ થા. મગર ઉસને ઉસકો અલ્લાહકી બંદી સમઝકર મઆફ કર દિયા. કુછ અરસેકે બાદ ખાવિંદકી વફાત હુઈ, કિસીને ખ્વાબમેં પૂછા : સુનાઓ! ક્યા હુવા? કેહને લગા : અલ્લાહકે હુઝૂર પેશી હુઈ, ફરમાયા કે તૂને ઉસ મૌકા પર અપની બીવીકો મેરી બંદી સમઝકર મઆફ કર દિયા થા, આઓ! આજ મૈં તુમહેં અપના બંદા સમઝકર મઆફ કર દેતા હૂં. અલ્લાહુ અકબર કબીરા. ઈસસે અંદાઝા લગાઈયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઈસ બાતકો કિતના પસંદ કરતે હૈં.

અબુલ હસન ખરકાની (રહ.) કી કરામત

ચુનાંચે અબૂલ હસન ખરકાની (રહ.) શેરકી સવારી કરકે આ રહે થે. કિસીને પૂછા : હઝરત! આપકો યે કરામત કૈસે મિલી કે શેર પર સવાર હોતે હૈં? ફરમાને લગે : ઘરમેં મેરી બીવી તેઝ મિઝાજ કી હૈ, મૈં ઉસકી તેઝ મિઝાજી પર સબ્ર કર લેતા હૂં તો અલ્લાહકા શેર મેરે બોઝકો ઉઠાને પર સબ્ર કર લેતા હૈ.

હઝરત મિરઝા મઝહર જાને જાનાં (રહ.) કો મકામ કૈસે મિલા?

હઝરત મિરઝા મઝહર જાને જાનાં (રહ.) બહોત હી ઝિયાદા નાઝુક મિઝાજ થે ઉનકે તો વાકિઆત બહોત હી ઝિયાદા હૈં, મગર રૂહાની મકામ ઈતના થા કે શાહ વલીયુલ્લાહ દહેલ્વી (રહ.) ફરમાતે થે : અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને મુઝે ઐસા કશ્ફ દિયા કે મૈં પૂરી દુનિયાકો ઈસ તરહ દેખતા હૂં જૈસે હથેલી પર પડે હુએ કિસી દાનેકો દેખતા હૂં. યે શાહ વલીયુલ્લાહ મુહદ્દિસ દહેલ્વી (રહ.) ને લિખ્ખા હૈ ઔર ફરમાતે હૈં કે ઈસ કશ્ફકે હાસિલ હોનેકે બાદ મૈં યે કેહતા હૂં કે ઈસ વક્ત પૂરી દુનિયામેં મિરઝા મઝહર જાને જાનાં જૈસા દૂસરા કોઈ બુઝુર્ગ મૌજૂદ નહીં. તો જિનકે બારેમેં એક મુહદ્દિસ, મુફસ્સિર યે કેહ રહા હો, ઉસ મિરઝા મઝહર જાને જાનાં (રહ.) કો જો યે મકામ મિલા, ઉસકી બુન્યાદી વજંહ યે થી કે ઉનકી બીવી ઝરા તેઝ ઝબાનકી થી. બાત બાત પર સખ્ત લફઝ બોલ દેતી થી, તો ઉનહોંને અપની બીવીકે ઈસ તકલીફ પર સબ્ર કિયા, અલ્લાહને ઉનકો વિલાયતકા ઈતના ઊંચા મકામ અતા ફરમા દિયા.

ચુનાંચે નબી (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા :

યગ્લિબ્ન કરીમન્ વ યગ્લિબુહુન્ન લઈમા.

(કરીમ લોગોં પર યે ગાલિબ આ જાતી હૈં ઔર કમીને લોગ ઉન પર ગાલિબ આ જાતે હૈં)

ફઉહિબ્બુ અન્ અકૂન કરીમન્ મગ્લૂબન્ વલા ઉહિબ્બુ અન્ અકૂન લઈમન્ ગાલિબા. (રૂહુલ મઆની : જિ. ૫, સ. ૧૪)

(મૈં યે પસંદ કરતા હૂં કે મૈં કરીમ બનૂં અગરચે મગ્લૂબ હો જાઉં, લેકિન યે પસંદ નહીં કરતા કે બદ અખ્લાક બનૂં ઔર ઉન પર ગાલિબ રહૂં)

તો કરીમીકો ઔર નરમીકો ઈતના પસંદ ફરમાયા કે મૈં ચાહતા હૂં કે મૈં કરીમ બનકર રહૂં, અગરચે મેરી બીવી મુઝ પર ગાલિબ હી ક્યૂં ન આ જાએ. યે અલ્લાહકે હબીબ (સ.અ.વ.) ફરમા રહે હૈં.

બીવીકો કુછ ઝાતી ખર્ચા ભી દેના ચાહિયે

બાઝ ઔકાત ઝગડેકી એક બુન્યાદી વજહ યે ભી હોતી હૈ કે ખાવિંદ અપની બીવીકો ખર્ચકે લિયે મુનાસિબ પૈસે હી નહીં દેતે. કારોબાર ભી હૈ, મગર ઘરમેં કંજૂસ બને હુએ હોતે હૈં. અબ ઝરૂરતકી ચીઝ ભી ન લાકર દેના, યા બીવી કહે : ફલાં ચીઝકી ઘરમેં ઝરૂરત હૈ. ઔર વો ભૂલ હી જાના, જો મરદોંકા શેવા હૈ તો યકીનન યે ઝગડેકા સબબ બનેગા. તો એ'તિદાલકે સાથ ઉસકી ઝરૂરિયાતકો પૂરા કરના, ઉસકો કપડા જૂતી લેકર દેના, ઝરૂરતકી ચીઝ લેકર દેના, અચ્છા ખાના લેકર દેના, યે ખાવિંદકા ફર્ઝે મન્સબી હોતા હૈ. શરીઅતને યે કહા કે ઘરકે ખર્ચ ઈખરાજાત તો અપની જગહ, અપની હૈસિયતકે એ'તિબારસે ખાવિંદ હર મહીને બીવીકા જેબ ખર્ચ મુતઅય્યન કર દે, ઔર દેનેકે બાદ ઉસકો ભૂલ જાએ. ઉસકે બારેમેં યે મત પૂછે કે કહાં લગાયા? શરીઅતકા હુસ્ન દેખિયે! શરીઅતકી ખૂબસૂરતી દેખિયે! ક્યૂં! ઈસ લિયે કે બીવીકે અપને તો આમ્દનીકે ઝરાએઅ હોતે નહીં હૈ. ઉસે તો અપને ખાવિંદ પર ઈન્હિસાર કરના પડતા હૈ. અબ ખાવિંદ ઉસે એક પૈસા ભી ઝરૂરતકે લિયે નહીં દેતા તો ઝાતી ઝરૂરતકી ચીઝેં વો કૈસે લે સકેગી? ફિર ઉસકે પાસ ઉસકી બહેનકા બેટા આયા, ભાઈકા બેટા આયા, કોઈ બચ્ચા આયા, યે ખાલા હૈ, ફૂફી હૈ ઉસકા ભી જી ચાહતા હૈ મૈં કિસીકો ખિલોના લેકર દૂં, કિસીકો ગિફટ લેકર દૂં, પ્યારસે કિસીકો હદિયા દૂં તો ક્યા યે અપને ખાવિંદસે હર વક્ત ભીખ માંગતી રહેગી? તો શરીઅતને કહા કે તુમ બીવીકે લિયે અપની હૈસિયતકે એ'તિબારસે જેબ ખર્ચ તય કર દો, ઉસકો ખર્ચા દેના શુરૂ કર દો! મગર ઉસકે બારેમેં મત પૂછો કે ઉસને કહાં ખર્ચ કિયા? હો સકતા હૈ, ઉસકા દિલ ચાહે વો અપની કિસી ગરીબ પડોસન, કિસી ગરીબ સહેલીકી મદદ કરના ચાહે, અલ્લાહકે રાસ્તેમેં ખર્ચ કરના ચાહે તો વો કર સકે. તો શરીઅત કેહતી હૈ કે એ'તિદાલકે સાથ બીવિયોંકો કુછ ખર્ચ દેના ઝરૂરી હોતા હૈ. ચુનાંચે ખાવિંદોંકો ચાહિયે કે અપની બીવિયોંકા માહાના તય કરેં.

ચંદ દિન હુએ એક બિઝનેસમેનકે પાસ બૈઠે હુએ થે તો બાત કરતે કરતે વો કેહને લગા કે હઝરત! બીવી બહોત મહેંગી હોતી હૈ. ઉસકી બાત સુનકર મુઝે હૈરાની હુઈ કે અલ્લાહ તઆલાને ઉસ બંદેકો ઈતના દિયા કે મેરે ખયાલમેં અગર યે ચાહે તો હર મહીને લાખોં ખર્ચ કર સકતા હૈ મગર ઉસકી બાત દેખેં કે કેહને લગા : હઝરત! બીવી બહોત મહેંગી હોતી હૈ. પૈસેકી મુહબ્બતકા યે હાલ.

બીવીકો અપને માં-બાપસે મિલનેમેં રૂકાવટ ન ડાલે

એક ઝગડેકી વજહ યે ભી હોતી હૈ કે જબ શાદી હો જાતી હૈ તો ખાવિંદ અપની બીવીકો અપને માં-બાપસે ભી કઈ દફા મિલનેકી ઈજાઝત નહીં દેતે. બસ જી કામ હૈં, બસ મસરૂફ હૈં. કભી ગુસ્સાસે રોક દેતે હૈં, કભી મુહબ્બતસે. એક હાફિઝ સાહબ થે. નવ સાલસે અપની બીવીકો અપને માં-બાપસે નહીં મિલને દિયા. ખૂદ અમારાતમેં (અરબસ્તાનમેં) રેહતે થે ઔર ઉસકે માં-બાપ ઈન્ડિયામેં થે. અબ વો બચ્ચી આમિલા ભી હૈ, આલિમા ભી હૈ, તકિયા, નકિયા (પરહેઝગાર) ભી હૈ, બહોત અચ્છી ઈબાદત ગુઝાર બચ્ચી, મગર દિલસે ઈતની દુખી હાલાંકે ખાવિંદ ભી દીનદાર હાફિઝ થા. બીવી જબ ભી કેહતી : મેરા બહોત દિલ ચાહતા હૈ કે મૈં અમ્મીકે પાસ જાઉં, તો વો કેહતે ક્યા કરૂં મેરા તુમહારે બગૈર ગુઝારા નહીં હોતા. મુઝે અંદાઝા હુવા તો મૈંને ઉનકો કહા : હાફિઝ સાહબ નવ સાલ ગુઝર ગયે, બેટી હૈ, ઉસકા દિલ ચાહતા હૈ કે મૈં માં-બાપસે મિલૂં, તો આપ જાને દેં. તો કેહને લગે : હઝરત! ક્યા કરૂં મુઝે ઉસકે બગૈર નીંદ નહીં આતી. મૈંને કહા : બહોત અચ્છા તુમહેં નીંદ નહીં આતી, આપ અપની જોબસે (નોકરીસે) એક મહીનેકી છુટ્ટી લો! ઔર ખૂદ ભી ઉસકે સાથ જાઓ! ઔર એક મહીના વહીં પર રહો! અબ હાફિઝ સાહબકી આંખેં ખુલીં. ચુનાંચે જબ ઉસને દેખા કે હઝરત સાહબ સીરિયસ હૈં. અબ

ઉસને વાકઈ એક હફતાકી છુટ્ટી લી ઔર અપની બીવીકો લેકર ગયા ઔર જાકર અપની બીવીકો વાલિદૈનસે મિલાકર લાયા. જબ કે ઉસ નવ સલામેં વો દો દરજન દફા અપને વાલિદૈનસે મિલકર આયા થા. તો અપને વાલિદૈનસે મિલનેકે લિય વક્ત હૈ, ઉસ વક્ત નીંદ કૈસે આ જાતી હૈ ભઈ? યે બેવકૂફિયાં હોતી હૈં કે અપને મહરમ રિશ્તેદારોંસે, બાપસે, માં સે, બહેનસે, ભાઈસે ભી ઉસકો મિલને ન દેના. હમને ઘરમેં કોઈ જાનવર પાલા હુવા હૈ! ઉસકો ઈન્સાન સમઝિયે ઔર ઉસકી ઝરૂરતોંકો મહેસૂસ કીજિયે! યે ખાવિંદકી ઝિમ્મેદારી હોતી હૈ. યાદ રખ્ખેં! કે શાદીસે પેહલે ખાવિંદકી એક માં ઔર એક બાપ, ઔર શાદીકે બાદ અબ સાસ ઔર સુસર, ઉસકે લિયે માં ઔર બાપકા હુકમ રખતે હૈં. અગર યે ઉસકો ઉસકે માં-બાપસે નહીં મિલને દે રહા તો ગોયા અપને માં-બાપસે નહીં મિલને દે રહા.

ઝગડોંકી એક બડી વજહ..... બુઢાપા

ફિર શાદીકે ઝગડોંમેં એક બડી વજહ બુઢાપા હોતા હૈ. યે એક અજીબ ઝિંદગીકા વક્ત હોતા હૈ જિસમેં તબીઅતોંકે અંદર બહોત ઝિયાદા સખ્તી આ જાતી હૈ ઔર તબીઅતેં હસ્સાસ હો જાતી હૈં. ચુનાંચે અગર ઔરતેં બુઢી હોં યા મર્દ બુઢે હોં, ઝરા ઝરાસી બાત પર નારાઝ હો જાતે હૈં. હમને બાઝ બુઢોંકો દેખા કે વો હવાકો ગાલિયાં દે રહે હોતે હૈં. તબીઅત ઐસી હસ્સાસ હો ગઈ.

હમારે હઝરત (રહ.) ફરમાતે થે કે એક બુઢા, ડાક્ટરકે પાસ ગયા કેહને લગા : ડાક્ટર સાહબ! મેરી બીનાઈ (આંખોંકી રોશની) કમઝોર હો ગઈ, ઉસને કહાઃ બુઢાપા હૈ. ડાક્ટર સાહબ! મુઝે ઊંચા સુનતા હૈ, ઉસને કહા બુઢાપા હૈ. ડાકટર સાહબ! મેરે તીન ચાર દાંત ભી ગિર ગયે હૈં, બુઢાપા હૈ. ડાક્ટર સાહબ! મુઝે ખાના ભી હઝમ નહીં હોતા, બુઢાપા હૈ. જબ ડાક્ટરને બારબાર કહા કે બુઢાપા હૈ તો બુઢે મિયાંકો ગુસ્સા આયા. ઉસને કહા : યે ક્યા હર બાત પર બુઢાપા હૈ, બુઢાપા હૈ? ડાક્ટરને કહા : બડે મિયાં યે ભી બુઢાપા હૈ. તો બુઢાપેમેં બંદેકી તબીઅત ઐસી હો જાતી હૈ. મિયાં-બીવીકી

અકસર લડાઈયાં ઈસ ઉમ્રમેં હોતી હૈં જબ ઉનકો એક દૂસરેકી તબ્ઈ ઝરૂરત કમ હો જાતી હૈ, યાની એક દૂસરેકી ઝરૂરત નહીં રેહતી તો ઉનકે યે ઝગડે બહોત બળ્હ જાતે હૈં.

ચુનાંચે એક સાહબને કહા કે જબ મેરી શાદી હુઈ તો મૈં બોલતા થા ઔર બીવી સુનતી થી. ફિર બચ્ચે હો ગયે ઔર માં કે વોટ બળ્હ ગયે, ફિર બીવી બોલતી થી ઔર મૈં સુનતા થા. ફિર હમ દોનોં બુળ્હે હો ગયે તો ફિર હમ દોનોં બોલતે થે ઔર મોહલ્લેવાલે સુનતે થે. તો બુળ્હાપેકી લડાઈયાં ઐસી હી હોતી હૈં.

શરીઅતકા હુસ્નો જમાલ દેખિયે કે શરીઅતને મિયાં-બીવીકે તઅલ્લુકમેં દો લફઝ ઈસ્તે'માલ કિયે. ઈરશાદ ફરમાયા :

(વ મિન્ આયાતિહી અન્ ખલક લકુમ્ મિન્ અન્ફુસિકુમ્ અઝ્વાજલ્ લિતસ્કુનૂ ઈલય્હા વ જઅલ બય્નકુમ્ મવદ્દતંવ્ વ રહ્મતન્, ઈન્ન ફી ઝાલિક લઆયાતિલ્ લિકવ્મિંય્ યતફક્કરૂન.

(અલ્લાહ તઆલાકી નિશાનિયોંમેંસે યે હૈ કે ઉસને તુમમેંસે તુમહારે લિયે જોડા બનાયા, તાકે તુમ ઉનસે સુકૂન હાસિલ કર સકો. ઔર તુમહારે દરમિયાન મવદ્દત ઔર રહમત રખ દી. બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં અકલવાલોંકે લિયે)

મુફસ્સિરીનને નુકતા લિખ્ખા કે "મવદ્દત" જવાનીમેં હોતી હૈ. જવાનીકી ઉમ્રમેં એક દૂસરેકી ઝરૂરત ભી હોતી હૈ. મિયાં-બીવી લડ ભી પડતે હૈં તો રાતકો ફિર એક હોતે હૈં. મિયાં બીવી નારાઝ ભી હોતે હૈં તો એક દૂસરેકી ઝરૂરત ઉનકો ફિર મનવાને પર મજબૂર કર દેતી હૈ. યે મવદ્દત હોતી હૈ. લેકિન જબ બુળ્હે હો જાતે હૈં તો એક દૂસરેકી જો તબ્ઈ ઝરૂરત હોતી હૈ વો તો નહીં રેહતી. વો તઅલ્લુક તો બહોત કમઝોર હો જાતા હૈ. તો અબ દોનોંકો જોડનેકે લિયે ક્યા ચીઝ હૈ? તો ફરમાયા કે તુમહારે દરમિયાન રહમતકા તઅલ્લુક ભી રખ દિયા. રહમતકા ક્યા મતલબ? કે ખાવિંદ અગર બુળ્હા હો ગયા તો બીવી યે સોચે કે મૈં જબ આઈ થી તો યે કિતના નૌજવાન થા, ઉસને કમાયા, ઉસને ઘર બનાયા, ઉસકે બચ્ચે હૈં, ઉસને મુઝે ખૂશિયાં દીં ઔર મુઝે

ખૂશિયાં દે દેકર અબ યે બુળ્હા હો ગયા હૈ. ઔર અબ અગર ઉસકી તબીઅતમેં સખ્તી આ ભી ગઈ હૈ તો જૈસે એક બીમાર આદમીકે સાથ બંદા ડીલ કરતા હૈ તો મુઝે ઉસકે ઈતને અરસેકી મુહબ્બતોંકા બદલા દેના હૈ ઔર બુળ્હાપેમેં ઉસકી ખિદમત કરની હૈ.

ઔર ફરમાયા કે ખાવિંદ યે સોચે કે જબ યે મેરે પાસ આઈ થી તો યે કિસ કદર નૌજવાન ઔર ખૂબસૂરત લડકી થી, ફિર યહાં આકર ઉસકે બચ્ચે હુએ ઔર ઉસકા યે હાલ હો ગયા કે બુળ્હી હો ગઈ. ઈસ લડકીને અપની જવાની મેરી ખિદમત કરતે કરતે ગુઝાર દી ઔર બુળ્હાપેકો આ ગઈ. અબ અગર બુળ્હાપેમેં ઈસકી તબીઅતમેં અગર તલ્ખી હૈ, તેઝી હૈ, કોઈ ભી ઐસા મસ્અલા હૈ તો ઈસને અપને આપકો મેરી હી ખાતિર બુળ્હા કિયા હૈ. તો મુઝે ઈસકા લિહાઝ તો રખના ચાહિયે. લિહાઝા બુળ્હાપેમેં દોનોંને જો ઈતને સાલ એક દૂસરેકો મુહબ્બતેં દીં, ફરમાયા કે ઉસકા લિહાઝ કરતે હુએ એક દૂસરેકા ખયાલ રખના ઈસકો "રહમત" કેહતે હૈં. તો બુળ્હાપેમેં અગર રહમતકા ખયાલ રખ્ખેં ઔર કહેં કે જી હાં હમને ઈતની અચ્છી ઝિંદગી ગુઝારી હૈ તો બુળ્હાપા તો હમેં એક દૂસરેકે સાથ અચ્છા હી ગુઝારના ચાહિયે તો યકીનન દિલોંમેં એક દૂસરેકે ખિલાફ નફરતેં ખતમ હો જાએંગી.

જન્નતમેં નહીં જાના

યે બુળ્હાપેકી નફરતેં ઈતની હોતી હૈં કે તૌબા તૌબા! બાઝ દફા તો ઐસી સૂરતે હાલ હોતી હૈ કે મેરે ખયાલમેં અગર ખાવિંદકો કહેં કે તુમહારે હાથમેં અગર ગોલી હો તો કિસકો મારોગે? તો કહેગા : બીવીકો. ઔર બીવીસે પૂછેં કે તુમહારે હાથમેં ગોલી હો તો કિસકો મારોગી? તો કહેગી : ખાવિંદકો. એક દૂસરેસે ઐસી નફરતેં હોતી હૈં.

એક દફા મુઝે કહીં જાનેકા મૌકા મિલા. એક બુળ્હે મિયાં થે, અપને ઝમાનેમેં ઈન્ડસ્ટ્રીકી લાઈનમેં થે ઔર બડે ખાતે પીતે થે, બડી કોઠીમેં (બંગલેમેં) રેહતે થે. જવાનીમેં તો દીનકી તરફ ઈતના રૂજહાન નહીં થા, બુળ્હાપેમેં થોડા

દીનકી તરફ ભી આ ગયે. દોનોં મિયાં-બીવીને નમાઝેં ભી શુરૂ કર દીં, મગર બીવી ભી અમીર ખાવિંદકી બીવી થી ઔર દોનોં મિયાં બીવી ફિસ્ક વ ફુજૂરમેં રેહનેવાલે થે. ઉસ્ને અપને મિયાંકો જવાનીમેં ખૂબ ટફ ટાઈમ દિયા થા. હત્તા કે મિયાં બીવી દોનોં બુળ્હે હો ગયે. અબ વો મિલનેકે લિયે આએ તો કોઈ બાત ચલી ઔર દરમિયાનમેં કહીં જન્નતકા તઝકિરા આ ગયા. મૈંને ઉસકી તફસીલ કુછ બયાન કર દી કે ઈન્સાન ઈબાદત કરતા હૈ તો અલ્લાહને ઉસકી આંખોંકી ઠંડકકે લિયે જન્નતમેં યે યે સામાન બના રખ્ખા હૈ. જબ મૈંને યે સારી બાતેં બતાઈ તો બુળ્હે મિયાં કેહને લગે : હઝરત! જન્નતમેં મેરી બીવી તો નહીં હોગી ના. મૈંને કહા ક્યૂં? કેહને લગા કે અગર યે જન્નતમેં હોગી તો મુઝે જન્નતમેં નહીં જાના. યાની ઈતના તો વો તંગ થા કે કેહતા થા કે અગર યે જન્નતમેં હુઈ તો મુઝે જન્નતમેં નહીં જાના. ફિર મૈંને ઉસે સમઝાયા કે યે જૈસી અબ હૈ, વૈસી બનકર જન્નતમેં નહીં જાએગી. જન્નતમેં યે બાકિરા બનકર, નેક બનકર, અચ્છી બનકર જાએગી. મુઝે ઉસ બુળ્હેકો Convince કરનેમેં (મનવાનેમેં) પાંચ દસ મિનિટ લગે. વો કેહતા થા કે મુઝે જન્નતમં જાના હી નહીં જહાં યે હોગી. યે બુળ્હાપેકે ઝગડે ઐસે હોતે હૈં.

એક દૂસરેકી કદર કરેં

આમ તૌર પર દેખા ગયા હૈ કે જબ મિયાં-બીવી કરીબ હોતે હૈં તો એક દૂસરેસે લડાઈયાં હોતી હૈં, અગર ઈસી હાલતમેં ખાવિંદ ફૌત હો જાએ તો યેહી બીવી સારી ઝિંદગી ખાવિંદકો યાદ કરકે રોતી રહેગી કે જી ઈતના અચ્છા થા, મેરે લિયે તો બહોત હી અચ્છા થા. અગર બીવી ફૌત હો જાએ તો યેહી ખાવિંદ સારી ઝિંદગી યાદ કરકે રોતા રહેગા કે બીવી ઈતની અચ્છી થી, મેરા કિતના ખયાલ રખતી થી. તો પંજાબીકી એક કહાવત હૈ કે "બંદે દી કદર આન્દી અય ટર ગિયાં યા મર ગિયાં."

હમ બંદેકી કદર ઉસકે કરીબ રેહતે હુએ કર લિયા કરેં. કઈ મરતબા યે દેખા ગયા હૈ કે મિયાં-બીવી ઝગડેમેં એક દૂસરેકો તલાક દે દેતે હૈં, જબ

હોશ આતા હૈ તો ખાવિંદ અપની જગહ પાગલ બના ફિરતા હૈ ઔર બીવી અપની જગહ પાગલ બની ફિરતી હૈ. ફિર હમારે પાસ આતે હૈં કે મૌલવી સાહબ કોઈ ઐસી સૂરત નહીં હો સકતી કે હમ ફિરસે મિયાં બીવી બનકર રેહ સકેં. ઐસી સૂરતે હાલ હરગિઝ નહીં આને દેની ચાહિયે. અફ્‌વ દરગુઝર (માફી) ઔર સમઝસે કામ લેના ચાહિયે. બલ્કે એક રૂઠે તો દૂસરેકો મના લેના ચાહિયે.

અલ્લાહ તઆલાકી સિફારિશ

ફિર ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને કુરઆન મજીદમેં ઔરતોંકે બારેમેં એક સિફારિશ ફરમાઈ હૈ. બડી અહમ બાત હૈ ખાવિંદોંકો દિલકે કાનોંસે યે બાત સુનની ચાહિયે. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં.

(વ આશિરૂહુન્ન બિલ મઅ્‌રૂફ)

(કે તુમ અપની બીવિયોંકે સાથ બડે અચ્છે અંદાઝસે ઝિંદગી ગુઝારો!)

અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે થે કે જો શખ્સ દુનિયામેં અલ્લાહકી ઈસ સિફારિશકા લિહાઝ ઔર ખયાલ રખ્ખેગા, અલ્લાહ તઆલા કિયામતકે દિન ઉસ બંદેકે ગુનાહોંકે બખ્શનેમેં ઉસકા લિહાઝ કરેંગે. ઔર ફરમાયા કે જો અપની બીવિયોંકો તંગ કરેગા, ટફ ટાઈમ દેગા, મુસીબતમેં રખ્ખેગા, રૂલાએગા, દુઃખ પહોંચાએગા. ફરમાયા કે કિયામતકે દિન જબ અલ્લાહકે સામને જાએગા, અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે કે દેખો! મૈંને સિફારિશ કી થી કે તુમ બીવિયોંસે પ્યાર મુહબ્બતસે રહો, તુમ ઉસે રૂલાતે થે, તુમ ઉસે તંગ કરતે થે, રાતોંકો સોને નહીં દેતે થે, તુમ ઉસે મયકે ભેજતે થે, તુમ ઉસકે સાથ ઈતની ઝિયાદા સર્દ મોહરી (બે-તવજ્જોહી) કે સાથ પેશ આતે થે, તુમને મેરી બાતકા લિહાઝ હી ન રખ્ખા, આજ તુમ મેરી રહમતકે કૈસે તલબગાર બનતે હો? ઐસે બંદેકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત જહન્નમકે અંદર ઉલ્ટા લટકા દેંગે. તો આજ અગર બીવીકા બાપ પોલીસમેં આઈ. જી. હો ઔર વો ફોન કર દે કે મેરી બેટીકે સાથ ઠીક રેહના, તો નૌજવાન કાંપ રહે હોતે હૈં. ક્યૂંકે અગર બીવીને શિકાયત

કર દીં તો ઉસકે અબ્બૂ મેરે લિયે મુસીબત બન જાએંગે. એક પોલીસકા બંદા, એક દુનિયાકા હાકિમ, અગર ઉસકી બાત ન માની જાએ તો વો ક્યા કુછ કર દેતા હૈ! તો અગર અલ્લાહકી બાત નહીં માનેંગે તો અલ્લાહકો કિતના જલાલ આએગા! યાદ રખિયે! જો બિલા વજહ અપની બીવિયોંકો તંગ કરતે હૈં તો હમારે બુઝુર્ગોંને ફરમાયા કે જૈસે શેર ગુસ્સેકી હાલતમેં હોતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ઉસ ખાવિંદકે ઉપર ઈસ તરહ ગુસ્સા ફરમાતે હૈં.

નબી (સ.અ.વ.) કી આખરી વસિય્યત

અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) જબ ઈસ દુનિયાસે જાને લગે તો આપ (સ.અ.વ.) કી મુબારક ઝબાનસે જો આખરી બાત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ફરમાતી હૈં મૈંને કાન લગાકર સુની કે નબી (સ.અ.વ.) ફરમા રહે થે.

અત્તવ્હીદ અત્તવ્હીદ વ મા મલકત્ અય્માનુકુમ.

"કે તૌહીદ પર જમે રેહના ઔર જો તુમહારે માતહત હૈં અપની બીવિયોંકે બારેમેં અલ્લાહસે ડરતે રેહના."

તો ઉનકી ઈતની અહમિયત હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઐન આખરી વક્ત ભી ઈસકી વસિય્યત કરકે ગયે.

એક હદીસે પાકમેં નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા :

લોગો! અપને માતહતોંકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરના, મૈં કિયામતકે દિન ઉનકા વકીલ બન જાઉંગા.

અગર તુમને ઉનકે સાથ ઝિયાદતી કી, ઝુલ્મ કિયા, સખ્તી કી, ઔર અપની પોઝીશનસે નાજાઈઝ ફાઈદા ઉઠાયા. અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં : મૈં કિયામતકે દિન ઉનકા વકીલ બન જાઉંગા ઔર તુમસે ઉનકો ઉનકા હક દિલાકર રહૂંગા. અબ સોચિયે : જબ અલ્લાહકે હબીબ (સ.અ.વ.) ઉનકે વકીલ બન જાએંગે તો હમેં અલ્લાહકે હબીબ (સ.અ.વ.) કી શફાઅત કૈસે નસીબ હોગી?

આજ વક્ત હૈ

આજ વક્ત હૈ અપની ગલતી કોતાહીસે મઆફી માંગનેકા. ઈસ લિયે મેરી યે એક નસીહત હૈ કે અગર બીવી સમઝતી હૈ કે મૈંને ખાવિંદકે સાથ ઝિયાદતી કી તો વો આજ અપને ખાવિંદકે પાંવ પકડકર મઆફી માંગ લે, ઔર અગર ખાવિંદ સમઝતા હૈ કે મૈંને બીવીકો સતાયા ઔર રૂલાયા હૈ, આજ જાકર અપની બીવીસે મઆફી માંગ લે, ઉસકા દિલ ખૂશ કર લે, અપની બીવીકા દિલ ખૂશ કરેંગા, દૂસરે લફઝોંમેં અપને પ્યારે હબીબ હઝરત મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કા દિલ ખૂશ કરેગા ઔર અપને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો ખૂશ કરેગા. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત હમેં હકીકતે હાલકો સમઝનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ.

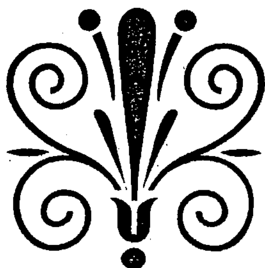
આખરી બાત

આખરી બાત સુન લીજિયે! આપ (સ.અ.વ.) ઘરમેં તશરીફ લાતે હૈં, આઈશા સિદીકા (રદિ.) પ્યાલેમેં પાની પી રહી હૈં. નબી (સ.અ.વ.) ને દૂરસે દેખા, ફરમાયા! અય હમીરા! ફરમાયા : લબ્બૈક યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! (અય અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) હુકમ ફરમાઈયે) હમીરા! મેરે લિયે કુછ પાની બચા દેના. સોચનેકી બાત હૈ કે બરકતેં તો અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) મેં થીં, આપ બરકતોંવાલી ઝાત થે, આપ અપની બીવીકા બચા હુવા પાની ક્યૂં પીના ચાહતે થે? અસલમેં મુહબ્બત ઈઝહાર માંગતી હૈ, ઈઝહારકે બગૈર વો રેહ નહીં સકતી. નબી (સ.અ.વ.) હુકમ દેતે, ઠંડા પાની આપકો કહીંસે ભી પેશ કર દિયા જાતા, મગર બીવીકા બચા હુવા પાની મુહબ્બતકે ઈઝહારકે લિયે આપ પીના ચાહતે થે. ફરમાયા, હમીરા! પાની મેરે લિયે ભી બચા દેના. આપ તશરીફ લાએ, આઈશા સિદીકા (રદિ.) ને વો બચા હુવા પાનીકા પ્યાલા આપકે હવાલે કર દિયા. નબી (સ.અ.વ.) ને મુબારક હાથોંમેં લે લિયા ઔર ઉસકે બાદ આપ પીને લગે. તો આપ

(સ.અ.વ.) ને પ્યાલેકો એક જગહ રોકકર પૂછા, હમીરા! તુમને કિસ જગહ અપને લબ (હોંઠ) લગાકર પાની પિયા થા? આઈશા સિદીકા (રદિ.) ને ઉન્ગલીસે બતા દિયા કે અય અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.)! મૈંને પ્યાલેકી ઈસ જગહસે પાની પિયા થા. નબી (સ.અ.વ.) ને પ્યાલેકે રૂખકો ફેરા ઔર ઐન ઉસી જગહ અપને મુબારક લબ (હોંઠ) લગાકર પાનીકો નોશ ફરમાયા. જબ ખાવિંદ અપની બીવીકો ઈતની મુહબ્બતેં દેગા, ઉસકા દિમાગ ખરાબ હૈ કે વો ઘરકો આબાદ નહીં કરેગી. યે તો મિયાંકે ઉપર મુરત્તબ હોતા હૈ કે અગર બીવીકો મુહબ્બતેં દે દેતા હૈ, ઘર આબાદ હો જાતા હૈ. સહીહ હેન્ડલ નહીં કરતા હૈ ઘર બરબાદ હો જાતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા હમેં સમઝ અતા ફરમાએ ઔર ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકે ઝગડોંસે હમેં બચાએ ઔર ઘરોંકે ફસાદસે અલ્લાહ હમેં મહેફૂઝ ફરમાએ ઔર હમારે ઘરોંકો અલ્લાહ છોટીસી જન્નતકા માહોલ અતા ફરમાએ.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ

પડોસિયોંકે ઝગડે

અઝ ઈફાદાત

પીરે તરીકત રેહબરે શરીઅત મુફક્કિરે ઈસ્લામ

મહેબૂબુલ ઉલમા વસ્સુલહા

હઝરત મૌલાના પીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુજદિદી મદ ઝિલ્લુહૂ

પડોસિયોંકે ઝગડે

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝી નસ્તફા અમ્મા બા'દ!

અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શયતા નિર્રજીમ. બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ.

(વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ્ ફસાદ)

સુબ્હાન રબ્બિક રબ્બિલ્ ઈઝ્ઝતિ અમ્મા યસિફૂન. વ સલામુન્ અલલ્ મુર્સલીન. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્ આલમીન.

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક વ સલ્લિમ

દીને ઈસ્લામમેં કુશાદા રૂઈકી તાલીમ

દીને ઈસ્લામ દીને ફિતરત હૈ, હર ઈન્સાનકો આપસમેં પ્યાર ઔર મુહબ્બતસે ઝિંદગી ગુઝારનેકા સબક સિખાતા હૈ. ઈસ લિયે કુરઆન મજીદમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઈસ બાતકી તાલીમ દી કે હમારી જિસ બંદેસે ભી મુલાકાત હો હમ ઉસસે કુશાદા ચેહરેકે સાથ મિલેં ઔર અચ્છે અંદાઝસે બાતચીત કરેં. ઉસમેં મુસલમાન ઔર કાફિરકા કોઈ ફર્ક નહીં. દો ઈન્સાન જબ આપસમેં મિલતે હૈં તો ઈન્સાનિયતકા તકાઝા યે હૈ કે આપસમેં ઈન્સાનોંકી તરહ મિલેં. ચુનાંચે શરીઅતને કહા :

(વલા તુસઅ્ઈર્ ખદ-ક લિન્નાસ)

(લોગોંકે સામને મુંહ ન ફુલાઓ!)

જબ તુમ ઈન્સાનોંસે મિલો તો કુશાદા ચેહરેકે સાથ મિલો. તેવરિયાં ચઢાકર મિલના, મુંહ બનાકર મિલના શરીઅતને ઈસકો પસંદ નહીં કિયા. તો સબસે પેહલે ફરમાયા કે જબ એક દૂસરેકો મિલોગે તો એક દૂસરેકે ચેહરેસે તુમહેં

અંદાઝા હોગા કે તુમહારે અંદર ખૂશી હૈ યા ગુસ્સા હૈ, ખૈર હૈ યા શર હૈ? જબ તુમ ખુલે ચેહરેકે સાથ મિલોગે, કુશાદા ચેહરેકે સાથ મિલોગે, મુસ્કુરાતે ચેહરેકે સાથ મિલોગે તો દૂસરા બંદા તુમહારે કરીબ આનેકી કોશિશ કરેગા. તો મોમિનકો ચાહિયે કે જબ ભી કિસીસે મિલે તો કુશાદા ચેહરેકે સાથ મિલે.

નબી (સ.અ.વ.) કી સુન્નતે મુબારકા

નબી (સ.અ.વ.) કી આદતે મુબારકા થી, હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) જિસકી રિવાયત કરતી હૈં ફરમાતી હૈં કે નબી (સ.અ.વ.) જબ ભી ઘરમેં તશરીફ લાતે થે હમેશા મુસ્કુરાતે ચેહરેકે સાથ આતે થે. કુછ નૌજવાનોંકો દેખા દફતરમેં, મજલિસમેં, દોસ્તોંકે સાથ ખૂબ ગપશપ હોતી હૈ ઔર ઘર આતે હૈં તો ચેહરેકે ઉપર ઐસી સંજીદગી હોતી હૈ કે માલૂમ નહીં વો કિસ મુસીબતકે અંદર ગિરિફતાર હો ગયે હૈં! યે ભી ખિલાફે સુન્નત હૈ. દો મુસલમાનોંકા મિલના તો બહોત હી બડી બાત હૈ, શરીઅતને કહા કે ઈન્સાન હોનેકે નાતે કિસી કાફિરસે ભી મિલો તો કુશાદા ચેહરેસે મિલો, મુસ્કુરાકર બાત કરો.

મીઠી બાતકી તાલીમ

દૂસરી જગહ ફરમાયા કે જબ તુમહેં બાતચીત કરની પડે તો મીઠી ઝબાનસે બાત કરો, ફરમાયા :

વ કૂલૂ લિન્નાસિ હુસ્ના. (લોગોંસે અચ્છે અંદાઝસે બાતચીત કરો)

તુમહારે મુંહસે જો બાતચીત નિકલે ઉસમેં મુહબ્બત, હમદર્દી, ગમગુસારી, મિઠાસ હોની ચાહિયે. આપ દેખિયે કે મોમિન ઔર કાફિરકા ઉસમેં કોઈ ફર્ક નહીં. શરીઅતને ઉસમેં લિન્નાસકા લફઝ ઈસ્તે'માલ કિયા (ઈન્સાનોંકે લિયે). **વલા તુસઅ્ઈર્ ખદ-ક લિન્નાસ. કૂલૂ લિન્નાસ હુસ્ના.** તો યે દો બાતેં કિસ કદર અહમ હૈં! ઔર ઈસ્લામકી હક્કાનિયતકી કિતની પ્યારી દલીલ હૈ કે જો હર એકકે સાથ, ખુલે ચેહરેકે સાથ શીરીં ઝબાનીકી બાતચીત કરનેકી તાલીમ દેતા હૈ.

દૂસરોંકે લિયે આસાની કરનેકી તાલીમ

નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે

યસ્સિરૂ વલા તુઅસ્સિરૂ

(આસાનિયાં કરો મુશ્કિલ ન કરો લોગોંકે લિયે)

ગોયા તીન બાતેં માલૂમ હો ગઈ. એક કુશાદા રવી, દૂસરા શીરીં કલામી ઔર તીસરા સહૂલત વ આસાની. તો ઈસ દીનકી તાલીમાત કિસ કદર ખૂબસૂરત હૈં!

ઝિયાદા ગરમજોશીસે મિલનેકી ફઝીલત

નબી (સ.અ.વ.) કે ઈરશાદકા મફહૂમ હૈ કે જબ દો મુસલમાન બહેનેં આપસમેં મિલતી હૈં, હદીસે પાકમેં ભાઈકા લફઝ હૈ લેકિન ચૂંકે ઔરતોંકા મજમા હૈ ઈસ લિયે ઉનહીંકી ઝબાનમેં બાત કી જા રહી હૈ. તો મતલબ યે નિકલા કે જંબ દો મુસલમાન ઔરતેં આપસમેં મિલતી હૈં તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉન પર સત્તર (૭૦) રહમતેં નાઝિલ ફરમાતે હૈં. ઉનમેંસે ઉનહત્તર (૬૯) રહમતેં ઉસકો મિલતી હૈં જો દોનોંમેંસે ઝિયાદા પ્યાર, ઝિયાદા મુહબ્બત ઔર ઝિયાદા ગરમજોશીકે સાથ મિલતી હૈ. ક્યા ખૂબસૂરત બાત કહી ગઈ આપ બયાન સુનનેકે લિયે આતી હૈં તો ઉસ દૌરાન મુમકિન હૈ આપકી દરજનોં ઔરતોંકે સાથ સલામ અલૈકુમ હોતી હો. તો અગર આપ ખુલે ચેહરેસે સલામ કરેં, મુહબ્બત, પ્યારસે હાલ અહવાલ પૂછેં ઔર મિલનેમેં ગરમજોશી દિખાએં તો ફરમાયા કે સત્તર રહમતેં નાઝિલ હોંગી ઔર ઉનમેંસે ઉનહત્તર રહમતેં ઉસ પર નાઝિલ હોંગી જો ઝિયાદા ગરમજોશીસે મિલેગી, જો ઝિયાદા મુહબ્બતકા ઈઝહાર કરેગી.

દો ભાઈ દો હાથોંકી તરહ હૈં

એક હદીસે પાકમેં હૈ કે દો ભાઈયોંકી મિસાલ દો હાથોં જૈસી હૈ. જિસ તરહ દોનોં હાથ એક દૂસરેકો ધોતે હૈં ઉસી તરહ જબ દો મુસલમાન ભાઈ આપસમેં

મિલતે હૈં તો વો એક દૂસરેકે ગુનાહોંકે ઝડનેકા સબબ બન જાતે હૈં. સુબ્હાનલ્લાહ! ક્યા ખૂબસૂરત તાલીમ દી ગઈ! ઈસકા મતલબ યે હુવા જબ ભી દો મુસલમાન ઔરતેં આપસમેં મિલતી હૈં તો ઉન દોનોંકા મિલના ઈસ તરહ હૈ જિસ તરહ દો હાથ એક દૂસરેકો ધોનેકા સબબ બનતે હૈં, ઉનકે મિલનેસે ઉનકે ગુનાહ ઝડ જાતે હૈં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો મુહબ્બત પ્યારસે મિલના અગર ઈતના પસંદ હૈ તો મુહબ્બત પ્યારકે સાથ રેહના કિતના પસંદ હોગા.

ચુનાંચે નબી (સ.અ.વ.) એક મરતબા સફર પર તશરીફ લે ગયે. એક સહાબી ભી સાથ થે, રાસ્તેમેં મિસ્વાક બનાનેકી ઝરૂરત પેશ આઈ, નબી (સ.અ.વ.) ને દો મિસ્વાકેં બનાઈ, ઉનમેંસે જો ઝિયાદા સીધી થી ઔર ખૂબસૂરત થી વો આપ (સ.અ.વ.) ને સહાબીકો દી તો વો સહાબી કેહને લગે : અય અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.)! મેરા જી ચાહતા હૈ, (આપ મેરે આકા હૈં) યે સીધી ઔર ખૂબસૂરત મિસ્વાક આપકે પાસ હો. નબી (સ.અ.વ.) ને મુસ્કુરાકર જવાબ દિયા કે જિસ તરહ તુમહારા યે જી ચાહતા હૈ કે યે મેરે પાસ હો, તુમ મેરે રફીકે સફર હો, મેરા ભી જી ચાહતા હૈ કે યે તુમહારે પાસ હો. ચુનાંચે મુહબ્બત પ્યારસે એક દૂસરેકે સાથ રેહના, એક દૂસરેકા ઈકરામ કરના, ઈઝ્ઝત કરના યે દીનકી બુન્યાદી તાલીમાતમેંસે હૈ.

સાથ રેહનેકા મઝા

હમારે બુઝુર્ગ ઈસ તરહ રેહતે થે કે દૂસરોંકો ઉનકે સાથ રેહનેકા મઝા આ જાતા થા. ચુનાંચે એક સાહબ કેહતે હૈં કે મુઝે અબ્દુલ્લાહ રાઝી (રહ.) કે સાથ સફર કરનેકા મૌકા મિલા, સફર શુરૂ હોનેસે પેહલે ઉનહોંને કહા કે અચ્છા બતાઓ! હમમેંસે અમીર કૌન હૈ? મૈંને અબ્દુલ્લાહ રાઝી (રહ.) સે કહા : જી આપ સબકે અમીરે સફર હૈં. ઉનહોંને કહા : બહોત અચ્છા! અબ અગર મૈં અમીર બન ગયા તો તુમહેં પૂરે સફરમેં મેરી બાતકો માનના હોગા. મૈંને કહા, હાઝિર હૂં. ચુનાંચે ઉનહોંને અપને ઔર મેરે સામાનકો બાંધા ઔર અપને સર પર રખ લિયા. મૈંને કહા : જી મુઝે ઉઠાને દેં, કેહને લગે કે આપ

મુઝે અમીર માન ચુકે હૈં અબ જો મૈં કર રહા હૂં મુઝે કરને દેં. મૈં બડા હૈરાન. ચુનાંચે દોનોંકા સામાન ઉનહોંને ખૂદ ઉઠાયા, ચલે, રાસ્તેમેં જબ ખાનેકા વક્ત આતા તો વો ખાના મેરે સામને રખતે ઔર મુઝે હુકમન ઝિયાદા ખિલાતે, હત્તાકે એક જગહ બારિશ હો ગઈ તો વો અપની ચાદર લેકર એક ઘંટા મેરે ઉપર સાયા કિયે રહે તાકે મૈં બારિશસે બચા રહૂં ઔર આરામકી નીંદ સોયા રહૂં. મૈંને કહા કે જી મુઝે આપકી ખિદમત કરની ચાહિયે. જબ મૈં બાત કરતા તો વો કેહતે : દેખો! આપ મુઝે અમીર માન ચુકે હૈં. લિહાઝા અબ જો મૈં કહૂંગા વો આપકો કરના હોગા. તો કેહને લગે કે મૈં અફસોસ હી કરતા રહા કે કાશ મૈંને ઉનહેં અમીર ન બનાયા હોતા! મૈં તો ઉનકી ખિદમત હી ન કર સકા, સારી ખિદમત ઉનહોંને અપને હી ઝિમ્મે લે લી. અબ ઐસે રફીકે સફર કહાં મિલતે હૈં? શરીઅતને ઈસ કદર ખૂબસૂરત અંદાઝસે મિલજુલકર રેહનેકી તાલીમાત દીં કે અગર બંદા શરીઅતકે મુતાબિક રહે તો ઉસકો ઝિંદગી ગુઝારનેકા મઝા આ જાએ.

તાલીમાતે શરીઅત

ચુનાંચે જબ એક દૂસરેકે સાથ રહેં તો શરીઅત કેહતી હૈ કે એક દૂસરેસે ઝૂઠ ન બોલેં, ખયાનત ન કરેં, ગીબત ન કરેં, એક દૂસરેકે રાઝ ફાશ ન કરેં. બલ્કે હમારે અસ્લાફ (બડે) ફરમાયા કરતે થે કે "દોસ્તીકે કાબિલ વો શખ્સ હોતા હૈ કે જિસકો તેરે કિસી ઐબકા પૂરા પતા હો ઔર ફિર વો તેરે ઐબકો છુપાએ" બલ્કે ઉનકે અલ્ફાઝ યે થે "જો તેરે ઐબકો ઈસ તરહ જાને જિસ તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત તેરે ઐબકો જાનતે હૈં ઔર ફિર વો તેરે ઐબકો ઈસ તરહ છુપાએ જિસ તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત તેરે ઐબકો છુપાતે હૈં." અલ્લાહુ અકબર કબીરા. યે બાત પઢકર હૈરાન હો જાતે હૈં:

તખલ્લકૂ બિઅખ્લાકિલ્લાહ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે અખ્લાકસે અપને આપકો મુઝય્યન કરો. ઈસકા નમૂના દેખના હો તો અસ્લાફકી ઝિંદગિયોંકો દેખના ચાહિયે.

નાકાબિલે ભરોસા શખ્સ

ચુનાંચે ફરમાયા કરતે થે કે જો શખ્સ ચાર હાલાતમેં બદલ જાએ, ચાર સૂરતે હાલમેં જો બદલ જાએ વો નાકાબિલે ભરોસા હોતા હૈ : ખૂશી મિલે ઔર વો અપને સાથિયોંકો ભૂલ જાએ. ગુસ્સામેં અપને તઅલ્લુકકો ભૂલ જાએ. કિસી ચીઝકી તમઅ (લાલચ) હો ઔર અપને તઅલ્લુકકો ભૂલ જાએ. ખ્વાહિશે નફસાનીકી ખાતિર તઅલ્લુકકા ખયાલ ન રખ્ખે તો ફરમાયા કે ઐસા આદમી નાકાબિલે ભરોસા હોતા હૈ, દોસ્તીકે કાબિલ નહીં હોતા.

જાનવરોંસે સબક

અબૂ દરદા (રદિ.) એક જગહ ગયે તો દો બેલ જો હલ મેં ઈસ્તે'માલ હોતે થે ઈખટ્ઠે બૈઠે હુએ થે. યે જૈસે હી કરીબસે ગુઝરે તો એક બેલ ઉઠા ઔર સાથ હી દૂસરા ભી ઉઠ ગયા. અબૂ દરદા (રદિ.) કી આંખોંમેંસે આંસૂ આ ગયે, ફરમાને લગે દેખો! જાનવર હૈં, બેલ હૈં, એક ઉઠા હૈ તો દૂસરા ઉસકે સાથ ઉઠ ખડા હુવા. અગર યે અપને સાથકો ઈસ તરહ નિભા સકતે હૈં તો ક્યા ઈન્સાન એક દૂસરેકે સાથકો ઈસ તરહ નહીં નિભા સકતે? ઈનહીં જાનવરોંકો દેખકર ભી વો સબક હાસિલ કરતે થે.

જો અપને લિયે પસંદ વોહી દૂસરોંકે લિયે

ચુનાંચે દીને ઈસ્લામને એક બહોત હી પ્યારી તાલીમ દી, યે કહા કે જો તુમ અપને લિયે પસંદ કરતે હો વોહી તુમ દૂસરેકે લિયે પસંદ કરો. યે ઝિંદગી ગુઝારનેકા ઈસ કદર ખૂબસૂરત ઉસૂલ હૈ કે પૂરી દુનિયામેં આપ ચલે જાએં આપકો ઈસસે ઝિયાદા હસીન ઔર ખૂબસૂરત ઉસૂલ ઔર કોઈ નહીં મિલ સકતા. અબ ઈન્સાન ચાહતા હૈ કે લોગ ઉસકી ઈઝ્ઝત કરેં તો ઉસે ચાહિયે કે વો દૂસરોંકી ઈઝ્ઝત કરે, ઈન્સાન ચાહતા હૈ કે દૂસરે ઉસકી ગલતિયોંકો મઆફ કર દેં તો વો

દૂસરોંકી ગલતિયોંકો મઆફ કરે, ઈન્સાન ચાહતા હૈ કે ઉસકે ઘરકી ઈઝ્ઝતકી લોગ હિફાઝત કરેં તો ઉસે ચાહિયે કે દૂસરોંકી ઈઝ્ઝતકી હિફાઝત કરે. યે કિતના પ્યારા ઉસૂલ હૈ કે જો તુમ અપને લિયે પસંદ કરતે હો વોહી ચીઝ તુમ દૂસરોંકે લિયે પસંદ કરો.

ભલાઈ હર એકકે લિયે!

ચુનાંચે શરીઅતને કહા કે ઈન્સાનકો ચાહિયે કે હર એકકે સાથ ભલાઈ કરે અગરચે નેક હો યા બદ હો, યાની નેકકે સાથ ભી ભલાઈ કરે ઔર બુરેકે સાથ ભી ભલાઈ કરે. બુરેકે સાથ ભલાઈ ક્યા હોગી કે પ્યાર મુહબ્બતકે સાથ ઉસકો બુરાઈસે રોક લે, ઐસી મુહબ્બત દે કે દૂસરા બુરાઈસે રૂક જાએ. કિસીને કહા કે નેક તો ભલાઈકે કાબિલ હોતા હૈ બદ તો ભલાઈકે કાબિલ નહીં હોતા. ઉનહોંને જવાબ દિયા કે અગરચે વો ઈસ કબિલ નહીં હોતા મગર તુમ તો ઈસ કાબિલ હો કે તુમ દૂસરેકે સાથ ભલાઈકા મઆમલા કરો. તો અપનેકો દેખો ઈસ લિયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત નેક ઔર બદ હર એકકે સાથ ભલાઈ કરતે હૈં. ઔર હમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે ખુલ્કકો અપને અંદર લેના હૈ.

મુસ્તહિક કૌન હૈ?

હમારે હઝરત મુરશિદે આલમ (રહ.) હરમ શરીફમેં બૈઠે થે તો વહાં બાઝ દફા માંગનેવાલે ભી આ જાતે હૈં. ઉન માંગનેવાલોંમેં બડે સિહ્હતમંદ (તંદુરૂસ્ત) નૌજવાન ભી નઝર આ જાતે હૈં તો એક શખ્સ હઝરતકી ખિદમતમેં અર્ઝ કરને લગા કે હઝરત! બહોત માંગનેવાલે યહાં આતે હૈં. હમેં ક્યા પતા કે કૌન મુસ્તહિક હૈ યા મુસ્તહિક નહીં, તો હમ ક્યા કરેં? હઝરત મુરશિદે આલમ (રહ.) ને ઉસકી તરફ દેખા ઔર ઉસસે પૂછા કે અચ્છા તુમ યે બતાઓ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત જો કુછ તુમહેં દે રહા હૈ ઉસકે તુમ મુસ્તહિક હો? ઉસને કહા નહીં. તો ફરમાયા કે જબ તુમહેં મુસ્તહિક હોનેકે બગૈર ભી સબ કુછ દે રહા હૈ

તો તુમ ભી અલ્લાહકે બંદોંકો દો. હાં ઈતના ફર્ક હૈ કે જો ઝિયાદા મુસ્તહિક નઝર આએ ઉસકો ઝિયાદા દે દો, જો કમ નઝર આએ ઉસકો ઝરા કમ દે દો, દિયા ઝરૂર કરો! ઔર ફિર એક અજીબ બાત સમઝાઈ, ફરમાયા કે ઈસ નિય્યતસે દિયા કરો કે અલ્લાહ! મૈં તેરા શુક્ર અદા કરતા હૂં કે તૂને મુઝે લેનેવાલોંમેંસે નહીં, દેનેવાલોંમેંસે બનાયા હૈ. અલ્લાહકા શુક્ર અદા કરો! દેખેં અલ્લાહવાલે કૈસે અચ્છી ઔર પ્યારી બાતેં દૂસરે બંદેકે દિલમેં ઉતાર દેતે હૈં.

સિફતે સત્તારી પૈદા કરનેકી ઝરૂરત

ચુનાંચે મિલજુલકર રેહના હો તો ઈન્સાન એક દૂસરેકે સાથ પ્યાર ઔર મુહબ્બતસે રહે ઔર અગર કિસીકે ઐબ નઝર આએં તો ઉનકી પરદાપોશી કરે (યાની છુપાએ). ઉસૂલ યાદ રખ્ખેં! કિસીકે પોશીદા ઐબોંકો હમેશા પોશીદા રખના ચાહિયે. સતરપોશી, ઐબોંકો છુપા લેના અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી સિફત હૈ ઔર બંદેકો ભી યે સિફત અપને અંદર રખની ચાહિયે. ઔર અગર હમ ગૌર કરેં તો હમ તો ઈસી સિફતકે સદકે જી રહે હૈં, સચ્ચી બાત હૈ, બુઝુર્ગ ફરમાતે હૈં :

“અય દોસ્ત! જિસને તેરી તા’રીફ કી ઉસને દર હકીકત તેરે પરવરદિગારકી સિફતે સત્તારીકી તા’રીફ કી.”

વો તેરી તા’રીફ નહીં કર રહા. તેરી હકીકત તો ઐસી હૈ અગર ખુલ જાએ તો લોગ તુઝે મુંહ ન લગાએં, તેરી તરફ દેખના પસંદ ન કરેં. તો ફરમાતે કે અય દોસ્ત! જિસને તેરી તા’રીફ કી ઉસને દર હકીકત તેરે પરવરદિગારકી સત્તારીકી તા’રીફ કી. તો હમ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી સિફતે સત્તારીકે સદકે હી જી રહે હૈં. અગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત હમારે અંદરકા હર પોલ ખોલ દેં તો હમ તો પૂરી દુનિયામેં ઝલીલ હો જાએં. તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત છુપાતે હૈં સુબ્હાનલ્લાહ.

અલ્લાહ તઆલાકી શાને સત્તારી

12 હદીસે પાકમેં આતા હૈ અલ્લાહ તઆલા કિયામતકે દિન એક બંદેકો

ખડા ફરમાએંગે ઔર ઉસકે ગિર્દ અપની રહમતોંકી ચાદરકો તાન લેંગે પરદા કર લેંગે, મખ્લૂકસે વો બંદા છુપ જાએગા. અબ ઉસ બંદેકો કહેંગે અય મેરે બંદે! તૂને ફલાં દિન યે કિયા, ફલાં દિન યે કિયા, વો કહેગા જી! ઉસકે બડે બડે સબ ગુનાહ ઉસકો ગિનવાએંગે. હત્તાકે ઉસ બંદેકો યકીન હો જાએગા કે આજ મૈં જહન્નમકી આગસે બિલકુલ નહીં બચ સકતા. જબ ઉસકે દિલમેં પક્કા યકીન હો જાએગા તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે : ગુનાહ તો તૂ કરતા થા લેકિન હમસે ડરતા ભી થા, ગુનાહોં પર છુપ છુપકર રોતા ભી થા. હમને દુનિયામેં ભી તેરે ઐબોંકી પરદાપોશી કી, હમ યહાં ભી તેરે ઐબોંકી પરદાપોશી ફરમાતે હૈં. જાઓ! ઈસ છુપ છુપકર રોનેકી વજહસે હમને તુમહારે ગુનાહોંકો નેકિયોંમેં બદલ દિયા. જબ રહમતકા પરદા હટેગા તો મખ્લૂક દેખેગી કે ઈસ બંદેકે નામએ આમાલમેં એક ભી ગુનાહ લિખ્ખા હુવા નહીં. લોગ સોચેંગે કે શાયદ અંબિયામેંસે યે કોઈ નબી હૈં કે જિસને કભી ગુનાહકા ઈરતિકાબ હી નહીં કિયા. અલ્લાહુ અકબર કબીરા..... અય મૌલા! આપ કિતને સત્તાર હૈં? કિસ કદર મહેરબાન હૈં. ઐબોંકો દેખનેકે બાવજૂદ આપ બંદેકે ઉપર સત્તારીકા મઆમલા ફરમાતે હૈં.

હમેં ભી ઈસી તરહ કરના ચાહિયે. પડોસી ચૂંકે એક દૂસરેકે બહોત કરીબ હોતે હૈં ઈસ લિયે ઉનહેં એક દૂસરેકે ઐબોંકા જલ્દી પતા ચલતા હૈ. તો શરીઅતને કહા કે છુપતે ઐબોંકો છુપાએં, હાં કોઈ એ'લાનિયા ઐબ કરે, ખુલ્લમ ખુલ્લા કરે તો અબ તો ઉસને અપને ઐબકો ખૂદ હી ઝાહિર કર દિયા. તો છુપે ઐબોંકો હમેશા છુપાનેકી કોશિશ કરની ચાહિયે. યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે ખુલ્કમેંસે હૈ.

રૂસ્વા કરોગે રૂસ્વા હોગે!

એક ઔર બાત યે કે જો બંદા દૂસરોંકે ઐબોંકો ખોલનેકા આદી હો, સુનિયે ઔર દિલકે કાનોંસે સુનિયે! ફરમાયા કે જો બંદા દૂસરોંકે ઐબોંકો ખોલનેકા આદી હો યે બંદા અપની ઝિંદગીમેં દેખેગા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉસકે ઐબોંકો ખોલકર ઉસકો રૂસ્વા (યાની ઝલીલ) કરેંગે, ચાહે ઉસે ઘરવાલોંકે સામને હી રૂસ્વા કરેં, યે દૂસરોંકો રૂસ્વા કરતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ઉસકો રૂસ્વા કરેંગે.

હઝરત ઉમર (રદિ.) કા ખૌફ

હઝરત ઉમર (રદિ.) કી આદતે મુબારકા થી, રાતકો આપ ચક્કર લગાતે થે, દેખતે થે કે રિઆયા કિસ હાલમેં હૈ. અમીરૂલ મુઅમિનીન થે, ઝિમ્મેદારી ભી બનતી થી. ચુનાંચે આપ એક મકાનકે કરીબસે ગુઝરે ઉસમેં કુછ રોશની નઝર આઈ, કુછ બાતોંકી આવાઝ સુનાઈ દી. આપકો મહેસૂસ હુવા યહાં નોરમલ લાઈફ નહીં હૈ.

Something is seriously wrong somewhere

(સમથિંગ ઈઝ સિરિયસલી રોંગ સમવેર)

કહીં ઝરૂર કોઈ ન કોઈ ગડબડ હૈ.

આપ ખડે હોકર દેખતે સોચતે રહે. ફિર અંદરસે કભી કેહકહોંકી (હંસનેકી) આવાઝ આતી. કભી કિસી મર્દ ઔર ઔરતકી આવાઝ આતી, હત્તાકે આપકી બસીરતને યે કહા કે અંદર કોઈ ગુનાહ હો રહા હૈ. દરવાઝા બંદ થા. ઉમર ફારૂક (રદિ.) થે. હમિય્યતે ઈસ્લામી દિલમેં બહોત થી. ચુનાંચે ઉનહોંને ક્યા કિયા કે દીવારકે ઉપર ચળ્હ ગયે. જબ દીવારકે ઉપર ચળ્હકર ઉનહોંને ઘરકે અંદર ઝાંકકર દેખા તો એક મર્દ થા ઔર એક ઔરત થી. વો ઔરત ઉસકી બીવી નહીં થી બલ્કે ઉસ ઔરતકો ઉસને ગુનાહકે લિય રાતકો અપને પાસ બુલાયા થા. ઉમર ફારૂક (રદિ.) ને જબ ઉસકો દેખા તો ઉસકો દૂરસે કહા કે ઓ ઝિના કરનેવાલે! અલ્લાહસે ખૌફ કર, અલ્લાહસે ડર! જબ આપને ઉસકો યે કહા તો ઉસને આગેસે જવાબ દિયા કે અય અમીરૂલ મુઅમિનીન! મૈંને એક ગુનાહ કિયા આપને તીન ગુનાહ કિયે. પૂછા કે વો કૈસે? ઉસને કહા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને કુરઆન મજીદમેં ફરમાયા કે **વલા તજસ્સસૂ** (તુમ તજસ્સુસ ન કરો). આપને તજસ્સુસ કિયા ઔર મેરે બંદ ઘરકે અંદર મુઝે દેખા. દૂસરી બાત કે કુરઆન મજીદને કહા કે **વઅ્તૂલ બુયૂત મિન્ અબ્વાબિહા** કે તુમ ઘરોંમેં ઉનકે દરવાઝોંસે દાખિલ હો ઔર આપ દરવાઝેકી બજાએ દીવાર પર ચળ્હકર દેખ રહે હૈં. કુરઆન મજીદને કહા કે

લા તદ્ખુલૂ બુયૂતન્ ગય્ર બુયૂતિકુમ્ હત્તા તસ્તા'નિસૂ વ તુસલ્લિમૂ અલા અહ્લિહા.

કે તુમ બગૈર ઈજાઝતકે દાખિલ ન હો ઔર ઘરવાલોંકો સલામ કરકે ઘરમેં દાખિલ હો ઔર આપને ઉસકે બગૈર મુઝસે બાતચીત કી. જબ ઉસને યે કહા તો હઝરત ઉમર (રદિ.) કો ભી યે હુવા કે ઉસને જો યે તીન બાતેં કી હૈં, હૈં તો યે સચ્ચી. તો ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા કે અચ્છા અગર તૂ સચ્ચી તૌબાકા વા'દા કરે તો મૈં ઈસ ગુનાહકો મઆફ કરનેકા વા'દા કરતા હૂં. ચુનાંચે ઉસને સચ્ચી તૌબા કી કે મૈં આજકે બાદ ઈસ ગુનાહકા મુરતકિબ નહીં હૂંગા. ઉમર (રદિ.) ને કહા કે અચ્છા તુમ મેરી ગલતીકો મઆફ કર દો ઔર યે કેહકર ફિર આપ વહાંસે આગે તશરીફ લે ગયે.

પડોસીકે તીન દરજે

શરીઅતને કહા કે પડોસીકે તીન દરજે હોતે હૈં.

(૧) એક દરજા તો યે કે પડોસી કાફિર હો. યે ભી અચ્છે અખ્લાક ઔર હુસ્ને સુલૂક (અચ્છે બરતાવ) કા મુસ્તાહિક હૈ, ઈસ લિયે કે પડોસી જો હુવા.

(૨) દૂસરા દરજા યે કે પડોસી ભી હો ઔર મુસલમાન ભી હો. અબ ઉસમેં દો હક આ ગયે, પડોસી હોનેકા ભી હક ઔર મુસલમાન હોનેકા ભી હક.

(૩) એક તીસરા દરજા કે પડોસી ભી હૈ, મુસલમાન ભી હૈ ઔર રિશ્તેદાર ભી હૈ, કરાબતદાર ભી હૈ, ફરમાયા કે ઉસકા હક તીન ગુના હો ગયા. સોચિયે કે જબ શરીઅત કાફિર પડોસીકા ભી હક કાઈમ કરતી હૈ તો અગર કરાબતદાર, રિશ્તેદાર એક દૂસરેકે પડોસી હોંગે તો ઉનકા એક દૂસરે પર કિતના હક હોગા!

પડોસકી હુદૂદ

નબી (સ.અ.વ.) ને એક સહાબીકો કહા કે તુમ મસ્જિદકે દરવાઝે પર ખડે હોકર એલાન કરો કે જહાં બંદેકા ઘર હોતા હૈ ઉસકે દાએં બાએં આગે પીછે હર તરફ ચાલીસ ઘરોં તક જિતને ઘર હોતે હૈં વો ઉસકે પડોસી હોતે હૈં. તો પડોસી સિર્ફ વોહી નહીં હોતા કે જિસકી દીવાર ઉસસે ઈખઠ્ઠી હો, નહીં! નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા

કે પડોસ ચાલીસ મકાનોં તક હોતા હૈ. ઔર ચારોં અતરાફમેં ચાલીસ મકાન, યે તો પૂરા મોહલ્લા બન જાતા હૈ. તો યૂં સમઝિયે કે શરીઅતકી નઝરમેં પૂરે મોહલ્લેકે લોગ પડોસકે હુકમમેં હોતે હૈં.

પડોસીકે હકકી તાકીદ

ચુનાંચે નબી (અલૈ.) ને ફરમાયા કે જિબ્રઈલ (અલૈ.) મેરે પાસ ઈતની દફા પડોસીકે હુકમકી તાકીદકે લિયે આએ કે મુઝે યે ડર હોને લગા કે કહીં બંદેકે મરનેકે બાદ પડોસીકો ઉસકી વરાસતમેં શામિલ ન કર લિયા જાએ. ઈસસે હમ અંદાઝા લગા સકતે હૈં કે પડોસીકા કિતના હક હોગા.

પડોસીકે હુકૂક

ચુનાંચે પડોસીકા હક હૈ કે ઈન્સાન ઉનહેં અચ્છે નામસે પુકારે, સલામમેં પહેલ કરે, મિલેં તો ઉનહેં બિઠાનેમેં પહેલ કરે, હદિયા ભેજનેમેં પહેલ કરે, અપને ઘરકે ધુવેંસે કોડા કરકટસે ઉસે પરેશાન ન કરે, હત્તાકે અગર ફલ ખરીદકર લાએ તો યા તો પડોસીકો હદિયા દે વરના ઈસ તરહ છુપાકર ખાએ કે પડોસીકે બચ્ચોંકો પતા ન ચલે, ઐસા ન હો ઉનકા દિલ ટૂટે કે હમેં હમારે વાલિદૈનને ફલ ક્યૂં ન લાકર દિયે.

ફરમાયા કે તુમ અપની દીવારકો ઈતના બુલંદ ન કરો કે હમસાયે (પડોસી) કી ધૂપ રૂકે યા ઉસકી હવા રૂક જાએ. ઉસકે બેટે યા ઉસકે ગુલામસે બાત કરની હો તો શફકતકી બાત કરો. ઝરૂરતકે વક્ત વો કર્ઝ માંગે ઔર તુમ દેનેકી પોઝીશનમેં હો તો પડોસીકો ઈન્કાર ન કરો. અપને પડોસીકી ગીબત ન કરો. ઉસકી મદદ કરો. યાની પડોસીકી ગૈર મૌજૂદગીમેં અગર કભી ઉસકા તઝકિરા છિડે તો તુમ ઉસકી સાઈડ લો ઔર ઉસકી હિમાયત કિયા કરો. વો તુમહારા પડોસી હૈ. ઝિંદગીમેં ભી ઉસકે લિયે દુઆ માંગો ઔર ઉસકી વફાતકે બાદ ભી ઉસકે લિયે દુઆ માંગતે રહો.

પડોસીકે દુશ્મનસે દોસ્તી ન કરો!

પડોસીકે દુશ્મનકે સાથ તુમ કભી અપની દોસ્તી મત કરો. સુબ્હાનલ્લાહ! ક્યા અજીબ બાત કી! ફરમાયા કે દેખો! જો તુમહારા પડોસી હૈ યે તો તુમહારા કરીબી હો ગયા. અબ અગર ઉસકી કિસીકે સાથ દુશ્મની હૈ તો તુમ ઉસકે સાથ દોસ્તીકે તઅલ્લુકાત મત જોડો, ઉસસે તુમહારે પડોસીકો તકલીફ પહોંચેગી.

પડોસીકી જાન, માલ, ઈઝ્ઝતકી હિફાઝત કરો

ઉસકી જાનકી હિફાઝત, માલકી હિફાઝત, ઈઝ્ઝત આબરૂકી હિફાઝત તુમહારે ઝિમ્મે હૈ. ઈસ લિયે ઝિનાકા ગુનાહ હોતા હૈ લેકિન શરીઅતને કહા કે જો પડોસીકી ઔરતસે ઝિના કરે ઉસકે ગુનાહસે કઈ ગુનાહ ઉસ બંદેકો સઝા ઝિયાદા હોતી હૈ. ફરમાયા કે તુમ ઉસકે ઘરમેં ન ઝાંકો. બાત કરનેકા મૌકા હો તો દરવાઝા ખિટખિટાકર એક તરફકો હટ જાઓ, ઐસા ન હો કે દરવાઝા ખોલે તો બેપરદગીકા એહતિમાલ હો.

પડોસીકો ખૌફઝદા ન કરો!

ઐસા કામ ન કરો કે જિસસે તુમહારા પડોસી ખૌફઝદા રહે. કઈ લોગ હોતે હૈં કે ઈર્દગિર્દકે લોગોંકો દબાકર રખતે હૈં. શરીઅતને કહા : ઐસા કોઈ કામ ન કરો કે તુમહારે પડોસી તુમસે ખૌફઝદા (ડરતે) રહેં. ઉસસે તીન દિનસે ઝિયાદા નારાઝગીકી હાલતમેં ભી બાતચીત બંદ ન કરો. ઉસસે કતઅ તઅલ્લુકી નહીં કર સકતે ઈસ લિયે કે નારાઝ હોંગે તો સાફ ઝાહિર હૈ કે ગીબત કરેંગે.

શયતાનકા શહદ ઔર રાખ

એક બુઝુર્ગ ફરમાતે હૈં કે મૈંને એક મરતબા શયતાકો દેખા, ઉસકે પાસ

દો ચીઝેં થીં. મૈંને ઉસસે કહા કે અય બદમઆશ! યે ક્યા દો ચીઝેં લિયે ફિરતા હૈ? કેહને લગા કે એક બોતલમેં શહદ હૈ ઔર એક ચીઝમેં રાખ હૈ. મૈંને કહા કે તુઝે ઈસકી ક્યા ઝરૂરત પડ ગંઈ? કેહને લગા કે જો લોગ ગીબત કરતે હૈં ઉનકે હોંઠોં પર શહદ લગાતા હૂં તો ઉનકો ગીબત કરનેમેં મઝા આતા હૈ, લગે રેહતે હૈં ગીબત કરતે હી રેહતે હૈં. તો જબ ભી મહેફિલમેં ગીબત હો રહી હો આપ યેહી સોચા કરેં કે અબ ઈસ વક્ત શયતાન હમારે હોંઠોં પર શહદ લગા રહા હૈ. ઔર હમેં ગીબત કરના બડા અચ્છા લગ રહા હૈ. મૈંને કહા કે અચ્છા રાખ કિસ લિયે લિયે ફિર રહે હો? તો ઉસને કહા : ઈસ રાખકો મૈં યતીમકે ચેહરે પર મલ દેતા હૂં તો દેખનેવાલે ઉસકો હકારતકી નઝરસે દેખતે હૈં, મુહબ્બતકી નઝરસે નહીં દેખતે ઔર અલ્લાહકી રહમતસે ખૂદ મહેરૂમ હો જાતે હૈં.

અઝીઝ રિશ્તેદારોંસે ભી ઝિયાદા હક પડોસીકા હૈ

શરીઅતને કહા કે અઝીઝ રિશ્તેદારોંસે ભી ઝિયાદા હક પડોસીકા હૈ ઈસ લિયે કે વો કરીબ હોતા હૈ. ઔર વાકઈ વક્ત બે વક્ત પડોસી હી કામ આતે હૈં. દુઃખ સુખમેં ભી વોહી શરીક હોતે હૈં.

જિસે પડોસી અચ્છા કહેં, અલ્લાહકી નઝરમેં વો અચ્છા હૈ

ચુનાંચે નબી (સ.અ.વ.) ને એક અજીબ બાત ફરમાઈ. ફરમાયા કે અગર પડોસી તુઝે અચ્છા કેહતે હૈં તો અલ્લાહકી નઝરમેં ભી અચ્છા હૈ, ઔર અગર પડોસી તુઝે બુરા કેહતે હૈં તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી નઝરમેં ભી તૂ બુરા હૈ. ઔરતેં આમ તૌર પર નાઝુક ઝહનકી હોતી હૈં. બાઝ દફા એક બાતકા ઉલ્ટા મતલબ લે લેતી હૈં, ઉલ્ટા અસર લે લેતી હૈં, યહીંસે ઝગડોંકી શરૂઆત

હોતી હૈ. લિહાઝા જિતને કરીબકે પડોસી હોતે હૈં ઉતને એક દૂસરેકે સાથ ઝગડે ભી ઝિયાદા હોતે હૈં. અચ્છી મુઆશરત યે હૈ કે પડોસિયોંકે સાથ અચ્છા બરતાવ રખ્ખે તાકે ઉનકી ઝબાનસે તારીફ નિકલે ઔર આપ યે સમઝકર રહેં કે અગર પડોસીકી ઝબાનસે તારીફ નિકલ આઈ તો યૂં સમઝેં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે દફતરમેં હમારી તારીફ લિખ દી ગઈ.

પડોસીકો ઈસ્ત'માલકી ચીઝસે ઈન્કાર ન કરેં

રોઝમર્રાકી ઈસ્તે'માલકી ચીઝેં અગર પડોસી માંગેં તો ઈન્કાર ન કરેં. અગર આપ પડોસીસે કોઈ ચીઝ માંગેં તો ઉસે બેએહતિયાતીસે ઈસ્તે'માલ ન કરેં. ઝગડે યહીંસે શુરૂ હોતે હૈં કે ચીઝ માંગી, ઈસ્તે'માલ કરનેમેં બેએહતિયાતી કર લી, ઈસ્તે'માલ કરનેકે બાદ ભી પડી રહી, લૌટાના હી ભૂલ ગઈ. એહસાન ફરામોશ ન બનેં.

પડોસિયોંસે હસદસે બચેં

પડોસિયોંકે સાથ હસદસે ભી બચેં. ઉસકે બેટેકો નોકરી મિલ ગઈ, ઉસકી બેટીકો અચ્છા રિશ્તા મિલ ગયા, ઈન ચીઝોંસે હસદ આતા હૈ. અગર અલ્લાહને ઉસકે સાથ અચ્છા કિયા તો આપ ભી ખૂશ હોં કે અલ્લાહ ઉનહેં ઔર ઝિયાદા ઈઝ્ઝતેં દે. માલ પૈસે પર નઝરેં ન રખ્ખેં.

(ઈન્ન અક્રમકુમ્ ઈન્દલ્લાહિ અત્કાકુમ)

(અલ્લાહકે નઝદીક ઈઝ્ઝતવાલા વો હૈ જો ઝિયાદા મુત્તકી હૈ)

સહેલી ભી પડોસનકે હુકમમેં હૈ

શરીઅતને કહા કે સહેલી ભી પડોસનકે હુકમમેં હોતી હૈ. કઈ મરતબા ઔરતોંકી આપસમેં પ્યાર મુહબ્બત હો જાતી હૈ. દોનોં ક્લાસ ફેલૂઝ થીં, શાદીકે

બાદ ભી એક દૂસરેકે સાથ પ્યાર મુહબ્બત રહા, યા કહીં મુલાકાત હુઈ તબીઅતેં એક દૂસરેકી તરફ મુતવજ્જેહ હુઈ તો એક દૂસરેસે પ્યાર હો ગયા તો ઐસી ઔરતેં એક દૂસરેકો સહેલી કેહતી હૈં. શરીઅતને કહા કે સહેલીકે હુકૂક ભી પડોસનકે હુકમમેં હૈં.

ઝિયાદા દોસ્તી ઠીક નહીં

મગર યહાં એક બાત ઝરા તવજ્જોહકે લાઈક ભી હૈ કે ઔરતોંકી આપસકી દોસ્તી બડી અજીબ હોતી હૈ, કભી એક દૂસરેકે સાથ ઈતની દોસ્તી કે હાય મૈં કુરબાન, ઔર કભી છોટીસી બાત પર એક દૂસરેકી દુશ્મન નંબર એક. કભી તો ઈતની મુહબ્બત કે એક જૈસે કપડે પહેન રહી હૈં કે જૈસે કપડે યે પેહનેગી વૈસે કપડે મૈં બનવાઉંગી, ઔર કભી છોટીસી બાત પર એક દૂસરેસે વેર પડ જાતા હૈ. ઈસીકો ઈફરાત વ તફરીત કેહતે હૈં. લિહાઝા હમારી સમઝમેં તો યે આતા હૈ કે કિસીકો સહેલી બનાના હી નહીં ચાહિયે, અગર કોઈ ઔરત સહેલી બનાના ચાહે તો અપની બહેનોંકો બનાએ, અપની માંકો બનાએ. કિતની અચ્છી સહેલી! જો હર વક્ત આપકે ઘરમેં મૌજૂદ હોગી, હર વક્ત આપકે સાથ હોગી. ઘરકી ચારદીવારીસે બાહિર કિસીસે ક્યા દિલ લગાના, પરેશાની હોતી હૈ. તો આસાન તરીકા યે કે અપની બહેનોંકો અપની સહેલી બનાઓ યા અપની વાલિદાકો અપની સહેલી બનાઓ.

બચ્ચોંકે ઝગડેમેં હિસ્સાદાર ન બનેં

હમસાયે (પડોસી) સે ઝગડેકા એક બડા સબબ આમ તૌર પર બચ્ચે બન જાતે હૈં. વો આપસમેં મિલકર ખેલતે હૈં, ઝગડતે હૈં ઔર ઉનકા ઝગડા ફિર બડોંમેં આ જાતા હૈ. ઈસ પર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ એક મુસ્તકિલ બયાન હો ચુકા ઔર અબ આપ સમઝતી હોંગી કે બચ્ચોંકી લડાઈમેં બડોંકો હિસ્સાદાર નહીં બનના ચાહિયે.

અમલ ઔર રદ્દે અમલ

યે ભી ઝહનમેં રખ્ખેં કે હમારા અપના અમલ દૂસરેકે રદ્દે અમલકો મુતઅય્યન કરતા હૈ. દો બારહ યે બાત સુનેં ઔર યાદ રખ્ખેં કે હમારા અમલ દૂસરેકે રદ્દે અમલકા તઅય્યુન કરતા હૈ. હમ મુહબ્બતકા હાથ બઢાએંગે તો દૂસરા ભી મુહબ્બતકા હાથ બઢાએગા, હમ અગર ખીંચે રહેંગે તો દૂસરા ભી ખીંચા રહેગા. જો હમ કરેંગે ઉસીકા રદ્દે અમલ આગેસે ઝાહિર હોગા. તો હમેં ચાહિયે કે હમ પડોસિયોંકે સાથ મુહબ્બતકા તઅલ્લુક રખ્ખેં. ક્યૂંકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને હમેં ઈસકા હુકમ દિયા. સુનિયે ઔર દિલકે કાનોંસે સુનિયે! ચૂંકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) ને હદીસે પાકમેં ફરમાયા :

મન્ કાન યુઅ્મિનુ બિલ્લાહિ વલ્યવ્મિલ્ આખિરિ ફલ્યુક્રિમ્ જારહૂ.

(જો અલ્લાહ પર ઈમાન રખતા હૈ ઔર આખિરતકે દિન પર ઈમાન રખતા હૈ, ઉસે ચાહિયે કે અપને પડોસીકી ઈઝ્ઝત કરે)

અબ સોચિયે કે ઈતને વાઝેહ (ખુલે) લફઝોંમેં એક બાત કહી ગઈ કે અગર તુમ અલ્લાહ પર ઈમાન રખતે હો ઔર અલ્લાહકી મુલાકાત પર ઈમાન રખતે હો તો તુમહેં ચાહિયે કે અપને પડોસીકે સાથ ઈઝ્ઝતકા મઆમલા કરો.

પડોસીસે અચ્છે બરતાવકી તાલીમ

એક બંદા કિયામતકે રોઝ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે સામને પેશ હોગા. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ફરમાએંગે, મેરે બંદે મૈં ભૂકા થા તૂને મુઝે ખાના હી ન ખિલાયા, મૈં પ્યાસા થા તૂને મુઝે પાની હી ન પિલાયા, મૈં બીમાર થા તૂને મેરી તબીઅત હી ન પૂછી, વો બંદા બડા હૈરાન હોગા, કહેગા : અય રબ્બે કરીમ! આપ ઈન ચીઝોંસે પાક ઔર સાફ હૈં, આપકો ભૂખ પ્યાસ ઔર બીમારીકા ક્યા મા'ના? ફિર અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે કે દેખો! કે ફલાં મૌકા પર તુમહારા પડોસી ભૂકા થા, અગર તુમને ઉસે ખાના ખિલાયા હોતા તો ઐસે હી હોતા કે ગોયા તુમને મુઝે ખાના ખિલાયા, તુમ ઉસે પાની પિલાતે ઐસે હી હોતા જૈસે

તુમને મુઝે પાની પિલાયા, ઔર અગર તુમ ઉસકી તબીઅત પુર્સી, ઈયાદત કરતે ઐસે હી હોતા જૈસે તુમને મેરી ઈયાદત કી. અબ ઝરા સોચિયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત અગર યૂં ફરમાએંગે કે પડોસીકી ઈયાદત કરના ઐસે હી હૈ જૈસે અલાહ રબ્બુલ ઈઝઝતકી ઈયાદત કરના, ઔર કિન અલ્ફાઝમેં પડોસીકે સાથ હુસ્ને સુલૂક (અચ્છે બરતાવ) કી તાલીમ દી જાએ. મુઝે તો લગતા હૈ કે ઈસકે બાદ અલ્ફાઝ હી ખતમ હો જાતે હૈં. અલ્લાહુ અકબર કબીરા.

સાત ઘરોંકા ચક્કર

ચુનાંચે હમારે અકાબિર પડોસીકે સાથ ઈતના અચ્છા સુલૂક કરતે થે કે દૌરે સહાબાકી બાત હૈ કે એક ઘરમેં બકરી કટી, ગોશ્ત બનાયા ગયા. ઉનહોંને સોચા કે ઈસ બકરીકી જો સિરી (મુંડી) હૈ વો હમ પડોસીકે ઘર ભેજ દેતે હૈં, વો પકાકર ખા લેંગે. ઉનહોંને વો સિરી પડોસીકે ઘરમેં ભેજ દી. પડોસીકી ઔરતને સોચા કે હમારે ઘરમેં તો સબ્ઝી હૈ હમ પકા હી લેંગે, પતા નહીં હમારે ફલાં પડોસીકે ઘરમેં કુછ હૈ યા નહીં યે સિરી ઉનકે ઘરમેં ભેજ દેતી હૂં, ઉસને વો સિરી ઉનકે ઘરમેં ભેજ દી. જબ તીસરી પડોસનકે ઘરમેં પહોંચી તો ઉસને સોચા કે મેરે ઘરમેં તો દાલ હૈ, પકા હી લૂંગી ચલો મૈં યે અપની ફલાં પડોસનકે ઘરમેં ભેજ દેતી હૂં, ઉસને આગે ચોથે ઘરમેં ભેજ દી. ચોથીને ભી યેહી સોચા, પેહલેસે સાલન મૌજૂદ હૈ ફલાંકે ઘર ભેજ દેતી હૂં. ઉસને આગે પાંચવીંકે ઘર ભેજ દી, પાંચવીંને ભી યેહી સોચા કે મૈં અપની ફલાં પડોસનકે ઘરમેં ભેજ દેતી હૂં, જબ ઉસને ભેજી તો વો સિરી લૌટકર ઉસી ઘરમેં આઈ જહાંસે વો ચલી થી. છ ઘરોંમેંસે હોકર વો બિલઆખિર ઉસી ઘરમેં વાપસ આતી હૈ ઈતના એક દૂસરેકે સાથ મુહબ્બત પ્યારકા તઅલ્લુક હોતા થા.

ઔરત, ઘોડે ઔર ઘરમેં બરકત

નબી (અલૈ.) ને ફરમાયા કે ઔરત, ઘોડે ઔર ઘરકે અંદર એક બરકત

હોતી હૈ. સહાબીને અર્ઝ કિયા કે અય અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) વો ક્યા બરકત હૈ?

ફરમાયા કે ઔરતકી બરકત તો યે હૈ કે ઉસકા મહર કમ હો, શાદી કરના ઉસસે આસાન હો, ઉસકે અંદર નેકી દીનદારી હો, યે ઔરતકે અંદર બરકત હોતી હૈ.

ઘોડેકે અંદર બરકત યે હૈ કે વો સવારકો આસાનીસે સવારી કરને દે, ઉસે લાત વગૈરહ ન મારે.

ઔર ઘરકી બરકત યે હૈ કે ઘર ખુલા હો ઔર ઘરકે પડોસી નેક ઔર અચ્છે હોં. યે ઘરકે અંદર બરકત હોતી હૈ.

લિહાઝા હમારે અકાબિર જબ ઘર ખરીદને યા બનાને લગતે થે તો પડોસકો પેહલે દેખા કરતે થે.

અલ્ જારુ ષુમ્મ દારુ (પેહલે પડોસ બાદમેં ઘર)

ઈસ લિયે અકસર અહબાબ મસ્જિદકે કરીબ ઘર બનાતે થે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતસે બેહતર પડોસી ઔર કૌન હો સકતા હૈ.

પડોસકી કીમત

ચુનાંચે અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક (રહ.) એક બુઝુર્ગ થે. ઉનકે પડોસમેં એક યહૂદી રેહતા થા. યહૂદીકો કહીં ઔર જાના થા, સોચા કે મૈં અપના મકાન બેચતા હૂં. એક મુસલમાન ઉસકા મકાન ખરીદનેકે લિયે પહોંચા. ઉસને કહા કે જી મકાનકી ક્યા કીમત માંગતે હૈં? ઉસને કહા કે દો હઝાર દીનાર. વો ખરીદાર બડા હૈરાન હુવા કે ઈતની ઝિયાદા કીમત. કેહને લગા કે યાર ઈસ ઈલાકેમેં મકાન એક હઝાર દીનારમેં આરામસે મિલ જાતે હૈં? યહૂદીને જવાબ દિયા કે એક હઝાર દીનાર તો મકાનકી કીમત હૈ ઔર દૂસરા હઝાર દીનાર અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારકકે પડોસકી કીમત હૈ. સોચેં એક વક્ત ઐસા થા કે હમ કિતને અચ્છે હુસ્ને સુલૂકસે ઝિંદગી ગુઝારતે થે કે હમારે પડોસકે

મકાનોંકી કીમતેં બઢ્ હ જાયા કરતી થીં. કાશ! અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત હમેં ઐસા હી પડોસી બના દે.

પડોસીકો તકલીફ પહોંચાનેકા અઝાબ

ઔર અગર હમ પડોસીકો ઈઝા દેતે હૈં, તકલીફ દેતે હૈં, ઉસકે હુકૂક પૂરે નહીં કરતે તો યે ભી ઝહનમેં રખિયે કે અલ્લાહકી તરફસે ઉસ પર અઝાબ ભી હૈ. ચુનાંચે શરીઅતને કહા કે જો શખ્સ પડોસીકા દિલ દુખાતા હોગા અલ્લાહ તઆલા ઉસકો કિયામતકે દિન જહન્નમમેં ડાલેંગે ઔર ઉસકો ખારિશ (ખુજલી) કી બીમારીમેં મુબ્તલા કર દેંગે. ઔર વો ખારિશકી બીમારી ઐસી હોગી કે યે અપને નાખુનોંસે અપને ગોશ્તકો ખુજાના શુરૂ કરેગા, ઈતના ખુજાએગા કે ગોશ્ત કટકર ઉસમેંસે હડિયાં નઝર આને લગ જાએંગી. ઈતના ખુજાએગા ઈતની ખારિશ હોગી. ફિર જિસ્મ (બદન) ઠીક કર દિયા જાએગા ફિર ખારિશ મહેસૂસ હોગી ઔર યે અપને જસ્મકો ફિર ખુજાએગા હત્તાકે ગોશ્ત કટકર ફિર હડિયાં નઝર આને લગ જાએંગી. ફરિશ્તે પૂછેંગે ઉસકો યે અઝાબ ક્યૂં મિલા? બતાયા જાએગા કે યે પડોસીકા દિલ દુખાતા રેહતા થા, ઉસકે બદલે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઉસકો જહન્નમમેં યે અઝાબ દિયા.

પડોસીકા દિલ દુખાના..... નમાઝેં કામ નહીં આએંગી!

ચુનાંચે નબી (સ.અ.વ.) કે સામને તઝકિરા હુવા કે અય અલ્લાહકે પ્યારે હબીબ (સ.અ.વ.) એક ઔરત હૈ નમાઝેં ભી પઢ્ હતી હૈ, રોઝા ભી રખતી હૈ, નેક પરદાદાર ભી હૈ મગર ઝબાનકી તેઝ હૈ, પડોસીકે સાથ ઉસકી તલ્ખ કલામી (તેઝ બાત) હોતી રેહતી હૈ. પડોસી ખૂશ નહીં હૈં પડોસિયોંકા દિલ દુખાતી હૈ. નબી (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જો ઔરત પડોસિયોંકા દિલ દુખાતી હૈ

અપને રોઝે નમાઝોંકે બાવજૂદ કિયામતકે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ઉસકો જહન્નમકે અંદર ડાલેંગે. ઈતની સાફ તૌર પર નબી (સ.અ.વ.) ને યે બાત બતા દી કે અગર પડોસીકા દિલ દુખાયા તો અપની નેકી ઔર નમાઝોંકે બાવજૂદ જહન્નમમેં જાએગી.

લડકિયાં પડોસી મરદોંસે એહતિયાત બરતેં

અબ યહાંસે કોઈ ગલત મતલબ ન લે. કોઈ લડકી પડોસિયોંસે અચ્છા સુલૂક કરનેકે બહાને ઉનકે મરદોંસે નરમીકા મઆમલા કરે ઔર કોઈ બુરા તઅલ્લુક હી જોડ લે. યાદ રખ્ખેં કે નૌજવાન લડકિયોંકો પડોસી મરદોંસે બડી એહતિયાતકી (યાની બચનેકી) ઝરૂરત હોતી હૈ, વરના નફસ ઔર શયતાન તો ઈન્સાનકો ગિરાનેમેં હર વક્ત તાકમેં લગે હુએ હૈં. શરીઅતકી હુદૂદમેં રેહતે હુએ ઔરતેં ઔરતોંકે સાથ અચ્છા સુલૂક રખ્ખેં ઔર મર્દ પડોસકે મરદોંકે સાથ અચ્છા સુલૂક રખ્ખેં.

અચ્છે બરતાવકી ઝરૂરત હૈ

કઈ દફા માં-બાપ બહેન ભાઈયોંકે ઘર કરીબ કરીબ હી ચાર દીવારીકે અંદર બના દેતે હૈં. અબ યે બહેન ભાઈ ભી હુએ ઔર પડોસ ભી હુએ. ઔર દેખા યે ગયા હૈ કે સબસે ઝિયાદા ઝગડે ભી યહીં હોતે હૈં. તો ખયાલ કીજિયે કે ભાઈ ભી હૈ, ઈમાનવાલા ભી હૈ, પડોસી ભી હૈ લેકિન ફિર ઉસકે સાથ અંદરકી લડાઈયાં હૈં, રકાબતેં ઔર અદાવતેં હૈં. તો કિયામતકે દિન જહન્નમકી આગસે હમેં બચના કૈસે નસીબ હોગા? આજ દિલમેં યે ફૈસલા કર લીજિયે કે હમને પડોસિયોંકે હુકૂકમેં આજ તક જો કોતાહી કી હમ ઉસસે તૌબા કરતે હૈં. હમ ઉન પડોસિયોંસે ભી અચ્છે અલ્ફાઝમેં મઆફી માંગ લેંગે ઔર આઈન્દા હુસ્ને સુલૂક, મુહબ્બત પ્યારસે રેહનેકી કોશિશ કરેંગે.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો સુલહ પસંદ હૈ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકો સુલહ બહોત પસંદ હૈ. ચુનાંચે હદીસે પાકમેં એક અજીબ મઝમૂન બતાયા ગયા કે કિયામતકે દિન સબસે પેહલે જો દો આદમી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે સામને મુકદ્દમા પેશ કરેંગે વો પડોસી હોંગે. કિયામતકે દિન જો દો બંદે અલ્લાહકે સામને હુકૂકુલ ઈબાદમેં અપના મુકદ્દમા પેશ કરેંગે વો પડોસી હોંગે. ઉનમેં એક કહેગા : ઈસને મેરા દિલ દુખાયા, મુઝે પરેશાન કિયા, બડા નેક નમાઝી થા, મુઝે સતાતા થા, અલ્લાહ મુઝે અબ ઈસકા બદલા દિલવાઈયે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ફરમાએંગે કે અચ્છા તુમ ઉસકી નેકિયાં લે લો. અબ જબ નેકિયાં લેને લગેગા, તો યે બંદા ઉસકી ઝિંદગીકી સારી નેકિયાં લે લેગા. પૂરી નેકિયાં લેનેકે બાદ ફિર ભી મુત્મઈન નહીં હોગા. કહેગા! અલ્લાહ! ઈસકે પાસ નેકિયાં થોડી હૈં, મુઝે તો ઈસને ઝિયાદા સતાયા હૈ, મુઝે ઝિયાદા નેકિયાં ચાહિયેં. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે અચ્છા તમામ અપને ગુનાહ ઈસકે સર ડાલ દો. ચુનાંચે યે પડોસી અપને સારેકે સારે ગુનાહ ઉસકે સર પર ડાલ દેગા ઔર ફિર કહેગા : અય અલ્લાહ! સારે ગુનાહ ઉસકે સર પર ડાલનેકે બાવજૂદ જો ઉસને મેરા દિલ દુખાયા થા, મેરા દિલ અભી ખૂશ તો નહીં હુવા, અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે : અચ્છા તુમ ઝરા ફલાં તરફ દેખો! યે શખ્સ ઉસ તરફ દેખેગા તો ઉસે જન્નતકે મકાન નઝર આએંગે, ઈસ કદર ખૂબસૂરત, ઈતને પ્યારે! ઉન મકાનાતકી તરફ દેખકર ઉસ બંદેકે દિલમેં યે તમન્ના હોગી કે મૈં ઉન મકાનોંમેં ચલા જાઉં ઔર વહાં જાકર રહૂં. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે : અય મેરે બંદે! ક્યા તૂ ઉન મકાનોંમેં જાના ચાહતા હૈ? વો કહેગા યા અલ્લાહ! મૈં જાના ચાહતા હૂં. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે : અચ્છા! અગર તુમ અપને ઈસ ભાઈકો મઆફ કર દો તો મૈં તુમહેં ઉન મકાનોંમેં જગહ દે દૂંગા. ચુનાંચે યે પડોસી જિસકા દિલ દુખા થા વો કહેગા કે અલ્લાહ! મૈંને ઉસકો મઆફ કર દિયા તૂ મુઝે જન્નતમેં ઘર અતા કર દે. અલ્લાહ ફરમાએંગે અચ્છા જબ તુમને ઉસકો મઆફ કર દિયા તો તુમ

અકેલે જન્નતમેં ન જાઓ, અપને પડોસી ભાઈકો અપને સાથ જન્નતમેં લેકર ચલે જાઓ, મુઝે સુલહ પસંદ હૈ. તો અલ્લાહ તઆલાકો તો કિયામતકે દિન ભી દો પડોસિયોંમેં સુલહ હી પસંદ હૈ. ઈસ લિયે હમેં ચાહિયે કે હમ આજ પડોસિયોંકે સાથ સુલહ સફાઈસે રેહનેવાલે બન જાએં તાકે અલ્લાહ તઆલા હમસે રાઝી હો જાએં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત હમેં સુલહ ઔર પાકીઝગીકી ઝિંદગી ગુઝારનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન સુમ્મ આમીન.

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

●●●

ખતમ શુદ

